

በሃይማኖት ካባ

የሚሠራ ደባ

ከዶ/ር ለይኩን ብርሃኑ

- መስከረም ፳፻ ዓ. ም.

© 2007 by Dr. Leykun Berhanu
© የደራሲው መብት በሕግ የተጠበቀ ነው
All Rights Reserved
አንደኛ ጎተመት መፅሐፈም ጳጉሜ ፩ ዓ. ም.
First Edition September 2007

ISBN NO. 0-9709903-3-2

መጽሐፉን ለማግኘት በሚከተለው
አድራሻ መጠየቅ ይቻላል።

Inquires can be sent to
lberhanu@cox.net

ማሳሰቢያ

አንባቢ ሆይ! በዚች አጭር ማስታወሻ የማቀርበው አቤቱታ በእውነት ልመናና ምላሳ እንጂ እንደ ነቀፋና ዘለፋ ፈጽሞ አይቆጠርብኝ። የአጻጻፊም ዓላማ ሰው ለማሳዘን ሳይሆን ለምስክርነት የሥራ ድርሻዬን ለማበርከትና ለመወጣት ነው። ወገኑን የሚዘልፍ፣ ራሱ የተወረፈ መሆኑንም በሚገባ እረዳለሁ። ነገር ግን ራሴን ዝቅ አድርጌ በኢትዮጵያዊነት በእውነት ስለ እውነት በድጋሚ የምጠይቀው፣ ስለ እውነት ለመመስከር እንጂ ማንንም ለመጉዳትና ለማበላጨት ወይም ለማሞገስና ለማወደስ የተሠነዘረ ኃሳብ ያለመሆኑንም በቅድሚያ አሁንም በእክብሮት እገልጻለሁ። እኔም ማንንም ወይም ድርጅትን ወክዬም አይደለም የምመስክረው። በራሴና በማንነቴ ብቻ ነው። ይሁን እንጂ ለአገር ፍቅር፣ ለቤተ ክርስቲያን ክብር ብዬ ስሜቴ ተገፋፍቶ አንዳንድ ቃላት በኃይል የተወረወሩና የከረሩም ቢኖሩ የጎደለውን በመምላት፣ የተጣመመውን በማቅናት፣ ከይቅርታና ከሥርየት ጋር እንድትመለከቱኝ እሁንም ደግሜ ደጋግሜ በእክብሮት እጠይቃለሁ።

ዋናው የመጽሐፉ ዓላማ ስለገጠሙን ችግሮች መፍትሔና አቤቱታ ለማቅረብና ለመሻት ያለኝንም አመክሮ ለማካፈል ነው። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ለማንም ኢትዮጵያዊ ለቋንቋው ለባሕሉ ለትምህርቱ ለእምነቱ በጠቅላላው ለማንነቱ ሁሉ መታወቂያውና መገለጫው ናት። ይህ ግንዛቤ እንዲያገኝ በመጽሐፉ ዋረት ተደርጓል። በሃይማኖት ስምና ለበብ ቤተ ክርስቲያናችንን በጎቿን መስረቁ እንደ ልምድ ተወሰደና ስለ ቀኖና ቤተ ክርስቲያኗ ጽርፈት ከዚያም እልፎ ተርፎ ዘለፋ ተጀምሯል። ይህም መቆምና መወገድ ያለበት ስለሆነ ይህን በሚያደርጉ የሃይማኖት ድርጅቶች ላይ ጠንከር ያለ መልእክትም ተካቶበታል። እንዲሁም ለብፁዓን አባቶች፣ ካህናት፣ ምዕመናንና ወጣቶችም ኃላፊነት መብትና ግዴታም ከዚህ ጋር ተጠቃሏል። እንግዲህ «ማዬ በቀጠኑ ቆሎዬ ባረረ ማሩኝ» የሥርዓተ ማንበሩ አባባል እንደተጠበቀ ይሁንልኝ። በእስፈላጊው ሁሉ አውቄ በድፍረት፣ ሳላውቅ በስሕተት ለሠራሁት በደል ይቅርታችሁ ፈጽሞ አይለየኝ።

የሽፋኑ መግለጫ

፩ . የሰንደቅ ዓላማችን ዓርማ

ከሁሉ በፊት ለምን ይህን የጥንቱን የኢትዮጵያ ሰንደቅ ዓላማ የመጽሐፉ ሽፋን ለማድረግ እንደፈለግሁ ጥቂት ልቦል። ይህ የኢትዮጵያ ሰንደቅ ዓላማና አርማው የእግዚአብሔርንና የኢትዮጵያን ግንኙነትና አንድነት ብቻ ለማስረዳት መሆኑን ስለፈለግሁ ነው። እስካሁን ግንዛቤ አግኝቶ የቆየውና የነበረው ይህ የአንበሳ አርማ የንጉሣውያን ልዩ መለያ ሆኖ ብቻ ነበር የሚታወቀውና የተለመደው። ነገር ግን የምልክቱ ምሥጢር እንዲያ አይደለምም። በአጭር ቋንቋ አንበሳው እስከ ዘውዱና መስቀሉ የራሱ የባለቤቱ የኢየሱስ ክርስቶስ ምልክትና ሥዕል ነው። ከዚህ ሌላ አንዳችም ትርጉም የለውም። የኢትዮጵያንና የእግዚአብሔርን ጠባቂነትና አምላካዊነት አምና የተቀበለች ጥንታዊትና የአዳም መገኛ ምድረ ኤዶም ኢትዮጵያ ናትና ነው። ይህ ምልክት የኢየሱስ የትንቢት ስሙና መግለጫው ብቻ ነው። ይህ ዓቢይ ጉዳይና ምሥጢር ምንነት በኢትዮጵያውያን ዘንድ በግልጽ እንዲታወቅ ለማድረግ ይረዳ ዘንድ የመጽሐፉ መገናጸፊያ ሆኗል። አንዲት ማስረጃ ላቅርብ።

“Ethiopia gave to the world the first idea of right and wrong and thus laid the basis of religion, and of all true culture and civilization. The ripe social and moral development of mankind in the Nile (Ghion) Valley is 3000 years older than of the Hebrews. Here the Jews received almost all of their early culture. Our moral heritage therefore drives from them and it has come to us rather THROUGH the Hebrews than FROM them.... Professor James Henry Breasted (an American "leading Egyptologist"), The Dawn of Conscience, New York, 1933.”

ባጭሩ ከላይ የሠፈረው ቃል አባባል እንዲህ ነው። ታዋቂው ፕሮፌሰር ጄምስ ሄንሪ ብርስቲድ የግንዛቤ ንጋት በተሰኘው መጽሐፋቸው ኢትዮጵያ ለዓለም ለመጀመሪያ እውነትንና ሐሰትን ያሳወቀች አገር ናት ይህም ለሃይማኖት መሠረት ነው። ሥልጣኔን

ባሕልን ሥነ ምግባርን አዳብራና ይዛ የተገኘች አገር ናት ይህም የግዮን ሥልጣኔ በመባል ይታወቃል። የሚገርመው ግን ጥንታዊው ባሕል እምነት ሁሉ የፈለቀውና የተገኘው ከኢትዮጵያ ሆኖ ሳለ አይሁዶች ሁሉንም እምነትንና ባሕልን ከኢትዮጵያ ቀድተው ልክ ከእነሱ የተገኘ አድርገውና አስመስለው ለዓለም አቀባይና የመጀመሪያዎቹ እነሱ እንደሆኑ አድርገው ይናገራሉ። ኢትዮጵያውያን መሆናቸው ቀርቶ። አይሁዶች ምንም የራሳቸው የሆነ ነገር ከቶ የላቸውም በሙሉ ከኢትዮጵያ ነው የወሰዱት ሲሉ የኢትዮጵያን የሥልጣኔ የእምነትና የባሕል ሁሉ መጀመሪያ እንደሆነች በመጽሐፋቸው አረጋግጠዋል።

በለዚህ ይህ ሰንደቅ ዓላማ ከዓርማው ጋር የመጽሐፉ ሽፋን ሆኖ የቀረበበት ዋና ምክንያት ስለምንነቱ ግንዛቤ እንዲኖር ይረዳል በማለት ሲሆን ስለማንነቱም አብዛኛው ወጣት እንደማያውቀው ለስተረዳሁ ለማስገንዘብም ነው። ይህም የሰንደቅ ዓላማ አርማ ታላቅ ምሥጢር ያለው በመሆኑ የኢትዮጵያ መለያና መታወቂያ የማንነታችንም መግለጫ ሆኖ ኖሯል ቆይቷልም። ነገር ግን ከጊዜም ብዛት ከሥርዓቱም ዓይነት ይመስላል የንጉሣውያን መለያና መታወቂያ መስሎ ታውቆበታል። ይሁን እንጂ መነሻ ኃሳቡም ሆነ አሠራሩ የሰሎሞንን ሥርወ መንግሥት መግለጫና መታወቂያ ተደርጎ ግንዛቤ ተወስዶበት ኖሯል። ነገር ግን አይደለም። ያለመሆኑንና ስለማንነቱም ለመግለጽ እነሆ! በድጋሚ ለማስገንዘብ የመጽሐፉ ሽፋን ሆኖ ቀርቧል። ቀደም ሲልም ላሳተምሁት መጽሐፍ ተመሳሳይ ሽፋን ነበረው። ያንንም በሽፋኑ ብቻ ስለ ነገሥታት በተለይም ስለ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ የሚናገር መስሏቸዋል። ይሁንና ከዚህ ውጭ ነው። እንዲያውም በምንም ዓይነት መልኩ የፖለቲካ ንክኪ ፈጽሞ የለውም። ይህ ግልጽ እንዲሆንና ግንዛቤ እንዲወሰድ በቅድሚያ አሳስባለሁ።

የሰንደቅ ዓላማችን ዓርማ፡ የማንነታችን ግርማ ነው። በሰንደቅ ዓላማችን ላይ የነበረው ዓርማ ባለ ዘውድና ባለ መስቀል አንበሳ ማንኛቸውንም ምድራዊ ነገሥታት ፈጽሞ አይወክልም። የሚወክለው ኢትዮጵያንና መሢህ ኢየሱስን ብቻ ነው። «አንበሳ ወጽኦ እምነትም ውእቱኬ ወልደ አምላክ ውእቱ» [እነሆ አንበሳው ከዱር ወጣ እሱም ወልደ አምላክ ኢየሱስ ራሱ ነው] ተብሏልና! እሱም አንበሳው ኃይሉን፣ ዘውዱ ምድራዊ ዙፋኑንና መስቀሉ ደግሞ አዳኝነቱንና ማንነቱን «ቃል ሥጋ ኮነ» [ዮሐ. 1:14] አምላክ ሰው ሆነ። «ተሰብኦ ወተሠገወ እመንፈስ ቅዱስ» በመንፈስ ቅዱስ ፈጽሞ ሰው ሆነ የሚለውን ነው። ይህም በትንቢት ለኢትዮጵያውያን የተሠጠ እውነተኛ ልዩ ፀጋ ነው። «ሞዐ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ»

[እነሆ! ከይሁዳ ነገድ የሆነው አንበሳ ድል ነሥቷል።] [ዮሐ. 6:52-53] የሚለውን ቃል ለሰሎሞናዊው ሥርወ መንግሥት መለያና መታወቂያ እንደሆነ ብቻ ተደርጎ በሰሕተትና በዘልማድ ግንዛቤ ተወስዶበት ኖሯል።

እንደሚታወቀው ወላጆቻችን ትንቢትን የመቀበልና የመተርጎም ስጦታ ያላቸውና የነበራቸው በመሆኑ ሁሉንም በትክክል በመገንዘብ በሥራ ላይ እንዲውል አድርገውት እናገኘዋለን። ይህን በሰንደቅ ዓላማችን ላይ የነበረውን ዓርማ የወሰዱትና ያገኙት ስለ መሢሁ ኢየሱስ መምጣት መውረድና መወለድ የተገነዘቡ በመሆናቸው ከአገራችን ሰንደቅ ዓላማ ላይ እንዲታይና እንዲኖር አደረጉ። ይህን ዓርማ ስንመለከት መገንዘብና መረዳት የሚገባን የእሱ የራሱ የኢየሱስ አምላል ምልክትና ሥዕል መሆኑን ነው። ይህንንም በማድረግ ሰንደቅ ዓላማችንን እናከብረዋለን እኛም እንከበርበታለን። ይህም ሌላው ጽላታችን በተለመደው አነጋገር ሌላው ታቦታችን ማለት ነው። ወይንም በሌላ አገላለጽ የእግዚአብሔር መገለጫ ነው። በጠላት ዕጅ እንዳንወድቅም እንጠበቅበታለን። ታላቁ ምሥጢርም ከዚህ ላይ ነው። ከዚህ ውጭ ሌላ ትርጉም ፈጽሞ የለውም። ኢትዮጵያ ከእግዚአብሔር ጋር ያላት ግንኙነት መገለጫውና መታወቂያው እጅግ ብዙ ነው። ነገር ግን በረጋ መንፈስ መመልከትንና ማስተዋልን ይጠይቃል።

እንዲሁ በአጭሩ ለመቃኘት ያህል «ኢትዮጵያ ታበጽሕ ዕደዊሃ ንበ እግዚአብሔር» [ኢትዮጵያ ዕጆቿን ወደ እግዚአብሔር ትዘረጋለች መዝ. 68:36] ቀጥሎም በሌላም በኩል «ወወህብኩሙ ሲሳዩሙ ለሕዝብ ኢትዮጵያ» [አንተ እግዚአብሔር ለኢትዮጵያ ሰዎችም ምግባቸውን ሠጣሃቸው።] መዝ. 73:14! ለኢትዮጵያውያን ምግባቸውን ሰጥሃቸው ሲል በዓለም ውስጥ ካሉት አዝርዕትና አትክልት ሁሉ ልዩ የሆነውን እጅግ በጣም ደቃቅና የትም ዓለም የማይገኘውን የጤፍን እህል ምግብ ይሆናቸው ዘንድ ሰጣቸው ብለው ይተረጉሙታል። በሌላ በኩል ደግሞ «ይገንዩ ቅድሚሁ ኢትዮጵያ፣ ነገሥተ ተርሢስ ወደሰያት አምሃ ያበውኡ» መዝ. 71:9-10 [የተርሢስና የዳሕላቅ ደሴቶች ማለት የኢትዮጵያ ነገሥታት ዕጅ መንሻ ያቀርቡለታል። እኒህም ሰብኦ ሠገል ናቸው። የሳባና የዐረብ ነገሥታት ዕጅ መንሻ ያመጡለታል። አንድም ለጌታ ባዜን ንጉሠ ኢትዮጵያ ይገብርለታል። «ወአመገወ፩ ዓመተ መንግሥቱ ለባዜን ንጉሠ ኢትዮጵያ ተወልደ እግዚእን ኢየሱስ» [ባዜን በኢትዮጵያ በነገሠ በአሥራ ሰምንት ዓመቱ ጌታ ኢየሱስ ተወለደ እንዲል!] [መዝሙረ ዳዊት አንድምታው 71:9-10] ይህንንም ቃል ኢሳይያስ

በትንቢቱ እንዲህ ብሎታል። «በዚያን ዘመን ለሠራዊት ጌታ ለእግዚአብሔር ከረጅምና ከለላላ ሕዝብ ከመጀመሪያው አስደንጋጭ ከሆነ ወገን ከሚሰፍርና ከሚረግጥ ወንዞችም ምድራቸውን ከሚከፍሉት ሕዝብ ዘንድ ዕጅ መንሻ የሠራዊት ጌታ የእግዚአብሔር ስም ወደሚገኝበት ለፍራ ወደ ጽዮን ተራራ ይቀርባል።» [ኢሳ. 18:7]

«የእሥራኤል ልጆች ሆይ እናንተ ለእኔ እንደ ኢትዮጵያ ልጆች አይደላችሁምን?» [አሞጽ 9:7] ከዚህም ባሻገር ኢትዮጵያ የታበተ ጽዮን መኖሪያ፣ የመስቀሉ ክፍል ግዢን ላይ መቀመጫ፣ ሉቃስ የሣላቸው የቅድስት ድንግል ማርያም ሥዕሎች ከተለያዩ ቦታዎች ላይ መገኘት እኒህ ሁሉ የሚያመለክቱት ኢትዮጵያ የእግዚአብሔር ዙፋን መዘርጊያና የንዋየ ቅድሳቱ ግምጃቤት መሆኗን ነው። የምትጠበቀውም በሱ ብቻ ነው። ስለዚህም ሀገረ እግዚአብሔር የሚል መጠሪያ አግኝታበታለች።

ስለዚህም «ኢይጠፍእ ምልክና እምይሁዳ ወምሥፍና እምአባሉ እስከ አመ ይረከብ ዘጽኑሕ ሎቱ ወውእቱ ተሰፋሆሙ ለአሕዛብ።» [በትረ መንግሥት ከይሁዳ አይጠፋም። የገዢም ዘንግ ከእግሮቹ መካከል ገዢ የሆነው እስኪመጣ ድረስ የአሕዛብ መታዘዝም ለእርሱ ይሆናል።] [ዘፍ.49:10] ይህን ስለ መሢሁ ስለ ኢየሱስ የተነገረውን ትንቢት በመከተል ኢትዮጵያ በሰንደቅ ዓላማዋ ላይ ዘውድና መስቀል የያዘ አንበሳ እሱም ማለት የኢየሱስን ሥዕል መለያ፣ መታወቂያና ዓርማዋ አድርጋ ስትገለግልበት ኖራለች። ይህም ማለት የሰሎሞናዊው ሥርወ መንግሥት ልዩ መለያና መታወቂያ ነው ብላ አልነበረም። ነገር ግን ወላጆቻችን የምሥጢሩ ባለቤቶች ስለነበሩ ጉዳዩን አያይዘው በሰምና ወርቅ ምሳሌ ሰሙን ለዘውዱ መገለጫ፣ ወርቁን ደግሞ ለራሱ ለኢየሱስ ምሳሌ አድርገው ሲገለገሉበት ኖሩ እንጂ!

ታዲያ ሰሎሞናዊው ሥርወ መንግሥት በሌላ ሲተካ የአንበሳውንም ዓርማ ባለማስታወቅና ባለመገንዘብ ተልጦ ተነሣ። ይህም ብቻ አይደለም እንዲያውም «ሃሌ ሉያ» እግዚአብሔር የነበረና ያለ ወደፊትም የሚኖር የሚለውን የኢትዮጵያን መሠረታዊ የእምነት ቃልም «የሌለና ያልነበረ ወደፊትም የማይኖር» በሚል በሩሳውያን የመናፍቃን ቋንቋ ተተክቶ ነበር። ይህም የክህደት ትምህርት የሥርዓተ መንግሥቱ ብሔራዊ እምነት ሆኖ እርስ በርስ አፈጃጀን። ምድርም በደም ጠገበች። የሬሳዎች ማከማቻም ነበረች።

ነገር ግን እንዲያ ባዮቹ ኮሚኒስቶች የእሱም ሥርዓት ተቀባዮቹና አራማጆቹ እንደ ጉም በነው እንደ ጢሰ ተነው ሲነሡ፤ እግዚአብሔር ግን በኢትዮጵያ ላይ እነሆ አለ ይኖራልም ይመለከዳልም።

ነገር ግን ያም አልፎ ሌላው ሲመጣም የአንበሳው ዓርማ ወደ ሰንደቁ አልተመለሰም። ይሁን እንጂ ዳግም ምጽአቱ ተመልሶ መምጣቱ እንደ መጽሐፉ አባባል አይቀራ ይሆናል። «ዳግመ ይመጽእ በስብሐት። ይኩንን ሕያዋነ ወሙታነ ወአልቦ ማጎለቅት ለመንግሥቱ።» [ዳግመኛም በምስጋና ተመልሶ ይመጣል። በሕያዋንና በሙታን ለመፍረድ ለመንግሥቱም ፍፃሜ የለውም።] [ጸሎተ ሃይማኖት የዘወትር ጸሎት ገጽ 5] ስለሆነም ኢትዮጵያንና አምላኳን መለየት ወይንም መነጣጠል ከቶ አይቻልም። የሆኑትም ለተወሰኑ ወራት ብቻ ነበር። ይህንም በተግባር የተመለከትነው ነው። ይሁን እንጂ የመሢሁ የኢየሱስን ዓርማና ምስል የያዘው ሰንደቅ እስካሁን አልተመለሰም። ነገር ግን በፄአብያተ ክርስቲያናቱ፣ በግምጃቤቶችና በአብያተ መከከሮቻችን ውስጥ ይገኛል። ይሁን እንጂ «ዳግመ ይመጽእ በስብሐት» ማለት ተመልሶም በክብርና በዕልልታ ይመጣል እንደተጠበቀ ነው። በእሱ ፋንታ ግን እንደተወራረሹ ምኞትና አስተሳሰብ ሰንደቅ ዓላማው በተለያዩ ዓርማዎች ተተክቶ ይታያል። እኒህም በኢየሱስ ምስል ፋንታ በየጊዜው በሰንደቅ ዓላማው ላይ የተጣፉት ምልክቶች ከኢትዮጵያ ጋር ምንም ዓይነት የሥጋም ሆነ የመንፈስ የዝምድና ትስስር ጩሶ የላቸውም። ስለሆነም ይህም ድርጊት ሊቆይ የሚችለው የእውነተኛውና የታሪካዊው ዓርማ ማንነትና ትክክለኛነት ግንዛቤ በኢትዮጵያውያን ዘንድ እስከሚፈረጥም ድረስ ብቻ ነው።

ሌላው ቀርቶ የሚገርመው ነገር ቢኖር የአንበሳ አደን የተያዘ ይመስል በየሀውልቱ ላይ የነበረውንና ያለውን አንበሳው የደፋውን ዘውድ ፈቅፍቆና ሰብሮ በመጣል ጊዜ ባክኗል ገንዘብም ፈሷል። ያውም ድንጋዩ ለተሸከመው ነገር ነው። ይህ አፈፃፀም ታሪክን መዋሸት መሆኑን ያለማስተዋል ነው። «እውነትና ጢስ መውጫ አያጣም» የሚለውን የአበውን አባባል ያለማገናኘብ ነው። ከዚያም በላይ አፈፃፀሙ ታሪክን ከመዘንጋትም ባሻገር ብቻ ሳይሆን ማን አለብኝነት እንደሆነ ማወቁም የማይጸን ነው። በዚህም ላቢያ ጠቃሚ ታሪካዊ ማስረጃዎች ያሉባቸውና የነበሩባቸው የሐውልት ቅርጾች፣ የግድግዳ ሥዕሎችና ፊልሞች እንደባከኑም የምንገነዘበው ነው። ይሁን እንጂ የምንመክረው ቅርስ ይጠበቅ፤ ማንነታችንን እንድናውቅ

ይሆናል። ይህም የሁላችንም ኃላፊነት ነው። ወደ ዓርማው ምንነት እንሂድ።

፪ . የመስቀሉ ዓርማ

«አንብር መስቀልየ በዲበ መስቀል» [መስቀሉን በመስቀሉ ላይ አትር/ አስቀምጥ] የዚህን እጅግ በጣም የረቀቀ የአባባል ምሥጢር የምንረዳው በጥሬ ንብብ ብቻ ሳይሆን በትርጓሜና በምርምርም ነው። የመስቀል ዓርማ ምንድን ነው? ከሁሉ በፊት መስቀል ከኢየሱስ ክርስቶስ ልደት በፊት የነበረና ያለ ነው። ምሳሌነቱም የሰው ልጅ የምስል መልክ ነው። ከኢየሱስ ክርስቶስ ልደት በፊት የኢትዮጵያውያን ነገሥታት መስቀል ዓርማቸው ወይንም በትረ መንግሥታቸው ነበር። ለዚሁም ማስረጃ የግዕዝ ፊደል አንዱ ተ የሰው ልጆች ዓርማ ሆኖ እናገኘዋለን። ይህን በተመለከተ የአባ ተስፋ ሥላሴ ሞገስን ከተ እስከ ቶ የሠፈሩትን የመስቀል ቅርጾች ይመለከቷል።

ስለሆነም የተን ፊደል እስከ ሳብዑ ወይንም ሰባተኛው ፊደል ድረስ ስንቆጥረው ቶ ን ሳብኡን ወይንም ሰባተኛውን ፊደል እናገኛለን። ይህንን ነው ምዕራባውያን ሳይቀሩ ምንም መነሻና መድረሻ ቃል ሳይጨምሩ እንዳለ ስሙን በግዕዝ አጠራርና ሥያሜ «አንቅህ» [Ankh] ወይንም ሕይወት በመባል የሚያውቁት። ቶ ራስ ያለው ሰው ወይንም ሰብእ ይህ ቃልም ሰብእ ሰባት አደረገ ካለው የግዕዝ ቃል የወጣ ነው። ሰብእ ማለት ሰው ማለት ነው እሱም ከሰባት ነገሮች የተፈጠረ ስለሆነም ነው። እነሱም አራቱ ባሕርያት ሥጋ ማለት መሬት ውሀ ነፋስና እሳት ሲሆኑ ሦስቱ ደግሞ ባሕርያት ነፍስ ለባዊት ነባቢትና ሕያዊት ማለትም አሳቢት ተናጋሪትና ዘላለማዊት ሲሆኑ ድምሬቸው ሰባት ወይንም ሰብእ ማለት ነው። ከዚህም ባሻገር ኢየሱስ በመስቀል ላይ ነፍሱን ሲሠጥ «ወእጽነን ርእሶ ወመጠወ ነፍሶ» [ራሱንም ዘንበል አድርጎ ነፍሱን ሠጠ።] ዮሐ. 19:31 ይህም በቀጥታ የሰባተኛው ወይንም ሳብኡ የቶ ፊደል የአንቅሕ [Ankh] ወይንም ሕይወት ተብሎ የሚታወቀው የሰው ልጅ ዓርማ ምልክት ምሳሌ ነው። ይህም ኢትዮጵያዊ ፊደል ቶ የሰው ልጅ ምሳሌና ኢየሱስም የሰውን ልጅ ያዳነበት የመስቀል ሥያሜና በተግባሩም የነገሥታት ዓርማ ሆኖ የኖረ ነው። በርግጥ በርማውያን ዘመን ደግሞ የወንጀለኛ መቅጫ ወይንም የሰው መስቀያ ሆኖ ቆይቷል። በምርምር ብንመለከተው ሰውን በሰው መገደል ወይንም ማጥፋት እንደሆነ እንረዳለን።

ከዚህ ላይ ልብ ልንለው የሚገባው የግዕዝ ፊደላችን ቀዳሚ ፊደልና ምሥጢራዊ ቋንቋም መሆኑን በጥሞና ይገነዘባል። በቀደሙ ዘመናት ደግሞ የኢትዮጵያ ነገሥታት በሄዱበትና በተቀመጡበት ቦታ ሁሉ በዕጃቸው ይይዙት ነበር። ይህም የበትረ መንግሥት ቀዳሚ ምሳሌ መሆኑ ነው። ይህ ሕይወት ወይንም አንቅህ እየተባለ የሚጠራው [ቶ] የመስቀል ምስል ደግሞ የአዳም ወይንም የሰው ልጅ ምሳሌ ነው። እሱም አንደኛውንና ሁለተኛውን አዳም ይወክላል። ዳግማይ አዳም እየተባለ የሚታወቀው ደግሞ መሢሁ ኢየሱስ ነው። በነገራችን ላይ መሢህ የሚወጣው ደግሞ ከኢትዮጵያ ብቻ እንደሆነም ተጽፏል። ታዲያ ኢየሱስ ኢትዮጵያዊ ነው? የሚለውን የምርምር ምልክት ከዚህ ይፈልጋል። [Professor Martin Bernal / ፕሮፌሰር ማርቲን በርናል Black Athena Vol. 1 1987 ገጽ 431] ይህ ራሱን የቻለ የምርምርና የጥናት ዘርፍ ነው። ጊዜው ሲፈቅድ ይመጣበታል።

ስለሆነም በመጀመሪያው አዳም ላይ ሁለተኛው አዳምን አትር ተብሎ በትንቢት የተነገረለት ኢየሱስ ነው። የቃሉም አባባል «አንብር መስቀልየ በዲበ መስቀል» የዚህን ምሥጢር ለመመርመር የግዕዝ ፊደል ምሥጢሩን ይገልጻልናል። እንደሚታወቀው የግዕዝ ፊደል ከህ እስከ ፕ ድረስ በመልክና በስም 26 በመለያ ቁጥር ግን 800 ነው። የዚህን ምሥጢር አስረስ የኔሰው ነገደ ካም በተሠኘው መጽሐፋቸው በሚገባ ተንትነው ያስረዳሉ። [ነገደ ካም 1951 ገጽ 10]

እንግዲህ ኢየሱስ ዳግማይ አዳም የተሠኘበትና መልእኩ ገብርኤልም እነሆ! ወንድ ልጅ ትወልጃለሽ ስሙንም ኢየሱስ ትይዋለሽ [ሉቃ.2:31-32] ብሎ ለድንግል ማርያም ሲነግራት ሁለተኛው አዳም መሆኑን ነበር ያረጋገጠላት። እንዴት አወቅነው? ብሎ ለሚጠይቅ ሰው መልሱ በራሱ በስሙ የፊደል ቁጥር አወቅነው ተረዳነው። እንዴት? ለሚል ደግሞ ማስረጃው እነሆ! እንደሚታወቀው ሃያ ስድስቱ ፊደሎች እያንዳንዳቸው የመታወቂያና የመለያ ቁጥር አላቸው ያልነውም ለዚህ ዓቢይ ጉዳይ መተርጎሚያ ስለሆነም ነው። ያንድ ጦር ሠራዊት አባል የሚታወቀውና የሚጠራው ከስሙ ይልቅ በተሠጠው መታወቂያና መለያ ቁጥር ነው። ይህንም ጥበብ ከፊደሎቻችን ቀድተውታል ብንል የተመቸ ነው። በዚህ ብቻ አላበቃም በምዕራባውያን አገሮች እያንዳንዱ ዜጋ እንደተወለደ በተሠጠው ስም መሠረት የመለያና የመታወቂያ ቁጥር ይሠጠዋል። በሱም ከልደቱ እስከ ሞቱ የሚሠራውና የሚያደርገው ሁሉ ተመዝግቦና ታውቆ ይቀመጥበታል። ይህም የግል ማገደር መሆኑ ነው። ታዲያ ባጠራሩ ሶሻል ሲኩራቲ [የጋራ ደገንነት] ብለን

እንተርጉመው። ይህንም ከግዕዝ ፊደሎቻችን ወስደውታል። በምዕራባውያን ከተሞች መንገዶቻቸው እንደኛ ስም መጠሪያና ቁጥር ተሠጧቸዋል። ይህም ማለት ስሙና አገሱ ይዘት ትክክል ባይሆንም ማንኛውም ቃል የአገዝ ንባብና ትርጉም ያለው መሆኑን እንረዳለን። ይህንም ከኛ ያገኙት ነው። ኢትዮጵያውያን ለልጆቻቸው ስም ሲያወጡ በምስጢር ባለ ስሙ የሚጠበቅበትን መልካም ሰው የሚሆንበትንና አዋቂና ብልህም እንዲሆን ከጽንሰቱ እስከ ስሙ ለያሜ ድረስ በትርጉምም ከአባቱ ስም ጋር የተጣጣመ ትርጉም እንዲኖረው አድርገው የስሙን/አገዡን ቁጥረው ተጨንቀው አውጥተው አውርደው ነበር የሚሠደሙት። ይህም የስሙ ትርጓሜ ወደ ማንነቱ ይመራል። በምስጢሩ ግን የባለ ስሙ ደገንነት የሚጠበቅበት ይሆናል። ስም እጅግ በጣም አድርጎ የተግባር ውጤት በተሠያሚው ላይ አሰው ያመጣልም። ለዚህም ነው «እስመ ስሙ ይመርህ ንበ ግብሩ።» [ስም የሥራ መግለጫ ነው] የሚባለው። ይህ በእንዲህ እንዳለ የፊደሎቻችን አቀማመጥ ባለ ቁጥር መሆን ብቻ ሳይሆን እጅግ በጣም ቁጥር ስፍር የሌላቸው ምስጢራት ይቀዱባቸዋል። ከእነዚህም ውስጥ የትንቢት የራዕይና የሕልም መተርጎሚያነታቸው እሙን ነው። ይህን የትንቢት ትርጉም በሥራ ላይ ውሎ የምናገኘው በዓለም መድኃኒት በመሢሁ በኢየሱስ መውረድና መወለድ የተነገረው ትንቢት በፊደሎቻችን አገዝ በትክክል ተተርጉሞ መገኘቱ ነው።

የፊደሎቻችንን አገዞች ወደፊት በሚቀርብ ሠንጠረዥ ላይ የምንመሰክተው ይሆናል። ይሁን እንጂ እንደ ማስረጃ በማድረግ ለማቅረብ የምሻው የራሱን የኢየሱስን ስምና የስሙን ፊደላት አገዝ አቆጣጠር ነው። ከዚህ ላይ ኢየሱስ ከገነት የወጣውን የመጀመሪያውን አዳም ወደ ጥንተ ቦታው ለመመለስና ለመታረቅ ነውና አመጣጡ በአጠራር ዳግማዊ አዳም ወደንም ሁለተኛው አዳም በመባል ይታወቃል። ይህም ቃል ለኢየሱስ የትንቢት መገለጫውና መታወቂያው ስሙ ነው። ኢየሱስ ማለት በፊደሎቻችን አገዞች መሠረት ዳግማዊ አዳም ማለት ነው። በኢየሱስና በአዳም ስሞች መካከል የንባብ ልዩነት እንጂ በትርጉምና በምስጢር አንድ ናቸው። ይህም ማለት አዳም ማለት ኢየሱስ ማለትም ነው። ለዚህም ነው ትንቢት በሥራ ላይ ዋለ ተፈፀመ በትክክል ተተረጎመ የምንለው። ይህም አባባል በብሉይ ኪዳን የተነገረው ትንቢት ሁሉ በሐዲስ ኪዳን ተፈጽሟል። አሁንም ልብ እንበል የኛ ፊደሎች እንዴት የምስጢር መመርመሪያና የትንቢት መተርጎሚያ መሆናቸውን በጥሞና መገንዘብ ነው። አሁንም ኢየሱስ ሌላው መጠሪያ ስሙ ሁለተኛው አዳም ነው። በዚህ ስም ለመጠራቱና ለመታወቁ ደግሞ የመጸሕፍት ማስረጃዎቻችን ከብዙ በጥቂቱ እነሆ! «ወባሕቱ ኩነኛው ዳእመ»

ሞት እምአዳም እስከ ሙሴ ለእስሂ አበሱ ወለእስሂ ኢአበሱ በእንተ ይጸቱ ኃጢአቱ ለአዳም እስመ ኩሉ በአምሳለ አዳም ተፈጥረ እስመ አዳም አምሳሉ ውጽቱ ለዘሀሰዎ ይምጸእ።» [ነገር ግን በአዳም መተላለፍ ምሳሌ ኃጢአትን ባልሠሩት ላይ እንኳ ከአዳም ጀምሮ እስከ ሙሴ ድረስ ሞት ነገሠ አዳም ይመጣ ዘንድ ላለው ለእርሱ አምሳሉ ነውና።] [ሮሜ 5:14 ፣ ቀጥሎም «እስመ በአሐዱ ብእሲ ኮነ ሞት ወበካልኡ ብእሲ ኮነ ትንሣዔ እምውታን። ወበከመ በአሐዱ አዳም ኩልነ ንመውት ከማሁ በክርስቶስ ኩልነ ነሐዩ።»] [ሞት በሰው በኩል ስለ መጣ ትንሣዔ ሙታን በሰው በኩል ሆኖአልና። ሁሉ በአዳም እንደሚሞቱ እንዲሁ ሁሉ በክርስቶስ ደግሞ ሕያዋን ይሆናሉና።] [ቆር. 15:22]

እንዲሁም «ተፈሥሒ ኦ ቤተልሔም ሀገሮሙ ሰነቢያት እስመ በጎቤኪ ተወልደ ኢየሱስ ክርስቶስ፤ ዳግማይ አዳም ከመ ያግብኦ ለአዳም ቀዳሚ ብእሲ እምድር ውስተ ገነት ...» [ቤተልሔም ሆይ ደስ ይበልሽ ሁለተኛው አዳም፤ ኢየሱስ የቀደመውን ሰው አዳምን ወደ ገነት ይመልሰው ዘንድ ካንች ዘንድ ተወልዷልና!] [ውዳሴ ዘሰኑይ] እንዲሁም ተጨማሪ ማስረጃ «ተፈሥሒ ኦገነት ነባቢት ማጎደሩ ለኢየሱስ ክርስቶስ ዘኮነ ዳግማይ አዳም በእንተ አዳም ቀዳሚ ብእሲ፤» [ነውር ጉድፍ የሌለብሽ ፍጽምት ሆይ ደስ ይበልሽ። ስለቀደመ ሰው አዳም ሁለተኛ አዳም የሆነ የኢየሱስ ክርስቶስ ማደሪያው የሆነሽ ሆይ ደስ ይበልሽ።] [ውዳሴ ማርያም ዘረቡዕ] ከዚህ በኋላ የዚህን የቀደመው አዳምንና ሁለተኛውን ወደንም ዳግማዊ አዳምን ወደንም ኢየሱስን የስሙን አሠያየምና የአባባል ምስጢር ትርጉም ከኢትዮጵያ ፊደሎቻችን ዘንድ እንፈልገው። አዳም የሚለውን ስም የፊደል አገዝና ኢየሱስ የሚለውን ቆጥረን ስንደምረው የምናገኘው ድምር 144 ነው። የግዕዝ ፊደላት ምን ያህል ምስጢራዊ መሆናቸውን እንረዳለን። ራሳችሁ ደምራችሁ ድረሱበት። የፊደሎቻችን ስምና አገዝ ከዚህ በታች በልዩ ሠንጠረዥ ቀርቧል።

እንግዲህ ምን እንላለን? ዕፁብ ድንቅ እንጂ! እኛ ኢትዮጵያውያን እናስብ ወደማንነታችን እንመለስ። ያለንን ታላቅ ሀብት የትም አንበትነው። ከዚህ ላይ አቤቱታውና ልመናው ጥንታዊውና የሰው ልጅ አፍ መፍቻ የሆነው ይህ ምስጢራዊው የግዕዝ ቋንቋችን ወደ መማሪያነቱ ወደ ት/ቤቱ ክፍል ይግባ። የሰው ያለህ ያገር ያለህ ግዕዝ የመንፈሳዊ ሕይወት ቁልፍ ብቻ አይደለም። የዓለሙ ጥበብ ሁሉ መቅጃ እንጂ! ይህን ከላይ የተጠቀሰውን አገዝ ማለት የ144 የድምር ውጤትና ምንነት በራዕዩ ዮሐንስ እንዲህ ሲል

እናገኘዋለን። «ወእምዝ ቆመ ዝክቱ በግዕ ሳዕለ ደብረ ጽዮን ወምስሌሁ [ወፀዮወፀዮ] እለ ጽሑፍ ውስተ ፍጽሞሙ ስሙ ወለመ አቡሁ ወለመ ቅዱስ መንፈሱ።» [በጉ በጽዮን ተራራ ቆሞ ነበር ከእርሱም ጋር ለመና የአባቱ ስም የመንፈስ ቅዱስም በግምባራቸው የተጻፈላቸው መቶ አርባ አራት ነበሩ።] [ራዕይ. 14:1] ምሥጢሩንም በሚገባ ልብ ይሏል። ፊደሎቻችንን አዘበራርቆ መጻፉ ምን ያህል ታላቅ ስሕተት መሆኑን ከዚህ መረዳት እንችላለን። ይህን ትርጉም ከግዕዝ ሌላ ማን ይናገረዋል? ማንነታችንን እየጣልነው ነው። የምንለውም ለዚህ ነው። ጥንቃቄ ሊደረግለት ይገባል።

ያንዲት ሳንቲም መጉደል አንድ ብር እንደማያሰኘው ሁሉ የኛም ማንነት ካንዲት አንጓ ፊደል መጉደልና መዛባት ትልቁን ዓቢይ ጉዳይ ያሳስተዋል። ማስታወስ የሚገባን የውሀ ጠብታ ድንጋይን እንደሚፈረክለ ሁሉ ትንሿም ለሕተት ኢትዮጵያዊነታችንን ታሪካችንንና ማንነታችንን እንደምታጠፋው መገንዘብ ይገባናል። እኛ እኮ ለዓለም ሕዝብ ምሥከሮች ነን። ይህን መሳይ ፊደል ጥለን የአውሮጳ ውራጅ እንለብሳለን። ያውም የሙት ልብለ። እኛ የኤቢሲዲ ምሁራን ልብ እንበል። እንመርምር እውነቱን እንሻ ማንነታችንን እንወርውረው። አከብረን እንያዘው። ለልጆቻችን ቅርስ እናኑርላቸው። ራቁታቸውን እናስቀራቸው። አንድ ቀን ወደ እውነቱ ሲመጡ ይረግሙናል። የማንነታችንን ብኩርና በደረቅ ዳቦ እንሸጠው። አዎ ዘመኑ ወርቅ የረከለበት መዳብ የነገሠበት ጊዜ ነው። ግን እለከ መቼ??? የማያልፍ ነገር ከቶ የለም። «ዓለሙኒ ኃላፊ ንብረቱኒ ኃላፊ እለመ ኩሉ ኃላፊ ውለቱ።» [ንብረቱም ዓለሙም ሁሉም ያልፋል።]

፫ . የዘውዱ ትርጉም

ዘውድ የንግሥና ዓርማ ነው። «ኢይወጽእ ምሥፍና እምአባሉ ለይሁዳ።» [ንግሥና ከይሁዳ ዘር እይወጣም] ይላል። አሁንም ትንቢቱ ወይንም አባባሉ የተነገረው ስለ ኢየሱስ መውረድ መወለድና ዳግም መምጣት ነው። ለዚህም አንበሳው ራሱ ኢየሱስ መስቀልና ዘውድ በራሱ ደፍቶ ታይቷል ይህም የምሥጢሩ ትርጓሜ ነው። እንግዲህ ዘውድ የደፋና መስቀል የያዘ አንበሳ በለንደቅ ዓላማው ላይ ማረፍ የኢትዮጵያ ሕዝብ የእግዚአብሔር ልጅነትና የአምላክነቱን መግለጫ መለያና መታወቂያ ማድረግ ነው። ኢትዮጵያ ሀገረ እግዚአብሔር ሕዝቡም ሕዝብ እግዚአብሔር ነው። የሚያሰኘውም አንዱ ምሥጢር ይህ ነው። ይህን የሚያረጋግጡ ብዙ ማስረጃዎች አሉን። ነቢየ እግዚአብሔር ሙሴ እሥራኤልን ከግብጽ

ባርነት ነፃ ለማውጣት ከመነሣቱ በፊት ወደ ኢትዮጵያ መጥቶ ኢትዮጵያዊቷን ሲጻራን አግብቶ ልጆች ወልዶ የኖረው ኢትዮጵያ ነው። [ዘፀ.3:21-22] የአመራር ሥልጣናም ያገኘው ከኢትዮጵያዊው አማቱ ከካህኑ ከዮቶር ነው። ዮቶርንም ካህን የሚለው ቃል የሚያሳየው ምሁርና የእግዚአብሔር አገልጋይነቱን ለመግለጽ ነው።

ታዲያ ኢትዮጵያ ነፃ ለሚያወጡት ሁሉ ማሠልጠኛና መምከሪያ በታነቷን ያረጋግጣል። ምዕራባውያን አፍሪቃን ሲቀራመቱ አፍሪካው የተመለሱት ኢትዮጵያን አንይዛለን ብለው በመነሣታቸው ነው። ከእነሱ ሠይጣናዊ ቅኝ አገዛዝም ኢትዮጵያ ራሷን አድና ሌሎችን የአፍሪቃ አገሮች ነፃ ለማውጣት ኢትዮጵያ ያልተሳተፈችበት አገር ከቶ የለም። የቅርብ ጊዜ ምሳሌ የሚሆኑት አገሮችም ኬንያ፣ ደቡብ አፍሪቃና ዝምባብዌ ዋቢ ተጠቃሽ ምሳሌዎች ናቸው። የግንዛቤ ጉድለት እንጂ ኢትዮጵያ ቢጣሉ አስታርቃ ለተጠቁት አጋር ሆና ከራስዋ ድንበር ጥበቃ አልፋ ተርፋ ለሌሎችም ለትታደግ ነበር አሁንም ትታያለች። በየመን የነበሩትን ክርስቲያኖች በዘመነ ካሌብ ሄዳም ረድታለች ታድጋለች። ይህን ሁሉ አስባለቦ መመልከቱ ኢትዮጵያና እግዚአብሔር የማይለያዩ ያንድ ሳንቲም ገጽታ መሆናቸውን ነው። ይህም ማለት ኢትዮጵያውያን ሲያጠፉ በቀጥታ እንደ ሕፃን ልጅ በእግዚአብሔር አለንጋ ይገረፋሉ። ከጥፋታቸው ታርመው ተፀፅተውና ተመልሰው ወደ እርሱ ይመጣሉ። በዚህ ሠላሳ ዓመት ውስጥ እንኳን የተፈፀሙትን ማለተዋሉ በቂ ነው። ዛሬ እግዚአብሔርን ለማመስገን «እሉ እሎንቱ እእባን ይኬልሉ» [እኒህ ድንጋዮች ይዘምራሉ።] [ሉቃ.19:41] እነሱ ዝም ቢሉ ድንጋዮች አፍ አውጥተው ያመሠግናሉ የተባለው ቃል አስተዋይ አእምሮ አጥቶ ነው እንጂ የዘመኑ ቪዲዮዎችና ቲቻች ወይንም የድምፅ መቅረጫዎች የድምፅ ማጉያዎች ሁሉ ከፍላቸው ከድንጋዮች ነው። ታዲያ እነሱ ዝማሬውን እያቀለጡት አይደለምን? እኒህ የድምፅ መፍጠሪያ መሣሪያዎች ሁሉ የቃሉ ቀጥተኛ ትርጓሜዎች ናቸው።

ከዚያም ባሻገር ዛሬ በየቤተክርስቲያኑ የሚዘምሩት ወጣቶችም የቃሉ ትርጉም ናቸው። አስቀድሞ የተነገረላቸው መሆናቸው ነው። ቃሉም እነሆ! «እምእፈ ደቂቅ ወሕፃናት አስተዳሉከ ለብሐተ...» [ምሥጋናን በሕፃናት አፍ አዘጋጀህ] [መዝ.8:2] ኢትዮጵያና እግዚአብሔር ያንድ ሳንቲም ገጽታዎች ናቸው ለማለት ያነሣላን ለኢትዮጵያውያን አምላካቸው እግዚአብሔር ብቻ ነው። ለእግዚአብሔርም ልጆቹና ሕዝቡ ኢትዮጵያውያን ናቸው። የሁለቱ እንድንት የተሣሠረ ነው። ለዚህም ነው

«ወወሀብከሙ ሲሣዩሙ ለሕዝብ ኢትዮጵያ» [አንተም ለኢትዮጵያ ሰዎች ምግባቸውን ሠጠሃቸው።] [መዝ. 73:15] ተብሎ የተነገረላቸው። የዚህም ቃል ትርጉም ጤፍን ለምግባቸው ሠጣቸው ለማለት ነው ብለው አበው ተርጉመውታል። ቀደም ሲል እንደገለጽነው ምግብን ለልጆቹ የሚሠጥና የሚመግብ ደግሞ ወላጅ እንደሆነ እንረዳለን።

ና

ኢትዮጵያ ለእግዚአብሔር ዙፋንነት የተመረጠችው ቀደም ብሎ ነው። ለዚህም ነው ታቦተ ጽዮንን በእክሱም ፣ የክርስትና እምነትን በራሷ ሰው ሐዋርያነት በባኮስ ወይም በተለምዶ በሚታወቅበት የቅጽል ስሙ ጃንደረባው ሥዩመ ሕንደኬ ንግሥተ ኢትዮጵያ በእግዚአብሔር ፈቃድ መልአኩ ፊልጶስን ልኮ ተጠምቆ ማምጣቱ [የሐዋርያት ሥራ 8:26-39]። ከዚያም በፊት የኢትዮጵያ ነገሥታት በተለምዶ ግን የጥበብ ሰዎች ወይም ሰብአ ሠገል በከከብ እየተመሩ ሂደው የኢትዮጵያን ልዩ ምርቶች ማለት ወርቅ ለመንግሥቱ ዕጣን ለክህነቱና ከርቤ ለሞቱ ምሳሌ የሆኑትን ገፀ በረከቶቻቸውን ሠጥተው መጥተዋል። ይህም እንደሚፈፀም አስቀድሞ በኢሳይያስ ትንቢት ተነግሮላቸው ነበር። የትንቢቱም ቃል ቀጥሎ የሠፈረው ነው። «የግመሎች ብዛት የምድያምና የጌፌር ግመሎች ይሸፍኑሻል ሁሉ ከሳባ ይመጣሉ ወርቅንና ዕጣንን ያመጣሉ የእግዚአብሔርንም ምስጋና ያወራሉ።» [ኢሳ. 60:6] ይህ ሁሉ የሚያመለክተው ኢትዮጵያውያን ትንቢትን በቋንቋቸው በግዕዝ ስለሚተረጎሙ ነው። ይህ ብቻም አይደለም። በየግመቱ ወደ ኢየሩሳሌም ቤተ መቅደስ የሚሄዱት ኢትዮጵያውያን በዕለተ ጳንጠቆስጤ ሐዋርያት በመንፈስ ቅዱስ ተመልተው የአካባቢውን ቋንቋ ሲናገሩ ከተናገሩባቸውና ከሰሟቸው ቋንቋዎች ውስጥ የሰው ልጅ አፍ መፍቻ የሆነው የግዕዝ ቋንቋም ተናግረውበታል። በቋንቋቸው መነገር ተደንቀውም ታምር መሆኑን ተገንዝበው በጳጥሮስ ስብከት በኢየሱስ እምነውና ተጠምቀው የመጀመሪያዋ ቤተ ክርስቲያን መሥራች አባላት ሆነው ወደ ኢትዮጵያ ተመልሰዋል። እነሱም ክርስትናን ወደ ኢትዮጵያ ካመጡት ተቆጥረዋል። ግሩም ድንቅ አይደል?

ዘውዱ የእግዚአብሔርን ግዛት ማመልከቻ ነው። አንዳንድ ሰዎች ይህ ምልክት መስቀል አለበትና ሙስሊሙን አይወክልም የሚሉ አሉ። ጉዳዩ ግን የግንዛቤ እጥረት እንጂ ተቃውሞ አይደለም። ውክልናው ለሃይማኖታዊ ድርጅት ሳይሆን ለመላው ለአዳም ልጆች ሁሉ ነው። ነገር ግን የምሥጢሩ ባለቤቶችና ተርጓሚዎች በመሆናችን ጠብቀን ያዝነው እንጂ! የክርስትና

ሃይማኖት መግለጫ ብቻ አይደለም። ይሁንና አባባሉን ልድገመው የተለየን የሃማኖት ክፍልን የሚወክል ሳይሆን የእግዚአብሔርን ሞገስና ግርማ መግለጫ ምልክት መሆኑን ሠፋ አድርጎ ማየትና ማሰብ ነው። በችኮላ የሚደረግ ነገር ሁሉ ገልብጦችን ያስከትላል። ከማይታወቅ ባሕር ውስጥ እንደመዋኘት ይሆናል። በዚያም ላይ አበው እንደሚሉት «ሲሮጡ የታጠቁት ሲሮጡ ይፈታል» መሆኑ አይዘንጋ ለማለት ነው። በዕድሜ የሚበልጥን ወንድም ጋሼ እኅትን እትዬ ማለት የመከባበር የትሕትናና ባሕላዊ የመታወቂያ ባሕሪያችን ነው። ማንነትን ለማወቅ ትምህርት ቤት መሠራት የለበትም። ከቤትና ከጎረቤት ከፍ ብሎም ከአካባቢ የሚጠኑና የሚቀሰሙ ሰብአዊና ኢትዮጵያዊ ተውፊቶች ናቸው። እንግዲህ የአንበሳው ሥዕልና አርማ ምንነት የኢየሱስ የእግዚአብሔር ምስል መሆኑን ተገንዝበን ከብርና ሞገስ ብንሠጠው እንከበርበታለን። አገራችንንም ከመከራ እንጠብቅበታለን። ስለሆነም ሳያውቁ ማጥፋት እንደ ስሕተት ባያስቆጥርም ቅሉ አውቆ ማጥፋት ግን ደረቅ ወንጀል ነው። ስለዚህ ባለፈው ተፅዕኑን ከሚመጣው ተጠብቀን እንኑር።

መታሰቢያነቱ

ራሳቸውን ሙሉ በሙሉ ለእግዚአብሔር መንግሥት ጃንደረግ ላደረጉ፤ ስለ ሃይማኖታቸው ጽናት፤ እንገታቸውን ለስለት፤ እግራቸውን ለሰንበለት አካላቸውን ለእሳት፤ በጠቅላላው ለመከራና ለሥቃይ አሳልፈው ለሠጡ፤ ትሩፋት ለፈፀሙና ለተጋደሉ ብፁዓን፤ ቅዱሳን፤ ሐዋርያት ጸድቃን፤ ሰማዕታት፤ ኢትዮጵያውያን በተለይም ራሳቸውን ለኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ክብር ሐዋርያዊ ተጋድሎ ለፈፀሙት፤ በገዛ ሕዝባቸው መካከል በራሳቸው ለዎች የሰማዕታትነት ሞትን ለተቀበሉት ለታላቁ ሐዋርያ አባት ለብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ቴዎፍሎስ ፓትርያርክ ወዕጪጌ ዘመንበረ ተክለ ሃይማኖት ሰማዕት ዘኢትዮጵያ፤ [1902 - 1971]

በኅርትመት በጸምና በጸሎት በትሩፋት ቤተ ክርስቲያናችንን በዜማ በቅዳሴ በመጻሕፍት ማሄድ በማስተማር በመላ ሕይወታቸው ላገለገሉትና ብዙዎቻችንን አስተምረው ለዚህ ላደረሱን ታላቁ አባት ለብፁዕ አቡነ አብርሃም የሐረርጌ ሀገረ ስብከት ሊቀ ጳጳስ [ኅዳር ፲፫ ቀን ፲፱፻፳ - ነሐሴ ፳፰ ቀን ፲፱፻፺፭ ዓ. ም.]

እንዲሁም ካህናትን በማሠልጠን በማስተማር ብዙ በጊዜያችን የሚገኙ ዘመናዊ ለባክያነ ወንጌልንና ሊቃነ ጳጳሳትን ያፈሩትና ስለ ቤተ ክርስቲያናችን ታሪክ በመጻፍ ላበረከቱት ታላቁ ምሁር አባት ለብፁዕ አቡነ ኃርሳርዮስ የሸዋ ሀገረ ስብከት ሊቀ ጳጳስ [1932 - 1982] ተበርክቷል።

እውቅናና ምስጋና

ጥንታዊቷንና ቀጥተኛዋን በእግዚአብሔር ልዩ ፈቃድ በፈሊጻስና በኢትዮጵያዊው ሐዋርያ በባክስ ሥዩመ ንግሥተ ኢትዮጵያ ጥምቀት ለተመሠረተችው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን አገልግሎት በጽኑ ለተጋደሉ ላገለገሉ ራሳቸውን አስርበው መምህራንን ላፈሩ ቤተ ክርስቲያኗን እንድትገለገል ላደረጉና አሁንም በማድረግ ላይ ላሉ ኢትዮጵያውያን መምህራን አክብሮቱንና አድናቆቱን በታላቅ ትሕትና አቀርባለሁ።

አሁንም በየሀገረ ስብከቱ በየገዳማቱና በየአድባራቱ ጉባዔ ዘርግተው ዜማ ቅኔ የመጻሕፍት ትርጓሜን የሚያስተምሩ መምህራን አብዛኞቹ በነፃ ጥቂቶቹ ያለ በቂ ደሞዝ ተኮርአተ ርእሱን [የሾህ አክሊሉን] የሚዘከሩበት ማለት ለራሳቸው ጥምጣም እንኳን የሚሆን ሻሽ በማትገዛ ደሞዝ ስም ሳይደናቀፉ በጽናት ለሚያስተምሩ ክብርና ሞገስ ይድረላቸው።

እኒህን መምህራን የመደገፍ የመንከባከብና የማበረታታት ግዴታ ለክርስቲያኑ ወገን ብቻ ሳይሆን ስመላ የኢትዮጵያ ሕዝብ መንግሥት ኃላፊነትና ግዴታም ነው። ዛሬ ኢትዮጵያ እንዲህ ነበረች ናት እየተባለ የሚነገረው ሁሉ ቅርስ የእኒህ መምህራን የጉባዔ አባቶችና የእነሱም ያላሠለሰ ጥረት ቀጣይነት ነውና እንድንደግፋቸው ብሔራዊና ሃይማኖታዊ ግዴታ አለብን።

ርእስ	ገጽ
የሽፋኑ መግለጫ	5
፩. የሰንደቅ ዓላማው ዓርማ	5
፪. የመስቀሉ ዓርማ	9
፫. የዘውዱ ትርጉም	13
መታሰቢያ	17
እውቅናና ምስጋና	18
ማውጫ	19

ምዕራፍ አንድ

ፊደል የትምህርት መጀመሪያ የማንነት መታወቂያ.....	22
፩ . የቅዱስ ሲኖዶስ ተቃውሞ	36
፪ . ጽጅቱ የግዕዝ ፊደላት ለም መልክና መለያ ቁጥር	43
፫ . የጽጅቱ ፊደላት ትርጓሜ	45
፬ . ዘመኑ የረሳቸው ትውልዱ የናቃቸው ፊደላት ..	46
፭ . የግዕዝ አጻጻፍ ዕድገት	47
፮ . ከግዕዝ የተወለዱ ቃላት ወላጎባት	53

ምዕራፍ ሁለት

ስምዑ ዘንተ ኩልክሙ አሕዛብ [ጴጌ መጪ ይህን ስሙ].....	63
፩ . የመታሰቢያ ድግሦች	83
፪ . አጽምኡ ሕዝብየ [ወገኖች አጻምጡ].....	110

ምዕራፍ ሦስት

፩ . አእምሩ ወለብዉ/ እወቁ ተገንዘቡ	122
--------------------------------	-----

፪ ሥልጣን ክህነት	138
-------------------	-----

ምዕራፍ አራት

፩ ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆሬዎስ ከሥልጣን እንዴት ወረዱ?.....	148
፪ ቅዱስ ሲኖዶስ የአባቶች አንድነት /ልዩነት.....	173
፫ ከፊተኛዋ የኋለኛዋ ትብባላች.....	189

ምዕራፍ አምስት

የቤተክርስቲያን ማዕርገ ክህነትና አገልግሎት

፩ ማዕርገ ክህነት	199
፪ ካህናት ዘበምድር	206
፫ የሰበካ ጉባዔ	220
፬ በጉብዝና ለአግዚአብሔር ልዕልና	240

ምዕራፍ ስድስት

መፍትሔና ማጠቃለያ	252
ዋቤ መጻሕፍት	272

ምዕራፍ አንድ

ፊደል የትምህርት መጀመሪያ የማንነት መታወቂያ

ለየዋሃን ወገኖቻችን ኢትዮጵያውያን ከሁሉ በፊት ወንድማዊ አስተያየት አለን። እሱም የራሱን ጥሎ የባዕዳን ባሕልን አንጠልጥሎ መሄድ ቀና አይደለምና ይብቃ ነው። በቅድሚያ የባዕዳንን ከመናፈቅ፣ ሄዶም ከመዘፈቅ፣ አስቀድሞ የራሱን ማወቅ፣ ማንነትን መጠበቅ ያስኛል ብልህ ሊቅ። ሌላው ለኛ የሆነውን እንኳ ካለማወቅና ካለመገንዘብ ብቻ መልሱን የኛኑ ጥበብ አስወስደን አንደገና መልሱን አለምርደን በላዩ ላይ የነበረውን ጽሕፈት አሠርዘንና አለደልዘን ወይንም አስጠፍተን እንበለው ወይ በብድር ያለያም በስጦታ ወይንም በግዢ እናግበለብላለን ታዲያ ተችገርን ብለን እንናገራለን። ከዚህ ላይ ነው ምላሊያችን ቦታ የሚያገኘው። «ላይችግር ጤፍ ብድር» የሚባለው። ጤፍ ለኛ ብቻ የተሠጠ ነው እያልን እሱን እንኳ አሳልፈን ሠጥተን ለመበደር መሰለፋችን ትክክል ያለመሆኑን ለማስገንዘብ ነው።

ለዓለም ሁሉ ትክክለኛውን እምነት ያሰተማርን ኢትዮጵያውያን ነን። ማስረጃችንን ላቅርብ። እንዲህ ይላል ትርጉሙን እጽፋለሁ። «ኢትዮጵያ ለዓለም እውነትንና ሐሰትን ለመጀመሪያ ጊዜ አስተማረች። ይህም የእምነትን መሠረት ጥሏል። ከዚህም ባሕልንና ሥልጣኔን መሠረተች።» [100 Amazing Facts About the Negro / ገጽ 10 በ J.A. Rogers, 1934. ለላዚህ ለእምነቱ ምንጭ እኛው ነን። አሕየወ ኖረ ሕይወት ሠጠ ካለው ቃልም ለእግዚአብሔር መጠሪያ ያደረግነው ስመ አምላክ ሕያው አምላክ ብለን ነው።

የኢየሱስን ለም ምንነት ማለት ትርጉም ለማወቅ ሃያ ስድሱቱን የኢትዮጵያን ፊደላት በጥንቃቄ ማጥናት ያስፈልጋል። ይህም ማለት መለኮታዊ ምሥጢር የተገለጸበትና ምድራዊ ሀብት የታወቀበት ብሎም የሚጻፍበት ፊደል ነውና ነው። ማስረጃውንም ከላይ ተመልክተናል። ጉዳዩን ሳይረዱ ብቻ ፊደል መለወጥ ከቂቃ ላይ ወድቆ እንደ መፈራገጥ ነው። አወዳደቁም ድንገተኛ ያለጥንቃቄ ከመሄድ የተነሣ የሚፈጠር አደጋ ማለት ነው። እንዲህ ማድረግም ያለማስተዋል ብቻ ሳይሆን ድንገተኛም ነው። በዳጥ የተመሰለውም

ለዚህ ነው። ቶሎ ብሎ ከወደቁበት ተነሥቶ ያለመበረታታት ግን እንደገና ተመልሶ አዘቅት ውስጥ መውደቅ ነው። አሁን እንኳን ወድቀናል። ነገር ግን መውጣት ከፈለግንና ከግርን አዎ መመንጠቅ እንችላለን።

የኛን ብቸኛ የምሥጢር ቋንቋችን የሆነውን ግዕዝን ምዕራባውያን በዩኒቨርሲቲዎቻቸው እያጠኑት ነው። ለኛ ግን በምትኩ የእነሱን አንተና አንቺን የማይለይ ኢሕጋዊ ቋንቋቸውን እንድናጠና ያብጠለጥሉናል ቁም ስቅላችንን ያወጡታል በግድም ሆነ በውድ ያስጠኑናል። ትምህርት ቤቶቻችንንም በእነሱ ቋንቋዎች ጠፍረው አስረውታል። የኛን ግን በራሱ ቤት መዋልና ማደር ከልክለውታል። ከዚያም አልፎ ተርፎ በሃይማኖት ለም ለሃይማኖት አስተማሪነት ያሠለጠኗቸው የዋሃን ኢትዮጵያውያን ወንድሞቻችንና እገቶቻችን የሆኑት ያሁኑ ጴጌዎች ወይንም በጥቅል ለማቸው ፕሮቴስታንቶች የራሳቸው የሆነውን ራስ በቀል ፊደላቸውን አስጠልተዋቸው እንኳን ሊያጠኑት ቀርቶ አውጥተው የትም በትነውት ወደ እነሱው ቋንቋቸውና ፊደላቸው ከግዕዝ መቅዳታቸውን ሳያውቁ ዘው ብለው ገብተዋል። በእውኑ ከዚህ የበለጠ ምን ምርኮ አለ? ከዚህስ ወዲያ ምን ባርነት አለ? ከዚህስ ወዲያ ምን ቅኝ ግዛት አለ? አያላዝንምን? ዋ! ወገኔ ይህ አሰላለፍ እንደ አበው ምሳሌ በሬን ካራጁ ጋር ማዋል ነው። ውጤቱ የሚታወቀው ከቂራው ሲደረስ ነው። በዚያን ቀንና ቦታ የሚሆነው በቀላሉ አባባል መታረድ ነው። አገርንም አስረክቦ ባዶ ዕጅን መቅረት ይሆናል። ማንነትን እንደማጣት የመሰለ አስከፊ ድህነት ርዛትና ጉስቁልና በሕይወት ውስጥ የለም። ይህ ተግባር ደግሞ ልጅን የልጅ ልጅን ወይንም ቀጣይ ትውልድን አሸከርና አገልጋይ አድርጎ ማኖር ይደረሳል። ታዲያ ይህ ተግባር የገዛ ልጅን በቢለዋ አጋድሞ እንደማረድ ያስቆጥራል።

በውጭ ሃይማኖት ለበብ ማንነታቸውን አጥተው የታሪክና የባሕል ሰደተኞች የሆኑትን አፍሪቃውያን አገሮችን በጥምና ይመለከቷል። «ኅረፍትህ ሲታማ ለኔ ብለህ ስማ» ከዚህ ላይ ነው። ነገር ግን አሁን በሚሠፈረው ቀለብ ብቻ ተዝናንቶ መቀመጥና የማንነትን ብኩርና በስንዴ ንፍሮ መሸጥ በታሪክ ላይ ታላቅ ጠባላ መተው ነው። እንደ ቦይ ውሀ የሚፈለው ገንዘብ ለአንተ ወይንም ለአናንተ መቀለቢያ ነውን? ለመክትኮ ጨው ፣ ቂጣው፣ ቆሎውና አሻሮው ካልተሠጠው አይሰባም። ታዲያ ለበጉ ረጅም ዕድሜና ጤንነት ታስቦ ነውን የሚቀለበው ወይንስ ለእነሱ ምግብነት? ይህን የማወቅ ግዴታ አለብን።

ስለዚህ እያንዳንዱ ኢትዮጵያዊ ለማንነቱ ለታሪኩና ለተውፊቱ ዘብ ይቁም። ሁሉም ስማንነቱ ወታደርና አምባሳደር ነው። ማንነትን መሸጥ መለወጥ የሚያስከፍለው ዋጋ ገንዘብ ሳይሆን ደም ነው። ደም መገበር ማለት መጥፋት መዋትና መቀበር ማለትም ባንድ ላይ ነው። በፊደል ማለወጥ የጀመረ ጉንፋን ወደ ሳንባ ነቀርሳነት ለመለወጥ ብዙ ጊዜ አይፈጅበትም። አለመያዝ እንጂ ከተያዙ ወዲያ ውጤቱን ለማየት ፈጣን ነው። ኢትዮጵያዊነትና ማንነት በጥንቃቄ ካልተጠናና ካልተያዘ ውጤቱ ተያይዞ ገደል ነው። ይህን ያነሳሁት በተለያዩ መንገድ እኛ ባሳሰብነውና ባልጠበቅነው ሁኔታና ገጽታ ጠላቶቻችን እየመጡ የሚማርኩን መሆናቸውን ለማመልከት ነው። ይህ መከራቸው ትላንት ወይንም ከትላንት ወዲያ የተጀመረ አይደለም። ቢያንስ ከአምስት መቶ ዓመት በላይ የሚሠሩት የተንኮል ደባ ነው። ከትውልድ ወደ ትውልድ እንደ ዘመኑና እንደ ሁኔታው በሚያመቸው ሁሉ በቀጣይነት የሚሠሩትና የሚፈጽሙት የግፍ ተግባር ነው። ዛሬ የሚያመርቱት ልብስ ብልሃቱ፣ ዛሬ የሚያመርቱት ራዲዮን፣ ኮምፒውተርና በጠቅላላው የመገናኛ አውታር ሁሉ የጥበቡ መጀመሪያ ከየት የተወሰደ ይመስለናል? አበው ለዚህ መሳሪያ ጥቃት የሚሉት ምሳሌያዊ አነጋገር «ያላወቁ አስቁ» ነው።

አሁን እንኳ ሰው ሁሉ እኩል ነው በሚባልበት ዘመን የቀለም ልዩነት በፖለቲካው በኢኮኖሚውና በማኅበራዊው ኑሮ ሁሉ የሰማይና የምድርን ያህል የተረራቀ ልዩነት አለው። ይህም በቀስም ያለው ልዩነት የአይጥና የድመት ጉርብትና ነው። የሚዳቀል የሚዋሐድ አይመስልም። እንዲህ በቀላሉ የሚናድም አይደለም። ገና ብዙ ነፍስ ይጠፋበታል። ካፎቱ የወጣ ሠይፍ ነው። በዓለም ላይ በልዩ ልዩ በሽታ ከሚያልቀው ሕዝብ ቁጥር ይልቅ በዘር በሃይማኖትና በቀለም ምክንያት የሚፈሰው ደም እጅግ ብዙ ነው። እሥር ቤቶች ከአፍ እስከ ደገፋቸው ጢን ብለው የሞሉት ከላይ በተወሉት ምክንያቶች መነሻነት እንደሆነ ባለሙያዎች ደጋግመው መሥክረዋል።

ይህን ጉዳይ ከእውነተኛው ዕይታ ጋር ስናወዳድረው በሃይማኖት ቤቶቻችን እንኳ የሚታዩት ሥዕሎች እውነት የሌላቸው የአስተሳሰብ የጥላቻ የዘር የቀለም የበላይነትና የበታችነት ነፃብራቆች ሆነው ይገኛሉ። የኢየሱስና የሐዋርያት የሥዕል ሠሌዳ ላይ እንኳን የይሁዳ ሥዕል ብቻውን ተለይቶ የጥቁር ሰው መልክ ወይንም ቢያንስ ቢያንስ ጥቁር የራስ ፀጉር ተሠጥቶታል። ለምን ብለን ጠይቀናል? ኢየሱስና ሐዋርያት ግን በምርጥ ፈረንጆች መልክ ተውበው እናያለን። ባንጸሩ ደግሞ የሠይጣን ምስል ተመርጦ

የአፍሪቃዊ መልክ ተሠጥቶት እንመለከታለን። ይህ ከእውነት የራቀ ሆኖ ተብሎ በቤተ ጸሎት እንኳን ሳይቀር የዘርና የቀለም ልዩነት ይንፀባረቃል። ጉዳዩ ተገልባብሎ እንጂ ከመጀመሪያው ሰው ከአዳም ጀምሮ የሰው ልጅ መልኩ ጠይም ነው። ፕሮፌሰር እስተራሊንግ ሚን ይህን አባባል *Missing Link* ገጽ 16 መጽሐፋቸው አረጋግጠውታል። ይህን ለይቶ የሚመለከት ጥቁር ዓይን የለንም ያሰኛል።

በጃንሆይ ጊዜ የሚቀለድ ነገር ነበር። ጃንሆይን ጋዜጠኞች ከጥቁርና ከነጭ ማን ይበልጣል ብለው ቢጠይቋቸው ከዓይንህ ክፍል የቱ ነው የሚያየው ጥቁሩ ወይንስ ነጩ ብለው ጥያቄውን በጥያቄ መለሱለት ተብሎ ይነገር ነበር። ነገሩ የመከላከል ኃሳብ መጀመሩን በጠዋታም መልክ ቢሆን እናያለን። በዚያውም ላይ የጃንሆይን ብልህነትም ያስተምራል። ይህ አስተሳሰብ መዳበር አለበት። በሰው ልጅ ዕኩልነት መሟገት ይገባል። ይህን ደግሞ የምንጀምረው ከሕዝብ አካባቢዎች፣ ከአብያተ ክርስቲያናትና ከመሳሰሉት ያሉትን ነገሮች ማረምና ማስተካከል ስንችል ነው። ይህም ማለት የነበሩትን ሥዕሎች እንላጥ ማለትም ሳይሆን እንዳሉ ያስተሳሰብ ማስተማሪያ ማድረግ ስለሚችል ነው። የወደፊቶቹን ግን እንዳይደገሙ መጠንቀቅ ያሻል። ይህ አስተሳሰብ ከመነልበቱ የተነሣ በኛውም መካከል እንኳን ጥቁሩ ደማቅ ጥቁሩን «ይህ ሠይጣን» ብለን እንጠራለን። ይህ አባባል ምን ያህል ክፍተኛ ያስተሳሰብ ለውጥ እንዳለው መገንዘብ ይቻላል።

የጠላቶቻችንን የአድላዊነት ጉዞ ጎረግ ስንጎትተው የቤተ መቅደሱን መጠላዕት [መጋረጃ] ሁሉ አብሮ ይስበዋል። እንግዲህ ይህ የሚያመለክተው ተስበው ተስበው የት እንደ ደረሱ ነው። ኢየሱስንና ቅድስት ድንግል ማርያምን ፈረንጆች ሳይሆኑ እንደሆኑ ተደርጎ የፈረንጅ መልክ ተሠጥቷቸው እነሱን መስለውና አክለው ተሥለው ስናይ የምናደርገው ስግደት በዕጅ አዙር ለማን ሆነ? ዞሮ ዞሮ ውጤቱ «የትም ፍጭው ዱቄቱን አምጭው» አልሆነምን? የሚፈለገውም ይኸው ነው። ፈረንጅ የበላይ ነው መሆኑ ነው። ነገር ግን ምን ይደረግ? እንዴት ይስተካከል? ያልን እንደሆነ ጽዳት ከራስ ቤት ያውም ከደጅ ነውና የሚጀመረው እኒህን መሳይ ሥዕሎች ወደ አብያተ ክርስቲያናቱ ውስጥ ገብተው እንዳይሰቀሉ መከላከል ይገባል። ሠዓሊዎቻችንም ይህን ከሚመስለው ተግባር እንዲቆጠቡ መምከር ያስፈልጋል። እነሱም ከሚያዩትና ከሚሰሙት ስለሆነ የሥራ ውጤቶቻቸውን የሚያንፀባርቁት መነገር አለባቸው። የምርቶቻቸው ተቀባይ ቤተ ክርስቲያን እስከሆነች ድረስ አስተካከሉ ቢባሉ ሌላው ቢቀር ገበያው ያስገድዳቸዋል።

አንድ ማስረጃ ልተው። ጉዳዩ ከተነሣ ዘንድ ስለ ካህናት አልባላት ትንሽ ልናገር። የቀደሙ አባቶችን የምንኩስና ልብሶቻቸው በሙሉ ነጮች ነበሩ። ለምን የተባለ እንደሆነ ነጭ ቀለም የኃዘን መግለጫ ልብስ ሲሆን ጥቁር ደግሞ የደስታ መዋቢያ ልብስ ስለነበር ነው። ይህን በተመለከተ ከሌሎችም መጽሐፎች ላይ አውስቼዋለሁ። ይሁንና ባሁኑ ለዓት የምናያቸው የካህናት ልብሶች በአብዛኛው ጥቁሮች ናቸው። በተለይ አባቶች በጥቁር ልብስ ይታያሉ ይታወቃሉ። እንደ ባሕላችንና እንደ ሃይማኖታችን ተውራትም መልበስ የነበረባቸው ነጭ ነበር። ነጭ ልብስ አስካሁንም የገዘን ልብስ መሆኑ የሚታወቀው ለው ሲሞት የሚገነዘው በነጭ ጨርቅ ነው። አስከሬኑ የሚለብሰውም ነጭ ልብስ ነው። ነገር ግን ኃዘንተኞች በአሁኑ ጊዜ ለብሰው የሚታዩት ግን ጥቁር ከል የገባ ማለት ነጩን አጥቂረው በመልበስ ነው። ሳያውቁት ግን ያን ልማድ አበው ለመዘከር ባንገታቸው ላይ ነጭ ክር ያሥራሉ። ይህ ነበር ነጭ የሆነ ልብስ የኃዘን መግለጫ ሆኖ የኖረው።

ታዲያ በቤተ ክርስቲያን አባቶችና በገዳማት መናንያን አለባበስ ዘንድ ይታወቅ የነበረውን ነጩን የኃዘንን ልብስ መልክ ለውጠው የደስታውን ልብስ ጥቁሩን የኃዘን ልብስ አደረጉት። የኃዘኑን ልብስ ነጩን ደግሞ የደስታ ልብስ፤ የደስታውን ልብስ ጥቁሩን የገዘን ልብስ ተደርጓል። ይህም አለዋወጥ ከልብሱ ላይ ብቻ ሳይሆን ያረፈው ከአብያተ ክርስቲያናት ሥዕሎችም ጭምር ላይ ነው። ከቤተ ክርስቲያን ገብተን ሥዕሎችን ስንመለከት መላክትን እንደ ነጮች፤ ሠይጣናትን እንደ ጥቁሮች ተሥስው እንመለከታለን። ይህም ማለት ጥቁርን የኃዘን የመከራ የኃጢአት የበደል ሥራ መግለጫ ሆኖ ሲቀርብ በአንፃሩ ደግሞ ነጭ የበጎ የመልካም የቅድስና ሥራ መግለጫ ሆኖ አንመለከታለን። ይህ አሠራር በልብሱና በሥዕሉ ላይ ብቻ አልቀረም። ዞሮ ዞሮ በኛ በጥቁሮች ላይ ተንፀባርቆ የሚታይም ነው። ስለዚህም ጥቁር ዝቅተኛ፤ ጥቁር ተገዥ፤ ጥቁር አሽከር፤ ጥቁር አገልጋይ፤ ጥቁር የመጥፎ ሥራዎች መግለጫና የሠይጣናት መለያ ሆኖ ቀርቧል። የሚያሳዝነው ይህን እንኳ አይደለም አይሆንም የሚል መጥፋቱ ነው። ለነገሩ ቢባልም ሰሚም የሰም። በዘልማድ ሰው ከሚያየውና ከሚሰማው ብቻ መማሩን መርጦ ጥቁርን ለበጎ ነገር መጠቀሚያ ሆኖ አይታይም።

የምንኩስና ልብስ ከነጭነት ወደ ጥቁርነት ሲለወጥ ሥዕሉም ላይ ጥቁርን የሠይጣን መግለጫነቱ ተቀባይነት ሲያገኝ ያልተለወጠውና ያለው የካህናቱ ጥምጣም የአክሊለ ሦኩ ምሳሌ ሆኖ ያለው ሻሹ ነጭነቱን የመከራ ምሳሌነቱን ነው። በነገራችን ላይ ቆቡና ጥምጣሙ የውክልናው ምሳሌ የእሾሁ አክሊልነት ነው። ነገር

ግን ነጭ ልብስ የኃዘን ልብስ ለመሆኑ ማስረጃው ሃይማኖታዊና ባሕላዊም ነው። እንደምሳሌም ብንመለከተው እነ ማርያም መግደላዊት እሁድ ጥጳት ወደ ኢየሱስ መቃብር አስከሬኑን ሽቱ ለመቀባት ሲሄዱ የሆነው እንዲህ ነበር። «ወደ መቃብሩም ገብተው ነጭ ልብስ የተጎናጸፈ ጎልማሳ በቀኝ በኩል ተቀምጦ አዩ።» [ማር.16:5] ይህ የሚያሳየው ከመቃብር ቦታ ላይ የሚለበስ ነጭ ልብስ እሉም የኃዘን መግለጫ መሆኑን ነው።

በሥዕል በአለባበስ በአሠያየም ፈረንጁን ለመምሰልና ለመሆን ሲባል አድባራቱን ገዳማቱን ቆቡን ቀሚሱን ሁሉ ፈረንጅ ካደረገነው ውሎ እድሯል። ደግሞ ደጋግሞ ቢነገርም ከሁሉቴ ፍንክችም ከግንባር ላይ የተነቀሰ የጥቁራት ልምድ ሆነና እምቢ ሆነ። በናቴ ባባቴ መቅደስ ያሻየን ብቀድስ እንዲሉ አሁንም አብያተ ክርስቲያኑን ካቴድራል እያሉ መሠየም አንደቀጠለ ነው። በዚህ ስም የሚታወቁ አዲስ አበባ ሁለት ካቴድራሎች ነበሩ። ታዲያ ለመለየት ሲባል የካቶሊኩ ወይንስ የኦርቶዶክሱ? ካልተባለ የቀጠሮው ቦታ ይጠፋፋና ወትሮም ኃጥፃን ተቀጣጥረው ያለመገናኘቱ የተለመደ ነው ይሆናል። ይህ ሁሉ የሚያሳየው በስም በአለባበስ ሥልጣኔ እንደማይገባ መገንዘቡ ይስተዋል። አስተሳሰብንና ድርጊትን መለወጥ ቅድሚያ ይሠጣቸው እንላለን።

ብዙ የዓለምን ሊቃውንት ያነጋገረው የኢየሱስ ክርስቶስ መልክ ምን ይመስል ነበር? የሚለው ጥያቄ ነው። ለነገሩ ሁሉም እንደ ማስረጃ የሚጠቀሙባቸው ሁለት ጉዳዮች አሉ። እነሱም አንዱ ሊላጠስ ጴጤናዊ ለንጉሠ ለጢባርዮስ ስለ ኢየሱስ መስቀልና መሞት የተሠጠውን ፍርድና ስለ ኢየሱስ ታሪክ የመልክ አቋም ገልጾ የጻፈውን ደብዳቤ አስረጅ አድርገው ኢየሱስ የቀይ ዳማ መልክ እንደነበረው ያረጋግጣሉ። በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ በራዕዩ ዮሐንስ ምዕራፍ 1:14-15 የሠፈረውን ቃል አስረጅ ያደርጋሉ። ይህ በእንዲህ እንዳለ የእነ ሚካኤል አንጀሎ ሥዕሎች ከኢየሱስ ክርስቶስ ጀምሮ አብረውት የነበሩትን በሙሉ የኮኮሺያን መልክ ማለት ነጮች እንደሆኑ አድርጎ ነው የሚለው። ይህም የፓሊስቲንያን ወይንም ፍልስጥኤማውያን መልክ እንዳልሆኑና እንዳልነበሩ ተደርገው ነው በሥዕሉ የቀረቡት። ከዚያ ወዲህ ግሪኮችና ቫቲካኖች የፈረንጅ ሥዕሎች አያባዙ ዓለምን አዳረሱት። ይህ ትክክል እንዳልሆነም ተደጋግሞ ቢነገር ስሕተቱ አልታረመም። ይባሉኑ በየቦታው የሚታየው ይኸው ብቻ ሆኗል። ሥዕሎቻቸውን የራሳቸውን ውበትና ቅላት ወይንም ላሕይ ሠጥተው የሚሥሉ ኢትዮጵያውያን እንደሆነ ይነገራል። ይሁን እንጂ በአሁኑ ሰዓት አብያተ ክርስቲያናቱን

ያጣበበው የፈረንጅ መልክ ያሏቸው ሥዕሎች ናቸው። ኢትዮጵያውያን ሥዕሎቻቸውን ብቻ ሳይሆን ድርሰቶቻቸውንም በተገቢው መልክና አባባል ጽፈዋቸው ብዙ ቦታ እንመለከታለን። ለማሰረጃም ያህል ከብዙ በጥቂቱ ከመልክአ ሕማማተ መስቀል ውስጥ አባባሉን እንመልከት። «ሰላም ለዝክረ ስምክ በመጽሐፉ መስቀል ዘተክልኤ። ወለሥዕርትክ ጸሊም ዘደመ ተኮርሆ ተቀብረ። ...» ወለሥዕርትክ ጸሊም የሚለውን ነው መጥቀስ የፈለግሁት። ይህ «ወለሥዕርትክ ጸሊም» [ጥቁሩ የራስ ፀጉርህ] የሚለውን ገላጭ ቃል ነው። ኢየሱስ ጥቁር የራስ ፀጉር የነበረውና ጠይምም መልክ እንደነበረው መረዳቱ ግልጽ ነው። የኢየሱስን መልክና ፀጉር የፈረንጅ ማድረግ ከቅንነት ሳይሆን ሆን ተብሎ በተንኮል መሆኑን ይገነዘባል። ይሁንና አበው በድርሰቶቻቸው እውነተኛውን ቃል አስፍረውት እንደዚህ ይገኛል።

የአብያተ ክርስቲያናትን ሀብትና ንብረት መተዳደሪያ በደርግ መንግሥት በአዋጅ ሲወሰድ የውስጡን ደግሞ በጠመንጃ በበር ሠበራ እየተገባ ባዩኝና ባላዩኝ የሰርቆት ፈሊጥ እየተቀነባበረ መጸሕፍትና ንዋየ ቅድሳት ወደ ዘመዶቻቸው አገጉር ወደ ምዕራባውያን አገር አሁንም እየተጋዙ ነው። በቅርቡ የቅዱስ ሳሊበላ መስቀል በመታወቂያ ስሙ «አፍሮ አይገባ» ከአውሮጳ ተይዞ ተመልሶ አልመጣምን? የታቦትንማ ጉዳይ ማውላትም አያሻም እነሱ ሲሰርቁት ክብር ሊኖረው ሲያጡት ደግሞ ለመዝለፊያ ማድረጉ የግፍ ግፍ ነው። «የሌባ ዓይነ ደረቅ መልሶ ልብ ያደርቅ» ማለቱ የማያስነውር ከሆነ ይቅርታ እየጠየቅሁ አባባሉን ግን እጠቀምበታለሁ። ኃላቤን በሚገባ ይገልጽልኛልና ነው። ታዲያ ቢጮህ የሚወጣ ጎረቤት ታጥቶ ነው እንጂ ችግሩ አጉራ ከዘለለ ውሎ አድሯል። የአፍሪቃ አገት አገሮች ኢትዮጵያ ኢትዮጵያ ኢትዮጵያ ሆይ በኛ የደረሰ እንዳይደርስብሽ ራስሽን ጠብቂ ይላሉ። የኬንያው የነፃነት አባት የመጀመሪያው ያገሪቱ ፕሬዝዳንት ክቡር ጆሞ ኬንያታ አንድ ታላቅ ቃል ምዕዳን አስምተዋል። በዕጃችን መጽሐፍ ቅዱስ ሠጥተው ዓይናችሁን ጨፍኑ እንጸልያለን ብለውን ለንጸልይ ከቆየን በኋላ ዓይናችንን ስንገልጥ አገራችን በነጭ ተወራ አገኘናት። ይህ ተራ መልእክት አይደለም። ቃለ ምዕዳን እንጂ! የማይገባኝ ነገር ቢኖር «ማርን ሸጦ ምን ይገዟል» እንደተባለው ከኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ሌላ ምን ሃይማኖት ያስፈልጋል? ዶሮን በቆቅ መለወጥ ካልሆነ በስተቀር።

ታቦተ ጽዮንንስ ለመሥረቅ ምን ያልታቀደ ምንስ ያልተደለተና ያልታለበ ነገር ነበር? ታቦተ ጽዮንን ፍለጋስ ሲባል የጽላት ስርቆት እንደ ቤተ ክርስቲያን እመት በየቤተ ክርስቲያኑ

የተፈፀመውን የጉድ ጉድ የምናውቀው አይደል። ለንቶቹ ታሰረዋል ለንቶችስ እስከ ጽላቱ ተይዘዋል? ፖሊስ ጣቢያዎች ይቁጠሩት። ይህ እንግዲህ ወንጌልን መሰበክ ወይንስ ወንጌልን ማጥፋት? ዛሬ በምዕራባውያን አገሮች የሚገኙት የብራና መጸሕፍት ቁጥር ዕልፍ አዕላፍ ናቸው። በዕርዳታ ለም ዝርፊያ በእንሳለም/በእንባረክ ስም ስርቆት በእንጎብኝ ለም ስለላ ለምዳራዊውም ሆነ ለሰማያዊው መንገድ አይቀናም። ኢትዮጵያ የእግዚአብሔር አገር እንጂ የለዎች አገር ብቻ አይደለችም። የጦር ጄኔራል እግዚአብሔር ሠራዊቷ መላእክት ናቸው። ያለ እግዚአብሔር ፈቃድ የሚሆን ነገር ከቶ የለም። በኢትዮጵያ ላይ ድንጋይ የሚወረውሩ የድንጋይ ማረፊያ የወርዋሪዎች አናት ነው። ስለዚህ ልቦናውን እውነቱን ለኢትዮጵያውያን ይስጥ ያንድ አናት ልጆችን ሆድና ጀርባ አያድርግ አንዱ ሌላውን የሚደግፍ እንጂ ጠልፎ የሚጥል አይሁን። ወንድምህን ጨርቃም ብለህ አትሳደብ። ወንድምህን እንደ ራስህ አድርገህ ውደድ እንጂ!

ስለሁሉም ሃይማኖታቸውንና አገራቸውን ሊጠብቁና ሊከላከሉ ይገባል። ድሮውንም የሃማኖት ርዳታ አልፈለግንም ነበር ስንዴው ሃይማኖት ካልተከተለው ወይንም ካልተደባለቀበት ቁርባን አይሆንም ሆነና በተከፈተለት በር ገብቶ ዓይን ልኳል ብሎ የሚያላውር ጥርስ ልፋቅ ብሎ የሚሠብር የጉትቻ ማሳደሪያ ጆሮ ልብሳ ብሎ የሚተለታል ያንገት ጌጥ ላድርግ ብሎ ጉረሮ የሚቆርጥ ፀጉር ላሳጥር ብሎ ናላ መፈጥረቅ ሆነና ተቸገርን። ስለ ሃይማኖታቸው የሞቱ የነበሩንና ያሉንን ያህል ደግሞ ሹመት እንጂ መከራ ለምኔዎችንም አገኘን። እንግዲህ ይህ ሁሉ ሀብትና ፀጋ ከሆነ ሁሉም በየዓይነቱ ሞልተውናል ተርፈውናል ብንልላ! ጠላት አታላጣን ተብሎ የለ? አያድርገውና ድንገት ጠላት አውርድልን ብለን ይሆን? ቢሆንም ጠላትህን ውደድ የሚለውን ቃል ለመፈፀም ይሆናል ብለን እናልፈዋለን። ስለሆነም ለሚያላድዷችሁ ጸልዩ ታላቅ ትምህርት ነው። ለዚህስ አይደል ከፉን በከፉ አትቃወመው በሥራ ላይ ያለው ምፀት ካልሆነ ይህ ትምህርት ሥር ሰዶ ያለውና የሚኖረው ኢትዮጵያ ውስጥ ነው ቢባል የሚለማማ ይገኛል? ካለ አሺ በጎ ወሸንያ!

ከዚህ ቀጥሎ እንደማሳሰቢያ ላቀርበው የምሻው ጉዳይ ቢኖር እስካሁን ያጣናቸውና የተነጠቁናቸው የኢትዮጵያ ማንነት ቅርሶቻችንና መታወቂያዎቻችን የትኞቹ ናቸው? ባሕሎቻችን እስከነዘርፎቻቸው ማለት ትሕትና ታማኝነት መፈቃቀር ተከባብሮ መኖር ከኔ ይልቅ ላንተ መበባልን እንደ ግል ሀብትና ንብረት መቁጠርን እንዲሁም ለሌሎቹ ደግሞ ምሳሌ የሚሆነው ከትላንት

በስቲያ ወደ አገሩ የተመለሰው የአክሱሙ ሐውልት አንዱ ቋሚ ምሥክር ነው። ይህን ያጣነውን ቅርስ ለማስመለስ የተደረገውን ጥረት እጅግ አድርገን እናደንቃለን። ይቀጥል መልካም ሸጋ ይባል። ከዚህ ጋር ደግሞ አውቀን በድፍረት ሳናውቅ በስሕተት ከሆነም ግንዛቤ እንድንወስድበት እጅግ በጠና ላለገነዝብ እወዳለሁ። ያሉኝም አቤቱታዎች በሚከተሉት ቅጂዎቻችን ላይ ያተኩራሉ።

አንደኛ፡ ይህ የሰው ልጅ እፍ መፍቻ ቋንቋ የሆነው ግዕዝ በሥርዓተ ትምህርቱ ገብቶ እንዲሠጥ፤

ሁለተኛ፡ የግዮን ወይንም የዓባይ ስም ተሰውጦ «ናይል» እንዳይባል፤

ሦስተኛ፡ አበሻና አቢሲኒያ፤ የሚሏቸው መጠሪያዎች ኢትዮጵያ የሚለውን ስምና መታወቂያ ማደብዘገርያና ማደናገሪያ ስለሆኑ እንዳይባሉ ማድረግ፤

አራተኛ፡ እንዲሁም የኢትዮጵያ ሕዝብ ቋንቋ የሰሙ አጠራር ከአማርኛ ወደ ኢትዮጵያውኛ እንዲለወጥ ናቸው።

በአንደኛ ተራ ቁጥር ስላለው ስለ ግዮን ስምና መጠሪያ ጉዳይ የምለው ይህ ነው። ግዮን የታላቁ ወንዞችን መጠሪያ ዋና ስም ነው። ታላቅነቱንና ረጅምነቱን ለመግለጽ ደግሞ ዓባይ ይባላል። በመሠረቱ ግዮን የሚለው ቃልም ከግዕዝ የተገኘና የወጣ ነው። እሱም ጎየ ሸሸ አገር ጥሉ ሂደ እውነተኛ የተግባር ስሙ ነው። አሁን ግን እነ ግፍ - አይፈሬ ደንበኛ ስሙን ከመጽሐፍ ቅዱስ እንኳን ሳይቀር የሚታወቅበትን መጠሪያ ግዮንን ለውጠው «ናይል» አሉት። ዓለሙም ተባብሯቸው «ናይል» በመባል እየተጠራ ነው። እንኳን ባዳዎቹ ቀርቶ የኛዎቹ ኢትዮጵያውያንም የድርጅቶቻቸው መጠሪያና መታወቂያ አድርገውታል። በዚህ ከቀጠለ ነገ ከነገ ወዲያ ደግሞ የልጆቻቸው መጠሪያ ሊሆን ነው። ይህን የመሳሰለውን እንኳን የሚጠባበቅላት የምሁራን ድርጅት፤ የጥናትና የምርምር ተቅዋም የሌላት አገር ለምን ሆነች? ልጆችዋ በውጭው እንጂ በቤታቸው ቅቤ ስላልተናቀሩ ይሆን? አንድ ከደብረ ዘይት ወደ አዲስ አበባ መምጫ መንገድ ላይ በትልቁ ሠሌዳ ላይ እንዲህ የሚል ተጽፏል። ልብ በሉ። «kani Gari» [ካኒ ጋሪ] ምን ማለት ነው? በቀጥታ የግዕዝ ቃል ነው። የተጻፈው ግን በላቲን ወይንም በሮማን ፊደል ነው። ካኒ ማለት ኮነ ካለው የግዕዝ ቃል የተወሰደ ሆነ ይሁን ማለት ሲሆን ጋሪ ደግሞ ምሕዋር መንገድ መሄጃ ሐረ ሂደ ካለው የግዕዝ ግሥ የወጣ

ነው። በተለምዶ ጋሪ በፈረስ የሚጎተት በጎማ የሚሸከረከ መሄጃ መኪና ወይንም ሠረገላ የሚታወቅበት በጋሪ ነው። ይህን አንድ ላይ ስንገጥመው መልካም ጉዞ ቀና መንገድ ይሁን ለማለት ነው። ተርጓሚም አያሻው በግልጽ ይታወቃል። በላቲን ስለተጻፈ ሌላ ቃል የማይታወቅ ኢትዮጵያዊ ያልሆነ ይመስላል። ግን ግዕዙ በላቲን ተጽፎ ሲነበብ በማየቱ ተገርሟል አድናቆቴን ለማካፈል ነው። ከዚያ ውጭም ምን ይባላል? «ንነሂ ንነግር ወኢንዝብጥ» [እኛ እንናገራለን ኃላብ እናቀርባለን ያየነውን እንመሠክራለን እንጂ እናለገድድም] ተብሏል። ግንዛቤዬን ለመግለጽ ነው።

በሦስተኛ ደረጃ ስላለው ስለ አገራችን መታወቂያ ስምና የሕዝብ መጠሪያ እየሆነ ያለው አበሻና አቢሲኒያ የሚሉት ስሞች የኢትዮጵያ ስም ማደናበሪያ ኢትዮጵያዊ ኢትዮጵያዊት ተብሎ ሳለመታወቅ የሚጥሩ ሰዎች አውቀው የሚያደናግሩባቸው ፈሊጦች ናቸው። ኢጣሊያን አዲስ አበባን በወረረች ጊዜ የመጀመሪያ ባንኳን ስም የጠራችው አቢሲኒያ ባንክ ብላ ነው። «ባንክ» እንደ ግዕዙ እሠያም ከሆነ ቤተ ርዴ ከዓለም አቀፍ የንግድ ድርጅቶች ጋር እጅግ የመታወቅና አብሮ የመሥራት ባሕርይ ስላለው ስሙ ኢትዮጵያ የሚለውን እንዲተካላቸው ባላቸው ውሳጣዊ ተንኮል መሆኑን ብዙዎቻችን አልተገነዘብነውም። ይባስ ብሎ አሁንም ታሪክን ያለመመርመርና ያለመረዳት ሆነና አቢሲኒያ ባንክ ተቋቁሟል። አቢሲኒያ የሚሉን ኢትዮጵያ የሚለውን ስም ጨርሶ ለማውደም ነው። አሁንም ይታሰብበት። ስምን መለወጥ በታሪክ ያለውቅላል። ነገር ግን ወደ ትክክለኛውና ወደ ታሪካዊው ስም ለመመለስ ፍርድ ቤት ማመልከት ነው። ታሪክን መጠንቀቅ ለተተኪው ትውልድ ጥሩ ዘርን መዝራት ነው። ጥሩ ዘር ለማግኘት ደግሞ አረሙ መነቀል አለበት። ስለዚህ ለአቢሲኒያ ባንክ ባለቤቶች አቤቱታዬ ይድረስልኝ።

በየዋሕነትና ጉዳዩን ግንዛቤ ውስጥ ባለማስገባት የከተሞቻችን ድርጅቶችም ስማቸው በኢትዮጵያ ቋንቋዎች መዝገበ ቃላት ጨርሶ የማይታወቁ ናቸው። ጣሊያንኛ ፈረንሳይኛ ላቲንኛ በጠቅላላው ፈረንጅኛ ናቸው። የቡናና የጫት መሸጫ ሉቆች ሳይቀር አውሮጳዊ ስም ሲሠጣቸው ምን ይባላል? ቡናና ጫት እንኳን የስም ለውጥ እንዴት ያድርጉ? ያልታሰበበትና ግንዛቤ ያልተወሰደበት ታላቅ ስሕተት ነው። የከተሞች ባለ ሥልጣናት ከእንዲህ ዓይነት ስሞች የከተሞቻችንን ጽዳት ቢያስጠብቁልን መልካም ነው። የንግድ ድርጅቶች ስም በጣም ተዘበራርቋል። እንኳን ለማስታወስና ደግሞ ለመጥራት በትክክል እንኳን ለማንበብ ግራ የሚያጋቡ ናቸው።

ከመሐል ወጣ ካሉት ቦታዎች ለሚመጡ ኢትዮጵያውያን እንዴት ይሰማቸው? አንበው የሚረዱት እኮ ሰም ጨርሶ የለም። ስምሳሌም ያህል ራስ አሉላ አባ ነጋ፤ ፊታውራሪ ሀብተ ጊዮርጊስ፤ ደጃዝማች ባልቻ አባ ነፍሶ፤ ደጃዝማች በላይ ዘለቀ፤ ራስ አበበ አረጋይ፤ ደጃዝማች ዘርዓይ ድረስ ተብሎ ቢሠየም አንድ ጊዜ ብቻ ሳይሆን ደጋግሞ ባነበበው በነፃር። እሱ ማን ነው? ማን ነበር? ብሎ ታሪኩንም ይማርበት ነበር። አሁን ግን ካሉት ስሞች አንፃር ሲታይ ኢትዮጵያ ነው ያለሁት ወደገሰ ሌላ አገር ከተማ ውለጥ በማሰኘት ላይ ነው።

እንዲያው ዓይን ዘወትር የሚያየውን ለምዶት ካልሆነ በስተቀር ያስደነግጣል። ያውም አዲስ አበባን ያህል ከተማ ወገኖቻችን በፋሽስት ዕጅ በአዲማና በአከፋ የተጨጨፉባትን እንዴት ተደርገን? የፈሰሰውን ደማቸውን በማማ አንደ መርገጥ ነውና ቢታሰብበት ርቆ ሳይሄድና ተተኪው ትውልድ ጋር አብሮ እንዳያድግ በቶሎው ቢታረም መልካም ይሆናል። ይህም ማሳሰቢያ ነው። ወላጆቻችን ደማቸውን አፍስሰው አጥንታቸውን ከስከሰው ከአውሮጳ ቅኝ ግዛት ነፃ አድርገው ያስረከቡንን አገር ኢትዮጵያን ዛሬ እኛ ይህ ትውልድ ኢትዮጵያውኛ ስማችንን በፈረንጅ ስም አርቶዶክሳዊውን እምነታችንን በመጤ ጳጌ ሃይማኖት ለውጠናል። ይህ ሥልጣኔ አይደለም። የስም መለወጥ መሠልጠን አይደለም። ስሙን ብንለውጠው ባለንብረቶቹ ተለወጡ ማለት ነውን? ከመንገድ ቁጭ ብላ የምትለምን ደሃ ልጇን ጌታቸው ብትለው ለሰሚው ምፀት ነው። ጌታሁን ብትለው ግን መልካም ምኞት ነው።

ስለዚህ ግንዛቤ እናድርግ? የዚህ የዚህም በአውሮጳውያን ቅኝ ግዛት ሥር ከነበሩት አገሮች በምኑ ይሆን የምንለው? መለያና መታወቂያችን ቋንቋችንና የሱም መግለጫ የሆኑት ፊደሎቻችን ናቸው። ዛሬ ስማችንና ሃይማኖታችንን ብቻ ሳይሆን የለወጥነው ፊደሎቻችንንም ለውጠናል። የአውሮጳ ፊደሎች የተቀዱት ከግዕዝ መሆኑን ብናውቅ ኖሮ እንዴት በደነቀን በነበር? R. G. Latham የተባሉ ምሁር Man and His Migration በተሰኘው መጽሐፋቸው ገጽ 156 ላይ «የኢትዮጵያ ቋንቋ ማለት ግዕዝ በዓለም የመጀመሪያው ቋንቋ ነው» ሲሉ ገልጸውታል። መቼም ራስን ያለማወቅ ወይም ማሳሳት ከበደሉች ሁሉ በደል ነው። እንደሚባለው «ሰው ራሱ ያለማወቁን አለማወቁ ነው» አባባል ትክክል ነው። ስለዚህ ኢትዮጵያዊ ዶሯችንን በፈረንጅ ቅቅ አንለውጠው። ይህም ዓይነቱ ልውውጥ የሚሆነው ሰዶ ማሳደድ ነው። በውስጡ ግን የሚካሄደው ሄራና ተንኮል መሆኑን ሳይረዱ በወጥመዱ ውስጥ በወደቁ

ወገኖቻችን እናዝናለን ልቦና ፍጠርላቸው ብለንም እንመኛለን እንለምናለን። እኒህን አበሻና አቢሲኒያ የሚሉ የመጠሪያ ስሞች በጠላቶቻችን ኢትዮጵያዊ ኢትዮጵያዊት እንዳንባል የተፈጠሩ ጭምብሎች መሆናቸውን ተረድተን ግንዛቤ ውስጥ እንድናኖረውም አማፀናለሁ።

አንድ ልናስታውሰው የሚገባ ጉዳይ አለ። እሱም ወደድንም ጠላንም እኛነታችን ከኢትዮጵያ ጋር የተያያዘና የተቆራኘ ነው። ኢትዮጵያዊ ጠይምነቱን ነብር ዝንጉርጉርነቱን አይለውጥም። ተብሎ በነቢዩ ኤርምያስ ተነግሮልናል። [ኤር. 13:23] የትም እንሁን የት ኢትዮጵያዊ ኢትዮጵያዊት ከመሆን አንወጣም አንዘልም። የተሰጠን የመታወቂያ ደብተር ስምና መልካችንን ለማገናዘብ እንጂ የፈረንጅ መልክ አያላብሽንም ወይም ፈረንጅ አያደርገንም። እሱም መለወጣችንን ከቶ አያመለክትም። ይሁን እንጂ ዞሮ ዞሮ ኢትዮጵያዊ ኢትዮጵያዊት ከመባል የሚገታን አይሆንም። አንድ ኢትዮጵያዊት ወይም ኢትዮጵያዊ መልካም ሆነ መጥፎ ነገር ብትሠራ ቢሠራ የሥራቸው መጠሪያና መታወቂያ ኢትዮጵያ ናት። እንደ ምሳሌም የምናየው ኢትዮጵያውያን ራሳች [አትሌቶች] በሩጫ ሲያሸንፉ ውጤቱ የሚሄደው ወደ ኢትዮጵያ ነው። ኢትዮጵያ አሸነፈች ነው የሚባለው ከዚያ ነው ወደ ሯጭ ስም የሚሸጋገረው። ይህ የሚያስገነዝበው ከሰውየው ስም ይልቅ ኢትዮጵያ የሚለው ስም ኅልቶ ይነበባል። ለዚህም ነው የኢትዮጵያ ሰንደቅ ዓላማ ወጥቶ የሚውለበለበው። በርግጥም ወክሎ የተስለፈው ኢትዮጵያን መሆኑንም ባለመዘንጋት ነው። ይህ መልካሙ የተግባር ውጤት ምሳሌ ነው። እንዲሁ ሌላው ኢትዮጵያዊ ኢስብኦዊ ተግባር ቢፈጽም አሁንም እንዲህ የተስኘ ኢትዮጵያዊ ወይም አንድ ኢትዮጵያዊ ይህን አደረገ ተብሎ የተግባሩ ውጤት የሚሄደው ወደ አገሩ ነው። ስለዚህ ኢትዮጵያዊነት የጋራ የክብራችንና የማዕርጋችን መግለጫ ነውና ሁላችንም በጋራ ታላቅ ጥንቃቄ ልናደርግበት የሚገባ ንዑድ ክቡር ስም ነው።

እንደ ምሳሌ የሚጠቀሱ ወገኖቻችን ቢኖሩ በአሜሪካ ያሉት አፍሪቃን አሜሪካን ናቸው። እኒህን ወገኖቻችንን ከአፍሪቃ አፈናቅለው አሜሪካ ሲያመጧቸው የማንነታቸው ማጥፊያ አድርገው የወሰዱት በመጀመሪያ ስማቸውን መቀየርና መለወጥ ነበር። ከዚያም የመጡበትን ቦታና አድራሻ ሳይነግሯቸው አፍኑው እንደ እንስሳ ሲሸጧቸው ሲለውጧቸው መኖሩ ነው። አሁን ትልቁ የአነሱ የእግር እሳት የሆነው ከየትኛው የአፍሪቃ አገር ከየትኛው ቋንቋ ተናጋሪ ከፍል መወሰዳቸውን ያለማወቁ ነው። በትክክል ቢያውቁት ኖሮ ወላጆቻቸው ወደመጡበት የአገሩ ክፍል በመሄድ ቋንቋውን

አጥነተው እሱም ቢኖር ወደዚያም ሄደው ስመኖር የሚመኙት ወገኖቻችን ብዛት ቁጥር ሥፍር የለውም። በኛ እንኳን ያላቸው መንፈሳዊ ቅናት በቋንቋ የሚገልጹት አይደለም። የራሳችን ፊደል የራሳችን ቋንቋ የራሳችን ምግብ አሠራር አስባበስና ወግ ማዕርግ ምን ያህል ታላቅ ፀጋና በረከት መሆኑን የምንረዳውና የምንገነዘበው ከእነሱ ጋር ቁጭ ብሰን ስንወያይ ነው። ሳናውቅው በጣታችን ላይ ያለውን የወርቅ ቅለበት ከዊቃ ላይ እንደጣልነው ያስቆጥራል። ወደ ጥቁር ወገኖቻችን መሰስ ለንል የነገሯቸውና ያስጠኗቸው ጥቁር የነጭ አገልጋይ መሆኑንና ከነጭ በታች ሆኖ መፈጠሩን ነው። ከዚህም በላይ ታሪክ እንደሌላቸው አስጠንቀቅቶል። እንኳን ታሪክ የሰው ነፍስ እንኳን እንደሌላቸው እየነገሩ ነው የገዟቸው። እድሜ ሰወላጆቻችን ደማቸውን አፍሰሰው አጥንታቸውን ከስከሰው ሁሉን ነገር ጠብቀው በክብር ስኛ አስረክበውናል። እኛስ? እኛማ እኛ እንጂ ሥራቸውንና ድካማቸውን አይጥ የበላው ልቃቂት አላደረግነውም?? ይሁን እንጂ በወጣቱ ትውልድ ተስፋ እናደርጋለን ወደ ማንነታቸው ይመለሳሉ ማንነታቸውን ያውቃሉ ያከብራሉ ብለን ከፍተኛ ተስፋ እናደርጋለን። በዚሁም እንጽናናለን።

ይህ የግፍ ታሪክ ድግግሞሽ አፍሪቃን በቅኝ ግዛት ዘመን ደግመውታል። እነ ግፍ አይፈራ አሁንም በኛም ላይ ለመድገም ከበታው ሳንለቅ ማንነታችንን እያጠፋና እየለዋወጡብን ነው። የኢትዮጵያን ስም እንኳን በየጊዜው ከሚያሳትሙት መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያውም ከሃይማኖታዊው መጽሐፍ በሐሰት አትመስክር ከተጻፈበት ገበታ ውስጥ ታላቅ ሽፍጥና ሐሰት ይፈፀማል። ለዚህም ነው በሃይማኖት ስም ከሚደረግ ደባ ራሳችንን እንጠብቅ የምንሰው። ኢትዮጵያ የሚለውን ስም ከታላቁ መጽሐፍ ውስጥ እየሠረዙ ሉዳን፣ ደቡብ ግብፅና ኩሽ እያሉት ነው። ይህን በዓይናቸው እያዩና እያነበቡ ዝም ያሉት የኛዎቹ የእነሱ ሃይማኖት ተሸካሚዎችና አስተላላፊዎች ስለኛ ታቦትና የኛን መጻሕፍት እንድናቃጥል ይጠራሉ። መቃጠልን ያለበትና የሚገባው በተንኮልና በሐሰት እየታተመ የሚሠራጨውን የኢትዮጵያን ስም አውጥቶ የጣሰውን መጽሐፋቸውን ነው። የኢትዮጵያን ስም ያለያዘውን መጽሐፍ አታንቡት ከቤታችሁም ካለ አውጥታችሁ ጣሉት። የዚህ ዓይነቱ መጽሐፍ አካፋዮች ወደ ኢትዮጵያ ከማስገባታችሁ በፊት ኢትዮጵያን አስታውሱ አትርሱ በሷቸው። መጽሐፍ ቅዱስ አቃጥሉ ብሎ ጻፈ እንዳትሉ። አበባሌን ልድገመው የኢትዮጵያን ስም አውጥታችሁ የጣላችሁበትን መጽሐፍ እንኳን ማንበብ በዓይንም አይታይ።

እንደኔ አባባልና ምኞት ቢሆን ኖሮ ወጣቱን ቤት አዘግታችሁ ስታስለቅሱት ማየት አይሆነኝም ነበር። እናንተም የተሳሳተውን ያልተስተካከለውን መጽሐፍ ከማስረግ እንኳን ተባበሩን ተቆጠቡልን። ይህ የኢትዮጵያውያን ሁሉ አቤቱታና አደራ ነው። ታዲያ ወገኖቹ ይህን የመሰለውና እንዲህ ስለናንተ እንዲመች ተደርጎና ተስተካክሎ በየጊዜው የሚሠራጨው የእግዚአብሔርን ቃል መከሰስና መበረዝ አይደለም? ከዚያም በላይ ታላቅ የማታሰያ የማስመስያና የማጭበርበሪያ መግሰማ አልተደረገም? የዋሃንን የምታጠምዱበትን መሣሪያችሁን እንኳን ክብር አልሠጣችሁትም። ይህ የሚያመሰክተው የምትፈልጉትን የተነሣችሁበትን የመበታተን ሥራ እንጂ ስለ ቃልነቱ ትክክለኛነት እንኳ ቁብ የላችሁም። ብዙም ርቅን ሳንሄድ ከአሥር ዓመት በኋላ የሚሆነው ኢትዮጵያ የሚል ቃል ከቅዱሱ መጽሐፍ ውስጥ ጨርሶ የሰም ብላችሁ በተሰመደው እንደበታችሁ ትመሠክራላችሁ። ምሥክርነት ማለት እናንተ ዘንድ ለክ ያለውንና የነበረውን የሰም ማሰኘት ነው። ጥቅርን በነጭ ለውነትን በሐሰት ግዕዙን በላቲን የመሰዋወጡ ተግባር እንደዚህ ነውና ነው።

ጥቁር ስነጭ አገልጋይነት የተፈጠረ ነው ብላችሁ አስተምራችኋል። ማስረጃ ላቅርብ። ፕሮፌሰር እስተርሊንግ Ethiopia the Missing Link in African History በተሰኘው መጽሐፋቸው በገጽ 8 ላይ «ጥቁር ስነጭ በተፈጥሮ ዝቅተኛ ነው» የሚሉትን የምዕራባውያን ጸሐፊዎችን ተቃውመው ሲጽፉ አባባሉ አሉ ፕሮፌሰር ስተርሊንግ «ይህ ዓይነቱ አመለካከትና አባባል ሰዎችን ብቻ ሳይሆን የፈጣሪንም ሥራ ማዋረድ መናቅና ዝቅ ማድረግ ነው» ሲሉ ገልጸውታል። ከዚህ ላይ የምንሰው የናንተ የስብከታችሁ ፈሊጥ ይህ መሆኑን አደባባይ ያወቅው ፀሐይ የሞቀው ምሥጢር ነው። የሚገርመው እናንተም ታውቆብናል ብላችሁ ያለመታከታችሁ ሌላውም ይህን ሁሉ በደል እያየ ከስሕተቱ ያለመማሩ በጣም የሚገርምና የሚያስደንቅ ነው። ከዚህ ወዲያ ምን ዓይነት ማስረጃ ማቅረብ ይቻላል? የሚያሳዝነው የሚታሰሉና በወጥመዳችሁ የሚገቡ ሰዎች ማግኘታችሁ ነው።

ከዚህ ላይ የተንኮሉ ከንተሮ የሚያርፈው በኢትዮጵያ ጭንቅላት ነውና ይህን ደባ ያወቅነውና የተገነዘብነው ኢትዮጵያን በየጊዜው ከሚታተመው መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ማውጣታችሁን ነው። ስለሆነም ይህን ፀሐይ የሞቀውን ደባ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ተቃውማ ደብዳቤ ጽፋለች። ይህም የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ቅዱስ ሲኖዶስ

ውሳኔ በመስከረም ወር 1990 ዓ. ም. የተላለፈ ነው። የቤተ ክርስቲያኗን ተቃውሞ በጣም አስፈላጊ በመሆኑ በትክክል ተቀድቶ ከዚህም ጋር አብሮ እንዲነበብ አቅርቦዋለሁ። ሙሉ ቃሉም እንደሚከተለው ነው።

፩. የኢትዮጵያን ስም ከቅዱስ መጽሐፍ በሚሠርዙት ላይ የቀረበ ተቃውሞ

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ቅዱስ ሲኖዶስ ያቀረበው የተቃውሞ ውሳኔ ይህ ነው። ... የአሜሪካ መጽሐፍ ቅዱስ ማኅበር «የዛሬ እንግሊዝኛ ትርጉም ጉድጋሜው ሳይባል» በሚል ርእሰ አዲስ መጽሐፍ ቅዱስ እ. ኤ. ዘ. አ. በ፲፱፻፸፮ የማሳተሙ ጉዳይ ነው፤ በዚህም ጎትመት ሁለት አስገራሚ ሁኔታዎች ተከሥተዋል፤ እነዚህም በአንድ በኩል በዕብራይስጥ ኩሽ በግሪክ በላቲን [ሮማይስጥ] በግዕዝና በሌሎችም የጥንት ቋንቋዎች የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉም «ኢትዮጵያ፣ ኢትዮጵያዊ፣ ኢትዮጵያውያን የሚሉት ቃላት ሱዳን ሱዳናዊ ሱዳናውያን» በሚል የቃል ትርጉም ተተክቶ ሲለወጥ፤ በሌላ በኩል ደግሞ [አሪት ዘፍጥረት ፪፡፲፫] ዐባይ ከኢትዮጵያ ወይም ከኩሽ ይነሣል የሚለው ዐረፍተ ነገር ማለትም የሁለተኛው ወንዝ ስም ግዮን ነው እርሱም የኢትዮጵያን ምድር ሁሉ ይከባል የሚለው ወደ ሱዳንነት ሳይለወጥ በሐዲስ ኪዳን [በግብረ ሐዋርያት ፩፡፳፯] ኢትዮጵያ የሚለው በብሉይ ኪዳን እንደተነገረው ወደ ሱዳንነት ሳይለወጥ መተው ነው።

የአሜሪካ መጽሐፍ ቅዱስ ማኅበር ኢትዮጵያን ሱዳን ለማለት የተነሣበት ምክንያት ግልጽ ሆኖ ሊታይና የታሪክም ሆነ የምርምር መሠረት ሊገኝለት አልቻለም። ስለዚህ ሁኔታው በእንጥልጥል ላይ የሚገኝ ጥያቄ ሆኖ ነው የሚታየው ቢሆንም አንባብያንን ወደ ተሳሳተ አቅጣጫ ይመራል የሚል ስሜት ስለሚፈጥር የኢትዮጵያ መጽሐፍ ቅዱስ ማኅበርና የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቅዱስ ሲኖዶስ ይህን በመጽሐፍ ቅዱስ ይዘት ትርጓሜና ታሪክ ላይ ያልተመሠረተ አዲስ መጥ ከሥተት በመቃወምና ሁኔታውም ወደ ትክክለኛው ታሪካዊ ቦታው እንዲመለስ ለማድረግ ከዓለም መጽሐፍ ቅዱስ ማኅበር ጋር በተደጋጋሚ ደብዳቤዎችን መለዋወጥ ግዴታቸው ሆኖ ነበር።

ማኅበሩም ለተጻፉለት የተቃውሞ ደብዳቤዎች በመጀመሪያ የቀደመውን የተዛባ ትርጉም ለመስጠት ከተደረጉት መከራዎች በቀር በዕብራይስጥ ኩሽ የሚለው ቃል የዛሬውን ሱዳንና የዛሬይቱን ኢትዮጵያ የሚያጠቃልል በመሆኑ ኢትዮጵያ የሚለውን ሱዳን ብሎ መተርጎም የተሳሳተ መሆኑን ስለተገነዘበ ወደፊት በዚህ ዓይነት መልክ እንዳይታተም ለማድረግ ወደ ስምምነት ላይ የተደረሰ ለመሆኑ በሰጠው መልስ አረጋግጧል።

ነገር ግን በዚህ ዓይነት ትርጉም የተዛባው መጽሐፍ ቅዱስ ጉድጋሜው ሳይባል በመላው ክፍላተ ዓለም የተሰራጨ አንደመሆኑ መጠን በሚሊዮን በሚቆጠሩ ሰዎች ዕጅ የገባና የተሳሳተ ግንዛቤን ያስጨበጠ መሆኑ አያጠራጥርም። ... ስለዚህም በዚህ ትርጉም የተሳሳተ ግንዛቤን ለጨበጡና ወደፊትም ለሚያስጋቸው አንባብያን ትክክለኛውን ታሪክ ለማስረዳት ይህን አጭር መልእክት ማስተላለፍ አስፈላጊ ሆኖ ተገኝቷል።

ይህ ከፍ ብሎ በዝርዝር የቀረበው ቤተ ክርስቲያኗ ያደረገችውን ጥረት ለማመልከትና በዚህም ውሳኔ መሠረት ይህን ከላይ ተደጋግሞ የተጠቀሰውን መጽሐፍ ቅዱስ እንዳይነበብ ቅዱስ ሲኖዶስ አረጋግጧል። ስለዚህ ኢትዮጵያን በጦርና በመርዝ ጢስ ያለመጥፋቷን ሲያረጋግጡ በሚጎዱበት መንገድ ሁሉ ያለማረፋቸውን ከዚህ ድርጊታቸው በሠፊው መገንዘብ ችለናል። ኢትዮጵያውያን እንደሚሉት ሌባ ተይዞ ዱላ ይጠየቃል ወይ ነውና ይህን በቤተ ክርስቲያናችን የተወገዘና እንዳይነበብ ውሳኔ ያለፈበትን መጽሐፍ በተቻለ መጠን ከኢትዮጵያውያን ዕጅ እንዲወጣ በሆነው መንገድ ሁሉ ጥረት ማድረግ የበኩላችን ሃይማኖታዊ ግዴታችን ነው። ይህ በማይታየው ጦራቸው ኢትዮጵያን መውጋትና መግደል መሆኑን ልብ በሉ። ይህ አፈጻጸም ደግሞ ኦርቶዶክሳውያንን ብቻ የሚመለከት ጉዳይ አይደለም። ኢትዮጵያን የሚመለከት እንጂ! ስለዚህ ጉዳይ በመላ ኢትዮጵያውያን የጋራ ኃላፊነት መሆኑን ተገንዝበን ድርሻችንን እንድናበረክት ኢትዮጵያዊ አደራ አለብን። በኢትዮጵያና በዓይን አሁንም ቀልድ የለም።

የተሠጣትም መልስ ይቅርታና ወደፊት በሚታተሙት መጻሕፍት ላይ እንደግምም ነው። መጠየቁም ራሱ አወቅንባችሁን ያረጋግጣል። የነገው ትውልድ በተለምዶ ይቀጥልና ነገ ከነገ ወዲያ ኢትዮጵያ የሚል ስም ከመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ኖሮም ተጽፎም ለያውቅ መባሉ የማይቀር ነው። የዛሬ ትውልድ ግዮንን በ«ናይል» ለውጦ በሌለና ባልተጻፈ ነገር ላይ እነሱ ስሙን በቀየሩት ትውልዱ ቀክትሎ ዛሬ ኢትዮጵያውያን ድርጅቶቻቸውን ግዮን ብሎ

በመጥራት ፈንታ «ናይል» ብሰው ሠይመውት የምናየው ነው። ጉዳዩ የጀመረው ቀስ በቀስ ነው። ነጋሪ ዓየሁ ባይ ተዉ ባይ እስከጠፋ ድረስ ከመጽሐፍና ከታሪክ ስማችንን እየፋቁና በሌላ እየሠየሙ ከሁሉም ውጭ ያደርጉናል። የዛሬው ትውልድ ከላይ እንደጠቀስነው ናይል ማለት ትክክለኛ ስም እንደሆነ እንጂ ስሕተት መሆኑን ቢያውቅ ኖሮ የድርጅቶች መጠሪያ ባልሆነ ነበር። እነሱ በዚህ ተመክሯቸው ነገ ከነገ ወዲያ ኢትዮጵያ የምትባል አገር ጨርሶ አልነበረችም ማለቱን የተየያዙት ጉዳይ ለለሆነ ስሟን ከገፀ ምድር ሳያጠፋት አርፈው አይተችም። የጭካኔያቸውን ክብደት የምንመዝነው የእግዚአብሔር ቃል ነው እያሉ ከሚጠቅሱት መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ኢትዮጵያን ሲያወጡ ምን ዓይነት ድፍረትና ይሉኝታ ቢሰነት መሆኑን በዚሁ ብቻ መረዳት ነው። አሁን በመሆን ላይ ያለው በሬ ካራጁ ጋር ይውላል ነው። የምሳሌውን ትክክለኛነትና ገላጭነት የምንረዳው ሲፈፀም መሆን የለበትም። በቅድሚያ ጥንቃቄ እንድናደርግበት የቀረበ እውነተኛ ምሳሌ ነው። ከሆነ በኋላም ዘካሪም ነጋሪም አያገኝም። አብዛኛዎች የአፍሪቃ አገሮችን ያጠፋበት ሥውር ድምፅ የለሽ መሣሪያቸው ስለሆነ ብዙ ሕዝብና አገር አውድመውበታል። በተግባር ፈትነው እረጋግጠውበታል።

ቀደም ሲል በኢጣሊያ ወረራ ምክንያት ያን ያህል ጦርነትና ደም መፋሰስ እየተካሄደ እንኳን በነበረው ግንኙነት ኢጣሊያኖች ለለ ሮማ ከተማ ውበት በተናገሩትና በሰበኩት ተማርከውና ተታለው የልጆቻቸውን ስም የሮምነሽ ሮማን ብለው የሠየሙና የተጠሩ ኢትዮጵያውያንን እናውቅ የለምን? እንዲሁ እነሱ ይሉት የነበረውን የገበያ ቦታን ስም መርካቶ የሰንደቅ ዓላማችንን ስም ባንዲራ እያልን እስካሁን ድረስ የምንጠራ አለን አይደለምን? ምንም እንኳ መርካቶ እንዳይባል አዲስ ከተማ ተብሎ የተሠየመውን በተለምዶ በመተው አሁንም ሉቅ ሲከፈት መርካቶ ማለት ግዕዝ ወይም ጉራጌኛና አማርኛ እንደሆነ ተወስዶ ሲሠይሙት እናያለን። ያውም በጠላት በፋሽስት ከተማ ስም ከየዋህነትና ከግንዛቤ ማነስ ምክንያት መሆኑ ነው። በዚህም ምክንያት በአሁኑ ሰዓት ብዙ የምናውቃቸው በሮም ከተማ ሞገሽነት የሚጠሩና የሚታወቁ ሮም፣ ሮማን፣ የሮም፣ የሚባሉ ሰዎች የሉምን? የንግድ ድርጅቶቻቸውን መርካቶ ናይል ያሉና የሚሉሰ የሉምን? እኒህ ጥቂት ምሳሌዎች ናቸው። ዞሮ ዞሮ እናለተውል እንመልከት። አሁንም በአገርና በዓይን ቀልድ የሰም ነው።

ብዙ ጊዜ በዘልማድ ነገሮች መሥመር ሳይዙ ይቀሩና የሚያውቁት በማያውቁት ይተካካሉ ሲተላለፉ በመቆየታቸው

በጊዜውና በወቅቱ ታርመውና ተስተካክለው ያልተቀመጡ ነገሮች ከጊዜው ብዛት ከትውልዱም ሽግግር መተካካት ጋር ባንድ ወቅት ችግር ያልነበረው እንደ ችግር ቀናው በመጥፎ ክፋው በበጎ ቦታ ተለዋውጦ ተወራርሶ ይገኛል። በዚያን ጊዜ ደግሞ የሚያውቀው አንሶ የማያውቀው በዝቶ ሲገኝ ምንም ምን ይሁን የድምፅ ብልጫ ያገኘና ያልሆነው ሲሆን የነበረው እንዳልነበር ሆኖና ቀጥሎ ይገኛል። ነገር ግን ያለመታደል ሆነና ምንም እንኳ አገራችንን ከጠላት አገዛዝ ወላጆቻችን ደማቸውን አፍስሰው አጥንታቸውን ከስክሰው በነፃነት ቢያቆዩንም ቅሉ በደካማ ጎናችን በኩል በተገኘችዋ ትንሽ ቀዳዳ ሁሉ ገብተው በርና መስኮት ከፍተውበት ከመስኮትም ሦስት አራት ከበርም ዋና በር የጓዳ በር ብለው መግቢያውንና መውጫውን አስፍተውት እናገኘዋለን። ለዚህም ምክንያት ሆኖ የነፃነታችንን ግድግዳ ያስነደለው ዘመናዊው ትምህርትና «ሃይማኖት የግል አገር የጋራ ነው» የተሰኘው አዋጅ ባይሆንም ዲስኩር ነበር። እኒህ ሁለት ነገሮች በሠራነው በር ባወቅነው መንገድ ሳይሆን እንደ ጨረር በተገኘው የግድግዳ ቀዳዳ ሁሉ በመግባት ነበር። ዛሬ አንዱና ክቡን ቤት ቅርፁን ለቀላ ግድግዳውን ነዳድለው በርና መስኮት ብቻ አድርገውት የሚታየው። ይህም እንደ ሥልጣኔ ተወስዶና ተመልካች አግኝቶ ቦታ ይዞ ይገኛል።

በዚህም ምክንያት በሃይማኖት ለም ከፍፍል ይኸውም የሌለውን እንዲኖር በቃል በመፍጠር የተሠራና የተደባለበለ የከፋፍለው ዕቅድ በተግባር ውሎ እያየነው ነው። የልጆች ማሳደጊያ ወተት በቅራ ሲሆን የእውቀት መናቀሪያቸው ደግሞ የውጭ አገር ትምህርት ሆነ። ስለሆነም የኛኑ ጥበብ መራራና ጎምዛዛ የማይቀመስ የእነሱን ግን ማርና ጣፋጭ አድርገው በማቅረባቸው የልጅ አእምሮ ነጭ ወረቀት ነውና የሠጡትን ከመቀበልና ከማያዝ አልተለየም። የወጣቶች ስሕተት ነው ባይባልም የወላጆች ግን ጥፋት ለመሆኑ መከላከያም አያስቆጥር። ይህ ከሆነ ዘንድ ከዘመናዊው ትምህርት ቤት የሚመረተው የተዘራውን ነውና ፈረንጅኛ አበባሉ አነጋገሩ አለባበሱ ታሪኩ ባሕሉ ወዘተ ... ሁሉ «እንደ ንጉሠ አንገብሉ» ሆኖ ቁጭ አለው። ከዚህ የተመረተው ከአንድነት ልዩነት፣ ከማንነት ወደ ፈረንጅኛነት መለወጡ የግድ ሆነ። ከዚህ ጉዞ በኋላ ቋንቋዎቻችን ከመናገሪያና ከመግባቢያነት አልፈው ተርፈው ማደነጋገሪያ ሲሆኑ ወንዞቻችንም የሽንኩራ የበቆሎ የሽንኩርትና የተለያዩ አታክልት ወዘተ... ማብቀያነታቸውን ማለት የተፈጥሮ ባሕሪያቸውን ትተው ለኛ መከፋፈያ አጥር ሆኑ። እስካሁን የሚሠጡን አገልግሎት ይኸው ነው። ወደፊት ግን የወንዞቻችን አገልግሎት በርግጥ ይሰወጣሉ ወደ ጥንተ ተፈጥሯቸው ተመልሰው ለጓሮ አትክልት ማብቀያ ለልብሶቻችን ማጠቢያ ለምግቦቻችን

ማብሰያ በመሆን የሚያገለግሉበት ጊዜ ሩት አይሆንም ይመጣል በዚህ እንጽናናለን።

ይህም ሆነና ከምናየውና ከምንገነዘበው ጋልኛ ማለት ወንጀል እርምጃ ማለት ትክክለኛ እንዲሁም አማርኛ ማለትም የጨቋኝ የነፍጠኛ መነጋገሪያና ማስገደጃ ቋንቋ ነው ተብሎ በእኒህ በሁለቱ መነጋገሪያዎች ላይ በጥቂት ሩት የተጽዳው ዘንድ የተለየ አመለካከት ተወስዷል። እንዲያው ጠብ ያለሽ በዳቦ እንደሚባለው ሆኖ ነው እንጂ ይህ አመለካከት ጸንዶ ቁምነገር ተወስዶ ዋና የጥላቻ መግለጫ መሆን አልነበረበትም። ከሁለቱም ወገኖች ወይንም ቋንቋዎች ያልተዛመደና ያልተዋሐደ ኢትዮጵያዊ ፈልጋችሁ አምጡ ቢባል በመብራት እንኳ አይገኝም። ታዲያ አንዱ በሌላው ላይ የመወሰን መብት ማን ሰጠው? በጉልበት አውራው እኔ ነኝ። ወይንስ ለሰማዩ እኔ እቀርበዋለሁ? ጥናት ይደረግበት። ከዚያ ደግሞ ሕዝቡ ይወያይበት ይነጋገርበት ታዋቦ ይድረቅ ከዚያ ትክክለኛ የሚባለው ግንዛቤ ይወሰዳል። ይህ አስካልሆነ ድረስ ለምርምር ያልደረሱትንና እውነቱንም ፈልገው ለማግኘት የማይችሉትን ወጣቶች እጅግ ማደናገር ነው። ነገሩን ሁሉ በጉልበት አይሁን። በማስረዳትና በመግባባት ይሁን። በጉልበት የሆነ ነገር ሁሉ ዘለቁታው እጅግም ነው። ብዙም ሥር አይሰድ። የሚሆነው በብርጭቆ ውስጥ እንዳለ አበባ ነው። አምሮ የሚቆየው ለሳምንት ያህል ነው። ከዚያ ወዲያ የሚሆነውን እናውቀዋለን።

የገብረ ማርያም ጥርስ ተሰብሮ የደበላ ጥርስ ይሰቃል ማለትም ዘበት ነው። ከሳቂም ሁሉም ይሳቂ እንጂ አንዱ ሲያዝን ሌላው መሳቅ ከማገበራዊ ኑሮ ሕግ ውጭ ነው። በዘፈን ቤት አይለቀስም። በልቅሶም ቤት አይዘፈንም። ይህ ደግሞ በትምህርት ቤት የሚጠናም አይደለም። አብሮ በመኖር ሁሉም እኩል የሚያውቀውና የሚገነዘበው ነው። በዚህ እገሌ ከእገሌ ይበልጣል አይባልም። የሚባል ቢኖር እገሌ ጨዋ ነው ባሕሉን ወገና ሥርዓቱን ያውቃል ይጠብቃል ነው። በሌላ መልኩ ደግሞ እገሌ ክፉ ሰው ነው። ቂመኛና ተንኮለኛ ነው በመባል ይታወቃል። ከዚህ ውጭ ምንም ነገር የለም። መቸቻል መተጋገል መረዳዳት አንተ ትብስ መበባል ታላቅ ኃላፊነት የተመላበት ኢትዮጵያዊነት ነው። የአብሮ መኖሩም ፈሊጥ ይኸው ነው። በዚህ አኗኗር የሺህ ዘመናት አመክሮ አለን ምሥጋና ለወላጆቻችን ይሁን። ከዚህ በተረፈ ደግሞ ጊዜ ይፈተዋል። ጊዜም ያስተካክለዋል። ጥርስ በጥርስ ዓይን በዓይን አይደለም። ግራ ጉንጭህን ሲመታህ ቀኙን ስጠው በሚለው በይቅርታ በመቸቻል በመግባባት ከእውነቱ ይደረሳል። ስለሆነም የተወለደ ሁሉ አያድግም። የታመመም ሁሉ አይሞትም። የጎለመሰ ይሸመግሳል።

የሸመገለም ያረጃል ያረጀም ይሞታል። ይህ እውነት ነው። የተፈጥሮ ሕግ ነውና ነው። ለዚህ አባባል ሁሉም ይሆናል ግን እስከሚያልፍ ያለፋል። ማጽናኛው ግን «ተገህሥ እም እኩይ ወግበር ሠናየ።» [ከፋውን ትተህ በጎውን አድርግ] ነው።

በለዚህ የተነሣሁበትን ሳጠቃልል የአገራችን የኢትዮጵያ ቋንቋ አማርኛ ተብሎ ከሚታወቅ ይልቅ ኢትዮጵያውኛ ቢባል ትክክለኛና እውነተኛ ይሆናል። ይኸውም ለሙን በተግባሩ ገለፀ ማለት ነው። ቢያንስ ቢያንስ ጉዳት አለው የሚል ቢኖር ኢትዮጵያውያን አይደለንም የሚሉትን ገፍትሮ ያስወጣል። ለእነሱም «በማያድሩበት ቤት አያምሻሹበት» ይሆንላቸዋል። ለም የሥራ መግለጫነቱን ይያዝ ነው አቤቱታው። እንደሚሆንም ርግጠኛ ነኝ። እንዴት ቢባል አበው እንደሚሉት ቸር ተመኝ ቸር እንድታገኝ ነውና ነው። ቀደም ሲል በመጽሐፌ ላይ ስለ ነፃነት በዓል አከባበር ከመጋቢት 28 ቀን ወደ ሚያዚያ 27 ቀን እንዲሸጋገር ኃሳብ አቅርቤ ነበር ተፈጽሟል ሆኗል። በኔ ኃሳብ አቅራቢነት ተደረገ ሆነ ለማለት ሳይሆን ስለ እውነቱና ስለ ትክክለኛነቱ ሌላውም ተመልክቶት ተፈፀመ ለማለት ነው። እንዲሁም በሌላው መጽሐፌ «ፀፀት» በተሰኘው ላይ እጅግ ቁጥራቸው የበዙ ተማሪዎች ለመምህርነት ሥልጠና የሚመለመሉት ከጎጃም ነበር። እነሱም ለሥልጠና የሚጎንዙት ወደ ደብረ ብርሃን ሐረርና አሥመራ ነበር። ለምን ት/ቤቱን ማሠልጠኛውን ከዚያው ሠልጣኞቹ ካሉበት አይከፈትም? ብዬ ኃሳብ አቅርቤና ተመኝኛ ነበር። እነሆ አሁን የመምህራን ኮሌጅ ከደብረ ማርቆስ ተሠርቷል። ከዚያም አልፎና ተርፎ ዩኒቨርሲቲም እየተገነባ ነው። በለዚህም ምኞትና አቤቱታ ተፈፀመ ይሏል እንዲህ ነው። ከዚህ ልምድ በመነሣት ነው አማርኛም የተግባር ስሙን አንድ ቀን ይይዛል የሚለው ተስፋዬ ጽኑ ነው ያልሁት።

ቀደም ሲል ስለ ግዕዝ ፊደላት አገዝ አውስቻለሁ። የግዕዝ ቋንቋ የትንቢትና የራዕይ መተርጎሚያና ማስለያም ነው ያልሁትን ለማመሳከር እነሆ ፊደላቱን እስከ አገዛቸው ድረስ ከዚህ በታች ሠፍረዋል። የግዕዝ ፊደላት በቁጥር ሃያ ለድስት በአገዝ ለምንት መቶ ናቸው። አያንዳንዱ ፊደል ቃሉ ተደምሮ የሚሠጠው የአገዝ ውጤት ማንነትን ያረጋግጣል። በለዚህ ትንቢቱ ደርሷል? አልደረሰም? ብሎ ለማረጋገጥ የግዕዝ ፊደል ፍቱን ነው። የምሥጢር መክፈቻም ቁልፍ ነው። እኒህ የግዕዝ ፊደላት አገዞች በጥንቃቄ ሊያዙና ሊጠኑ ይገባል። ያለበለዚያ ሐኪሙን ግንበኛ ግንበኛውን ሐኪም ማድረግ ይሆናል። በአግባቡ ብንጠቀምባቸው እጅግ ተዝቆ

የማያልቅ እውቀት ሀብትና ንብረት አለባቸው። ለዚህ ሁሉ መፍትሔው ባዌሩ ግዕዝን ወደ ት/ቤቶች ማስገባት ነው። ሕፃናቱ አብረውት እየተማወቱ ይደጉ ይመንደጉ። ከዚያ በኋላ ግንኙነታቸውን ወደ የነፍሰና የሥጋ ዝምድና ከፍ ያደርጉታል ያዋሕዱታል። በለዚህ የግዕዝ ፊደሎችን እስከነ አገዛቸው ሕፃናቱን ይተዋወቋቸው ይፃባቧቸው። እነሆ! ፊደላቱም በሚከተለው ሁኔታ ቀርበዋል።

፪. ፳፮ቱ የግዕዝ ፊደላት ስም መልክና መለያ ቁጥር

ክፍል ፩

ፊደላቱ

መለያ ቁጥራቸው

ሀ	ሁ	ሂ	ሃ	ሄ	ሀ	ሆ	፩
ለ	ሉ	ሊ	ላ	ሌ	ል	ሎ	፪
ሐ	ሐ	ሐ	ሐ	ሐ	ሐ	ሐ	፫
መ	ሙ	ሚ	ማ	ሚ	ም	ሞ	፬
ሠ	ሠ	ሢ	ሣ	ሤ	ሥ	ሦ	፭
ረ	ሩ	ሪ	ራ	ሪ	ር	ሮ	፮
ሰ	ሱ	ሲ	ሳ	ሴ	ሰ	ሶ	፯
ቀ	ቁ	ቂ	ቃ	ቄ	ቅ	ቆ	፰
በ	ቡ	ቢ	ባ	ቤ	ብ	ቦ	፱
ተ	ቱ	ቲ	ታ	ቲ	ት	ቶ	፲

ክፍል ፪

ገ	ጉ	ጊ	ጋ	ጌ	ግ	ግ	ጸ
ነ	ኑ	ኒ	ና	ኔ	ን	ኖ	ፀ
አ	ኡ	ኢ	ኣ	ኤ	ኦ	ኦ	ፉ
ከ	ኩ	ኪ	ካ	ኬ	ኸ	ኮ	ዘ
ወ	ዉ	ዊ	ዋ	ዌ	ው	ዎ	፳
ዐ	ዑ	ዒ	ዓ	ዔ	ዖ	ዮ	፺
ዘ	ዐ	ዒ	ዓ	ዔ	ዖ	ዮ	፺
የ	ዩ	ዪ	ያ	ዬ	ይ	ዮ	፺

ክፍል ፫

ደ	ዱ	ዲ	ዳ	ዴ	ድ	ዶ	፫
ገ	ጉ	ጊ	ጋ	ጌ	ግ	ገ	፬
ጠ	ጡ	ጢ	ጣ	ጤ	ጥ	ጦ	፭
አ	ኡ	ኢ	ኣ	ኤ	ኦ	አ	፮
አ	ኡ	ኢ	ኣ	ኤ	ኦ	አ	፮
ፀ	ፁ	፲	፱	፳	፻	፳	፯
ፈ	ፋ	ፊ	ፋ	ፈ	ፍ	ፎ	፯
ፐ	ፑ	ፒ	ፓ	ፔ	ፕ	ፖ	፰

፫. የ፳፮ቱ ፊደላት ትርጓሜ

ሀ .	ብሂል ሀለዎቱ ለአብ አምቅድመ ዓለም።
ለ .	ብሂል ለብሰ ሥጋ አምድንግል።
ሐ .	ብሂል ሐመ ወሞተ
መ .	ብሂል መንከር ግብሩ ለእግዚአብሔር።
ሠ .	ብሂል ሠረቀ በሥጋ።
ረ .	ብሂል ረግፃት ምድር በቃሉ።
ሰ .	ብሂል ሰብአ ኮነ እግዚአብሔር።
ቀ .	ብሂል ቀዳሚው ቃል።
በ .	ብሂል በትሕትናው ወረደ።
ተ .	ብሂል ተሰብአ ወተሰገወ።
ገ .	ብሂል ጋያል እግዚአብሔር።
ነ .	ብሂል ነሥአ ደዌነ ወጸረ ሕማመነ።
አ .	ብሂል አካላቱ ወእሱብሐ ለእግዚአብሔር።
ከ .	ብሂል ከሃሊ እግዚአብሔር።
ወ .	ብሂል ወረደ እምሰማይ።
ዐ .	ብሂል ዐርገ ሰማያት።
ዘ .	ብሂል ዘኩሎ ይእኅዝ እግዚአብሔር።
የ .	ብሂል የማነ እግዚአብሔር ገብረት ጋያል።
ደ .	ብሂል ደመረ ሥጋን ምስለ መለኮቱ።
ገ .	ብሂል ገብረ ሰማያት በጥበቡ።
ጠ .	ብሂል ጠዐሙ ውታእምሩ
	ከመ ጌር እግዚአብሔር።
አ .	ብሂል አራቅሊጦስ መንፈስ ጽድቅ።
አ .	ብሂል አጋ ወክብር ተውህበ ለነ።
ፀ .	ብሂል ፀወነ ኮንከነ።
ፈ .	ብሂል ፈጠረ ሰማየ ወምድረ።
ፐ .	ብሂል ፓፓኤል ስሙ ለአምላክ።

ተመሳሳይ ድምፅ አላቸው ተብሎ ባንድ መልክ እንዲቀረጹ ጭንጭን ባንዱ ፊደል ብቻ እንዲወክሉ የተፈረደባቸው ፊደላት እንደሚከተለው ተለይተው ይጠራሉ ይታወቃሉ ይነገራሉ። ይህም ሲሆን የአያንዳንዳቸው ሕልውና ተጠብቆ መኖር ይገባልና አንዱ ከሌላው በአጠራርም በአኅዝም በስምና በመልክም ልዩ ነበሩ ናቸውም። ዛሬ ግን ምንም እንኳ መልካችሁ ቢለያይም የጥንት ድምፃችሁ ጠፍቶ በተመሳሳይ

ድምፅ ወይም በአንድ ስም ለሰውነት ስሜት ስሜት በአንድ ብቻ እንድትጠሩ የሚል ፍርድ ገምድል ውሳኔ ይህ ትውልድ ለሰፈረደባቸው በይግባኝ ላይ ናቸው። ጉዳዩን በጥሞና ስንመለከተው አበበ ተብለው የሚጠሩት ሰዎች ያንዱ አበበ ንብረት የሁሉም ነው ብሎ እንደመወሰነ ነው። የመብታችን ይጠበቅ ጩኸትም እነሆ እየተሰማ ነው። አቤቱታም እየቀረበ ነው። ባለፈው ወይም በዚህ ትውልድ መብታቸው ቢጣለ አንድ ቀን ነፃነታቸውን ተነፍጽፈው ወደ ጥንተ ክብራቸው እንደሚመለሱ ጥርጥር የለውም። የሊቃውንቱ ኃይል ማነስና መቀነስ ብቻ ነው የእኒህ ፊደላት ማንነት እየደበዘዘና እየጠፋ የመጣው። ሆኖም የኢትዮጵያ ሥርዓተ ትምህርት አዘጋጆች ተፀፅተው ሲመለሱ አባቶች እንደሚሉት እውነትና ጢስ መውጫ አያጣም ነውና አንድ ቀን ወደ ጥንተ ክብራቸው መመለሳቸው አይቀሬ እውነት ነው። ይሁን እንጂ ለጊዜው በዚህ ትውልድ አንድና ተመሳሳይ ድምፅ አላችሁ ተብለው ባንድ ፊደል ብቻ እንዲወሰኑ የተፈረደባቸውና ስለተባሉት ፊደላት መልካቸው ስማቸውና አገላለጻቸው እንደሚከተለው ተቀምጧል። አንድም ሦስትም ወይም አንድም ሁለትም አይደሉም። የሥላሴ ርቀትና ምሥጢርም ፈጽሞ የለባቸውም። ልዩነታቸውን ከዚህ መረዳት ይቻላል።

፬ . ዘመኑ የረሳቸውና ትውልዱ የናቃቸው ፊደላት መልክ ስምና አገዝ

መልክ	ስም	አገዝ
ሀ	ሃሌታው ሀ	አንድ
ሐ	ሐመሩ ሐ	ሦስት
ኀ	ብዙኃኑ ኀ	ሠላሳ
ሠ	ንጉሡ ሠ	አምስት
ሰ	እሳቱ ሰ	በባት
አ	አልፋው አ	አርባ
ዐ	ዐይኑ ዐ	በባ
ጸ	ጸሎቱ ጸ	አምስት መቶ
ፀ	ፀሐዩ ፀ	ለድስት መቶ

ይህን በመሰለ መልክና አገዝ ተለይተውና ማንነታቸውን ጠብቀው ያሉትን ፊደላት እንዳፈነኑ መጻፍ ማለት ጥንተ መዝገብን መሠረዝና መደሰዝ ወይም እንደ ነፍስ መግደል የሚያስቆጥር ወንጀል መፈፀም ነው። የግዕዝ ፊደሎችን በአገዝ የተቀመሩ ስለሆነ ያለባቸው ማስቀመጥ ማለት በተራ አነጋገር ወንድ ልጅህን ለወንድ ልጅ ሚስትነት ስጠኝ ብሎ አማላጅ እንደመላክ ነው። ምንም እንኳ ከተፈጥሮ ሕግ ውጭ በሚኖርበቱ ወቅቱ ወንድ ለወንድ ሴት ለሴት የሚጋቡበት ጊዜ ቢሆንም ቅሉ ምላሌው አይሠራም የሚሉ ቢኖሩ ተጠንቀቁም ለማለት ነው። ብዙ ተባዙ እንጂ ምክኑ ስለማይል ቃሉ ይህንኑ ዋቢ በማድረግ ነው። አንድ ጓደኛ ያለውን አስታወስሁ። አንድ ሰው በቅርብ ለሚያውቀው ጓደኛው ዋስ እንዲሆን ይጠየቃል። ተጠያቂ ሰው አይሆንም ይላል። ምንው ጓደኛህ አይደለም እንዴ? በዚያውሰ ላይ ጓደኛህን እንደ ራስህ ውደድ ይል የለምን መጽሐፉ ተብሎ ሲነገረው የሠጠው መልስ ታዲያ እንደ ራስህ እንጂ ከራስህ በላይ ይላል ወይ? ሲል መልሷል። የሚገባኝን የፈለግሁትን ለማድረግ ማን አለኝ ከልካይ መሆኑ ነው። አንድ ሰው ማን አለብኝ ካለ ከጎብረተሰብ ትስስር ወጥቷል ማለት ነው። ማስጠንቀቂያው ከዚያ ጓደነት ሰው ይጠብቃችሁ ያድናችሁ ይሠውራችሁ ነው።

፭ . የግዕዝ አጻጻፍ ዕድገት

ስለ ግዕዝ ጥንታዊነት የሰው ልጅ አፍ መፍቻነት ቀደም ሲል ተናግረናል ጽፈናል ማስረጃም ሰበናል። ይሁን እንጂ ግዕዝ በቋንቋነት ብቻ ሳይሆን ቀዳሚነቱ በፊደልም በመቅረጽ ቀዳሚነት አለው። ለዚሁም የእያንዳንዱን የፊደል ትርጓሜ አቅርቧል። ብዙዎች የተሰማሙበትና ያረጋገጡት ጉዳይ በመሆኑ በአሁኑ ጊዜ እንኳ ምሥክር ቁጠር ከማያሰኝበት ደረጃ ላይ ነው ማለቱ ይቀላል። ይሁን እንጂ የፊደል መልኮች የአጻጻፍ ፈሊጦችን ስንመለከት ትልቅ አስረጅ ይሆናል። በቅድሚያ ግዕዝ ሲጻፍ በግዕዙ ፊደል ማለት በመጀመሪያው ብቻ ሆኖ ሲነበብ ግን በዝርዝር በድምፅ ሰዌዎች ታጅቦ ነበር። ይህም ማለት ያለ ሆሂያት ያለ አናባቢዎች ይጻፍና በአናባቢዎች ይነበባል ማለት ነው። ምላሌ ነገሠ የሚል ቃል በመጀመሪያ ፊደሎች ተጽፎ ሲነበብ ግን ንጉሥ ይባላል። ይህ የሆነበት ምክንያት ጽሕፈት ሲጀመር የመጻፊያ ሠሌዳዎች በድንጋይና በሽክላ ላይ ስለነበር በመሮ በመቆርቆርና በመሰርሰር በመቅረጽ ሲሆን ምን ያህል ጊዜና ጉልበት እንደሚጠይቅ መገመቱ ቀላል አይደለም። ታዲያ ይህን የመሰለውን ችግር ለመወጣት

ይቻል ዘንድ በግዕዝ ፊደል ብቻ የሚጻፍ ሆኗል። ለምሳሌ የአስኳላ ተማሪ እንደሚገነዘበው በእንግሊዝኛ ተጽፈው የማይነበቡ ፊደሎች አሉ። ምሳሌ KNOW ይህ ቃል ሲነበብ ከኖው ተብሎ ሳይሆን ኖው ተብሎ ነው። እንዴት እውቅነው ቢባል በትምህርት ከኖው ብለህ አታንበው በመባል ተጠና ማለት ነው። እንደዚሁም ሁሉ በግዕዝ ማለት በመጀመሪያ ፊደል ተጽፎ ሲነበብ ግን በድምፅ መስማዎቹ ይነበባል ይህም የተገኘው በትምህርት ነው። በኋላ ግን የመጻፊያ ሠሌዳዎች በጸበሩና በተሻሻሉ ጊዜ እንዳሉ ለባቱም ሆኑዎች መጻፍ ቀጥለዋል። ይህን በዕድገቱ እናየዋለን።

ግዕዝ የመጻፊያ መሣሪያውን አሻሽሎ ወደ አንሰሳት አዋንት ቅጠልና ወደ ዛፍ ልጥ ሲሸጋገር በእነዚህ ሠሌዳዎች ላይ መጻፍ እንዲያመቸው ከላይ ወደታች መጻፉን ትቶ እንደ ቅጠሉ ቅርጽ አቀማመጥ ዝግዛግ መጻፍ ቀጠለ። ይህ የአጻጻፍ ስልት ለግዕዝ ሁለተኛው የአጻጻፍ እድገቱ ደረጃ ነው። አስኳላን ድረስ በአጻጻፍ እድገቱ እብራይስጡን ግሪኩንና ሮማይስጡን ሁሉ ቀድሞ ይገኛል። ከዚህ በኋላ የመጻፊያ ሠሌዳዎችን ወደ ብራናና ወደ ሣንቃ ሲለውጥና ሲሸጋገር የአጻጻፍ ስልቱንም ለወጠ። በዚህን ጊዜ በእነዚህ የመጻፊያ መሣሪያዎች ሲጠቀም አጻጻፉን ከቀኝ ወደ ግራ አደረገ። በዚህ አጻጻፍ ላይ የቀጠሉት ወይንም በመጻፍ የተነሡት እብራይስጡና ዐረብኛው ይገኛሉ። ግዕዝ በዚህ አጻጻፍ ስልት ላይ እያለ በግዕዙ ፊደል ላይ ሲድሉት ሆኖት ማለት የድምፅ መስማዎችን መጻፍም ማንበብም ጀመረ። ሁለቱን ማለት ንባብና ጽሕፍት ተባበሩ። በዚህ ላይ አላበቃም። ግዕዝ ከዚያ ከነበረበት የአጻጻፍ ደረጃ ተሻግሮ ከግራ ወደ ቀኝ መጻፉን ቀጠለ። ይህ ለግዕዝ የአጻጻፍ ደረጃው አራተኛ ነው። በዚህን ጊዜ ግሪኩና ሮማይስጡ ከዚህ አጻጻፍ ደረጃ ላይ ግዕዝ እንዳለ መጻፍ ጀምረዋል።

ይህም ግዕዝ በቋንቋ ብቻ ሳይሆን ቀጻሚነቱ በአጻጻፉም የመጀመሪያ ነው ያልነው ለሌሊህም ነው። ይህን በበለጠ ደግሞ ለመረጸት የእብራይስጡ የግሪኩና የሮማይስጡ ወይንም የላቲን ፊደል ከግዕዝ መቀዳታቸውን ለማረጋገጥ የሚከተሉትን ሠንጠረዦች መመልከት ነው። ሦስቱም ገበታዎች የሚያረጋግጡት የግዕዝ ፊደላት ለተጠቀሱት ቋንቋዎች ፊደላት ምንጭ መሆናቸውን ነው። ሠንጠረዦችም እንደሚከተለው ሠፍረዋል። ዐይን ዓይቶ ልብ ይፈርዳል ነውና ራሳችሁ ምስክሮችና ጻኞች እንድትሆኑ ተጋብዛችኋል። ጥንት ሊቃውንቱ አባትና ልጅ መሆናቸውን የሚያውቁበት ፈሊጥ ነበራቸው። አሁም ልጅ በምንም ታምር የአባቱን ጥፍር አክሎና መሰሎ ይወለዳል። ታዲያ እንድም ከዕጁ ያለያም ከእግሩ ጥፍር ላይ ወላጅ አባቱን ስለሚመስል አዋቂዎቹ በቅድሚያ የአባቱን ጥፍሮች አቀማመጥ በደንብ ከተመለከቱ

በኋላ የልጁን በማስተያየት ልጅህ ነው ወይንም አይደለም ብለው ይወሰኑ ነበር። ይህም በዘመኑ የማወቂያ ፈሊጥ ነበር። ይህም ለሌቷ አድልተው ያልወለድሁትን ልጅን እንዳሳድግ አደረጉ የሚሉ ልጅ-ጠል አባቶች ማጉረምረም ለላበዙ ከዚያም ላይ ሚስት ከቤት ሆና አጉራ ተዘሎ ስለሚወለዱ ምንም ልጃቸው ቢሆንም ቅሉ ከጋብቻ ውጭ ለጥቂቶች እንጂ ለብዙዎቹ ክብረ - ነክ ስለነበር አባት ወደ የማይቀበለው ካልሆነ አይገደድም የሚል ሕግ ወጥቶ ሰው ሳያውቀው በምስጢር ማሳደጊያ ይሠጡና ያሳድጉም ነበር። እናቶችም ሆኑ አባቶች በመጨረሻ እድሜያቸው ላይ ሲደርሱና እንደሚሞቱም ሲያረጋግጡ በኑዛዚያቸው ላይ አባቱ ዕገሌ ነው ሲሉ አባቶችም እሱ ልጅ ነው አካፍሉት አለጠጉት ብለው በኑዛዚያቸው ያጽድቁት እንደነበር የትላንትና ትዝታ ነው። በዚህ ላይ እንዳለን ነው ዛሬ ያውም አሁን በቅርቡ በደም ምርመራ [ዲኤንኤ] የአባትና የልጅ ዝምድና በግልጽና በሕግ ተቀባይነት ያገኘውና ማወቅ የተጀመረው።

ለሌሊህ በሚከተሉት ሠንጠረዦች የሠፈሩትን የእብራይስጡን የላቲንና የግሪኩን ፊደላት ከግዕዙ ፊደላት መልክ ጋር በማነፃፀር እንድትመለከቱና እንድታረጋግጡ ከዚህ በመቀጠል እያንዳንዳቸውን በልዩ ሠንጠረዥ ተዘጋጅተው ቀርበዋል። በዚህን ጊዜ እንደ ወላጆቻችን እናንተም የፊደላቱን መልክ ቅርጽና አቋም ተመልክታችሁ እንተ የግዕዝ ልጅ ነህ ከግዕዝ የተቀዳህ ነህ እንድትሉ በዓይነት እነሆ! እንደሚከተለው ቀርበዋል። በነገራችን ላይ እኒህ የፊደላት ገበታዎች የተቀዱት አባ ተሰፋ ሥላሴ ሞገስ ካቀረቡት ሠንጠረዥ ላይ ነው።

ሠንጠረዥ አንድ

ከግዕዝ የተቀዳው የዕብራውያን ፊደል ይህን ይመስላል።

5340 - 4250 B.C.	Eth.	1831 - 1500 B.C.	Heb.
FROM THE ETHIOPIC	አ.ዕ.ቅ	TO THE HEBREW	አ ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס פ צ ק ר ש ת
FROM THE ETHIOPIC	ቢ.	TO THE HEBREW	
FROM THE ETHIOPIC	ጊ.	TO THE HEBREW	
FROM THE ETHIOPIC	ጊ.ጊ.	TO THE HEBREW	
FROM THE ETHIOPIC	ኀ.	TO THE HEBREW	
FROM THE ETHIOPIC	ኀ.	TO THE HEBREW	
FROM THE ETHIOPIC	ኀ.	TO THE HEBREW	
FROM THE ETHIOPIC	ኀ.	TO THE HEBREW	
FROM THE ETHIOPIC	ኀ.	TO THE HEBREW	
FROM THE ETHIOPIC	ኀ.	TO THE HEBREW	
FROM THE ETHIOPIC	ኀ.	TO THE HEBREW	
FROM THE ETHIOPIC	ኀ.	TO THE HEBREW	
FROM THE ETHIOPIC	ኀ.	TO THE HEBREW	
FROM THE ETHIOPIC	ኀ.	TO THE HEBREW	
FROM THE ETHIOPIC	ኀ.	TO THE HEBREW	
FROM THE ETHIOPIC	ኀ.	TO THE HEBREW	
FROM THE ETHIOPIC	ኀ.	TO THE HEBREW	
FROM THE ETHIOPIC	ኀ.	TO THE HEBREW	
FROM THE ETHIOPIC	ኀ.	TO THE HEBREW	
FROM THE ETHIOPIC	ኀ.	TO THE HEBREW	

ሠንጠረዥ ሁለት
ከግዕዝ የተወሰደው የግሪኩ ፊደል
ቅጽ

THE ETHIOPIA ALPHABET 4250 - B. C.		THE GREEK ALPHABET HAVE BEEN TAKEN FROM THE ETHIOPIIC	
	Eth.	1100 - 900 B. C.	Grk.
FROM THE ETHIOPIC	Α	TO THE GREEK	Α
FROM THE ETHIOPIC	Β	TO THE GREEK	Β
FROM THE ETHIOPIC	Γ	TO THE GREEK	Γ
FROM THE ETHIOPIC	Δ	TO THE GREEK	Δ
FROM THE ETHIOPIC	Ε	TO THE GREEK	Ε
FROM THE ETHIOPIC	Ζ	TO THE GREEK	Ζ
FROM THE ETHIOPIC	Η	TO THE GREEK	Η
FROM THE ETHIOPIC	Θ	TO THE GREEK	Θ
FROM THE ETHIOPIC	Ι	TO THE GREEK	Ι
FROM THE ETHIOPIC	Κ	TO THE GREEK	Κ
FROM THE ETHIOPIC	Λ	TO THE GREEK	Λ
FROM THE ETHIOPIC	Μ	TO THE GREEK	Μ
FROM THE ETHIOPIC	Ν	TO THE GREEK	Ν
FROM THE ETHIOPIC	Ξ	TO THE GREEK	Ξ
FROM THE ETHIOPIC	Ο	TO THE GREEK	Ο
FROM THE ETHIOPIC	Π	TO THE GREEK	Π
FROM THE ETHIOPIC	Ρ	TO THE GREEK	Ρ
FROM THE ETHIOPIC	Σ	TO THE GREEK	Σ
FROM THE ETHIOPIC	Τ	TO THE GREEK	Τ
FROM THE ETHIOPIC	Φ	TO THE GREEK	Φ
FROM THE ETHIOPIC	Χ	TO THE GREEK	Χ
FROM THE ETHIOPIC	Ψ	TO THE GREEK	Ψ
FROM THE ETHIOPIC	Ω	TO THE GREEK	Ω

ሠንጠረዥ ሦስት

ከግዕዝ የተገኘው የላቲን ፊደል

THE ETHIOPIAN, 4200 B.C.		THE LATIN, 507 B.C.	
FROM THE ETHIOPIC ALPHABET	Eih.	TO THE LATIN ALPHABET	Lat.
FROM THE ETHIOPIC	ሀ	TO THE LATIN	A
FROM THE ETHIOPIC	ቀ	TO THE LATIN	B
FROM THE ETHIOPIC	ረ	TO THE LATIN	C
FROM THE ETHIOPIC	ዘ	TO THE LATIN	H
FROM THE ETHIOPIC	ዘ	TO THE LATIN	I
FROM THE ETHIOPIC	ረ	TO THE LATIN	L
FROM THE ETHIOPIC	ጠ	TO THE LATIN	M
FROM THE ETHIOPIC	ዐ	TO THE LATIN	O
FROM THE ETHIOPIC	፱	TO THE LATIN	P
FROM THE ETHIOPIC	፱	TO THE LATIN	T
FROM THE ETHIOPIC	ሀ	TO THE LATIN	U
FROM THE ETHIOPIC	ሀ	TO THE LATIN	V
FROM THE ETHIOPIC	ሀ	TO THE LATIN	W
FROM THE ETHIOPIC	ሀ	TO THE LATIN	X
FROM THE ETHIOPIC	ሀ	TO THE LATIN	Y
FROM THE ETHIOPIC	ሀ	TO THE LATIN	Z

፩ . ከግዕዝ የተወሰዱ ቃላት ወላጎባት

ሀ . ከግዕዝ የተቀዱ የላቲን ምልክቶች

በተለምዶ የዐረብኛ አገሮች ተብለው የሚነገሩት አሥሩ የቁጥር መደቦች በቀጥታ ከግዕዝ ስመቀዳታቸው አሁንም መልካቸውንና ቅርፃቸውን ይመስክታል።

አ	፪	፫	፬	፭	፮	፯	፰	፱	፲
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

ግዕዝ እንደ ስሙ ትርጓሜ የሰው ልጅ አፍ መፍቻ የመጀመሪያ ቋንቋ ነው። ስለሆነም ቀዳሚ ስሞች አወጣጣቸውና አሠያየማቸው በግዕዝ ነው። ይህም በመሆኑ ድንረ ግዕዝ የመጡ ፊደላት ከቀዳሚው መቅዳት ደንብ ነውና ብዙ ቃላት እንዳሉ ተወስደው ስሌሎችም እገልግሎት በመስጠት ላይ ናቸው። የሚቀጥሉትን ምሳሌዎች ይመለከታል።

ለ . ከግዕዝ የተወሰዱ ቃላት

ያሕዌ	ዘለዓለማዊ አምላክ / እግዚአብሔር [የሆላ/ጀሆላ]
ሃሌ ሉያ	ቅድመ ዓለም የነበረ አሁንም ያለ ወደፊትም የሚኖር
እዳም	ትርጉም እድ ወእም ወይንም ወንድና ሴት
አብርሃም	[አብ ዘ ሃም/ካም] ትርጉም የካም/ሃም አባት፤ የብዙዎች አባት ትሆናለሁ። ትንግርት እንጂ የጥሬ ቃሉ ትርጉም አይደለም።
እሚን	ይሁን ይደረግ።
መና	ትኩስ ዳቦ አምባሻ ኅብስት ተስፋ
ያም	ጣፋጭ ዕፅ ሥኳሬ ድንች።
ሃከር	ሥኳር ዕፅ ሃከር የሸንኮራ አገዳ
ዕፅ ቃውሀ	ወይንም በዓለም ስሙ ኮሬ/ቡና በከፋ ክፍለ ሀገር በገፍ የበቀለ
ኤከሶን	የምድር ዘይት ወይንም ያሁን ቤንዚን።
ሰንበት	[ላባት] ሰባተኛ ቀን ወይንም በአሁኑ አጠራር ቀዳሚት ሰንበት ወይንም በነጠላው ቀዳሚት/ቅዳሚ

ምሥጢር ጥልቅ የማይመረመር በዓይን የማይታይ በዕጅ የማይዳስስ፤

ዋው፤ አድናቆት ቃለ አጋኖ፤
ዩዩዩ፤ ወዮ አያድርስ እግዚአ ሔኸት ገዓር ሰቆቃ ልቅሶ
ላላላ፤ እንጉርጉሮ ዘፈን
ዕልል የደስታ መግለጫ
ዲያቆን አገልጋይ ተላላኪ
አብ አባት
እም እናት
አንድ ወይንም ኤንድ
ሰላም ፍቅር ርጋታ
ዓየር ሰማየ ሰማያት ሕዋ
መዚቃ የመሣሪያ ድምፅ መዝፈኛ ማመሥገኛ
ቀኖና ሥርዓት ሕግ ድንጋጌ ውግዘት
ቆቅ ዶርሆ የምትበላ አሞራ [Quail]
አምኒቲ ርኅሩኅነት ደግነት ተስማሚነት ገር
ዱድ ጓደኛ ጎረቤት ዘመድ ወዳጅ
ኖጎ ፀጽታ መረጋጋት

ሐ . ትእምርት ወይንም ምልክት

«ወሀብኩሙ ትእምርተ ለእሰ ይፈርሁክ ከመ ያምስሙ እምገፀ ቅስት ወይድንኑ ፍቁራኒክ።» [ከቀስት ፊት ያመልጡ ዘንድ ለሚፈሩህ ምልክትን ሰጠሃቸው።] [መዝ. 59:4-5] እግዚአብሔርን ለሚወዱትና ለሚያመልኩት ሁሉ የመዳን ምልክት የማንነት መታወቂያ ይሠጣቸዋል። ይህም ይታወቅ ዘንድ ምልክት መታወቂያና መግለጫ ይሆን ዘንድ ሠጣቸው አበጀላቸው።

መ . አርባዕቱ ትእምርተ ቀመር [+ - x ÷]

እኒህ ምልክቶች ከኢትዮጵያው መስቀል ወይንም በአጠራሩ አንቅሕ ተወስደዋል። ቀደም ሲል እንደገለጽሁት ሁሉ የግዕዙ ፊደላችን የተ ላብኡ ቶ አንቅሕ ተብሎ ይጠራል። እሱም የሰው ልጅ ምሳሌ ነው። ይህን የመጀመሪያውን የሰው ልጆች አባትና እናት የተፈጠረው እንጂ ያልተወለደው አዳም [እድ ወ እም] የሱ መግለጫ ነው። ይህን ፊደል ወይንም ምልክት ለስሌት መቀመጫም ተደርጎ ተወስዷል። ምሥጢሩ እንዲህ ነው። ሁለት የሚሆነው አዳም ባንድነት መገለጹ የመደመር ምልክት ሆኖ ተወስዷል። ከርሱ ጎን

ወይንም አካል ከእድ እምን ቀንሶ ሔዋንን ፈጠረ። ይህም ምልክት - የመቀነስ ምልክት ሆነ። አጠራሩም የመቀነስ ምልክት ተብሎ ተጠራ። ቀጥሎም እኒህ በአካል ሁለት የሆኑትን አንደገና ብዙ ተባዙ ምድርንም ምልክት በሚል ትዕዛዝ አንዲባዙ ሆኑ። የዚህም ምልክት X የማባዣ ምልክት ተደርጎ ተወሰደ። ከዚያም አዳም መሬት ነህ ወደ መሬት ትመለሳለህ። «ኦ አዳም መሬት አንተ ወትገቡ ውስተ መሬት» [አዳም ሆይ አንተ መሬት ነህ ወደ መሬትም ትመለሳለህ] [ወዳሴ ዘሠኑይ] ሲለው የሕይወቱ ፍፃሜ ሆነ። ይህም ምልክት + የማካፈል እሱም ቆሞ የነበረው የሰው አካል ወደቀ አጥንቱ ተሰባበረ ሥጋው በሰበሰበ ደቀቀ ረገፈ። ምልክቱም የሚያሳየው ይህንን ነው። ሲሰዘህም ነፍስ ሥጋ የሚለያዩበት የሚከፈሉበት ሥጋ ወደ ምድር ነፍስ ወደ ሰማይ የምትወጣበት ምልክት ሲለሆን የማካፈል ምልክት [+] ተደርጎ ተወስዷል።

ይህ በእንዲህ እንዳለ ይህም ምልክት ተ በሌላ አገላለጽ የማዕዘናተ ዓለም ምልክትም ነው። እሱም ይህን ይመስላል።

ለሚን
ምዕራብ + ምሥራቅ
ደቡብ

ይህን ምልክትም የማዕዘናተ ዓለምም መግለጫ ነው። ምሥራቅ መወለድ ወደዚህ ዓለም መምጣት ሲሆን በዚሁ አቅጣጫ ያለው ክፍል ደግሞ ምዕራብ መግቢያ ማለት ገልፈት በሞት የመለየት ምሳሌም ነው። ለሚኑ የቀኝ ጎን ደቡብ ደግሞ የግራ ጎን ምሳሌያት ናቸው። ከዚሁ ጋር አብሮ ተደርሶ የሚሄደው ምልክት ደግሞ ይህ X ምልክት ነው።

ሠ . ትእምርተ ፈቲው X

እሱም በአጠራሩ ትእምርተ ፈቲው ይባላል። ብዙ ተባዙ ምድርንም ምልክት የሚለው ቃል ጭስያ ነው። በነገራችን ላይ ፍቅር በሦስት ይመደባል። ፍቅረ እግዚአብሔር ፍቅረ ሰብእና ፍቅረ ቤጽ ይህም ፍቅረ ፈቲው ነው። ቤጽ ሲል የወንድና የሴትን ግንኙነት የሚያረጋግጥ ነው። እኒህም በአሥርቱ ቃላት ተጠቃለዋል። እነሱም በፍፁም ልብህ እግዚአብሔርን አምልከ፤ እናትህንና አባትህን እክብርና አታመንዝር ማለት በአንድ እርጋ ማለት ነው። እኒህ እንደተጠበቁ ሆነው የማዕዘናት ምልክቶችም ሆነው ያገለግላሉ። እንደ ግዕዙ አጠራርና አሠያየም ቀዳሚ ቋንቋ ነውና መሥዕ ዓዜብ

ሊባ ወባሕር ብሎ ሲጠራቸው ሌሎች ግን በትርጉም ለለወሰደቸው መስዕን ምሥራቃዊ ስሜን አዜብን ደቡባዊ ምዕራብ ሊባን ደቡባዊ ምሥራቅና ባሕርን ደግሞ ስሜናዊ ምዕራብ ተብለው ይታወቃሉ። ይህም ከላይ እንደተገለፀው የብዙ ተባዙ ምሳሌ ነው። ይህን ዓርማ ለቦታም አቅጣጫ ማመልከቻ ብቻም ሳይሆን ምሥጢራዊ ምልክትም እንደሆነ ተደርጎ ተወሰደ። ከፍተኛ የሆነ የአቀማመጥ ምሥጢር አለው። ዋና ከተማቸውን ሲሠሩ ወይንም ድንኳናቸውን ሲተክሉ ወይንም ሀብት ንብረት የጦር መሣሪያ ሲያስቀምጡ በዚህ አቅጣጫ ነው። ምክንያት በቀላሉ ጠላት አይደፍረውም። ለጠላት አይመቸውም ነው። ለምን ቢባል ቀማኛ ሌባ በጠቅላላው ጠላት የማያገኘው ለማድረግ የፈለገውን ላለማግኘት አያስችልም የሚያሰኝ ምክንያት አለውና ነው።

ስለዚህ የአነዚህን ምልክቶች ምሥጢር ያገኙት ሁሉ ተጠቅመውባቸዋል። ይህንኑም የኔቶ የጦር ቃል ኪዳን ዓርማ አድርገውት ይታያል። የአሜሪካ የመከላከያ ጽ/ቤት ወይንም ፔንታጎንም ዓርማው አድርጎታል። እንዲሁም የአሜሪካን ዋና ከተማ ዋሽንግተን ዲሲ በዚህ የማዕዘን ምልክት አቅጣጫ እንደ ጥንታዊ ኢትዮጵያውያን ከተሞች ተቀይሷል። ይህን ሁሉ በሚገባ ያጤናል።

በሌላ በኩል ይህ የ ተ ፊደል የመስቀል ምልክታችን ለሰሆነም «መስቀል ኃይልን መስቀል ቤዛን መስቀል መድኃኒት ነፍሱን» [መስቀል ኃይላችን ነው። መስቀል መበዣችን ነው። መስቀል የነፍሳችን መዳኛ ነው።] ብለን እንጠረዋለን። አንዲሁም በአካላችን ላይ የመስቀል ምልክት በምናደርግበት ጊዜ ርኩሳን መናፍስት ይሸሻሉ ብላ ቤተ ክርስቲያን ለሰምታስተምር ወደ መቅደሱ ለገባ «አላትብ ገጽየ በኩለምተናየ በትአምርተ መስቀል በስመ ሥላሴ» [በፊቴና በመላ አካላቴ ላይ በመስቀል ምልክት አማትባለሁ በሥላሴም ስም] ይባላል ይደረጋል። የመስቀል ምልክት ከተለያየ በሰውነት የአካል ክፍል ላይ እየተነቀሰ መለያና መታወቂያ ሆኖም ነበር። አሁንም አለ። ከግንባር ላይ ከዕጅ ላይ በአንገት ላይ ከደረት ላይ ወዘተ... እየተደረገ የመስቀሉ መግለጫ ሆኖ ይታያል። ከዚያም አልፎና ተርፎ በአንገት ጌጦች በዕጅ አንባሮች ላይ ከወርቅና ከብር የተሠሩ መስቀሎች የጌጥ ምልክትነታቸው የክርስትና ምልክትነቱን ወገድታል። የሴቶች ቀሚስ በመስቀሉ ተጠልፎበታል። ከጎራዴው ከካራው ወይንም ከቢለዋው ላይ ሁሉ የመስቀል ምልክት ተዘውትሮ ይታያል። በቤት በሮች በአጥር ላይ ሁሉ በመስቀል ምልክት ተሠርተው ይታያሉ። በተለይም ከመቃብር ቦታዎች ላይ የማይቀርና

የግድ የሚደረግ ሆኖ ይታያል። ምን ያህል በምልክት ላይ ያለንን ግንዛቤ ያመለክታል።

ይህን ሁሉ በጥቅሉ ለንመለከተው ጥንታዊነታችንን መስቀልን ከክርስትና በፊትም የሰው ልጅ ምልክት አድርገን እንገለገልበት እንደነበር ቀደም ሲል ተወስኗል። ፊደሎቻችንም የልዩ ልዩ ነገሮች መለያ መታወቂያና ምልክት ከዚያም መግለጫዎች ናቸው። ታዲያ ይህ ሁሉ የሚያመለክተው የሰው ልጅ ሥልጣኔ ጀማሪዎችና መሥራቾች መሆናችንን እንረዳለን። ስለ ምልክት ገና ብዙ በሠፊው እንወያያለን። የመስቀልን ምልክት ለሰው ልጅ ሥዕል መልክና ቅርጽ አድርገን መጠቀማችን ያስደንቃል። ከዚህም ለየት ብሎ የምናያቸው ምልክቶች አሉን። ከዚህ ውስጥ አንዱ አምሮት ወይንም ሽታ ወይንም ፈረንጆች የልደት ምልክት (Birth Mark) የሚሉት ነው።

ረ . አምሮት/ሽታ

አምሮት ሽታ ወይንም የልደት ምልክት ተብሎ የሚጠራው ምንድን ነው። በብዛት ሳይሆን አልፎ አልፎ አሁንም በአንዳንድ ሰዎች ዘንድ ይገኛል ይታያል። በተለይ ይህ ዓይነቱ ምልክት በሩቅ ምሥራቅ ሰዎች ዘንድ የታወቀና የተለመደ ነው። አሉም አንድ ሕፃን ሲወለድ ከወገቡ ዝቅ ብሎ በጀርባው በኩል አረንጓዴ መልክ ያወጣል። ይህ ላንድ ሰው ብቻ ሳይሆን በሁሉም ሕፃናት ላይ ነው። ሆኖም ወደ ሰባት ዓመት ሲጠጉ የነበረው ምልክት ይጠፋል። በኛ አካባቢ ግን በተለይም በካም ነገዶች ላይ ምልክቱ ሲወጣ ማለት አብሮ የሚወለድ ነው። ይህ ምልክት ሰላለበት ሰው ማንነት ገላጭ ሆኖ የቀረበ ነው። ይህም ማለት የሚነበብ ፊደል ወይንም ምልክት ይዞ ይወጣል። ለምሳሌም ያህል ጸንአ ማለት ጸንአ ኃይል፤ ነገሠ ብሎ ንጉሥ ወዘተ... በምልክቱም ሆነ በንባቡ የሚተረጎም ምልክት ይዞ ይወለዳል። ይህን ምልክት የሚያነሱና የሚተረጎሙ አዋቂዎችም ነበሩ።

ስለዚህ ያ ሰው ማንነቱን መመረጡን ከራሱ አካል ላይ ይዞት ይወለዳል ማለት ነው። እንጂ ምልክቱም ያ ሰው በሕይወቱ ውስጥ የሚሆነው ዕድል ተወስኖ ይወለዳል ማለት ነው። ይህን ምልክት እውነተኛነት የሚደግፍና የሚያረጋግጥ የማስረጃም አባባል እናገኛለን። ይኸውም «እለ ተገርዶ እምከርሠ አሞመ» [ከእናታቸው ማገፀን ጀምረው የተመረጡ] ማለት ነው። ይህን ቃል ትንቢተ ሌርምያስ ላይ እንዲህ ሲል አናነበዋለን።

«የእግዚአብሔር ቃል ወደ እኔ እንዲህ ሲል መጣ። በሆድ ላልሠራህ አውቁሃለሁ። ከማግኘትም ሳትወጣ ቀድሼሃለሁ። ለአሕዛብም ነቢይ አድርጌሃለሁ። እኔም ወዮ ጌታ እግዚአብሔር እነሆ እግዚአብሔር እነሆ ብላቴና ነኝና እናገር ዘንድ አላውቅም አልሁ። እግዚአብሔር ግን እንዲህ አለኝ። ወደምስድድህ ሁሉ ዘንድ ትሄዳለህና የማዝዘህንም ሁሉ ትናገራለህና ብላቴና ነኝ አትበል። እኔ አድንህ ዘንድ ከአንተ ጋር ነኝና።» [ኤር. 1:4-8]

ይህን አባባል በተለይም ጆን ካልቪን የፕረስቲቴሪያን ቤተ ክርስቲያን መሥራች በሚገባ የእምነቱ ዶክትሪን ማረጋገጫ አድርጎታል። ስለዚህም በመዋዕለ ዘመኑ ሀብታም የሆነ ሰው የመጽደቁ ዋና ምልክት ነው ብሏል። ይህም ትምህርት ለአሜሪካ ዕድገት መሠረት ጥሏል። ካፒታሊዝምም የተወለደው ከዚህ እምነት መግለጫ ሥር ነው። ስለዚህ ገንዘብ ማካበት የመጽደቁ ማረጋገጫ ተደርጎ ስለተወሰደ ለመክበር ሲባል የማይደረግ የማይፈጠር ነገር የለም። ይህም የዕድገትን በር የሥልጣኔን ግሥጋቤ ፈጥሯል። ይህ በእንዲህ እንዳለ ይህ የአምሮት ምልክት ብዙ ምሥጢርና ጥበብ ያለው በመሆኑ ብዙዎች እንዲኖራቸው መሻት ጀመሩ። እሱን የሚተካ ሌላ ፈሊጥ የተፈጠረው ደግሞ ንቅሳት ከሰውነት ላይ ማድረግ ነው። ግማሹ ኃይለኛ ለመሆን ሲፈልግ የአንበሳ ምስል የዘንዶ ምስል የእባብም ሳይቀር በሰውነታቸው ላይ መንቀሳቀስ ቀጠሉ። ከዚያ አልፎ ተርፎ ደግሞ ከፈታቸው ላይ ምልክት ማውጣት ከዕጅ ላይ መንቀሳቀስ አስፋፋ። ዛሬ በኑብያ በሱዳን በሶማሊያ ኢትዮጵያና በደቡብ ኢትዮጵያም እስካሁን ድረስ በፊት ላይ የሚታይ ምልክት ነው። ከማንነት መታወቂያነት አልፎ ተርፎ የዓይንን ብርሃን ያጎለብታል ከተለያዩ በሽታዎች ይከላከላል የሚልም ልማዳዊ ሥራ ተሠጥቶት ሁሉም አድርጎት የሚታይ ነው። አመጣጡና አጀማመሩ ግን ከአምሮት/ከሽታ መነሻነት በእናት ማግኘት ውስጥ መመረጥ ነው። እሱም የማንነት መግለጫነቱ ስለታመነበት ነው።

እንደገና አካል አበላሽነቱን በመረዳት ንቅሳቱን ከፊትና ከዕጅ ላይ መሆኑን አስተውሎ በጠልሰም መልክ ማለት በብራና ጽፈውና ሥለው በአንገትና በዕጅ ወደሚታሠር ምልክት ለወጡት። ይህንም በተግባር የምናየው መስጥመ አጋንንት መግረፊ ፀር ግርማ ሞገስ ክታብ ለሁሉም ሰው ይደረግ እንደነበር የትላትም የዛሬም እውነት ነው። በተለይም በገጠሪቱ ኢትዮጵያ ኗሪዎችን ዘንድ ተዘውትሮ የሚደረግ ነው። ቀደም ባሉት ወላጆቻችን ዘንድ ይደረግ ነበር። እንደ ምሳሌም የምንወስደው በቅርቡ የዓፄ ቴዎድሮስን ክታብ የኢትዮጵያ ፓስታና መገናኛ ሚኒስቴር ቴምብር

አሠርቶበታል። ይህም ቴምብር በአሁኑ ሰዓት ገቢያ ላይ ይገኛል። ጠልሰው እንደ ሁኔታው በተለያየ መልኩ ይዘጋጃል። ለልሣነ ሰብእ ለግርማ ሞገስ ክሰው ሠራሽ አደጋ መከላከያ ማለት ከሚወረወር ጦር ከሚተኮስ አሩር ከመላሰሉት ሁሉ ልዩና ምሥጢራዊ በሆነ መንገዱ መከላከያ ነው።

ይህን ምልክትም በመንፈሳዊ በኩል የአጋንንት ማራቂያ የመንፈስ ቅዱስ ማቅረቢያ ቢሞቱ ማጽደቂያ ተደርጎም በአንገት ይጠለቃል በዕጅ ክንድ ይታሠራል። ቢሞቱ አብሮ ይገነዛል መቃብርም ይወርዳል። ይህ ዓይነቱ ክታብ ደግሞ መንፈሳዊ ነው በአጠራሩም ልፋፈ ጽድቅ ነው። ክፍሉ ብዙ ነው። ከዚህ ውስጥ ግን መንገደ ሰማይ ነፍስ ከለበሰችው ሥጋ ተፈታ ወደ ፈጣሪዋ ፊት የምታደርገውን ጉዞ የሚገልጽ ክፍል ሁሉ ያለው ነው። ይህን በተመለከተ በሌላ ክፍል በሰፋት ይወሳል ያንኑ መመልከት ነው።

ከዚህ ጋር ተያይዞም የሚነገር ቢኖር ስለ ስም አወጣጥ ነው። ስም ይወጣ ከቤት ይከተል ጎረቤት ማለት እንደ ወላጆች ፈቃድና ፍላጎት ለም ይወጣል ከዚያም ጎረቤት ይቀበላል። ከዚያም የዚያ የባለ ስሙ መታወቂያና መጠሪያም ይሆናል። ይሁን እንጂ አንድ ሰው እንደ ኢትዮጵያዊ አሠያየም የሁለት ለሞች ባለቤት ይሆናል። አንዱ የዓለም ስም በመባል ሲታወቅ ሁለተኛው ደግሞ የክርስትና ስም ይሆናል። የዓለም ስም ሲወጣ እንደ ፊደሎቻችን አገዝ መሠረት እንደ ሊቃውንቱ አሠያየም ወይም እንደ ወላጆቹ ገጠመኝ ይጠራል። ለም ያንድ ሰው መጠሪያው ብቻ ሳይሆን የባሕርይውም መግለጫና መታወቂያም ነው። ለዚህም ነው ሊቃውንቱ «እስመ ለሙ ይመርጥ ጎበ ግብሩ» [ለሙ የሥራው መግለጫ ነው] የሚሉት። ስም የሥራ መግለጫና የማንነቱም መታወቂያ ስለሆነም የስም አወጣጥ ታላቅ ጥንቃቄ ሲያደርጉበት ይታያል። በስሙ ላይ የፊደሎች አገዝም ወሳኝነት ስላለው የፊደሎችን ማንነትና ልዩነት ጠንቅቆ ማወቅም አለፈላጊ ነው። ለዚህም ነው ዕጅ በደጠረ ቀለም በተነከረ መጽዋ እንደሌለበት አጠንክረን አደራ የምንለው። ፊደላቱ በቦታቸው ገብተውና አርፈው ካልተጻፉ መድፈውን ማረሻ ማረሻውን መድፈ ማድረግ ይሆናል። የፊደሎቻችንን አቀማመጥና ማንነት በጥንቃቄ ሊጻፍ ይገባል። ባንዳንድ ባሕሎቻችን ደግሞ በተወለደበት የቀን ስም ይጠራል። ለምሳሌ እንደ ጋምቤላ ጎብረተሰብ ለዚህ ማለረጃ ነው።

እንዲሁም በኩናማ ጎብረተሰብ ደግሞ አናት ልጅ ስትወልድ በመጀመሪያ ባየችው እቃ ወይም እንስሳ ስም የሚጠራ ይሆናል ይባላል። ይሁንና ስም የማንነት መለያ በመሆኑ አንዳንድ አዋቂዎች

የፊደሎቻችንን አገዞች መሠረት በማድረግ ሕፃኑ የሚወለድበትን ቀን ብቻ ሳይሆን የሚፀነሥበትንም ዕለት አስበው አውጥተውና አውርደው የሚጠብቁ ነበሩ። ወደ ስም ስንመጣ ስሙን በጥንቃቄ የፊደላቱን አገዞች ጠንቅቀው የሚያወጡ አሉ። እኒህም ወላጆች እጅግ በጣም ጥቂቶች ናቸው እንጂ አልፎ አልፎ ይገኛሉ። ይህም የሚረዳው በስም አወጣጡ በንቅላቱና በክትባቱ የሚያደርጉትን ድካም ቀናሽነት ስላለው ነው። በእዲህ ዓይነቱ ጥንቃቄ የሚወለዱና የሚሠየሙ ሰዎች በአስተሳሰብ በምርምር አዲስ ነገር በመፍጠር በሕይወታቸው ውስጥ ቅድሚያ አላቸው። በጠቅላላው ብልሆች አዋቂዎችና ተመራማሪዎች ይሆናሉ። በሥራም ታይቷል።

አሁን አሁን የጥበቡ ባለቤትነት ከተሠረቀና ከጠፋ በኋላ ሆነና እየተረሳ መጣ እንጂ የሚታወቅ ተግባር ነበር። ከዚህ የተረፈውን ደግሞ በስሙ ሥያሜ ያስተካክሉለታል። እንደ ምሳሌም የሚታወቀው ስም አወጣጥ ላይ በቀጣይነት ወይንም የመንግሥት ሥልጣንን ለመረከቡ ብለው በመጀመሪያ ስማቸው ፊደል መሠረት ቀ ይነግሥ፣ ደ ይነግሥ፣ ኃ ይነግሥ የሚለውን የትንቢት ቃል መሠረት በማድረግ ስም አወጣጥ ላይ ብዙ የሚጨነቁና የሚሠይሙ ወላጆች እንደነበሩ የሚታወስ ነው። ከዚህ ላይ የማንረሳው ቢኖር የእነ ሆሜርንና የሄሮዶቶስን ስለ ኢትዮጵያውያን የጻፉትን ከዚህ ላይ ልብ ይሏል። ባለ ቅኔው ሆሜር እኒህ ኢትዮጵያውያን አማልክት ናቸውን? ወይንስ የአማልክት ወገኖች? ሲል የታሪክ አባት ተብሎ የሚጠራው ሄሮዶቶስ ደግሞ ስለ ኢትዮጵያውያን ደግነት ጠንካራነትና መልክ ቆጆነት እንዲሁም ባለፀጋነትና እድሜ ጠጋብነት የገለፀውን ከዚህ ላይ ግንዛቤ ውስጥ ያካትቷል። ሆሜር በኤልያድና ኦዲሴ ሄሮዶቶስ የፔርሺያ ጦርነት በተሰኙት መጻሕፍትን ጠቅሰው ሀገሩን ዓለማየሁ በሀገረ እግዚአብሔር 1994 ገጽ 43 - 44] ገልፀውታል። ይህን አባባል ከዚህ ያሠራርሁት ምን ዓይነት ጠንካራ ተደናቂ ሀብታምና ጤናማ ትውልድ መኖሩን ለመግለጽ ነው።

ሰ . የዳዊት ኮከብ

[ሰውና እግዚአብሔር] ሰማይ ወምድር ምድርና ሰማይ አንድነት ግንኙነት ስምምነት ትስስርነትን የሚገልጽ ምልክት ነው። “ኢትዮጵያ ታበጽሕ ዕደዊሃ ገበ እግዚአብሔር” [መዝ. 67:36] ኢትዮጵያ ዕጆቿን ወደ እግዚአብሔር ትዘረጋለች። ልመና ጥያቄ

ማቅረብ ሲሆን የተሠጠው መልስ ወይንም ኢትዮጵያ ጠይቃ ያገኘችቸው መልሶች ከብዙ በጥቂቱ የሚከተሉት ናቸው።

አንደኛ፡ ወሀብኩሙ ሲሳየሙ ለሕዝበ ኢትዮጵያ። የሚለውን እናገኛለን። [መዝ. 73:13]

ሁለተኛ፡ ነገሥታትዎችዎ ለመሢሁ ኢየሱስ ኮከብ እየመራቸው ሄደው ገፀ በረከታቸውን አቀረቡ። [ማቴ.2:2]

ሦስተኛ፡ የእግዚአብሔር መንፈስ ለፊልጶስ ነገረው። ወደ ጋዛ ሄዶ ባኮስን እንዲያስረዳውና እንዲያጠምቀውም ተላከ። [የሐ. ሥራ 8:26 - 39]

በኢትዮጵያና በእግዚአብሔር መካከል እጅግ ብዙ ብዙ ጉዳዮች ተከናውነዋል። ተፈጽመዋል። እኒህን ሁሉ ድርጊቶች እናያለን እናነባለን። ይህ ታላቅ ምሥጢር ነው። በአጠራር ብቻ የዳዊት ኮከብ በሚል ሥያሜ እናውቀዋለን። ስለዚህ በዚህ ኮከብ ምሳሌነት ኢትዮጵያና አምላኳ ያላቸው ትስስር ማስረጃና መታወቂያ ነው። አስረጅነቱም ሰማይና ምድር አንድ ሆኑ ነው። “ሰማያት ይነግራ ስብሐተ እግዚአብሔር” [ሰማያት እግዚአብሔርን ያመሠግናሉ። መዝ.18:1] እንደዚሁም “ስብሐት ስለእግዚአብሔር በሰማያት ወሰላም በምድር ለእንሰ እመሕያው ሥምረቱ።” [ክብር ለእግዚአብሔር በአርያም ይሁን ሰላምም በምድር ለሰውም በጎ ፈቃድ አሉ። ሉቃ. 2:14]

ሸ . ትምእርተ ሰላም [ሲዋስቲካ]

ትእምርተ ሰላሙን ወይንም የሰላሙን ምልክት የጀርመኑ አምባገነን ሂትለር ሲዋስቲካ ብሎ ጠርቶታል። የሰላሙን ምልክትም ወደ ጥል ምልክትነት ለወጣት እናገኘዋለን። አሰሳሉንም አዟዙሮታል። ይህ ምልክት ሌላ አይደለም የአርባዕቱ አማግል ምልክት ነው። እኒህ ምልክቶች በግዕዙ አገዝ ፯ ሰባቱ ነው። እሱም የተደራረቡ የሰባቱ አገዝ ማለት ነው። አቀማመጣቸውም አንዱ ባንዱ ላይ ከምልክቱ እንደሚታየው ተደራርበው ነው። የሁለቱ ምልክቶች መገናኛ ላይ የመስቀል ምልክት ይገኛል። ይህም ማለት የሰው ልጅ ሰላም ድንነት ፍቅርና እድነትን ማመልከቻ ናቸው። ሰውና እግዚአብሔር ሰላምና ፍቅር በአንድ ላይ የተጌጡበት የሰላም ምልክት ነው። ሰባት ቁጥር ሁልጊዜ ፍፁም ምሉዕ ነው። እንደ ሰባት ቁጥር በሥራ ላይ ውሎ የሚገኝ ምንም ነገር የለም። ሰባት የሰው

ልጅ ሥነ ፍጥረትን ዓይነት ያመለክታል። ሰባቱ የሳምንት ቀናት የሰው ልጅ መገልገያና የዕረፍቱ ቀናት ናቸው። ስድስቱ የሥራ ሰባተኛው የዕረፍት ማለት ነው። በትኩረት ስንመለከታቸው የግዕዙ አኅዝ ፮ ነው የዚህ የትእምርት ሰላሙ ምልክት ሆኖ የቀረበው። ዋና መጠቀሚያና መዋቀሪያ ሆኖ ነው።

ምዕራፍ ሁለት

ስምዑ ዘንተ ኩልክሙ አሕዛብ

[(ጴንጤ መጤ) ይህን ስሙ። መዝ. 48:1]

የተከበራችሁ እንባብያን ሆይ! ጀርዎቻችሁን አውሱኝ። ዓይኖቻችሁን አበድሩኝ። አቤቱታዬን እዳምጡልኝ እዩልኝ። ጉዳዩ እንዲህ ነው። ለዚች አጭር ጽሑፍ መነሻ ዋና ምክንያት ከሆኑኝ ጉዳዮች መካከል እንዱ እንደ ዋና ክፍል አድርጌ ያቀረብሁት ይህ ነው። በአሥራ ስድስተኛው ክፍለ ዘመን ጀምረው ከካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ራሳቸውን በመለየት በጀርመን ሉተር፣ በፈረንሳይ ካልቪን፣ በስዊዘርላንድ ዝዊንግሊንና በኋላም በአሜሪካ ራሱን አሻሽሎና አደራጅቶ የሦስተኛውን ክፍለ ዓለም ወጣት ዒላማ ያደረገ መርህ ግብሩን በወጣቱ ሕይወት ላይ ያነጣጠረና የዘረጋ ሃይማኖታዊ ድርጅት ተቋቁሟል። እሱም በስም አጠራሩ የእንጠቅሰጤ ሃይማኖትና በሌሎችም በተለያዩ ስሞች ይጠራል። ይህ ድርጅት እነግሶ የሚሄደውና የሚንቀሳቀሰው እንድ ትልቅ መጽሐፍ ነው። ስሙም ሳይለወጥ እንዳለ ሁሉም እንደሚጠራው «መጽሐፍ ቅዱስ» ይሉታል። ውስጡ ግን እጅግ አድርጎ ተበርዟል። ለእነሱ እንዲያገለግል ሆኖ ተስተካክሎ ታትሟል። ታዲያ ኢትዮጵያ የሰችበትም ስሟ ተደምስሷል።

ይህን መጽሐፍ ሲያዩትና ሲመለከቱት ሰላማዊና መንፈሳዊ ይመስላል። ነገር ግን የአፍሪቃን ሕዝብ የሕይወት ታሪክ ባሕል ቋንቋ በጠቅላላው ማንነትን ጨርሶ ያወደመና አመድ ያደረገ የቅኝ ገዢዎች የጦር መሣሪያ ነው። ይህን ይዘው የሚዘዋወሩትም ድምፅ በሌለው መሣሪያ ሰውን ሁሉ የሚማርኩና ማንነቱን የሚያጠፋ የተቃዋሚው/የዲያብሎስ ሠራዊት ናቸው። እንዲህ ሲያደዋቸው ጥሩ ዘመድና ወዳጅ ይመስላሉ። ነገር ግን «የዋህ እንስሳ ከአጥፊዎቹ ጋር ውህ ይጠጣል» እንዲሉ ከወንዙ ምልስ የሚሆነውን እኛ ባንረዳውም ቅሉ እነሱ ግን በሚገባ ያውቁታል። ይሁን እንጂ እኛም ቢሆን ማወቅ ከፈለግን ታሪክ ደኅና አድርጎ ያስተምረናል። በእስያና በአፍሪቃ በተጠናከረ መልኩ የአካባቢውን ተወላጆች በመመልመልና በማሰልጠን በተለይም ወጣቱ ላይ ያነጣጠረ ዓላማ ይዞ ተወላጆችን በጋሻጃግሬነት አሠልጥኖ ያሠማራ ሃይማኖታዊ ውስጠ ምሥጢራዊ አዘል ድርጅት ነው። በእስባበሱ ካህን ስትርነቱ ግን እሳት የላሰ የጦር ሠራዊት ተወርዋሪ ኮከብ ነው። በደንብ ካልተመለከቱትና ካላስተዋሉት በስተቀር ሲያዩት ሰው ይመስላል። በባሕርይና በተግባር

ግን ፍፁም የሚወጡ ታላቁ ድብ ነው። በምድቡም የቃሌል ቡድን ነው።

መቼም ማንም በግልጽ እንደሚያውቀው ዓላማው ወጣቱን ትውልድ ከተሰየየ ብሔራዊና ሃይማኖታዊ ተውራጅ በማላቀቅ የምዕራባውያኑን አስተሳሰብና ፍላጎት ለመጫን ነው። ስርዊቱን በዓለም ዙሪያ ራዲዮና ቴሌቪዥን ጣቢያዎችን በመክፈት ወጣቱን በእቡጥነቱ የሚቀጭ ድርጅት ነው። ከዚያም አልፎ ተርፎ ኢትዮጵያ ውስጥ ሲገባ ክርስትና ባልደረሰባቸው የአገሪቱ ክፍሎች አንዲያስተምር ፈቃድ አገኘ። [የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ታሪክ በሉሌ መልአኩ 1997 ገጽ 146 - 150] ትንሽ ቆሎ ይዞ ወደ አሻሮ ይጠጉ እንዲሉ ክርስትና ባልደረሰበት ክፍል የምትለዋን የእሽታ ፈቃድ ይዞ ከዋና ከተማችን ሸመቀ። ክርስትና ያልደረሰበት የሚለው ምደባ ከቶ አልሠራም። ያማ ቀርቶ ሌላ ዘፈን መጥቶ እንዲሉ ያልደረሰበት የሚለው ኃረግ መሆኑ ቀርቶ ወደ ክርስትና ማዕከል ወደሚለው ተሰውጦ በዋና ከተማው ውስጥ ምሽጉን አደረገ። ከዚያም በከፋ መልኩ ከፍተኛ የመማሪያ ትቅዋሞች በር ላይ ቤት በመከራየት አዲሱንና ትኩሱን ኃይል ወጣቱን መያዝ ጀመረ።

ያን ለጋ አእምሮ ምሕንድስና ሕክምና ምርምርና ጥናት የሚያካሂድ ጭንቅላት ዓለም ከንቱ ናት በሚል ስብከት የትምህርቱን ወጋገን አወለመበት። ቤት ዘግቶ የሞት ሳይኖር ማልቀስ ማስለቀስ፣ ያልታመመውን አሳምሞ ማዳን፣ ያልሞተውን ገድሎ ማዳን እናደርጋለን ትርዕይቱን ቀጠላ። ትምህርታቸውን ያቋረጡ ከትምህርት ቤቶች የወጡ ወጣቶች በቀይ ቀለም የነደደ መጽሐፍ ተሸክሞ በየመንገዱና በየመንደሩ መንገላወድ የዕለት ተዕለት የብዙኃኑ ተግባር ሆኖ መታየት ጀመረ። እናቴ በዕንቁላሉ ጊዜ በገረፍሽኝ ሆኖ መታየትም ሆነ። በኔ ስም መከራ ይደርስባችኋል ትሰደባላችሁ ትገረፋላችሁ ብለው ስላስተማሯቸው የወላጆች ቁጣና ግርፋት ከተግሣፁ በፊት ቦታውን ስለያዘው የባሕርዛፍ ለበቅ ግርፋት ለተገራፊው ሳይሆን ድካሙ ለገራፊው ወላጅ ሆነና አረፈ። በዚህ ዓይነት ካላማቸው የተፈናቀሉ የወጣቶች ብዛት ቤት ይቆጠረው።

ወጣቶቹ ከተሳቡባቸው ዋና ዋና ምክንያቶች ሲኒማ መመልከት ኬክና ኮካ በነፃ መብላትና መጠጣት የመጫወቻ ቦታዎችን እንደልብ ማግኘት የመሳሰሉት ጥቂቶቹ ሲሆኑ በሌላ በኩል ደግሞ ሳይታመሙ ታመዋል የተባሉት ሲድኑ፣ ያልሞቱት

ሞተው ሲነሡ፣ ባልታወቀ ቋንቋ መናገር ሲለማ አኔም እንደነሱ በሆንኩ ለልጆች መንፈሳዊ ቅናቶችን ፈጠሩባቸው። ይህን ሁሉ የተጠኑ ብልሃቶችን በለጋ አእምሮ ተቋቁሞ ለማለፍ ምን አቅም ተገኝቶ? ስለዚህም የተንኮል መረቡ በተጣለ ቁጥር ዕልፍ አዕላፍ ወጣቶችን ማጥመድ ተግባራዊ ሆነ። ማን ተቋቁሞ ይቻለው? ወላጆችም ከአቅም በላይ ስለሆነባቸው እሱ ያመጣውን ራሱ ይመልሰው ብሎ ከመጸሰይ በስተቀር ሌላ ምርጫ ጠፋ።

ከዚህ ላይ ግን ወላጆችና አዋቂዎች ሊገነዘቡት የሚገባ ጉዳይ አለ። አሉም ክርስትናን ለመቀበል ከመጀመሪያዎቹ አገሮች ውስጥ እንዲ ኢትዮጵያ ሆና ሳለ የክርስትና ቅራሪና ዓይነት ያለው ይመስል ክርስቲያኑን ክርስቲያን የሚያደርግ ቡድን ያስፈልጋል? ምንም እንኳን «ሃይማኖት የግል አገር የጋራ ናት» ቢባልስ ቅሉ ውሀ ቅዳ ውሀ መልስ ጨዋታ ማድረግ ይገባል? ይህን ለአውነተኛ ክርስቲያኖች ልተውልልልና ልቀጥል። ክርስቲያኑን ክርስቲያን የማድረግ ጨዋታ ሰንት ገንዘብ እንደሚፈስበት ገምተን እናውቃለን? እጅግ ብዙ ብዙ ነው። ይህን መሰል ሥራ ከመሥራት እውነተኛ የክርስትና ሥራ ከሆነ ለንቶቹ ከት/ቤት ተፈናቅለው በየመንገዱ የሚዞሩ አሉ? ክርስቲያኑን ክርስቲያን ከማድረግ ይልቅ አራቱን መደቦች ቢያስተምሩትሳ! ስለ መሠረተ ጤና [ሀይጅን] እንዲያውቅ ቢያደርጉሳ! ይህ ሁሉ ቀርቶ የባሰውን ስለ ዓለም ስንቱነት በሽታው ሁሉ በኢየሱስ ማመን የሚለቅ ከሆነ ዳቦ ሁሉ ተጋግሮ የሚቀርብ ከሆነ ሥራስ ምን ያደርጋል?

እነሱ ግን በአገራቸው በቤት ላይ ቤት ይሠራሉ ማለት ከፎቅ ላይ ፎቅ ያውም ሰማይ ጠቀስ ያንፃሉ። በቀን የሥራ ፈረቃቸው ሦስት ነው። ይኸውም ሦስት ጊዜ ስምንት ሃያ አራት ሰዓት እየሠሩ እየጣሩና እየጋሩ አገራቸውን እያለሙ ነው። በኢትዮጵያ ግን የኛን ወጣት ዓይነት አስጨፍነው ሲያስለቅሱትና በማያውቀው ቋንቋ ሲያስላዝኑት ይውላሉ። በጸሎት በሽተኞችን ያውም በነሱ ጸሎት የሚፈውሉ ከሆነ በየአገሮቻቸው ቁጥር ስፍር የሌለው ስንት በሽተኛ እያላቸው ምንው አልፈወሷቸው? እንደሚታየው ግን በየሠፈሩ ሆስፒታል እንደሠሩ ነው። እነሱ ዘንድ ያልፈወሰው ጸሎት ከኛ ዘንድ የፈዋሽነት ጥርስ እንዴት አወጣላቸው?

የሕክምና ጥበብ የሕክምና መሣሪያዎችን ለራሳቸው በገፍ እያመረቱና እያስተማሩ ሰኛ ወጣት ግን በጸሎትና ዳቦ ቀርቶ ክብሪት በማያስገዝ ቋንቋ በማናገር ወርቃማ ጊዜውን በከንቱ ያሳልፋበታል። ይህንም የሚያስረዳ ቃል እንዲህ ሲል ቀደም ብሎ

ተጽፏል። ትንቢቱም «ወሰምዐ ልሣነ ዘኢየሱም» [ቢቆርጡት ቢፈልጡት የማያውቀውን ቋንቋ ያዳምጣል ይቀባጥራል። መዝ. 80:5] የትርጉም ማብራሪያው የግሌ ነው። እንግዲህ የራሱን የእባትና የእናቱን እምነት ይነቅፋበታል ይሰድቡበታል። ከዚህስ የበለጠ ምን ግፍ ምንስ ኃጢአት ምንስ በምድር ላይ ወንጀል አለ? በሃይማኖት ስም ደረቅ ወንጀል ሲፈፀምስ ከማየት ወዲያ ምን በደል አለ? ይቅርታ የማይሠጠው የበደል በደል ነው። ለኢትዮጵያ ወጣት በሥራ እንዲያምን ማድረግ እንጂ በኢየሱስ ስም በታምራትና በድንቅ ሥራ ብቻ ሕመማንን መፈወስ የተራቡትን ማጥገብ ዓይነቱ ትምህርትና ሥልጠና ያውም በነሱ እኮ ነው። ድንጋዩን ዳቦ ነው ብላው ብሎ እንደ መስጠት ነው። ከፍተኛ ማታለል ነው። ከእግዚአብሔርም ጋር ማጣላት ነው። የሃይማኖቱስ መጽሐፍ የሚለው የማይሠራ አይብላ ነው።

እንደ ጊዜ ካለፈ የማይመለሰውን የወጣትነት እድሜ በዋዛና በፈዛዛ እንዲያላልፈው ማድረግ ማለት መጽሐፍ ቅዱሱን እንደ ጠብመንጃ በባዚውን እንደ ገዳይ እድርጎ መላክ ነው። በዕጅ የየዛው መጽሐፍና የሰባዚው ቃል ለዘለዓለም ደሃና ለማኝ አድርጎ የሚያስቀር ነው። ያውም ለኢትዮጵያዊ የሃይማኖት ትምህርት እንዴት ተደርጎ? ይህ መቼም ይቅር የማይባል ታላቅ በደል ነው። ይህን ማድረግና መሥራት ያውም በኢትዮጵያዊ ወጣት ላይ የግፍ ግፍ ነው። ከዚህስ ወዲያ ጭካኔ ከዚህስ ወዲያ ኃጢአት በምድር ላይ ምን አለ? በነፍሳቸው ብቻ ሳይሆን ቀልዱ በሥጋቸው በሚራበውና በሚጠግው ላይም ነው። የዕለት ምግብ ለሌለውና ሥራ አጥቶ ለሚያንቧችር ወጣት ስለዚህ ዓለም ከንቱነት መሰበክ የሚያየውና የሚያውቀው ያለበት ስለሆነ ይህን መንገር ዓይንን በሾህ እንደ መጨቅጨቅ ነው። ያሊያም በችግሩ እንደ መሳቅና እንደ መቀለድ ነው። እንዲያውም ያልበላውን ማክክ ይሏል እንደዚህ ነው።

ኢትዮጵያዊው ኢትዮጵያዊቷ ወጣት ሆይ! ዕጆቻችሁንና እግሮቻችሁን በማይታይና በማይዳለስ እግር ብረት አሥረው ዓይኖቻችሁን በነጭ ጨርቅ ጥቅጥቅ አድርገው ጨፍነው ጆሮዎቻችሁ ከነሱ ሌላ ድምፅ እንዳትሰሙ በስም ደፍነው ሰላላችሁበት ዓለም ከንቱነት እያበሠሩ ስለሚመጣው ዓለም ስለማታውቁት አገር ጀግና እንድትሆኑ ሲያዘጋጅዎችሁ ማየትና መለማት ማለት አጥንታችሁ ተለቅሞ ከማይገኝበት ገደል ላይ እንደጣሏችሁ ቁጠሩት። እውቁት ተገንዝቡት። ወርቃማውን ጊዜያችሁን በከንቱ አታለገድሉት። እንቢ እንጂ እሻፈረን በሏቸው ጥበብ ብትማሩና ብትቀሰሙ ነው የሚበጃችሁ። የእነሱ ጸሎት ቤት የናንተ እሥር ቤት ነው። የምትጸድቁበት ሳይሆን የምትኮነኑበት ነው። ሃይማኖት አላችሁ።

ከናንተ ተርፎ ለልጅ ልጅና ለዓለም ሁሉ የሚበቃ ነው። የእነሱ የሃይማኖት ትምህርት ለእናንተ መርዝ እንደመጋት ነው። ከእነሱ ጸሎት ቤት በሄዳችሁ ቁጥር እድሜያችሁንና ሕይወታችሁን ከእላት ላይ እንደ ወደቀ ጅማት አኮማትራችሁት ነው የምትወጡት።

ወጣቶች ሆይ! ተማሩ ተመከሩ ወደ ማንነታችሁ ተመለሱ። የእነሱ ሃይማኖት መላ አፍሪቃን ያደከየና የገደስ እንጂ ያዳነ አይደለም። ዛሬ በዘርና በድንበር ጦርነት ላይ ተጠምዶ ያለው የአፍሪቃ ሕዝብ እንጂ አውሮጳውያን ዘንድ አሚሪካውያን ዘንድ ወይንም በጠቅላላው በነጮች እገሮች ዘንድ አይደለም። እነሱ ሃይማኖትን አግር ባንድ እስተዳድር ሥር ጠፍረው ይዘውታል። አሁን አንኳ ራሳችውን በጋራ ለመከላከል የአውሮጳ አንድነት መሥርተው በጋራ እየመከሩ ነው። የኛት ግን እራትና አምስት ላይ እንደ ቡና ማፍያ ፍልጥ ይሠነጣጥቁታል። ይበታትኑታል። የውሻን ጥርስ በአጥንት ይፈሩ ከዚህ ላይ ነው። በአፍሪቃ ላይ የደረሰው በደል ከኛ ዘንድስ አልገባምን? የቱ የአፍሪቃ አገር ነው ጠላትን ተቋቁሞ በነፃ ያለና የኖረ? የራሱን ባሕልና ቋንቋስ ያላጣሰ አገር ማን ነው? አፍሪቃውያን እንዲህ ይሉናል። እኛን ያያችሁ ተቀጡ። ኢትዮጵያውያን ወጣቶች ሆይ! ተመለሱ ተመከሩ ወደ ማንነታችሁ ሕተኩሩ። ከመጥፎ ሥራዎቻቸው ተማሩ። በነፃነት ያለፍርሃትና ያለመንቀጥቀጥ እንድትኖሩ። ቋንቋችሁን ግዕዝን ተማሩ ተመራመሩ። የዓለም ጥበብ ሁሉ የተቀዳበት ቋንቋ ነው። የበው ልጅ አፍ መፍቻም ነው። ይላሉ አፍሪቃውያን ወገኖቻችን፤ ኢትዮጵያውያን ወገኖቹ ሆይ! ባታውቁበት እንጂ እንደኛ ማን የታደለ አለ? ከሞት በኋላ ሳይሆን በሥጋ እያለን በገነት ውስጥ እንድንኖር ኢትዮጵያን የመሰለ አገር በምድር ላይ ከኛ በቀር የተሠጠው ሕዝብ አለን? በዕጅ የያዙት ወርቅ ከመዳብ እኩል ነው ሆኖብን ነው እንጂ!

ለኢትዮጵያውያን ሃይማኖትን ማስተማር ማለት አበው እንደሚሉት «ልጅ ስናቷ ምጥን አስተማረች» ነው። ወይንም ሌላ ተወማሪ ምሳሌም «ሥራ ከምፈታ ልጄን ላፋታ።» ነው። የወጣቱን ሕይወት ደዌያማ አንካሳና እውር ማድረግ ነው። ስለ ኢየሱስ ብላችሁ በዚህ ወጣት በዕድሜው አትማውቁበት። የወጣቶች አእምሮ ነጭ ወረቀት ነው። የሠጡትን ሁሉ የሚቀበል ነውና የማይነበብ የቀለም አተላ አትቸልሱበት። የኑሮውን የዓይን ብረትም አታፍሱበት። የሕይወቱን የጀሮ ታምቡርም አትንደሉበት። ብዙ ቤተሰቦችን የሚረዱ ከያኒዎችን [አርቲስቶችን] እግዚአብሔር የሠጣቸውን ፀጋ እንዳይጠቀሙበትና ዘመድ አዝማድ እንዳይረዱ አላደረጋችኋቸውምን? የናንተን የመረብ ሜራ ቆራርጠውና በጣጥሰው

ለመውጣት አቅም አጥተው እንጂ በእውነት እግዚአብሔርን እያስደሰቱ ነው? የተሠጣቸውን መከሊት እንዲቀብሩና እንዲጠየቁበት እያደረጋችኋቸው ነው። ሰውን መውደድ እግዚአብሔርን መውደድ ነው። የተቸገረን መርዳት ለእግዚአብሔር ቃል ተገኝና አከባሪ መሆን ነው። በሙያቸው በቅድሚያ ዘመዶቻቸውን ከዚያም እናች አባት የሌላቸውን ሕፃናት የሚረዱ መዘቀሻች የሉምን? እጅጋቸው ሺባባውን ወይም «ጂጂን» ተመልከቱ። ለበጎ ሥራዎች ኮከብ ናት። በሙያዋ እግዚአብሔር በሠጣት ፀጋ መልሳ እግዚአብሔርን እያገለገለችበት ነው። የተራቡና የተጠሙ ሕፃናትን እየተንከባከበች ነው። እግዚአብሔር ይባርካት። እናንተማ ባለሙያዎቻችንን የባለፀጋ ለማኝ አድርጋችኋቸው መታየቱ ለኛ ለኛ ኃዘን ለናንተ ለናንተ ደግሞ የምሥራች ነው። ይህ ዓይነቱ አሠራር የምድሩን ሕይወት ያጨመ የሰማዩንን መንገድ እንዴት ያፈራርሰው? ያም ሆነ ይህ የምትጸድቅዎንና የምትከነዎን ነፍሳችሁን በጎረቤትነታችን እናውቃለን። ሥራችሁን እንመለከታለንና! በቃ ሃይማኖት ያውም ፕሮቴስታንታዊ እምነት ለኢትዮጵያዊ ተቀበል እመን ማለት ያለውን ልብስ አስወልቃችሁ ራቁቱን በመሀል ገበያ በአደባባይና በአውራ ጎዳና ላይ እንደማሰሄድ ነው። ይህም ዕይታ ለዚያ ኢትዮጵያዊና ኢትዮጵያዊት እብደት ነው። ራቁቱን የሚሄድ እንደምናውቀው በራሱ በመንፈሱ የማያዝዝ ሰው እብድ በሽተኛ ነውና! ጤነኞችን በሽተኛ ዓይናማዎችን ዓይነ ሥውር እያደረጋችሁ ነው። ይህን ደግሞ የወር ደሞዝ የሚጠብቀው ሥጋችሁ ብቻ ሳይሆን ነፍሳችሁ በሚገባ ትመሠክርባችኋለች።

ይህ ሁሉ በደል ሲፈፀም ወላጆች ቢያዝኑም ቅሉ ተከባብሮ መኖር ያንዱን ዕምነት ሌላው ማክበር አለበት በሚለው መርኖ መሠረት ዝምታ ቢነግሥም ከትዕግሥት በላይ ሞልቶና ተርፎ እየፈሰሰ መውጫ መግቢያ ታጣ። እጸድቅ ብዩ ባዝላት ተንጠልጥላ ቀረች ሆና ክርስቲያኑን ክርስቲያን ማድረግ ሥራ አስፈችነቱ እየታወቀ ዝም ቢባል የሆነው ጥንታዊቷን ቀዳሚቷን የእምነት ቤተ መቅደሷን የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያንን ማጎሳቆልና መዘለፍ ከቤተ ክርስቲያን በማይገቡ ቃላት ያውም ወንጌል በተነበበበት አፍ ውስጥ ጸያፍ ነገር ማውጣት ምን ያህል ጌቶቻቸውን ቢተማመኑ ነው እንዲህ ላለንጣቸውን የጣሉት ያሰኛል። ይህን መሳይ ካንድ የወንጌል ቃል ሰባኪ ከሚባሉ ሰዎች የጉድ ጉድ ሰድብ የሚወርደው? ዛሬ ዛሬ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያንን የዕጅ መጥረጊያ ፎጣ አድርጋችኋል።

ይህን መሳዩን ጉዳይ ነው አበው በምሳሌያቸው ሲናገሩ የመጀመሪያው ስሕተት ሁለተኛው ድፍረት ሦስተኛው ግን ንቀት ነው ያሉት። አሁን እንደምናየው ግን ከንቀት አልፎ ተርፎ አራተኛ ደረጃ ገብቷል። እሱም ማን አለብኝነት ሆኗል። ሁሉም ተከባብረው ክርስቲያኑን ክርስቲያን ማድረጉም እንደተጠበቀ ሆኖ ማለት ማንአለብኝነቱም እንዳለ ሆኖ ከዚህ ሁሉ አልፎ ተርፎም ቀኖንዋን ትምህርቷን ገዳማቷንና የመናንያትን ኑሮ እጅግ በጣም ባጎሳቆለ ቋንቋ ከምሁራን ያውም መንፈሳውያን አስተማሪዎች ከዚያም በላይ ኢትዮጵያውያን በሆኑ ሰዎች በማይጠበቅ ዘለፋ ቤተ ክርስቲያናችንን ይሳደባሉ። በዚህን ጊዜ ግዴታ ሥልጣን ከህነቱ ያላቸው በደሞዝ የሚያገለግሉት ብቻ መልስ ይሰጡበት እነሱው ይጨነቁበት ብለን ዝም ብንል ክርስቲያናዊ ግዴታችንን አልተወጣንም ማለት ነው። በቂስገበዝነቱና በቡራኬው ጣልቃ አንግባ እንጂ ይህንም በሚመስለው ያገባናል። ያውም እንደ ጦር አንገታችንን በመስበቅ ነው። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን በተለይም ለሙስሊሙ ለካቶሊኩና ለፕሮቴስታንቱ ዕንግዳ ተቀባይ ናት። ከዚያም በላይ ቤተ ክርስቲያንን ማንቋሸሽ ማለት የኢትዮጵያን ዓይን በጋለ ብረት እንደመውጋት ነውና ዕጅ ይሰብስብ ከዚህ ላይ ነው በዓይንና በአገር ቀልድ የለም የምንለው።

ይህ በእንዲህ እንዳለ በተለምዶ ጳጳሳዊና እየተባለ የሚጠራው ይኸው ምዕራባዊው የፕሮቴስታንት ቅርንጫፍ ሃይማኖት ተከታይና አገልጋይ የሆኑት በተለይም ራሳቸውን መጋቢ እረኛ ወይም ፓስተር ብለው የሚጠሩት ኢትዮጵያውያን ራሳቸው ተላሰተው ሌላውን ለማሳሳት በደሞዝተኛነት የሚሠሩ የምዕራባውያን ተቀጣሪዎች ጥንታዊቷንና ብሔራዊቷን የኢትዮጵያን ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሥርዓት አጉራ ዘለው፤ አምባ ደርምሰው በሚናገሩትና በሚበትኑት ጽሑፍ በአጠራሩ ጽርፈት፤ በተግባሩ ግን ጥፋት ያውም የመርዝ ጢስ ብዙ አማንያንን አፍነውበታል። እጅግ በጣም አድርገው አሠቃይተውበታል። ጎድተውበታልም። ይህ በደል ከደረሰባቸው ኢትዮጵያውያን ውስጥም የዚች ማበታወሻ አቅራቢ እንደ ኢትዮጵያዊነቱና ኦርቶዶክሳዊነቱ አንዱ ነው።

እኒህ የጳጳሳዊና ሠራዊት ያሉንንና የተመኙልንን እናስተውል። በየገዳማቱ ያሉትን ድርሳናት ገድላት ወዘተ... መጻሕፍትን ይቃጠሉ ብለው ሰበኩ። የሚገርመው ግን ስብከታቸው ትንቢት ሆኖ ተቆጥሮ እንደሁ አይታወቅም ወይም «ሆድ ያባውን ጌሾ ያወጣዋል» ነገር ይሁን ይህ በሚለበከበት ጊዜ የቃጠሎውም ተግባር አብሮ በመፈፀም ተጠናቀቀ። የት ቢሉ መልሱ ደብረ ዳዋ

ገዳም ነው። ዕለቱን ለመዘክርም ቃጠሎው የተፈፀመው ነሐሴ ፲፫ ቀን ፲፱፻፹፱ ዓ. ም. ነበር። ይቃጠሉ ተብሎ ትዕዛዝ የተላለፈባቸው ንዋየ ቅድሳትና መጻሕፍትም የትንቢቱ ወይንም የምኞቱ ቃል አርፎባቸዋል። ለመሆኑ ለዚህ ዓይነቱ ቃጠሎ ተጠርጣሪ ቢፈለግ ማን ሊሆን ነው? አበውስ ሲናገሩ «በለፈለፉ ይጠፉ» እንኳ ዓይሆን «ሚያ ባልሁ ፍየል ክፈልሁ» ግን አይታለፈ ነው። ስለ ቃጠሎው ጉዳይ ምርመራ ለያዘው ክፍል ማስረጃነቱ ያገለግል ይሆን? መቼም እንደምናውቀው «የአበን ለንዴ የበላ ሳይጠይቁት ይለፈልፋል» አባሳል የማይታለፍ ምሳሌያዊ አነጋገር መሆኑን ግን የተመልካች ልብ ይፈርዳል። [ዘመድኩን በቀለ ቅዱሳን መካናት በኢትዮጵያ 1992 ገጽ 154-155]

ለምን የእንጠቆስጤ ሠራዊት በኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ላይ አንጎራጎሩ? እርሷንስ ለመጉዳትና ለማጎሳቅል ለምን መከሩ? ዓይኖቻቸውንስ ለምን አከረሩ? ለምንስ ጣቶቻቸውን ቀሠሩ? «ብር ላበደረ ጠጠር፣ እህል ለአበደረ አፈር» እንዲሉ ብሉይ ኪዳንን በአምነት፣ ክርስትናን በተስፋና በትንቢት፣ ከዚያም በጥምቀት አምና ተቀብላና አክብራ ያቆየችና የኖረችን ቤተ ክርስቲያን መተናኮልን ምን አመጣው? በእውነት ታቦትን አክብራና ጠብቃ በመያዝዋ ያስነቅፋታልን? ያስድባታልን? «ንባብ ይቀትል ወትርንሜ የሐዩ» [ንባብ ይገድላል ትርጓሜ ግን ያድናል።] የሚለውን ካለማስተዋልና ካለመገንዘብ እንጂ እንኳን የእግዚአብሔር ስም የተጻፈበትን፣ በደብተራ አሪት የእግዚአብሔር መገለጫ የነበረውንና የሆነውን ይህን ታቦት ሕግ ለመንቀፍ ምን አሳስባቸው? ምንስ አነሳሳቸው? ሸረ! ዋና ምክንያታቸው ምንድን ነው? ከዚህ ላይ መድራችሁ ያዙ። የመልሱ አመልካች ቀስት ያለ ከዚህ ላይ ነው። እንዲሁ ከመሃል ሜዳ ተነሥተው የአርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያንን ያየሁበትን ዓይኔን አመመኝ እንዲሁ አልመጣም።

በእነሱ ቤት የመጀሌ ቁንጫ በሳጥን ይዘው ሲመጡ የሰውን እግር እያስበሉ ለማከም ነው። በሽታውን በቀኝ ዕጅ መድኃኒቱን በግራ ዕጅ ይዞ በሰላምና በጤና የሚኖረውን ሕዝብ ታምሃልና ላከምህን ምን አመጣው? በሽታውን ያመጣው እሱ አካሚ እሱ ታማሚው ግን እኛ፣ እየቀደዱ መስፋት አይደለምን? እኛው ታማሚ እኛው ታካሚ አልሆንምን? የመከራውና የጉስቁልናው መርገም ተሸካሚ ለምን ይህን ሕዝብ ያደርጉታል? ታዲያ ይህን የመሰለ ሥራ በሚፈጽሙበት ሰዎች ላይ ምን እናድርግ? የማያዳግም መልስ ቋሚ መልስ ግርግር የሌለበት መልስ መሠጠት አለበት። የኛ ሕዝብ መጣወቻ የኳስ ሜዳቸው አልሆነምን? ከዚህ ላይ እኮ ነው «በዋኝ

ቤት ሌባ ተማታበት» የሆነው። ብሉይ ኪዳንን ከክርስትና አላምረንና አጥብቀን ከሁሉ በፊት ይዘን የኖርነውን ሕዝብ ትላንት ገና ከተመሠረተና የኢየሱስን ስም እንኳ በጀሯቸው የሰሙት ትላንት ገና መቶ ዓመት እንኳ አልሆናቸውም። ታዲያ ከኛ ቤት መጥተው ኢየሱስን ተቀበሉን ምን አመጣው። በኢየሱስ ስም ስለሚመጡት ገና አስቀድሞ ተጠንቀቁ ብሎን ነበር። ቃሉም «ዑቁ ኢያስሕቱክሙ» አስመ ብዙኃን ይመጽኡ በስምየ» [ማንም እንዳያስታችሁ ተጠንቀቁ። ብዙዎች በሰሜ ይመጣሉና ብዙዎችንም ያስታሉ። ማር. 13:5-6]

የኛም ሰዎች ችልተኛ ሆኑ በጎቻቸውን ከደጅ ሳይሆን ከጉረፍቸው ውስጥ ከፍተው ማስወሰድን ችላ አሉ። በዚሁ እንዲቀጥሉ ፈቀዱላቸው። በጎቻቸውን የመጠበቅ አደራቸውንም ችላ አሉ። አሁን ጭራሹት ይባስ ብለው ቤቱን ልቀቁልንን አመጡ። ልጆቻችሁን ገብሩልን ሆነ። በአሁኑ ጊዜ የጸሎት ቤት ጉድጓድ ያልተቆፈረበት ሠፈር ለመሆኑ ይገኛል? ከዳቦ ቤቱ ቁጥር ይልቅ በእጥፍ የእነሱ መገኛ ዋሻ ጨምሯል በዝታል። ይህ የጸሎት ቤት ጉድጓድ የምን መዋያና ማደሪያ ይመስላችኋል? በጎችን የሚበሉ ተኩላዎች ማደሪያና መከማቻ አይደለምን? ክርስትናን ለኢትዮጵያውያን መስበክ ማስተማር እኮ! «ከባልሽ ባሌ ይበልጣል ሽሮ አበድሪኝ» ማለት እኮ ነው። በእውነቱ ከፍተኛ ንቀት ነው። ታላቅም ውርደት ነው። ይህን አይደለም የሚል ይኖራልን? ከልብ ካዘኑ እንባ አይገድም ነውና እንደ ክርስቲያኖች ቋንቋ እስቲ እንነጋገር። በእውነት ከልብ ለኛ የሚያለቡ ከሆነ ከጸሎት ቤት ይልቅ ት/ቤት ለምን አይሠሩልንም? መቼም እኛ የእነሱ መጽደቂያ ለመሆን ካበቃን። መጀሌ መጣ መድኃኒቱም ጠፋ። ታዲያ ሰው ሁሉ እግረ ሽፋፋ ሆኖ ቀረ። አንድም ቁምነገር አንዳችም ጥቅም አላየንም አልሰማንም እያደር መርዶ ነው። ጎበዝ በርህን ዘግተህ ተኛ። ግቢህን ሠፈርህን ጠብቅ። እኛ ኢትዮጵያውያን ኢየሱስን ከማወቃችንም ባሻገር የሴቶቻችን አንገት በወርቁ በብሩ ላይ የተሳለው መስቀሉ ነው። የቀሚሳቸው ጌጥ ጥልፍ ሁሉ በመስቀሉ የተሸቆጠቆጠበት ነው። ሌላው ቀርቶ ያንገቱ ንቅሳት መስቀል አለበት። ከዚያም አልፎ ተርፎ በግንባራቸው በዕጃቸው የመስቀል ንቅሳቱ በእጎቶቻችንና በእናቶቻችን ላይ የሚነበብ ነው።

ከሆኖቻችን መስቀል ከዕጃቸውና ከደረታቸው ተለይቶም አያውቅ። ወንዱም ሆነ ሌቱ የእግዚአብሔር ልጅነቱን ማረጋገጫ ማተብ በአንገታቸው አለ አድርገው ይውላሉ ያድራሉ። የጀግኖቻችን ጋሻ ጦርና ጎራዴ በመስቀል ጎረግ የተጌጠ ነው። የምግብ

ማቅረቢያው መሰቡ አምሮና ተውቦ የተጌጠው በመስቀል ታረግ ነው። አንዲያው ሁለምተኛው በጠቅላላው ከሕይወት እስከ ሞት መቃብሮቻችን ሁሉ በመስቀል ምልክት የተጌጡ ናቸው። ታዲያ ለዚህ ሕዝብ ክርስትናን ሊያስተምሩት ይመጣሉን? ከእርሱ ይማራሉ አንጂ! ገንዘብ ተመስክ። ገንዘብ ገዛን። ረሀባችን ጉድ አደረገን። ኤሳው በምስር ንፍሮ ብኩርናውን አንደ ሸጠ ሁሉ ዛሬ አኛም ማንነታችንን በገንዘብ ሸጥን። እነሱም ገዙን። የሚሞተው ሥቃችን ማንነታችንን አሸጠን። ኢትዮጵያውያን ወገኖች ሆይ! ጽኑ ቆዩ። ወደማንነታችሁ ተመለሱ። እስቲ አንገቶቻችሁን በእግሮቻችሁ ሥር አድርጉና አስቡበት። ዳር ድንበሩን ታዩታላችሁ። ኢትዮጵያውያንን ክርስትና ለማስነሣት ከኢየሱስ ጋር ሊያስተዋውቁን ስለ ኢየሱስ ሊነግሩን መጥተናል አሉን። ይህን ለማለት ለመሆኑ የሞራል የሥነ ምግባር ብቃት አላቸውን? እናስተውል እናስብ። አፍሪቃውያን ወንድሞቻችንና አጎቶቻችን እንመልከት። ከእነሱ እንግር። ኢየሱስን ካወቅነው ክርስትናን ከተቀበልን ሁለት ሺህ ዓመታችንን እነሆ አከበርን። ለእርሱ ምስጋና እናቀርባለን። እኛ እኮ ሰላምታችን በእግዚአብሔር ስም ይጀምራል እንደዚሁም ይጨርሳል። እንደምን አደርህ? አግዚአብሔር ይመስገን ነው። ቋንቋችን ልብሳችን ሰላምታችን ጌጣችን ከውጭ እስከ ውስጥ ያሉት እቃዎቻችን ሁሉ በእግዚአብሔር ስም ያጌጡና የተዋቡ የተመሉም ናቸው።

ታዲያ አኛን ነው ስለ እግዚአብሔር የሚነግሩን? ከግንባራችን ያለውን መስቀል እንኳ መመልከትና ማየት አልቻሉም። «ዓይን በሙ ወኢይሬአዩ እዝን በሙ ወኢይሰምዑ ዕድ በሙ ወኢይጌሡ [ዓይን አያላቸው የማያዩ፣ ጆሮ እያላቸው የማይሰሙ፣ ዕጅ እያላቸው የማይዳስሱ ናቸው መዝ. 113:13-15] የተባሉት እነማን ናቸው? ከእግዚአብሔር ጋር ያለንን እውቅናና ግንኙነት ግንዛቤ ውስጥ ያላስገቡትን ዛሬ መጥተው መውጫ መግቢያ የሚያሳጡንን የሃማናት መለዋ ለባሾችን አይደለምን? ሕዝቡ ተውን ቢላቸው ካባ ደርበው መስቀል አንግተው በድፍረት የናንተ ነን ይሉ ጀመር። የኢትዮጵያ ሕዝብ ስም ማውጣት ችሎታው ድንቅ ነውና «እርቶ ጴጌ» ወይም የእርቶዶክስ ጳጌ ስንት ባዮች ሲል ሠይሟቸዋል። እኒህ ሰዎች በኢየሱስ ስም በኃሣዌ መሢሳነት አሠቃዩን እጅግ በጣም ከፋኛ ተሠቃዩን። እርስ በርሳችን አጣሉን ለያዩን። ባልና ሚስትን አፋቱ። ልጆቹን በረንዳ አዳሪዎች አደረጉብን። በቃ እንበላቸው። እነሱ ኢትዮጵያ ውስጥ ሊሠሩ ከፈለጉ መንገድ ይሥሩ። የውሀ ጉድጓድ ይቆፍሩ። ውሀን መገደብ በመስኖ መጠቀምን ዘመናዊ ከብትና ንብርባታን በመሳሰሉት ቢረዱን ደስ ባለን። ስለ ኢየሱስ ለመንገር ግን እኛ ቀድመናቸዋል። ፊልጶስን ይጠይቁት። የባኮስን

[የጃንደረባውን] ታሪክ በሚገባ ይመርምሩ ያጥኑ። [የሐሥራ. 8:26-39]

በለዚህ በቃን በቃ ልንላቸው ይገባል። ከፈለጉ በርበሬ ይትከሉ። ቡና ያልሙ። ኮከ ያፍሩ። ጽጌረዳ ያብቡ። ስለ ክርስትናው ግን ተውት አያምርባችሁም። ሕዝቡንም ሥራ አታስፈቱት። በተለይም ወጣቶችን የነገ አገር ተረካቢዎችን በማንነታቸው በባሕላቸው በወጋቸው በማዕረጋቸው ይደጉ። ኢትዮጵያዊነታቸውን አትሸርሽሩባቸው። እናንተ እኮ እናንተማ አገራችንን ኢትዮጵያን ከምታስተምሩበት መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ስሟን እያወጣችሁ እየጣላችሁ እንዴት እኛን ለማስተማር ከጀላችሁ? ታላቅ ድፍረት ነው። ለኛ ደግሞ አጅግ አድርገን መናቅ ነው። አንዲያው ምንስ ብንደኸይ ምንስ ብንቀጥን ጅማታችንን እንድንሰጣችሁ ትጠይቁናላችሁ? የጉድ ጉድ የንቀት ንቀት ነው።

አንተ ወጣት ኢትዮጵያዊነትህ ከዕንቁዎች ሁሉ ዕንቁ ነው። በማንነትህ ኮርተህ ሙት። ጥበብን ተማር እንጂ የሃይማኖትማ የቤተህ ምስሶ ሁሉ የሃይማኖት ምልክት ያለበት ነው። የአባቶችህንና የአናቶችህን ሃይማኖት የታመመ የሚያድን የሞተ የሚያስነሣ ነው። ለአንተ ጥበብ መቅሰም እንጂ የውጭ ሃይማኖት አያስፈልግህም። አንተ እኮ ታላቅ የእግዚአብሔር ጀግና ትውልድ ነህ። አንድ ጊዜ በተለምዶ ክርስትና የተሠጠህ ንዑድ ከቡር ሕዝብ ነህ። ራስህን ጠብቅ ማንነትህን እወቅ። ሳንተ ክርስትናን መስበክ ወርቃማውን ጊዜህን በከንቱ ሊያበላሹብህ ነው። ተውኝ በላቸው። የናትና የአባትህን እምነት ተረከብ። የሚያጸድቀው ምግባረ ሠናይ የተላበሰው ፍፁም እውነተኛ ሃይማኖት አለህ ይበቃሃል። እግዚአብሔርን አመስግን። ወደ ትምህርትና ወደ ጥበብ ለመማርና ለመቅሰም አዘንብል። ካለህ ሃይማኖት ውጭ ጊዜህንና ማንነትህን የሚገድል ስለሆነ ተጠንቀቅ። በማንነትህ ኑር። የእነሱ ትምህርት ውጤቱ አይጥ የድመትን አፍንጫ እንደ ማሸተት ነው። ከዚህ ውጭ የሚጨመርም የሚቀነስም የለም። ለአንተም ከዚህ ወዲያ ምንም ምን የሚነገር የለም። ይሁንና አንድ አንቀቅልሽ ልነገራችሁ «የጎበዝ ቤት ከፍቷን ውላ ከፍቷን ታድር።» ምንድን ናት? መልሱን ለየራሳችሁ ንገሩት።

ለላ አንድ ኢትዮጵያዊ ምሳሌያዊ አባባል ሳውጋችሁ። እንደምታውቁት በአገራችን ጅብ በላተኛ ነው። አሁን ደግሞ ተበይ ሆኗ ዘወትር ይነገራሉ። ታዲያ አንድ ቀን ጅቦና አሁይት ካንድ ወራጅ ወንዝ ላይ ውሀ ለመጠጣት ይገናኛሉ። አጋጣሚ ሆኖ ጅብ ከላይ አሁን ከታች ሆነው ሲጠጡ ጅብ ገልመጥ ብሎ ያይና ለነገር

መግረፍነት ስሜ አህይት ውሀውን አታደፍርሽብኝ ይላታል። ምነው ጋሼ ጅቦ አንተ ያሰህ ከላይ እኔ ያሰሁ ከታች እንዴት አድርጌ ነው የማደፈርሰብህ ትለዋለች። እሱም ቢሆን ምክንያት ፍለጋ እንጂ ነገሩ ጠፍቶት ሰላልሆነ አደፈረሰሽብኝ እኮ ነው የምልሽ ብሎ ጠቡን ቀጠሎ። ውጤቱን ከጠቡ መነሻ ምክንያት መርምሩት። የሆነውንም ተረዱት። አሁንም ሻሁስት ሺህ ዓመት በፊት ንጉሦች ወይንም በወል ስማቸው ሰብአ ሠገል በኮከብ ተመርተው ኢየሱስ ከተወለደበት ቦታ ድረስ ተፋዘው ገፀ በረከት አበርክተው የተመለሱ ሰዎች ልጆችን ትላንት የተነሡ የሃይማኖት ድርጅቶች ኢየሱስን እናስተዋውቃችሁ ማለት ምን ፍለጋ ይመስላል? አይዟችሁ ወጣቶች ተመራመሩ አባቶቻችሁን ጠይቁ። ሃይማኖትን መስወጥ ማለት ሸንኮራ አገዳ መምጠጥ አይደለም። ማንነትን የሰውነትን አካል በሙሉ እንደ መስዋወጫ አቃ አውጥቶ መሸጥ ማለት ነው። ይህም ማለት ኢትዮጵያዊነትን ማሳበራዊ ኑሮን ባሕልን ቋንቋን ፊደልን መረዳዳትንና መተሳሰብን ሁሉ አውጥቶ መጣል ነው። ስለዚህ ራሳችሁን ጠብቁ በጣምም ተጠንቀቁ።

ከብሉይ ኪዳን ጀምረን ለሙሴ ልጆችንን ድረን ጽላተ ሙሴን ተቀብለን ይዘን አኑረን ያውም አክሱም ዘንድ አስቀምጠን እምነ ጽዮን አያለችን ከዚያ ጀምሮ አክብረን ይዘን የቆየነውን ታቦተ ሕግ አውጥታችሁ ጣሉትን ምን አመጣው? ለጥሩ ምክንያት ይመስላል? ውሀውን አታደፍርሽብኝ ማለትን አይመስልም? አዎ ይመስላል። ስክርስትና እምነት ከኛ ወዲያ ቀራቢ የሰውም። የኛ ካህናት በሕግ ፀንተው የሚኖሩ በከፍተኛ ሥነ ሥርዓት በአንብሮተ ዕድ የሚሸሙ ናቸው። ቤተ ክርስቲያናችን ከቅጽረ ቤተ ክርስቲያኑ ጀምሮ በመስቀል ያጌጡ ሰብሐተ እግዚአብሔር ሲነገርባቸው የሚውሉ የሚያድሩ ሦስት መቶ ስልሳ አምስት ቀናት ቅዳሴ ምሥጋናና ጸሎት እንደ በረዶ ሲወርድባቸው እንደ ችግሩ ሲፈሰባቸው የሚኖሩ ናቸው። እንኳን ለሰው የዱር አራዊት እንኳ የሚመሰክሩት አገልግሎት የሚሰጥባቸው አብያተ ክርስቲያናት ያሉንን ኢትዮጵያውያንን ከየሠፈሩ ቤት እየተከራዩ ዳንኪራና ልቅሶ ከሚካሄድባቸው ቤቶች ውስጥ ኢትዮጵያውያንን ማስለቀስ መቸ ማስወድ አንኳን ሰውን እግዚአብሔርን እንኳ እንዴት ያስቆጣው? ኢትዮጵያውያን ወገኖቹ ተመስሎ ባላችሁ እምነት ጽኑ ያ በሉቃስ ወንጌል ላይ ታሪኩን ያነበባችሁትን ወጣት ታሪክ ልብ በሉ። ካባቱ የወሰደውን ገንዘብ ካጠፋ በኋላ አሪያ ጥበቃ ገብቶ ከርከሮዎች ከሚበሉት እንኳ በልቶ ለመጥገብ እስኪመኝ ድረስ እንደተሠቃየ ልብ በሉ። በኋላ ግን ወደ ወላጆቹ ቤት እንደመጣና የተደረገለትን አቀባበል ታውቁታላችሁ። [ሉቃ.15:11-32] ታሪኩን ለበለጠ ግንዛቤ

አንብቡት። ይህ ምሳሌ ሰዛሬ ኢትዮጵያውያን የቀረበ እውነተኛ ምሳሌ ነው። የተሳሳታችሁ ኢትዮጵያውያን ወጣቶች ወደ እምነታችሁ ተመለሱ።

ታዲያ የዛሬዎቹ ክርስቲያኖች የትላንቱ ጣዖት አምላኪዎች አሕዛብ በየት በኩል አልፈው ሄደው ነው ጥንታዊቷንና ብሔራዊቷን ቤተ ክርስቲያን ለመቃወም የተንገዳገዱት። አእምሯቸው በጥፋትና በተንኮል ሥልጠና ደንዝዞ የሚይዘውንና የሚጨብጠውን መስየት አቅቶት በሚያወዝናብረውና በሚያወላክፈው ሀኪት የኢትዮጵያን ድኅነትና ግንኙነት ውስጥ ለውስጥ አንደ ምስጥ በሚጎረምዱት ምዕራባውያን ጌቶች ተልከው እንጂ! መልእክተኛ ወይንም «ሚሺኒሪ» በመሆናቸው የመኖሪያ ሥራ ለማከናወን እንጂ! እነሱ እነማን ናቸውና! በአነጋገሩ፣ በአጠቃቀሙ፣ ቅብጥ ቅልጥ ያሉ ልመጥ ቱባ ኢትዮጵያውያን አይደሉም? የሚያሳዝነው ዓይንን ለማፍረጥ፣ ጆሮን ለመቁረጥ፣ አሉም የራሳችንን ማንነት እንዳንመለከት፣ ስለ ራሳችንን ሰምተን እንዳናውቅ የተደረገብን ረቂቅ ተንኮል ያውም ጥልቅ ጥልቅ ኢክርስቲያናዊ ባሕርይ ካለው ክፍል አንድነው እንጂ! በኢየሱስ ስም ሌላውን ጨርቃም ብለው እንዴት ይሳደባሉ? ይህ ራሱ የማንነታቸውን ባሕርይ እንደ ሰማቸው ሥያሜ ሠይጣናዊነት ወይንም ፕሮቴስታንታዊ መሆኑን ቁልጭ አድርጎ ያሳያል። በነገራችን ላይ «ፕሮቴስታንት» ማለት በግሪኩና በዕብራይስጡ መዝገበ ቃላት ሠይጣን ወይንም ዲያብሎስ ማለት ነው። ስለዚህም ነው ስለማንነታቸውም በሠፊው የሚያረጋግጠው።

ከዚህ ላይ አንድ የአበው ትንቢታዊ ምሳሌያዊ ብሂል አለ። አንድ ኢትዮጵያዊ ገበሬ ያሳደገውን በግ ከመንገዱ ርዝመት ደክሞ ዋጋ እንዳይቀንስበት፣ እንዳይጎትተውም ተሸክሞ፣ ለመሸጥ ወደ ገበያ ይሄዳል። የበጉን ማማር ያዩ ለባት ቀማኞች ተመካከረው፣ በአንድ ቃል ተስማምተው፣ ይህን ሰው የተሸከምሽው ውሻ ነው ብለን አሳምንን በጉን አናስጥለው ተባብለው ከተለያዩ ቦታ በመንገዱ ላይ ሸምቀው፣ ሁሉም ባንድ ቃል ውሻ ተሸክሞ እንደሚሄድ ነገሩት ወተወቱት። ከሰባቱ ሦስቱን ውሻ ተሸከምሃል ሲሉት፣ በያዘው ዱላ ለመምታት ምንም አላመነታም። ነገር ግን ከአራተኛው ሰው ተመሳሳይ ቃል ሲነገረው በራሱ ላይ ጥርጥሬ አሳደረ። አምስተኛውና ስድስተኛው ሲነገሩት የተሸከመውን ከጫንቃው ላይ አውርዶ መጎተት ጀመረ። ከሰባተኛው ቀማኛ ላይ ሲደርስ እውነትም ልክ አይደለሁም ውሻ ነው የተሸከምሁት ብሎ ተታሎ ጥሎላቸው ሄደ ይባላል።

ትርጉም ሰባቱ ቀማኞች ከእነ አባ ማሰያለ አብብን ካስገዛው ካቶሊካዊ አሳሳች ጀምሮ የኢትዮጵያ ጠላቶች ናቸው። ኢትዮጵያዊ ትውልድ ላይ መከራና ጉስቁልና እንደ በረዶ የሚያወርዱ ማንነቱን ያስጣሉበትና ያሳደገውን በግ እንኳ ውሻ ነው ባሉት አምናና ተታሎ ባዶ ዕጁን የሄደበትን ይህን ትውልድ ማንነት ያመለክታል። ታዲያ ዛሬ የኢትዮጵያዊነት ማንነት፣ ፊደል፣ ቋንቋ፣ ታሪክ፣ ባሕል፣ ሃይማኖት መለደቢያ፣ መሳቂያና መሳሰሉት የሆኑበት ዘመን አይደለም? የኛን ጥለን፣ የባሕርይን አንጠልጥለን ያለንበት ያ ትንቢት የተነገረለት ትውልድ ልጆች አይደለንም? ለመሆናችን ለከዚህ ወዲያ ምን ምሥክር ያስፈልጋል? ኢትዮጵያን ለማዳከም ሳይሆን እንዳልነበረች ለማድረግ ያልማሉ። ካለመም ዘመናት አስቆጥረዋል። የሕልም ሰዎች ናቸውና ነው። በተለይም የአሜሪካ ሕልም በቃል የሚነገርለት በአባባልም የታወቀለት ነው። ነገር ግን ኢትዮጵያን ለመጉዳት የሚደረገው ሕልም ትርጉሙ «አትምከር ይምከሩ በቆፈሩት ጉድጓድ ገብተው ይቀበሩ» ነው።

በሰዚህም ለሕልመኞች የታወቀ መሠረታዊ አባባልም አለን። እሱም «ሕሊሙ ሕልመ ወኢረከቡ ምንተ» [ሕልምን አለሙ ያገኙት ግን የለም] ነው። ይሁን እንጂ አልተሳሳቀንም፣ አልተዳከምንም ብለን እንዋሽም። ሁለት እግሮች እያሉን እናነክባለን። ማነክሉም ቀርቶ፣ ቆዋም መንገዳገዱ በዝቶ፣ በእንፋቅቅ የኑሮውን ጉዞ ተያይዘነዋል። እውነቱ ያለንበት ሁኔታ ለኛ ሃይማኖት አስተማሪ ተቀጥሮልን ለናይ ምን ያህል በጉሥቁልናችን እንደሚቀለድ ይታየናልን? ኢትዮጵያውያንን በገነት ከኢየሱስ ጋር አብሮ ለማኖር እየተደከመልን ነው? ይልቁንስ ከገነቷ አገራችን እያሰወጡን ነው። እያባረሩን ነው። ልብ ያለው ልብ ይበል። የእነሱ አገር እኮ ነው የገነትና የሲያል ምሳሌ ሆነው ያሉት። ኢትዮጵያማ መንግሥተ ሰማያት ብቻ ናት። በአገሩ ምጽተኛ፣ ከአገሩ ውጭም ለደተኛ፣ ኑሮ ወይንስ ውርደት? ተሠቃይቶ በንዴትና በሕገን ተበልቶ፣ ተበጭቆ እንዳልሆኑ ሆኖ መሞት። ሳገሩ እንደሠራ ሰው ቁም ነገር ፈጽሞ እንደሚሸኝ ሰው ከሣጥኑ ተከቶ ወደ መቃብር መግባት ሆነ። ነገ ከነገ ወዲያ ተመልሼ የተበላሸውን አቅንቼ፣ ለሕዝቤ ሠርቼ እመለሳለሁ ከማይባልበት ጉድጓድ ውስጥ ገብቶ በሕይወትም ሆነ በሞት በምስጥ መበላት ፀፀቱ ጉልቆ መሣፍርት የለውም።

አንድ ኢትዮጵያዊ ሕልም ያይና ለተርጓሚ ይነገረዋል። ሕልሙም እሱ በአልጋ ላይ ሆኖ ብዙ ሕዝብ እየዘፈነና ዕልል እያለ አጅቦት ወደ ቤተ ክርስቲያን ሲሄድ ነው። የአላሚ ምኞት ልትነገሥ ነው እንዲባል ነበር። በቃ ሕልሜ ይህ ነው ይለዋል።

ሕልም ፈቺም ይኸው ብቻ ነው ይለዋል። አስፈቺ አዎ ብሎ ሕልሙን ይደመድማል። ታዲያ ፈቺም ይህም ሞተህ አስከሬንህ በአልጋ ላይ ሆኖ እየተለቀሰ ወደ ቤተ ክርስቲያን የሄድኸው ለጸሎተ ፍትሐት ነው ሲለው፣ አይ ከአልጋውኮ እንጣጥ ብዬ ወረድሁ ብሎ አላሚ ይመልሳል። ተርጓሚ እሱም ወደ መቃብር በትወርድ ነው ሲለው፣ አላሚ እንጂ እምቢ እንዲያውም ሕልም የሚባል ነገር አሳየሁም አለው ይባላል። አላሚና ተርጓሚ የተለያዩ ሰዎች ናቸው። አላሚ ሁሉ በአልጋው ተንፈሳሰ በሕዝብ ታጅቦ ለመሄድ ቢመኝም ተርጓሚው የእሱን መንፈሳበስ ሕልሙ አላሳየውም። የባሰውኑ የታየው ወደ አዘቅት ሲሄድ ነው።

የሁሉም ሕልም አልጋው ላይ ልውጣ ባይ ከሆነ ተሸካሚውና አጃቢው ከየት ይመጣል? ሁሉም ቀባሪ ከሆነም ሟች የለም። ሁሉም ሟች ከሆነም ቀባሪ ይጠፋል። በሰዚህ ሕልሙም እንደ አቅም ሲሆን ነው ታላቅ ችሎታ የሚሆነው፣ ያለበለዚያ ሞቼ፣ ተነሥቼ፣ አገሬን አቅንቼ፣ እልፍኝ ከአዳራሽ ሠርቼ፣ ቆንጆ ባለሙያ ልዩ ምርጥ ሚበት አግብቼ፣ ልጆች አፍርቼ፣ የልጅ ልጆች አይቼ፣ እንደገና እሞታለሁ ማለት፣ ማንነትን ካለማወቅ የሚደረግ ታላቅ የሰሐተት መዋዠቅ ነው። ከሞት በኋላ ሕይወት ማለት ይህ አይደለም። ያ መጋባትና መፋታት የሌለበት፣ በቤት ሙያ በቀን ሥራ የማይዋትቱበት፣ የደለታ ወይንም የመከራ ሕይወት ነው። የእሱም ቁልፉ በምድር እያሉ የሚፈጽሙት ተግባር ነው። ሰው እያለቀየሙ አገርን፣ ወገንን እየቆለመሙ ግን በምድር የከፋው በለማይም ቤት ይሆናል የሚጠገንነው።

የዚች መጣጥፍ መሠረተ ጉዳይም የኢትዮጵያውያን ሚሺነሪዎች ወይንም በእነሱም አነጋገር «ፓሰተሮች» ጸረፋ በዋናነት ምክንያት አድርጎ ይነሣ እንጂ! እንደ አበው አባባል «በገዳዩ አትፍረዱ ሟችም አናዳጅ ነው» የሚሉት እንደተጠበቀ ነው። ቤተ ክርስቲያናችን በበላም፣ በአንድነት፣ በፍቅር፣ በጸሎት፣ በትሕትናና በአስተዳድር ብትዋብ ኖሮ እንኳን ባዳው መጥቶ ሊያንገራግራት ይቅርና ወደ በሯ እንኳን ብቅ ለማለት ይብረከረክ ነበር። በየት አልፎ? ማንስ ፈቅዶለት? እንኳን ወደ ውስጥ ሊገባ ይቅርና አጥር ግቢዋን እንኳ ዘወር ብሎ ለማየት አይደፍርም ነበር። የመንደር ሌባው እንኳን አለ የሚባለው በራቸውን ክፍት እየተዉ ሌባ ይራገማሉ ነው። ትክክለኛ አባባል ነው። ወደም አይደለም። እንዲያው ለሙ በየቦታው ሌባ ሌባ ስለሚባልበት ነው። ለሌብነቱ ምክንያት መሥጠቱ ነው። በሩ የተዘጋገና እጥሩ የጠነከረ ቢሆን ኖሮ

ገብቶ ሊሠርቅ ይቅርና ኃሳቡም አንደማያድርበት ነው ራሱ ሌባው ማለረጃ የሚያቀርበው። አዎ! በርን ቆልፎ፤ አጥርን አጠናክሮ፤ ያለን የአባ ወራ ቤት ማንም አይደፍረውም። ገብቶ ለመሥረቅ፤ አጥፋንና በሩን ለመሥበር፤ አስቸጋሪነቱንም ለመሥረቅ ከመሄዱ በፊት አስቀድሞ የሚያጠናውና የሚያስብበት ነውና ነው።

ኢትዮጵያን የመሠለች ቆድስት አገር ይዞ፤ በጠላት ሌባ ወሬ ደንዝዞ፤ ተቅበዝብዞ ለመኖር፤ መፈጠርም፤ መከሰትም ፈጽሞ አያስፈልግም። ሰው በዓለም ላይ የሚኖረው ሕይወት፤ እጅግ በጣም አጭር፤ ትንሽ፤ እንደ ጤዛ ጥጰት ታይታ ከርፋድ ላይ የምትጠፋ መሆኗን መገንዘብና ማወቅ የማንነት ጥበብ ነው። በዚች ሕይወት ውስጥ ከሚያልፍ ይልቅ የማያልፍ ስም መግዛት አሁንም ብልህነት ነው። ለልጄ ምን ሀብት አፈራሁ ከማለት ይልቅ ለወጌ ለአገሪ ምን አስተዋጽኦ አደረግሁ ማለቱ የበለጠ አሁንም ታላቅ ብልህነት ነው። እንደ ታላቅ አቤቱታና ምላሳ ያቀረብሁት ፕሮቴስታንቶች ኢትዮጵያን የመሠለች ሀገረ እግዚአብሔር ለመንቀፍና ለመዝለፍ ለምን ጣሩ? ለምንሰ ጋሩ? እነሱ የኢየሱስ መንግሥት ተቆርቋሪ፤ እኛ ደግሞ የበሩና የመለኮቱ ሠባሪ ሆነን መቅረብ ነበረብን? ያውም በኛዎቹ በራሳችን ሰዎች አንደበት የሚነገር ነው።

ጉዳዩን አተኩረን ስንመለከተው እጅግ ያሳዝናል ያስለቅሳል። በእውኑ የራሳችንን ጩኸት አልተቀማንምን? የሚያስመት ኡኡታና ጩኸት ትርጉሙን ቢያውቁት ኖሮ በጀርባቸው ድንጋይ አዝለው ከባሕሩ ቢሠጥሙ አንደኛ ምርጫቸው ይሆን ነበር። ደግሞ ደጋግሞ እንዳልሁት በመሠረቱ ስለ ሃይማኖት ከኢትዮጵያ ይማራሉ አንጂ ኢትዮጵያውያንን ሃይማኖት እናስተምር ማለት ሰውን ሳይሆን እግዚአብሔርን ማስቆጣት ነው። ኢትዮጵያኮ አምላኳን አውቃ ዕጆቿን ዘርግታ የጠየቀችውን ሁሉ የተቀበለች ቅድስት አገር ናት። ታዲያ ከእሷ ይመጡና ይቀበላሉ እንጂ እንዴት ሃይማኖት ሊያስተምሩት ይኩራራሉ? ራሱ የእግዚአብሔርን ማደሪያ እንደማርከስ ነው። ይህም ቀደም ሲል በትንቢት ተነግሮባቸዋል እንዲህ ሲል «እግዚአ ቦኤ አሕዛብ ውስተ ርስትከ ወአርኩሉ ጽርሐ መቅደስከ» [ጌታ ሆይ! በባሕር በእሳት በተራራ በአራዊት በጨረቃ በከዋክብት በድብና በዘንዶ አምላኪዎች አሕዛብ ወደ ስምህ ማሞገሻና ማወደሻ ወደ ሆነችው ርስትህ ኢትዮጵያ መጡ ገቡ። የሥጋህ መፈተቻ የደምህ መቅጃ የሆነውን ቤተ መቅደስህን ንጽሕና አረከሱብህ ነቀፉብህ ሰደቡብህ። መዝ. 78:1-2] ይህ ደግሞ በሰውም

ዘንድ ነውር በእግዚአብሔርም ዘንድ መቅሠፍትን መሻት ነው። ይሁንና ይሁን እንጂ! የሚከተለውን አቤቱታ አቀርባለሁ።

በዚህ ማመልከቻ ውስጥ ለቤተ ክርስቲያናችን ጠላቶች ተቃውሞ፤ ለቅዱሳንና ለብዑዓን አባቶች፤ ለካህናት፤ ለወጣቶችና ለምዕመናን አቤቱታ አብረንም አቅርቧልሁ። ሁላችንም በተለያየ መልኩ የምናየውና የምንሰማው ብሔራዊና ሃይማኖታዊ ጠላት በአሁኑ ሰዓት በመጀመሪያ ከንፍ ከዚያ እንደ አባብ በልቡ አንደሚሳብ አሸን ዙሪያችንን ፈልቶብናል። በጸሎት፤ በትሩፋት ለእግዚአብሔር መንግሥት የኖሩትን፤ በኢየሱስ ለም ደረታቸውን ለጦር፤ አግራቸውን ለጠጠር፤ አንገታቸውን ለሠይፍ፤ ራሳቸውን ለወንጭፍ ሠጥተው ያለፉትን የሃይማኖት አርበኞችን፤ ሰውን ከመከራ ለመታደግ የሚለላኩትን መላእክተ እግዚአብሔርን የሚነቅፉና የሚዘልፉ ሰዎች ተነሥተዋል። ልፈፋቸውም ከሩቁ ሳይሆን ከቅርቡ ይሰማል። በየመንደራችንም ይደመጣል። ሌላው ቀርቶ «ናሁ እምይዜስ ያስተበጽኡኒ ኩሉ ትውልድ» [ከእንግዲህስ ትውልድ ሁሉ ብዕዕት ይሉኛል] [ሉቃስ 1:49] ብላ የተናገረችውን ቅድስት ድንግል ማርያምን እንኳን የሚያቃልሉ ናቸው። በዚህም ተግባራቸው ምዕመናኑ ፀረ ማርያም ይሏቸዋል። ሥራቸው በፀረ ማርያምነት ብቻ አላበቃም። ፀረ ሕዝብ ፀረ ኢትዮጵያ ፀረ ኦርቶዶክስ ፀረ ጳጳሳን ወሰማዕታት ፀረ መላእክት ፀረ አንተና አንቺ እኔና እኛነትም እንጂ! ለአባባሉማ በወንጌሉ ለእነሱ የዕጅ ኳስ በተናገሩ ቁጥር እያነሱ የሚቀረቅቡት በቡጢና በጥፈ የሚጠፈጥፉት መጽሐፍ ውስጥ ስለ ድንግል ማርያም የተጻፈውን አላዩትም። አላነቡብትም። ማንበብስ አንበውታል ነገር ግን ከተነሡበት ዓላማ ጋር ስለሚቃረንባቸው ትተውት እንጂ! መጽሐፉማ እንዲህ አድርጎ አሳምሮና አስውቦ ያነበዋል። ያውም መልአኩ ቅዱስ ገብርኤል እንዲህ ሲል፡

«ቡርክት አንቲ እምአንስት ወብሩክ ፍሬ ከርሥኪ» [ከሴቶች ሁሉ ተለይተሽ አንቺ የተባረከሽ ነሽ የማጎፀንሽም ፍሬ የተባረከ ነው።] ቅድስና፤ ከእናትነትና ከእመቤትነት ጋር ብሎ ያረጋገጠላትን ቅድስት ድንግል ማርያምን ጻቦ በሠረጠጠው አፋቸው ያቃልሏታል። የጌታን እናት ለሰደበና ላቃለለ ሰው አንኳን ተግሣፅ ሞት ሲያንሰው እንጂ! አይበዛበትም። «ከመረቁ አውጡልኝ ከሥጋው ጸመኛ ነኝ» ዓይነት አባባል የኢየሱስ ወዳጅ ነኝ። ነገር ግን ከቅድስት እናቱ ጋር ዓይንና አፈር ነኝ ማለት አንዴት ይቻላል? ለጌታ ኢየሱስ ፍፁም ታዛዦችና አገልጋዮች ለሆኑት ለመላእክት፤ ለሰማዕታትና ለጳጳሳን ሁሉ በጠላትነት ለተለለፈ አመጸኛና ግድ የለኝም ባይ ሃይማኖታዊ

ድርጅት በእውነቱ እንዴት የኢየሱስ ወዳጅ ሊሆን ይችላል? ይህ ራሱ ማደናቀሪያ ወይም ማታለያ አሠራር ለመሆኑ ማረጋገጫ ነው።

አብው ይህን በተመለከተ የተናገሩት ምሳሌ «ጌታውን ካልናቁ ውሻውን አይመቱም» ይላል። ለእንደነሱ ላሉት ዓይነት አላላቾች ነው። ስለ ኢየሱስ ሰው መሆን ታላቅ ምሥጢር ተነግሮት መጥቶ ቅድስት ድንግል ማርያምን ጸነሆ! ትጸንሻለች። ወንድ ልጅም ትወልዳለች። ለሙንም ኢየሱስ ትይዋለች ብሎ እንዲናገር የተላከውን፤ ስለ ድንጋጌታችን ያበሠረልንን መልእክ ማቃለል፤ መስደብና መዝለፍ በእውነቱ የክርስቲያንነት ባሕርይ ነው? ወይንስ ዲያብሎሳዊ ተግባር? ኢትዮጵያዊነትን የሚያጠፋ «ሚሺኒሪነት?» ማለት ይህ ነው። ይህን ደግሞ አንባቢ፤ ተመልካችና አድማጭ ኢትዮጵያዊ ሁሉ ይፍረድ።

ለእነዚህ ዓይነት ጠላቶች በኢየሱስ ስም የነበረንን የያዝነውንና ያለንን ከዕጃችን ፈልቅቀውና አውጥተው ለመውሰድ ዕጃችንን ጠምዝዘዋል፤ እንገታችንን ቆልምመዋል። እሁን ያለንበት ሁኔታ ይህን ይመስላል። የእነሱ ማንነት ሲታወቅ ደግሞ የበግ ለምድ ለብሶ መቅረብ የተከላዎች ባሕርይ ነውና እኛን መስለውና አክለው ስመ ጥምቀቱ ገብረ ኢየሱስ በተባለ በብዕር ስም የተጻፈው ገደል ወይስ ገደል? መጽሐፍ እውነተኛይቱን ሃይማኖት፤ ውስጠ አዋቂ ሆኖ፤ ቀዩ ተከላ በግ መስሎ ከመንጋው ተደባልቆ እያሳሳተ ነው። እንዲህ ያለ ቅጥፈትና ሐሰት አዘጋጅቶ ያውም በሃይማኖት ስም የዋህኑን ማላላት ታላቅ ኃጢአት ነው። ታላቅም ርግማን ነው።

የሚገርመው ግን ዓርባ ዘጠኝ ጊዜ በኢየሱስ ስም እየተገዙቱ ከመሰማት በስተቀር በእውነት ኢየሱስን በግልጽ ያውቁታል? ይቆበሉታል? ታላቁ ተልእኳቸው በሰሙ ቅኝ ግዛት ለማፍራትና አገር ለመውረር፤ አገር ለማጥፋት፤ ሕዝብን እርስ በራሱ ለመከፋፈልና ለማገዳደል የተነሡ ከፍሉች አይደሉም? የሚገርመው ቢኖር ይህ ሥጋዬ ነው እንኩ ብሎ። ይህ ደሟ ነው እንኩ ጠጡ። ብሎ የሠጠውንና በመስቀል ላይ ለቆረሰው ሥጋውና ለፈሰሰው ደሙ እንኳ ሳይቀር አክብሮት የላቸውም። ለመታሰቢያ ብለው ብቻ እንዳልሆነ ያደርጉታል። ለመስቀሉ፤ ለቅድስት ድንግል ማርያም እናቱ፤ ለመልእክቱ፤ ለሰማዕታቱ፤ ለጸድቃኑና ለሐዋርያቱ ሁሉ ምንም አክብሮት የላቸውም። እኛ ስለምናከብር ግን ይለድቡናል ይነቅፋናል። «ነጋዴ የሚያዝነው ራሱ በመቀማቱ ሳይሆን ጓደኛው ሳይቀማ በመቅረቱ ነው» እንደሚባለው እኛ ያለን ስለሌላቸው! እንደ እነሱ ራቆቻችንን ያለመሄዳችን ያስቀጣቸዋል። ያናድዳቸዋል። ሲሆን

ሲሆን ሊያጠፉን፤ ያሊያም እንደ እነሱ ምንም የሌለን እንድንሆን ይሻሉ። ከመጋረጃው ውስጥ ካለው አገርን ከመከፋፈሉና ሕዝቡን እርስ በራሱ ከማጠላላቱና ከማስተራረዱ ባሻገር መሆኑ ነው።

እንግዲህ ሁላችንም በጋራ ስለ እነዚህ ሰዎች የምንጠይቀው እንድ ዓቢይ ጉዳይ አለን። እሱም ከኢየሱስ ጋር ያላቸውን ዝምድና እንዴት ነው የምናውቀው? ከኢየሱስ ጋር አብሮ የሚያስሄድ አንዳችም ባሕርይ፤ አንዳችም ሥነ ምግባር አንዳችም ተውፊት ሃይማኖታዊ ትስስር ጨርሶ የላቸውም። ለመሆኑ ክርስቲያንነት የሚያሰኝ ስመ ምክንያት አላቸውን? የእኒህን ሰዎች ሥራ ተመልከቱ። በሚገባ አጥኑ መርምሩ አስተውሉ ተገንዘቡ።

- ፀረ ሥጋውና ደሙ
- ፀረ ማርያም
- ፀረ መስቀል
- ፀረ መላእክት
- ፀረ ሰማዕታትና
- ፀረ ጸድቃን ናቸው።

እንግዲህ እኒህ ሰዎች ብራቸውን በኮረጃ፤ መጣፋትን ደግሞ በሻንጣ ይዘው መጥተው ሁሉንም ባንድ ላይ ከፍተው በተነት። መጽሐፍ ቅዱስ የመጣበትም ሆነ ብሩ ተመልሶ ብር ተመልቶ ለመመለሱ ግን በርግጠኛነት ነው። ዘርቶ ማጠድ ወይም ነግዶ ማትረፍ ይሏል እንዲህ ነው። ታዲያ በዚህ ሁኔታ ወደ አገራችን ከገቡ ጀምሮ ምን አመጡልን? ከማለት ይልቅ ምን ምን ፍጻና መከራ አወረዱብን? ብንል በግልጽ ማየት እንችላለን። የዘርና የጎሣ መለያየት፤ እርስ በራሳችን በጠላትነት እንድንተያይ፤ አንዱ አንዱን እንዳያምነው አላደረጉም? የዛሬው ነፃ አውጭ የሚሉት የለበጣ ሰም፤ የዕጅ አዙር ቅኝ አገዛዝ አምጭና አርቢዎች እነሱ አይደሉም? ዛሬ በየአቅጣጫው በምሥራቅ፤ በምዕራብ፤ በሰሜንና በደቡብ የሚታዩት ችግሮች በሃይማኖት ጦር መሪነት የተፈጠሩ አይደሉም?

ወገኖቻችን ሆይ! ራሳችንን ታሪካችንን እንጠብቅ። ከኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ሃይማኖት ውጭ ሃይማኖት ፍለጋ መባዘን ታላቅ ሞኝነት ነው። እንዲያውም «ልፋ ያለው በሕልውና ከንታል ሲሸከም ያድራል» እንደተባለው መሆን ነው። የሐዋርያት ሥራ 8:26-39 ድረስ ያለውን ካነበባችሁ ራሱ በቂ ነው። በዚያ ሁኔታ ከተቀበልነው የክርስትና እምነት ውጭ መሄድ እንድም የሂትለርና

የሞሶሎኒ ዓላማ ያለው፡ አገር ወራሪና ሕዝብ አጥፊ መሆን ነው። ሚሽነሪዎች አገራችን ውስጥ በግልጽ ገብተው፡ መንቀሳቀስ ከጀመሩበት ጊዜ ጀምሮ እስካሁን ድረስ የምናየውና የምንመለከተው፡ ታላቁ ዓላማቸው የአንድነታችንን እስከ መባርባርና ማዳከም ነው። ከዚያም አልፎና ተርፎ ነጮች በኛዎቹ [ዛሬን በልተን ነገም እንሞታለን] ባዮች ተተክተው ሕዝቡን ያተረግሟቸዋል።

ኢትዮጵያውያን ወገኖቹ ሆይ! ሃይማኖት አንዲት ናት። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ሃይማኖት የዓለም ሕዝብ የሚያደንቃትና የሚመለከታት ናት። ታሪካዊት፡ ብሔራዊት ከመሆኗም ባሻገር የእግዚአብሔር መንበር ናት። ከዚህ ወጥቶ የት ለመሄድ ነው? ከሞቀና ከደመቀ ቤታችሁ አስወጥቶ ግድግዳው ባልተመረጠ፡ ጣራው ባልተከደነ ቤት ውስጥ መኖር ትርፉ በብርድ መቀሠፍ ነው። ጥንቃቄ እናድርግ። ልጆቻችንን እንጠብቅ። ከየመንደሮቻችን እኒህን ሠይጣናት እናለወጣ እናሰለቅቅ። በሃይማኖት ስም የሚበትኑብን የመከራና የሥቃይ ትቢያ ነው። ወላጆቻችን ለብዙ ሺህ ዓመታት ያቆዩንን ሃይማኖት እንጠብቅ። ማርን ሸጦ ምን ይገዟል ከዚህ ላይ ነው። ሃይማኖት የእግዚአብሔርን ልጅነት ማግኛ መንገድ ናት። ወይም የእግዚአብሔርን ልጅነት ማረጋገጫ ደረሰኝ ናት። ከኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ሃይማኖት ወደ ሌላ መለወጥ ያለ ጉዳዩ ገበያ እንደሚወጣው የቤት እንስሳ መሆን ነው። በግልፁ አባባል «ውሻ ያለ ጉዳዩ ገበያ ይወጣል» እንዲሉ ነው።

ተዝካር ይቅር ሰንበቴ ይጠንቀር ቡና አትጠጣጡ እላት አትጨጫሩ አትቀባበሩ ቤታችሁን ዘግታችሁ ለየብቻ ኑሩ። ይህ ሁሉ አሸክላ የሚሠሩት ተንኮል ለውይይት ለዕይታ ለትዝብት እንዳይወጣ ፀሐይ መቶት እንዳይገረጣ ነው። እነሱ ግን ገንዘብ በአራጣ እቁብን በእጣ ያበረታታሉ። አዛኝ ቅቤ አንጓች ይላቸዋል። ለኛ አበበው ሌት ከቀን ተጨንቀው እንቅልፍ አጥተው ለኛ ጥቅም የማይታለም የማይታሰብ ነው። እኛ የምንለያይበትን አንድነታችን እንደ በጋ ውህ የሚነጥፍበትን እንደ ምንጭ የሚደርቅበትን እንጂ መቼ በጎ ታስቦልን ያውቃል? ያለንን አጥተንና ነጥተን ከልመናው ሰልፍ እንዲያዩን አይደለምን? የሌት ከቀን ጥረታቸው? የበሬው አካል ይወድቃል ብላ ሰትከተል እንደዋለችው ቀበሮ የማንበላውንና የማናገኘውን ሥዕል እያላዩን እነሱን በመከተል የወጣትነት እድሜያችንን በዋዛና በፈዛዛ ያሳልፋብናል። ያገሬ ሰው ግን እንዲህ ብሏል። ብቻውን የበላ ብቻውን ይሞታል።

፩ . የመታሰቢያ ድግሶች

[እገውየ አለ የአምኑ ብዩ ሊተ ገበርክሙ፤ ማቴ. 25:40]

[ለሌላውም እንደናንተ ላለው ለአንዱ ያደረገ ለእኔ እንዳደረገ ነው።] በጻድቁ ስም የሠጠ የጻድቁን ዋጋ ያገኛል። ወገኖቹ ሆይ! መዝከር፡ መመጽወት ይቅር ሠይጣናዊ ነው የሚሉን ለምን ይመሰላችኋል? የኢትዮጵያ ሕዝብ ልጁን ሲድር ተዝካር ሲያደርግ ብቻውን አይደለም። ዘመዱ ተሰባስቦ፡ በጋራ ደግሶ ነው የሚድርለት። ተዝካርም ሲያወጣ እንዲሁ፤ ቤት ሲሠራም፤ አዝመራውን ሲሰበሰብና ሲወቃም ተባብሮና ተረዳድቶ ነው። ይህም ያንዱ ችግር የሌለው ሆኖ የኖረና የቆየ በመሆኑ ተሳታፊ ኖሯል። ይህ ደግሞ አንድነት ስላለው አገሩን ለጠላት ሳያስደፍር ኖሯል። በመከራውና በደስታው ተሳታፊ የኖረበትን ማኅበራዊ ኑሮ ከበጣጠሉበት እንደ ፈለጋቸው ለማድረግ ነው። ከሃይማኖቱ ጋር አብሮ የተጠረዘው ጥናታቸው ይህ ነው። ይህን ለማስቀረት ደግሞ በሃይማኖት ስም ገብተው መበታተን ነው። ከዚህ ላይ ረጋ ብለን የምናስብበት ታላቅ ጉዳይ አለ። ሰንበቴና ተዝካር ይቅርን ምን አመጣው? ምሥጢሩ ይግባን። አንዱ ሲጮህ ሌላው እንዳይደርስለት ለማድረግ ነው። ይህም አንዱ ሲገደል ቤቱ በቀማኞች ሲሰበር ቢጮህ ሌላው ካልደረሰለት ምን ሆነ ማለት ነው። ይህ ደግሞ አንዱ ለሌላው ካልደረሰ ነገ በኔ ነውና ሌላውም አይደርስም። ለየብቻ ይዞ ነጣጥሎ ማጥፋት ማለት ከዚህ ላይ ነው። በየዘመኑ የሚጎዱብን አቅድ ምንጊዜም እንዳወጡ ነው። ያ ደግሞ በሥራ ውሎላቸው እናያለን።

ከዚህ ላይ አንድ የተፈፀመ ድርጊት ልጥቀስ የኢትዮጵያ ጥንታዊው ትምህርት በቃልና በንባብ ነበር። እጅግ ብዙ የተራቀቁ ሲቃውንት ነበሩን። ያልተመረመረ ጥበብ አልነበረም። ያን ጥበብ ወደሚቀጥለው ትውልድ እንዳይተላለፍ በአጭር ለማስቀረትና ለማጥፋት ሲሉ የማይተላለፍበትን መላና ምክንያት መፍጠርና ማውጣትን ጀመሩ። የሚጽፍ ካህን ጠንቋይ ነው። በሌሊት ጠንቋይ ከሆኑ ካህናት ዘንድ እንዴት ሄዳችሁ መስቀል ትሰማላችሁ? የሚል ሰብከት በሰፊው ሠበኩ። አንዳንድ ሕዝብ አካባቢ የሚያከብራቸውን አረጋውያን አንድ ላንድ ይዘው በውለታም በሆነው ሁሉ አሳመኑና የሚሉትን የሚያረጋግጡ ትክክል ነው ባዮችን አዘጋጁ። ከሚያምኗቸውና ከሚያወቃቸው እፍ ሲለሙት እውነት ነው ብለው ተቀበሏቸው። ከዚያ በኋላ ሲጽፍ የታየ ካህን ጠንቋይ መተተኛ ይባል ጀመር። ስሙም ጠፋበት። ያን ያዩና የተመለከቱ ካህናት

ደግሞ እንዲያ ላለመባል ፈሩና የጽሕፈቱን ነገር እርግፍ አድርገው ተዉት። እንዲያውም አንዳንድ ቦታ የሚጽፍ ካህን እንዳይቀድስ ግዝት ተላለፈ። ያ በቃል በንባብ የተካበተና የተጠና ትምህርት ምርምርና ጥናት ለተተኪው ትውልድ የማስተላለፊያውን መንገድ ዘጉበት። ያ የተካበተ እውቀት ሊቃውንቱ በሞት ሲጋረዱ ይዘውት ቀሩ። ይህም የኢትዮጵያውያን ጥናት ተዳከመ መነመነ ከንቱ ሆኖ ቀረ። ውጤቱ ይኸው ባዶ ዕጃችንን መቅረት ሆነ።

ይህን ያለፈ ታሪካችንን ይዘን ወደ አሁኑ ለንመለስ ደግሞ ዛሬ ማገበራዊውን ኑሮ ለማፈራረስ ለሕዝቡ በሚመስል ቋንቋ ውስጥ ውስጡን ግን የሠበካ ጉባዔ አባላትን በማግባባትና እውነት በማስመለስ ስለ ተዝካር አቆርቋችን እየነገሩ አብሮ የሚኖረውን ሕዝብ ለመለያየት እያስቀሩት ነው። ካህናቱም እንዳይቆጡ ከቤተ ክርስቲያን ብቻ እንዲሠጥ አደረጉ። ጊዜያዊ ማታለያ ነው። የካህናቱን አፍ መዝጊያ ነው። ተዝካር እኮ ይቅር አላልንም ከቤተ ክርስቲያን ይሰጥ ነው ያልነው እንዲሉ ነው። ይህ የጥፋት መጀመሪያ ዘዴው ነው። ከጥቂት ዓመታት በኋላ ደግሞ ከቤተ ክርስቲያንም ምን ይሠራል ማድከሚያ ነው ብለው እንደጀመሩት ጨርሰው ያጠፉታል። አንዳንድ ካህናት ይህን ተቃውመው ቢናገሩም ይኸው ድግሉ እንዳይቀርበት ተብሎ ሦስትና አራት ሆድ ያለው ይመስል በሆዳምነት ይወነድሉታል። ከዚህ ዓይነቱ ልፈፋ ለመዳን ሲል ዝምታን ይመርጣል። ከዚህ ላይ ስለ ተዝካር ብቻ አተኩረን እንደው። የማገበራዊው ዓይን እየጠፋ ነው። አንዱ ለሌላው ጥላና ከለላ ካልሆነው ሕይወቱ የሞተ ነው። አንድነት የጎለበተበትን ፈርጣማ ከንድ መቁረጥ ነው። ይህ ታላቅ ግንዛቤ ይወሰድበት። ካህናትም አይሆንም በሉ። ተዝካር ይቀጥል። መረዳዳቱ ላይ አተኩሩ። የገና ገና ድግስ ፈልጎ ለምን ይቀራል ይላል የሚለውን የይሉኝታ አባባል ፈርታችሁ ታላቁንና ማገበራዊውን ኑሮ ሲፈርስ ዝም ልትሉ አይገባም።

ተዝካርን አስቀረን ብለው እየፎከሩ ያሉት እኮ ፕሮቴስታንቶች ናቸው። የሚጽፉትን አታነቡምን? ራሳችሁን ጠብቁ። ሰው እንዲህ ይለናል ብላችሁ አትሸሹ። ለመሆኑ ለምንድን ነው ተዝካር እንዲኖር አለው የደነገጉት? «ሕያዋን ይጸልዩ ለሙታን ወሙታን ይጸልዩ ለሕያዋን» [ሕያዋን ለሙታን ይጸልያሉ። ሙታንም ለሕያዋን ይጸልያሉ] ነው። ሙታን በእካለ ነፍስ ሕያዋን ደግሞ በእካለ ሥጋ ሆነው አንዱ ለሌላው ይጸልያሉ። ሙታን ከፍተኛ ጸሎት ያስፈልጋቸዋል። ብዙ ነፍሳት ከሥጋቸው ከተለዩ በኋላ በሕይወት ዘመናቸው በሠሯቸው ተግባራት ነፍሳቸው ወደ ሰማይ መውጣት ላትችል ቀርታ ከመሬት ላይ ከሥጋቸው መቃብር

ቦታ ወደሚኖሩበት ቦታ በመመላለስና በመደናገጥ እጅግ ብዙ ዘመናትን ያሳልፋሉ። ይህ እንዳይሆንባቸው ግን ጸሎት የሚያደርግላቸው ሰዎች ያስፈልጓቸዋል። ጸሎት ለሙታን ከመሬት ወደ ሰማይ ያስወጣቸዋል ወይንም ያሳርጋቸዋል። ጸሎት ከፍተኛ መሣሪያ ነው። ታዲያ ይህን የሚያውቁ አባቶቻችን ለአንድ በሥጋ ላንቀላፋ ሰው ነፍስ ከጸሐተ ነፍስ ማለት ነፍሱ ከምትወጣበት ሰዓት ጀምሮ የጸሎት ሥርዓት አዘጋጅታለች። ለዚሁም መጽሐፈ ግንዘትን ይመለከቷል። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን የጸሎትን እጅግ አበፈላጊነት በመረዳት ለአንድ በሞት ለተለየ ሰው ነፍስ የዕለቱ ለት ወደ መቃብር እስኪወርድ ድረስ ልዩ ጸሎት ታደርጋለች። ከዚያም የሣልስት የሰባት የአሥራ ሁለት የሠላሳ የዓርባ የሰማንያ የመንፈቅ የዓመትና የዓመታት ሥርዓት ደንግጋ በትጋት ለነፍሳት ትጸልያለች። ይህን ሁሉ ጸሎት የምታደርገው ነፍሳት ከመሬት ወደ ሰማይ እንዲያርጉ ከዚያም በላይ ተገቢውን የጽድቅ ቦታ እንድታገኝ ለመርዳት ነው። ምን ያህል አባቶቻችን አዋቂዎች ነበሩ? ይህን የጸሎት ሥርዓት አንድ ሰው ብቻውን እንዳይከብደው ደግሞ አንዱ ሌላውን እንዲረዳው የመረዳዳትና የመተጋገዝ ማገበራዊና ባሕላዊ ሥርዓተ አበው በመደንገግ ነው።

ወገኖቼ ሆይ! ይህን የመሰለ አመክሮ ያለበትን ሙታን የሚረዱበትና የሚታገዙበትን ሥርዓት የዛሬዎቹ አዲስ መጤዎች እነሱ ያዩት ምድራዊውን ዓለም አደላድለው የሚኖሩበትን እንጂ ስለ መንፈሳዊ ሕይወት ብዙም ስለሌሉበት አያውቁትም። በዚህም ምክንያት የጎብረተ ሰቡን አንድነት የሚሠብሩበት ጎዳና ስለሚከተሉ ብቻ በዚሁ ዓይን ተመልከተው ተዝካር ይቅር ብለው ይታገላሉ። አስቀረነውም ብለው ይፎክራሉ። አንድ የምንረዳው ጉዳይ ቢኖር አባቶቻችን ቢያንበ በዓመት ሁለትና ሦስት ጊዜ ሱባዔ ይገባሉ። በዚህን ጊዜ ከሚያውቋቸው ሰዎች ነፍሳት ጋር ይወያያሉ ይነጋገራሉ። ከሱባዔም ሲወጡ ለቤተ ሰባቸው መልእክት ይዘው ይመጣሉ። በዚህን ጊዜም የአትርሱኝ ጸሎት የተደነገገውም አንዱ ምክንያት ለዚህ ነው። ይህን የመሰለው ልምድ ከጊዜ ወደ ጊዜ እየተረሳ ስለሆነ ዊራሹት እኒሁ የምድር አጋንንት በተለይም እነሱ ውር ውር በሚሉባቸው የከተማ አብያተ ክርስቲያናት ባሉት የሠበካ ጉባዔ አማካይነት እየተጠጉ ሥርዓት እያሻሩ ነው። እስካሁን ተጠብቆ ያለው በገጠር ከሚገኙ አብያተ ክርስቲያናት ነው። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሥርዓተ ቤተ ክርስቲያን መሠረት ወደ ቤተ ክርስቲያን ተጠግቶ በድንገት ቢሞት ፍትሐት ፈትታ ከሣልስት እስከ ዓርባ ሕዝቡን ደልድላ ቅዳሴውና ፍትሐቱ ይደረግለታል። የግዴታ ተዝካር የሚያወጣለት ሰው የለውም ብላ አትተወውም። እንዲያውም የአጥቢያውን ምዕመናን

አደራጅታ ዝክርቱ ሁሉ እንዲፈፀም ታደርጋለች። ምክንያቱም ጸሎቱና ፍትሐቱ ለሙታን እንደሚያስፈልጋቸው ስለምታውቅ እንዲደረግለት የግድ ትላለች። አንድ ክርስቲያን ከቅጽረ ቤተ ክርስቲያን ሲያርፍ የሁሉም ወገን መሆኑን በመረዳት ነው። ይህም የሚያሳየው የግድ ተዝካር የሚያወጣለት ከሌለው ፍትሐትም አንፈታም አትልም። ፍትሐት ለድግስ መብያ አድርጎ መመልከት ፍፁም ሲሕተት ነው። ለነፍሳት ስቀሚታ ያለው መሆኑን በመገንዘብ ነው።

ቀደም ሲልና አሁንም በገጠር አብያተ ክርስቲያናት እንደተጠበቀ ያለው አንድ ሰው ከተቀበረ በሦተኛ ቀኑ ከመቃብሩ ተሂዱ ይለቀስ ነበር። ይህም ሥርዓት ምክንያት ሆኖ የቀረበው እኛ የብሉይ ኪዳን ሰዎች ስለሆን እንደ አሕዛብ ያለ ሥርዓት ስለሌለን እነ ማርያም መግደላዊት በሦስተኛው ቀን የጌታ ኢየሱስን አስከሬን ሽቱ ለመቀባት ገሥግሠው መሄዳቸውን እንደ አርዓያ ተወስዶ የሟች ዘመዶችና መንደርተኞች በሙሉ ሄደው ያለቅሳሉ። ያም ድርጊት ለሟች ቤተ በብ ትልቅ መጽናናትን ይፈጥራል። ያለበትንና ያረፈበትንም ቦታ በአእምሯቸው ቀርፀው ስለሚመጡ ምን ሆኖ ይሆን እንዴት ይሆን ከሚለውና የቀብሩንም ቦታ ለመጎብኘት በሚሄዱ ቁጥር በውስጥ ያለውን ኃዘን ይከፍላል። በየሳምንቱም አየሄዱ ይጎበኙታል። ከሚኖርበት ቤት ሄደው ዓይተውትም አንደመጡ ስለሚቆጥሩት በጣም ይጽናኑበታል። ለዚህም ነው ወደ መቃብር ተሂዶ መለቀስና እንደምን ሰነበትህን ሥርዓት አድርገው ይዘውት የቆዩት። አሁን አሁን በከተማ ውስጥ ቀርቷል። ይህ ሁሉ አንድ ሰው ከሞተ በኋላ ትዝታ የለውም አንደ አሕዛብ ትንሣዔ መታገን ለማያምኑ ከሞተ በቃ አለቀ ደቀቀ ስለሆነ የእነሱን ግዕዝ ልማድ ሰው ሁሉ እንዲከተል ያደርጋሉ።

ወገኖቼ ሆይ! ስንት ጊዜ እንታለል? የመጀመሪያው መታለል የዋሕነት፣ የሁለተኛው ድፍረት፣ የሦስተኛው ግን ንቀት አይደለምን? እንግዲህ ተዝካር ይቅር። ሰንበቱ አያስፈልግም የሚለው ጩኸት ጸንቶና ተገንብቶ የኖረውን አንድነቱን ለመሸርሸር ብቻ ነው። እንደ ዓይኑ ይመካበት የነበረውን የአባቱን ባድማ ወይንም ቦታ፣ አንዱ በውርስ፣ ሌላው በገደብ ስም ቀማው። አሁን የሚፈታት ሚስቱ ብቻ ናት አጠገቡ ያለች። ልጆችም ከትምህርቱ ትምህርት የላቸውም፣ የሚያርሱት መሬትም የላቸው፣ የሚቀጠሩበት መሥሪያ ቤት ወይንም ድርጅት የላቸውም። የትምህርት ዕድሜያቸውን የት እንደሚያሳልፉት ራሳችሁ ፍረዱ። ታውቁትም አላችሁ። ለቀባሪው ማርዳት ይሆናል። ይህ አገርን የሚያፈራርስ፡

የጎብረተሰቡን አንድነት የሚደረምስ፣ መንፈሳዊ፣ ሃይማኖታዊ ነው ብሎ መውሰድ እንዴት ይገባል? አባላችሁ ለታሪክ ሰንቅ አዘጋጃላት። እድሜያችንን ለአገራችንና ለሃማናታችን መላለቂያና ማንኳሸያ አናድርገው።

ከሁሉ በፊት ፀንታ የኖረችና ያለችን ሃይማኖታችንን ለመውረር መነሣቱ የበደለ በደል ነው። እነሱ የኛዎቹ ኢረኞች በአማን እረኞች ተቃዋሚዎቹ ማለት ፕሮቴስታንቶቹ ያዩት ከጠላት ዕጅ የሚጣልላቸውን የዕለት ጉርስና የዓመት ልብስ ማግኘታቸውን ነው። ይህንኑም እንደ ፀጋ ቆጥረው የሠይጣን መልዕክተኛ ሆነው መቅረባቸው ወደፊት በታሪክና በትውልድ ዘንድ ለዘላለም ሲያስረግማቸው እንደሚኖር አሁን ሊገነዘቡት ይገባል።

እኛ ትተናቸው፣ ችላ ብለናቸው ቢቀመጡ እንኳን አንድ ቀን የሠይጣን ሥራ ነውና የሚያካሂዱት ደረቅ ወንጀል፣ ዕጅ ከፍንጅ አስይዞ ፕሮስ ወደሚፋጭበት ደይን እንደሚጣሉ ዳግመኛም ሊገነዘቡት ይገባል። ሠይጣን በመውደቅ ላይ ነው። ድርም የተጣለ ነውና! አሁንም ሥጋ ለብሶ አናንተን ገዝቶ ያስማራው ሠይጣን አሽከላው እየተሠበረ ነው። ለዚህ መቼም ዕንግዳም፣ ባዳም የለም። ነገር ግን ሁሉ ነገር በግልጥ ካልተነገራቸው ሰው ያወቀብን ስለማይመሥላቸው ብቻ ነው። በየቦታው የሚረግመንና የሚሰድቡን አንሶ እኛን ለማነወር መጽሐፍ እየጻፉ እየዘለፉን ነው። ቀደም ሲልም ይህ ዓይነት መከራ አድርገው የአባቶቻችንን ነፍስ ይማር መልአክ ብርሃን አድማሱ ጀንበሬ ኮከሐ ሃይማኖት በተሰኘ መጽሐፋቸው እጅግ ዕፁብ ድንቅ በሆነ መልኩ መልስ ሠጥተዋቸዋል። እንዲሁም አቶ አሥረስ የኔሰው መኑ አንተ ትቤ አክሱም በተሰኘው ዝነኛ መጽሐፋቸው ተገቢውን መልስ ሠጥተው ገሥፀዋቸው ነበር። እንደ ገና ጊዜውን ጠብቀው ይህን ትውልድ ግራ ለማጋባትና ለማሳሳት ያውም በኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ሃይማኖት ካባ ለማደናገር ስመ ጥመቀቱ ገብረ ኢየሱስ ብለው መቼም እነሱ ቤት ምክረ ሥላሴ ተክለ ማርያም አይባልምና በግብር ተለይተው በስም ብቻ ኦርቶዶክስ ለመምሰልና ለማደናገር ወስመ ጥምቀቱ ገብረ ኢየሱስ ብለው ቀረቡ። የሚገርመው ግን ሰው ሁሉ የሚታወቅበትን የተለመደውን ያባታቸውን ስም እንኳ ሳይጨምሩ አንድ ነጠላ ስማቸውን ብቻ ጽፈው ያባታቸውን ስም ለመንገር ያፈሩ ሰው አሳቸውም መምህር ጌታቸው በሚል መጠሪያ በስም ጌታ በግብር ደሃ የሆኑ ሰው «ገድል ወይስ ገደል» በሚል ርዕስ መጽሐፍ አዘጋጅተው በትነዋል። ውስጠ ምሥጢሩን የማውቅ ከቤተ ክርስቲያን ያደግሁ በተሰኘ ቅጥፈት ቀጥሎ በመጠኑ ከጽሑፉ ውስጥ ያሉትንና የቀባጠሩትን አቀርባለሁ።

ይሁንና መምህር ጌታቸው ወስመ ጥምቀቱ ገብረ ኢየሱስ ከማለት በስተቀር ከላይ እንደገለጽሁት ለሰማንነታቸው እንዲታወቅ ያልፈለጉ ጩሳ ለብለው የሠይጣን ተግባር የሚፈጽሙ ጎሳዊ ሰው ናቸው። እኒህ ሰው ቤተ ክርስቲያን እደግ መለለው በጥራዝ ነጠቅነት እንዳንድ ነገር ከማንሳትና ከመጣል በስተቀር ለሰሚናገሩት ለሰሚጠቅሱት የጽሑፍ ማስረጃ ናምንነት ምንም እያውቁም። ብቻ ለማደናገር ሰውን ለማታለል ሆን ብለው የሚቃብዙ ሰው ናቸው። የወይራና የጽድ ዛፍ ለመንቀል ሲታገሉም ይታያሉ። መንቀል የሚችሉ እንዲባሉ እንጂ፤ እንደማይነቅሉት ርግጠኛ ናቸው። ከቤተ ክርስቲያኑ ትምህርት ይልቅ በዘመናዊው ትምህርት እጅግ በጣም የተራቀቁ ሊቅ ናቸው። ይህን በግልጽ መመሥከር ይቻላል። እስከ ትናንትናው ቀን ድረስ ያለውን ሃይማኖታዊ ፖለቲካዊና ማኅበራዊ ሕይወት ዝርዝር ሁኔታ በሚገባ ያውቁታል።

ከዚያ በሽገር ደግሞ እርሳቸው የጻፉትን መጽሐፍ እነ ፓስተር ወይንም እረኞቹ ከሰማይ የወረደ አድርገው በእነሱ ቤት መሆኑ ነው ፈንጥዘውበታል። ምክንያቱም ገድል፣ ተአምር፣ ድርሳን፣ የሚተረጉም ሰው ማግኘት ማለት በእነሱ ቤት ለዚች ቤተ እግዚአብሔር መቅሠፍት ወረደባት ብለው ዓላማቸው ተሳክቶላቸው ውስጠ ምሥጢር አዋቂ ሰው እገኛና በምድር ደስታ ሆነ ብለዋል። እኒህ «ገድል ወይስ ገደል» ብለው የጻፉ ሰው የሚጠየቁት ጉዳይ አለ? እሳቸው ማን ናቸው? ማን ነዎት? ማንነታቸውን ደብቀው ቀርበው የቤተ ክርስቲያንን ውስጠ ምሥጢር አውቃለሁ ብትንትኗን አወጣታለሁ ብለው የቀረቡ ሰው ለመሆናቸው ማስረጃው በመጀመሪያ ለማቸውን ደብቀው የክርስትና ለማቸውን ብቻ መናገራቸው ነው። እንዳንዶችማ ፎቶግራፋቸውንም ሳይቀር አይደለም እንዴ ከመጽሐፋቸው ላይ የሚስቀምጡት? እንኳን ሙሉ ለማቸውን መንገር ይቅርና የአያቶቻቸውንም ለም ከዚያም እልፎና ተርፎ የተወለዱበትን መንደር ሳይቀር ነው የሚያስቀምጡት። ያም ማለት ስለኔ ለማወቅ ከፈለጋችሁ ሂዱና ጠይቁ ማለት እኮ ነው። መልካም ነው ሸጋ ነው።

እሳቸው እዋ ጌታቸው ግን ለማቸውን በሙሉ ማሥፈር ራሱ በሥውር የሚሠሩትን የሚያጋልጥባቸው መስሎ ስለታያቸው ማንነታቸውን ደብቁት። ይህ ራሱ ሠይጣናዊ ሥራ ለመሆኑ ተጨባጭ ዋና ማስረጃ ነው። ከእኒህ ሰው ምን እውነት ይጠበቃል? ከዚህ ውጭ ምንም ዓይነት ከእሳቸው መጽሐፍ አይጠበቅም። የሚገርመው ግን ማንነታቸውን የእሳቸው ፓስተር አወጡባቸው። ቢያንስ ቢያንስ «በጨለማ የኖሩ አሁን ግን የወንጌል ብርሃን የወጣላቸው» ብለው

አቀረቧቸው። እሳቸው ግን ለመ ጥምቀቱ ገብረ ኢየሱስ ብለው የቤተ ክርስቲያን ልጅ መለለው ለማሳሳት ነበር የተነሡት ብዙም ሳይሄዱ ራሳቸውን በራሳቸው ኢየሱስ በገሀድ አጋለጣቸው። በሥውር ሊያሳስቱ መጡ በገሀድ ተጋለጡ። ይህ ራሱ እንዱ የተአምረ ኢየሱስ ክፍል የሚሆን ነው። አይመስላችሁም?

ከመምህር ጌታቸው መጽሐፍ «ከገድል ወይስ ገደል» ውስጥ ጥቂት ልጥቀስ። ... ስሕተቱ እንዲታረም ወደ ቀደመው የሐዋርያት ትምህርት እንመለስ ብለው የተነሱት ሰዎች መሪ የነበረው መነኩሴ አባ እስጢፋኖስ «ለማርያምና ለመስቀል [ለእንጩቱ] የሥላሴ ክብር ይገባቸዋል በክብር ከሥላሴ ጋር ተካክለዋልና» ለግደት ይገባቸዋል የሚለውን ወንጀል ሲቃወም «እንስ ኢይስግድ ለባዕድ ዘእንበለ ለአብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ» ትርጉም «እኔስ ለአብ ለወልድና ለመንፈስ ቅዱስ እንጂ ለባዕድ አልሰግድም» ብሎ እንደነበር መዘከሮቹ ያስረዳሉ» [ገድል ወይስ ገደል ገጽ 9 : 1995]

ከዚህ ላይ ቅድስት ድንግል ማርያም ለወልድ ባዕድ ናትን? የድንግል ማርያምን ሥጋ ባይዝ ወይንም ባይለብስ ኖሮ ኢየሱስስ የምንለው ይኖረን ነበር ወይ? ኢየሱስ ብለን ያወቅነው እኮ ከቅድስት ማርያም በመወለዱ ነው። መስቀሉ ለኢየሱስ ባዕድ ነውን? ሥጋውን የቆረሰበት? ደሙን ያፈሰሰበት ምሕረት ያወጀበት አይደለምን? በዚህ መስቀል ላይ ባይሞት ድኅነት ነበረን? ከመስቀሉ ላይ ሆኖ ነፍሱን ሲሠጥ ፀሐይ አልተጋረደችምን? መሬት አልተንቀጠቀጠችምን? መስቀሉ ለኢየሱስ ባዕድነቱ ከቶ ከምኑ ላይ ይሆን? እናትና ልጅ ባዕድ የምታደርጉ በስምም በግብርም ሠይጣናት የሆናችሁት ብቻ ናችሁ። የእናትና የልጅን ዝምድና ምን እንደሚመስል መዝገበ ቃላት ተመልከቱ። እናትና ልጅን የሚነጣጥል አሁንም ሰይጣን ብቻ ነው።

ስለ እባ እስጢፋኖስ «ደቂቀ እስጢፋኖስ» የተሰኘ መጽሐፍ በቅርቡ ያነበብሁት የገድል ትርጉም ይታወስኛል። ታዲያ መጽሐፉን ጠላቶቻችን ጠምዝዘው ሊጠቀሙበት ይችላሉ የሚል ስጋት አድርብኝ ነበር። ሥጋቱ እውን ሆነ። ይኸው አሁን ሠይጣናቱ «ገድል ወይስ ገደል» ከተሰኘው የክህደት መጽሐፍ ውስጥ ማስረጃ ሆኖ ቀረበላቸው። ሠይጣናቱ እይመረምሩም አያገናዝቡም ያን ለማድረግ ደግሞ መጽሐፍቱን ማሄድ ወይንም መቀጸል ይገባል። ስለዚህ ምክሬ ጭበሬት ለነፋስ አያሳዩም ነው። ወይንም እያያዙንና አጠቃቀሙን አብሮ ማሳወቅ ይገባል። ያለበለዚያ «ሥጋ ያለ ቤቱ ጥንብ ነው።» መሆኑ ነው።

መምህር ጌታቸው ወሰመ ጥምቀቱ ገብረ ኢየሱስ «በገድል ወይስ ገደል» መጽሐፋቸው ለለ ጸሎተ ፍትሐት ሲተቹ ከግንዛቤ ውስጥ ጠቅሰው «እምድገረ ሞቱ ለሰብእ አልቦቱ ንሥሐ» ይላል ብለው በሰሚደረገው ጸሎተ ፍትሐት ነቅፈዋል። ይህን ግንዛቤ ከጸፈ የእሳቸው ለፈፋ ከምት ላይ ነው? ግንዛቤ ላሉት ሳልሞቱት ማስጠንቀቂያ ማስተማሩ ነው። ቀጥለውም በጸሎተ ፍትሐት ጊዜ መዝሙረ ዳዊት የጸሎቱ ክፍል እንደሆነ ተናገረው በፍትሐቱ ላይ አንድ ምዕራፍ ሳይሆን የሚጸልየው እንዳል መዝሙረ ዳዊቱ አንድ መቶ ሃምሳው ምዕራፍ ነው። እሳቸው ግን አንዱን ምዕራፍ ሃምሳ አንደኛውን ቆንጽለው ከውሰው ያለውን ጥሪ ንባብ ያላቸው አፁንም ልድገመው ጥሪ ንባብ ጠቅሰው ካህናቱ ፍትሐት ብለው ርግማን ሕዝቡ በማያውቀው በግዕዝ ያነበገቡበታል ጭለዋል።

እኒህ መምህር ጌታቸው ይቀልዳሉ። መዝሙረ ዳዊቱንም እንደ ገድሉ አውጥታችሁ ጣላችሁት? ምን ሊቀራችሁ ነው? ያ ሃምሳ ነብር አየሁ ያለው ሰውና አላየሁም የሚለው ተወዳዳሪው ንግግር ታወሰኝ። አየሁ ብሎ ካቀረበው ሃምሳ ነብር ውስጥ አንድ እንኳ አላየሁም አስኪለው ድረስ በክርክሩ ቆይተው በመጨረሻም አንዱንም ነብር አላየሁም ተራ አደረሰው። እሱንም አላየሁም ሲለው ያየሁት የነብሩን ጅራት ነው አለው። አሁንም ውሸታም ጅራቱን አላየሁም አለው። በመጨረሻ በለው ነብሩን ያለ ጅራት እስቀረው አለ ይባላል። አሁንም የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያንን የነዳን መበላችሁ መዝሙረ ዳዊትንም አውጥታችሁ ጣላችሁት? ምን ሊቀራችሁ ነው? ይህ የሚያሳየው ተንኮልና ስሕተት ፍለጋ ብቻ እሱም ማደናገሪያ የሚሆን ስትፈልጉ ከጉድጓዱ ውስጥ ገላችሁና ወደቃችሁ።

እኛ ከስሕተታችን የማንማር ዝንቶዎች ሆነን ነው እንጂ! እነ አባ ማለያበ በቆፈሩት ጉድጓድ ላይ ነው እኮ! አሁን ፕሮቴስታንቶቹ የሚሠሩትን ቤት የሚገደግዱት። በእውነት ሰላማችንን ነሥተው፤ መሣሪያ አድለው፤ ርብ በራሳችን አዋግተው፤ አገራችንን ቀምተው፤ የእነሱን ዓላማ የሚያራምዱትን ወታደሮች ከድንበራችን አሥፍረው፤ የሰላም ጠባቂዎች ይሉናል። የራሳችንን ሰዎች መልምለው፤ ነፃ አውጭዎች ብለው እንደሠየሟቸው ማለት ነው።

አሁን በባሕር ምድር [በኤርትራ] የሚታየው የኑሮ ውጣ ውረድ ጤፍ በወርቅ ሚዛን እየተሸጠ አይደለምን? ይህ ነው ነፃነቱ? ወንድምን ከወንድሙ፤ እጎትን ከእጎቷ፤ የልጅ ልጅን ከአያቱ የተለየበቱ? አቤት የሀገር ፍቅር ማጎበር ልጆች፤ ወንድሞቻችን፤

እጎቶቻችን እንዴት አለቻላችሁ? እንዴትስ ታገማችሁ? ቁጣችሁን ማን በላው? ገጸ ባሕርያችሁን እንዴት እንደ ጨው አሟመባችሁ? እግዚአታ አሁንም ለእናንተ እነሆ! ባለቤት ሲመህ ነው ነረቤት የሚደርሰውና ጨሁ እንመጣለን። የሞቀ ቤቶቻችሁን በውሸት ተታላችሁ ጥላችሁ ሄዳችሁ። እንመለስ በትሉ እነሆ በየፋፋው በሣር ዳቦ ወድቃችሁ፤ በገዛ አገራችሁና ተወልዳችሁ ባደጋችሁበት መንደር ለደተኞች ተብላችሁ ታሥራችሁና ተግዛችሁ ትገኛላችሁ። አይገርምምን? አያሳዝንምን? በእውነት ዋይታና ልቀሶ ለወንድሞቻችንና ለእጎቶቻችን፤ ለእናቶቻችንና ለአባቶቻችን ይገባል።

ከዚህ ላይ ነው ውሸችን ደህና አድርጎ መፍራት የሚገባው። የቀደደችው በሮች ጅቦችን አለገብተው፤ ማንነታችንንና ያለ የሌለ ጥሪታችንን የርዳታው በቆሎ በመጣበት ጀንድ ወርቁ እየሞላና እየታሠረ በመውጣት ላይ ያለው። እንግዲህ በተቀደደው ግድግዳ የገቡት እነ በም አይጠሬ መምጣታቸውና መግባታቸውም ታሪካዊ በታዎቻችንን ለመጎብኘት ሳይሆን ማንነታችንን ለማጥፋት፤ ሀብታችንን በዓየሩ ጋኔን እየማት ለመጎተት እንጂ! የውሸችም ጥርብ የሚፈራው በበር ቀዳጅነታቸው ነው። ለዚህም ነው በአባባላችን «የውሸን ጥርብ በአጥንት ይፈሩ» የተሰኘው።

ለለዚህ በሃይማኖት የመጣ ጠላት ራሱን የቻለ ትልቁ ማን ብለን እንጥራው? በሙ ሲጠራ ደግሞ ከያንዳንዳችን ራስ ሳይ ወጥቶ ቁጢጥ እንዳይል አያ ለም አይጠሬ ብለን እንለፈው? ይልቁንስ ኢትዮጵያ የገባውንና ያለውን ለም አይጠሬ በቆሎው እስከ ሠንከፋ ነቃቅለን እንጣለው። ታሪክ ራሷን ትደግማለች እንዲሉ አድዋን እንድንማት። ታዳጊ ሕፃናት ልጆቻችንን በክሎና ማንነታቸውን አስክዶ እንደ ሄሮድስ ከመፍጀቱ በፊት አሁን በተግባር እንላለን። ልጆቻችንን የመጠበቅና የመንከባከብ የወላጅነት አደራ አሰብንና ኃላፊነቱ ለያንዳንዱ ኢትዮጵያዊ ወላጅ ሁሉ ብሔራዊና ሃይማኖታዊ ግዴታው ነው።

የኢትዮጵያን ማንነት ይዞ የምትወዛወዘዋን ኦርቶዶክሳዊት ተዋሕዶ ሃይማኖት ለማጥፋት የተጠነሰበው ሄራ የሚያደርሰው ጥፋትና ዕልቂት ከኤይድስ በጥፍ የባለ ነው። ጥያቄው የመኖርና ያለመኖር ነው። ደርግ የኢትዮጵያን ሕዝብ ሀብትና ንብረት ሲወርስ የቤተክርስቲያናንም መተዳደሪያ ሀብት ወርሶባታል። በዚያም ምክንያት ቤተ ክርስቲያና ተቸግራ ባለችበት ወቅት ታላቁ አባት ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ቴዎፍሎስ ፓትርያርክ ዘኢትዮጵያ ወዕጩ

ዘመንበረ ተክለ ሃይማኖት ለደርግ መጋቢት ፩ ቀን ፲፱፻፷፯ ዓ. ም. በጻፉት ደብዳቤ እንዲህ ብለው ነበር።

... በዚህ ጊዜ አንድ ሊዘነጋ የማይችል እውነት ሊነገር ይገባል። በአሁኑ ጊዜ የሚባለው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያንም እንደ ሌሎች የሃይማኖት ድርጅቶች ሁሉ የቆየ ይዞታዋን አጥታ ድጋፉን ከሌሎች ትጠይቅ የሚል ይመስላል። እስቲ ከማን ትጠይቅ? ከሳውዲ ዓረቢያ ነውን? ከቫቲካን ወይንስ ከዓለም ሉተራን ድርጅቶች? ይህ ሁሉ እንዳይሆንም ጥንታዊቷና ኢትዮጵያዊቷ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያናችን ... ችግር ቢደርስባት አቤት የምትለው ለኢትዮጵያ ሕዝብ ብቻ ነው።»

[ከመምህር ኪዳነ ማርያም ጌታነህ መጽሐፍ፡ «የሐሰት ምስክርነት ለቋሚ ምስክርነት የተሠጠ መልስ» አዲስ አበባ 1994 ዓ.ም ገጽ 101]

ቅዱስነታቸው በደብዳቤያቸው አገላለጽ የኢትዮጵያ ሕዝብና የኦርቶዶክስ ሃይማኖት እንደ ፀሐይ ብርሃንና መቀት የማይለያዩ፡ አንድ ባሕርይ መሆናቸውን እንዳረጋገጡት ሁሉ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያንም ብቸኛ ብሔራዊት ኢትዮጵያዊት ሃይማኖት ናት። ይህ በግልጽና በይፋ የታወቀና የተረጋገጠ ፀሐይ የሞቀው፡ እገር ያወቀው እውነታና ዓቢይ ጉዳይ ነው። የኢትዮጵያ ሕዝብ የቲርክን እስላም ወረራና የካቶሊኩን ሄራ ደሙን አፍሰሶ አጥንቱን ከስክሶ ያቆየው በዚችው ብቸኛና ብሔራዊት ሃይማኖት መሪነት ነው። ይህንኑ ነው ቅዱስነታቸው ያረጋገጡልን።

ለለሆነም ትላንትም ሆነ ዛሬ ኢትዮጵያውያንን ከሚያጠፋና ከሚያጎሳቁል ሃይማኖት እኛነታችንን እንጠብቅ። ልጆቻችንን ከነሱ ጉያ እንፈልቅ። ከበጎች መካከል ገብቶ የሚጸልይ የቀበሮ ባሕታዊ [ሚሺነሪ] የተልዕኮው [የሚሸኑ] ፈሊጥ ምን ለማድረግ ይሆን? «የጨው ገደል ሲናድ ሞኝ ይለቃል፡ ብልህ ያለቅሳል» ይጠበቅ። በእውነት ከባዕዳን ሃይማኖት ድንነት፡ ከጅብ ቤት ቁርበት ለማግኘት ማሰብ በከንቱ መታከት ነው። እንዲያውም «ልፋ ያለው በሕልሙ ኩንታል ሲሸከም ያድራል» መሆን ነው። ይህን ደግሞ በዚሁ ፈሊጥ ያደጉና የተመነደጉ ከናታቸው ማገፀን ሰውን ለማሳሳት ከተመለመሉ ከጥቂት የጥፋት ልጆች በስተቀር ማንም ያውቀዋል።

ለለዚህ ኢትዮጵያውያን ሆይ! ችግሩ የሰንዴና የበቆሎ ጉዳይ አይደለም። ችግሩ የማንነት የኢትዮጵያዊነት ጉዳይ ነው። በተለይ ልጆቻችን በየጾንጤው ጸሎት ቤት ሄደው ሲውሉ ገናና ኳስ ጨዋታ ሊያዩ ወይንም ሆኖ ሆዩ ሊጫወቱ አይደለም። የሚጫወቱት ግን በባሕላቸው፡ በታሪካቸው፡ በቋንቋቸውና በጠቅላላው በራሳቸው ማንነት ላይ ነው። ሲመለሱም እንዳይሆኑ ሆነው ማንነታቸውን ተነጥቀው፡ ሃይማኖታቸውን ለውጠው፡ በእባብ መርዝ ተነድፈው፡ በዕፅ በለሱ ደንዝዘው፡ ፈዘውና ደንዝዘው ሲያለቅሱ ውለው ነው።

ከዚህ ላይ ነው የወላጅነት አደራ ያለብን። ልጆቻችን እባብ በአንገታቸው እየጠመጠሙ ሲጫወቱ እያየን መላእክት ይጠብቋቸዋል ብለን ችላ ብንል በሚደርሰው አደጋ ፀፀታችን ምንግዜም ከልባችን የሚወጣ አይሆንም። የታሪክም ተወቃሾች ያደርገናል። በማንነታችን ላይ የመጣ እጅግ በጣም አደጋ መሆኑን በሚገባ ተገንዝበን ተተኪውን ትውልድ እንጠብቅ። ያለበለዚያ ሁለት ችግሮች ይገጥሙናል። አንደኛው የወላጅ መካን ያደርገናል። ሁለተኛው ሃይማኖት፡ ሀገር፡ ባህል፡ ታሪክና ወግ የሌለው ትውልድ ተክተን ማለፋችን ያስቆረጨናል። በምድር ያለወቅሰናል። በሰማይ ቤትም ያስኮንናል። የኢትዮጵያንም ጥፋት እውን እናስደርጋለን።

ይሁንና እኛም እንደ ቀደሙ አባቶችና እናቶች ይህን ሰው ሠራሽ ችግር ጥርስ እናክም ብለው ከሚሠብሩ፡ ዓይን እንኳል ብለው ከሚያጠፉ፡ የጆሮ ጌጥ ማሳያ ብለው የጆሮ ነጋሪት ከሚቀዱና ከሚያደነቁሩ የእፋኝነት ዘሮች ልጆቻችንን ካልጠበቅን ራቦን ሲሉን በዳቦ ፋንታ ድንጋይ፡ በዓሣ ፋንታ እባብ የምንሠጣቸው ወላጆች መሆናችን ነው። ያለበለዚያ ግን አሁን በመደረግ ላይ ካለው ትዕይንት ልናድናቸው አንችልም። ይህ የሚያሳየው ከጎሳፊነት ርቀን የምንገኝ ለመሆኑ ታላቅ ማስረጃ ነው። ልጆቻችንን በዕንቁላሉ ጊዜ እንምከራቸው። በሬ ሠርቀው በሚገረፉበት ጊዜ ምነው ልጄ ብንል በዕንቁላሉ ጊዜ በመከራችሁን የሚል መልስ እንደምናገኝ ግን አንጠራጠር። በሰኔ ያልተዘራ በጎዳርና በታጎሣስ አይታወቅም። በጥርና በየካቲትም ጎተራ አይገባም። ለለሆነም አስቀድመን ካልገታነው ውጤቱ ደግሞ እኛንም ሆነ ልጆቻችንን በጥቅሉ ሁላችንንም የሚጎዳ ለመሆኑ ለዓይን ቅጽበት ያህል እንኳን አንጠራጠር። በዝላ አገራችንና መንደራችን መጽተኞች አንሁን። ዝምታ በዝቷል። የዝምታ ብዛት ደግሞ የጥፋት ስመመን ነው። ይህንኑ አበው በምሳሌያዊ አነጋገራቸው እንዲህ ብለውታል። «ዝምታ ለበግም አልበጃት አሥራ አምስት ሆኗ አንድ ቀበሮ ፈጃት።» ከዚህ ተግባራዊ አመክሮ፡ መማር መመራመር፡ መገንዘብ የእያንዳንዳችን

ኢትዮጵያውያን ሁሉ መሉ ኃላፊነት ነው። ምሳሌያዊ እነጋገሩም የእውነቱ ማረጋገጫ ነውና ትኩረት ልናደርግበት የሚገባ ዓቢይ ጉዳይ ነው። ይህን ባናደርግ ግን የሁለት ዓለም ስደተኞች ለመሆናችን ማረጋገጫ ነው።

ኢትዮጵያውያን ወገኖቼ ሆይ! ከሚመጣው ሳይሆን አሁን ከተጋፈጠን መፃት ራሳችንን እንጠብቅ በከፍተኛ ደረጃም እንጠንቀቅ። ተግተን እንጸልይ። ራሳችንን ከጠላት ፈተና እንለይ። ኢትዮጵያውያን የሃይማኖት ችግር እስከ ዓለም ፍፃሜ ድረስ ፈጽሞ የለብንም። አይኖረንም። እንዲያውም ተርፎን ከሃሌ ሉያ እስከ አሜን ለዓለም ሕዝብ ሁሉ አድለናል። ይህም ራሱ የግዕዛችንን ቀዳሚነት ያስረዳል። ለዚህ ሁሉ ታላቁ ማሰረጃችን ታሪካችን ነውና እሱን እናጥና።

እንዲያውም የኛ ሃይማኖት በገንዘብ የተገዛና በደም የተመሠረተ ሳይሆን ከእግዚአብሔር ተፈቅዶ የተሠጠን እንጂ! የሚያስደንቀው ዓቢይ ነገር የራሱን ሰብዕና ለማብሰር መልእክትን ወደ ቅድስት ድንግል ማርያም እንደላከው ሁሉ በዚህ አንጻር ለሚወዳቸው ለድንግል ማርያም አደራ ለሠጣቸው ኢትዮጵያውያን ወገኖቹ መልእክትን ወደ ፊልጶስ ልኮ ኢትዮጵያዊውን ባለሥልጣን፣ የንግሥቲቷን እንደራሴ ባኮለን ወይም በተለምዶ በሚታወቀው ስሙ ኢትዮጵያዊው ጃንደረባን እንዲያጠምቀው አድርጓል። ከዚህ ወዲያ ሃይማኖት፣ ከዚህ ወዲያ ታምር ምን አለ? ይህን እያወቁ ከዚህ ውጭ ሃይማኖት ይዘን መጥተናል። የናንተው ግን ያረጀና ያፈጀ ነው ቢሉን በእውነት እናትህ አርጅታለችና ከዚህ ወዲያ አትጠቅምህም ከቤትህ አውጥተህ ጣላት ሠይጣናዊ ዓይነት ምክር አይደለምን? በዚህ ምክራቸውና ውትወታቸው ተገፋፍተን እናታችንን አውጥተን እንወረውራለንን?

እነሱማ የማይሉን የለም። ስለ ጌቶቻቸውም ሲናገሩ፣ እኒህኮ እነ አባባ ቀዩ ቆርቆሮ በሰማይ የሚያበሩ፣ በምድር ብረት የሚያሸከረኩ፣ ሸክላውን የሚያናግሩ፣ ለትንግርቱ ለታምሩ የተፈጠሩ፣ እንደ በረዶ የነጡ የነጠሩ ናቸው። የሚሠጡትም ገንዘብ ከኪለ ተርፎ በላንዱት የሚኖር፣ እሱምኮ! እሱም እንጂ! ዶላር ዶላር ነው። አይ ቀልድ ይች ናት ለካ እውነቷ አርጅታ ነጭ ውሸት የተባለችው። ለነገሩማ የኛዋን አዶላ ወስደው ለሚን ቀያይረው፣ አ፡ን፣ አጥፍተው ር፡ን፣ ጨምረው ዶላር እንጂ ከየት አመጡት? [አ፡ ዶላ ፡ር] ያውስ ከአደላ መች ወጡና! «እንኳን ይችን የዝንብ ጠንጋራ እናውቃለን» የምንለውን ጠበብት ቀን የሠጠው ቅል

ድንጋይ ሠበራውን አወረዱብን። ቅሉ ድንጋዩን ሠበረው። ጉድ የእነጉድ ጉዳጉድ ሆነና በዘመኑ የማይሆነው ሆነ።

ከታሪካችን እንደምንረዳው ሚሽነሪ ሲባል ነቃቅለው እስከሚጥሉን ድረስ የኛን ቆዳ ለብሰው፣ እኛን ተመስለውና አክለው በምትሐታቸው ወርገው ገብተው በወንፈቱ ቀዳዳ ሾልከው፣ ኅብስተ መና መስለው ያው ከሰማይ የመጣን ማለቱ ይቀላቸዋልና ከሞሰበ ወርቁ ውስጥ ሲከፈት ተገኙ። ታዲያ የኛዎች አደንቋሪዎች ደግሞ የሚሉትን እንሰማ፣ የሚሠጡንን እንቀበል ይሉናል። ከፊትም ነበሩ አሁንም ይኸው በገሀድ አሉ። ቁንጣውና ትኋት የተዘከረውኮ ለከንቱ አይደለም። እንደ ፓስተሮቹ የእባባል ፈሊጥ፣ ሃይማኖትህን ብትለውጥ፣ በሉፍና በኩፍ ማግ ትዘንጥ ነው።

ከዚያም ባሻገር የሚሉህ፣ በስፓንጅ ፍራሽ ትተኛለህ። የላመ የጣመ ትበላለህ። የነጣ የተዋበ ነጭ ትለብላለህ። ባሚረና በተዋበ ቤት ውስጥ ትኖራለህ። በቂ ደሞዝ እንኳን ላንተ ለዘመዶችህ የሚበቃ ታገኛለህ። አሜሪካ ሄደህ ትሠለጥናለህ። ከዚያም አውሮጳ ኤቬያ ለለብሰባ ባመት አራት አምስት ጊዜ ትጓዝላለህ። ታዲያ ከገዳም በቁንጣና በትኋን ለምን ትበላለህ? ገዳሙን ጥለህ ውጣ የሚለው ምክራቸው ቢነበነብልህ ምን ታደርጋለህ? ከወጥመዳቸው ትገባለህ? ወይንስ ዘለህ ፎክረህ ከወጥመዳቸው ታመልጣለህ? እንተ ማን ነህ? አገርህንና ሃይማኖትህን የምትሸጥ የምትለውጥ? ገንዘቡም ያልቅና ቤቱም ያረጀና ይህም ቀን ያልፍና ያስተዛዝበናል ብትገኝ ጎዳና! ወገን ተጠንቀቅ። ራስህን ጠብቅ። «ዓለሙኒ ኃላፊ ንብረቱኒ ኃላፊ እስመ ኩሉ ኃላፊ ውለቱ።» [ዓለሙም ያልፋል ንብረቱም ያልፋል ሁሉም ኃላፊ ነው።] አገርህን ግን ጠብቀህ ለተረካዚው ትውልድ ማስተላለፍ የግዴታ ግዴታህ ነው።

ፓስተሩ ወደ ገዳሙ የሄዱት መነኮሳትን ለማጥመድና ለመመልመል ነበር። ነገር ግን የሄዱበት እኩይ የምልመላ ተልእኳቸው [ሚሸናቸው] ላይላካላቸው በመቅረቱ ነው መነኮሳቱን ቡትቷም፣ ትኋናም፣ የቁንጣ ራቶች ብለው የረገጧቸው። ስለሆነም አሁንም እንደገና በድጋሚም ኢትዮጵያውያን የሃይማኖት እርጥባን ጨርሶ እንፈልግም። ከድንብታችን ብዛት የተነሣ ይመስላል የማይሠጠንና የማንቀበለው ነገር ከቶ አልኖረም። የኤይድስ በሽታም በርዳታ ከመጡልን መቅሠፍቶች እንዱ ሆኖ መቆጠር ያለበት አይደለምን? ያለበለዚያም በሽታው ኢትዮጵያ ውስጥ የትኛው ክፍለ ሀገር፣ አውራጃና ወረዳ ነው ተፈልፍሎ ያደገው? የሚያላዝነው እሱም እንደ ርዳታ እህል ከለጋሽ አገር ለሕዝቡ በነፃ መታደሉ

ነው። ኤይድስም ርዳታ ሆኖ በነፃ ለመታደል ኢትዮጵያ ሲገባ ዕጃችንን ዘርግተን ተቀበልነው። ታዲያ ምን እያደረገን ነው? አሱን በልተን ጠግበን ከዚያም በላይ በቀንጣን እየረፈረፈን አይደለምን? እነሱ እንዳሰቡት ከረሀቡ ለአንድ ጊዜ ሳይሆን ለሁልጊዜም እንዳንራብና እንዳንጠማ የሚያደርገን ሆኗል። ከዚህስ ወዲያ ከርዳታ ሠጭዎቻችን ምን እየጠበቅን ነው? በራስ መተማመን ከሁሉ በላይ እውን አሁንም እውን ነው።

የዚህ የኤይድስ በሽታ እንዲህ በዓለም ዙሪያ ፈጥኖ የገሠገሠበት ዋና ምክንያት ምን ይሆን? ለኔ አንድ ነገር ይታየኛል። ቅኝ ግዛቱም አረጀ አፈጀ። ምንምኳን በዕጅ አዙር ቅኝ አገዛዝ ለመታደስ ቢሞክርም ድሪቶ ሆነባቸው። ስለዚህ የፈለጉትን አገር ለመያዝና የራሳቸው ለማድረግ በዲሞክራሲ ስም በእንደራሴዎቻቸው ለመግዛት ቢሞክሩም ሁሉም አገር ላይ እንዳሰቡት ሊሠራላቸው አልቻለም። ጀርባቸውን የሚሠጡ አገሮችና እንደራሴዎች ብቅ ብቅ ማለት ጀመሩ። ነፃ አውጭዎችም የተፈለገውን ያህል በማወቅም ይሁን ባለማወቅ ጀመሩ መዘበራረቅ፣ የተሠጣቸውን ትዕዛዝ አደረጉት ድብልቅልቅ። ሥራቸውም ሆነባቸው ልብ አውልቅ።

ስለዚህ እንደ አማራጭ ሆኖ ከተወሰዱት ርምጃዎች ውስጥ በዋናነት ከሚፈለገው አገር ላይ የሠፈረውን ሕዝብ በዘመናዊ ጥበብ ማጽዳት ነው። እሱም በኤይድስ በሽታ መጠራረግ ነው። ኤይድስ «ብዙ ተባዙ ምድርንም ምሉአት» ተብሎ ከአምላኩ የታዘዘበትንና የተሠጠውን የአካል ክፍል ወደ ማጥፊያነት መሣሪያ መለወጥ ነው። እሱን ለመከላከል ደግሞ የሰው ልጅ ዘሩ እንዳይበቅል በላስቲክ ከረጢት አፍኖ መግደል ነው። ይህም የሰው ልጅ መባዛት እንዲቆም የሰው ዘር ተዘርቶ እንዳይበቅል መካን እንዲሆን ለማድረግ ነው። ለዚህ ዕቅድ በተወማሪ ማስፈጸሚያ እንዲሆን የቀረበው ደግሞ ግብረ ሰዶምን ማስፋፋት ነው። እሱም ወንድና ወንድን፣ ሴትና ሴትን ማጋባት ነው። ሁሉ ነገር አሚሪካና አውሮጳ ተደረገና ተሠራ ሲባል የዓለም ሕዝብ በተለይም በመልማት ላይ ያሉት አገሮች መቀበላቸው የውዴታ ግዴታቸው ነው ብለው ስለገመቱት ነው። ይባስ ብለው የሰዶማዊ ካህናት በይፋም እየተሾሙ ነው። እንግዲህ እኒህ ግልጽ የሆኑት የሰው ዘር ማጥፊያዎች እንዳሉ ሆነው የሴቶችን ማገፀን ከሚያመክኑ ልዩ ልዩ መድኃኒቶችና እያስወረዱ አውጥተው ከሚጥሏቸው ሕፃናት ባሻገር መሆኑ ነው።

መቼም የማይሆነው ሲሆን ድህነታችን ከስንዴ አልፎና ተርፎ ሃይማኖትም ሳይቸግረን በርዳታ መልክ የሃይማኖቱንም መግለጫ መጽሐፍ ቅዱሱን እንደ ስንዴው በመርከብ ጭነው አመጡልን።

በዚያውም ላይ የኢትዮጵያን ስም ሠርዘው ደልዘው መኖሩን ጨርሰው አጥፍተው እንከ ከኢየሱስ ጋር ተዋወቁ አሉን። ከዚህ ርዳታ ነበር ፓስተሩ ለሂዱበት ገዳም እንዲነበብ የለገሡት። ታዲያ እነ ፓስተር ሙህ ብለው ሃሌ ሉያ! በሉ ይሉናል። የሚያስፈልገንንና የማያስፈልገንን ለይተን እንዳናውቅ ደግሞ እርስ በራሳችን እንዳንመካከር በመካከላችን በስንዴው ኢትዮጵያዊነት እርሻችን ላይ የጥላቻ እንክርዳድ ዘርተውበታል። ስለሆነም ሕይወታችንን ቀርስ ለጥርስ፣ ዓይን ለዓይን እንዲሆን አድርገውታል። የኛን ጥንታዊነት፣ ኦሪታዊነት፣ የሙሴን ሕግ ተቀባይነትና አመንጭነት፣ ከዚህ ላይ ነው ያወቁልን። ለኛ መለያና መነጣጥያ ያገለገላቸው እሱ ሆነና ነው። በሌላ ገጹ የኛ ጥንታዊነት ደግሞ የጠቡ መጫሪያ ክብሪት ሆኖ መቅረቡንም እናያለን። ኢትዮጵያውያን ሆይ! ምንም ብንራብና ብንጠማም የሃይማኖት ችግር ግን ፈጽሞ የለብንምና የርዳታውን አቅጣጫ ከቤታችሁ ለተራቡት ይሁን በቃን እንደነሱ እናመሠግናለን እግዚአብሔር ይባርካችሁ እንበላቸው።

ኢትዮጵያውያን ፓስተሮች ወይንም ራሳቸውን እንደሚጠሩት እረኞች ከእንዲህ ካለው ጦርነት በአካሄድ ለምን ተመደቡ? የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ኢየሱስን አታውቅም ብሎ ለመፋለም ሳይሆን ፓስተሮቹ ስለ ኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ታሪክና ማንነት አያውቁም አልልም። ነገር ግን የተጣለባቸውን ፕሮቴስታንታዊ፣ ጳንጢያዊ፣ ጉጎላዊ [የጥፋት] ተልዕኮ ለመፈጸምና ለማከናወን «ከተት ሠራዊት፣ ምታ ነጋሪት» ብለው ስለተነሡ እንጂ!

በእውነት ኢትዮጵያ ሃይማኖትን ለመጀመሪያ ጊዜ ለዓለም ያሳወቀች መሆኗን ባይማሩት እንኳን እንዳነበቡት ጥርጥር የለኝም። ታዲያ ከዓለም ሕዝብ በፊት አምላክ ፀሐይ ብላ እግዚአብሔርን ስታመልክ የነበረች፣ ከዚያም ብሉይ ኪዳንን ተቀብላ በዕምነት ፀንታ የኖረች ኢትዮጵያ ስለ ኢየሱስ መውረድ፣ መወለድ፣ ትንቢት አመሥጥራ፣ ሱባዔ ቆጥራ፣ በነገሥታቷ አማካኝነት ለተወለደው መሢህ ሕፃን ገፀ በረከት ያቀረበች፣ ከዚያም በላይ ሕፃን ኢየሱስን ተቀብላ ያስተናገደች፣ ኢትዮጵያ አይደለችምን? በጳጥሮስስ ስብከት በሃምሳኛው ቀን የመጀመሪያዋ ቤተ ክርስቲያን ስትመሠረት ኢትዮጵያውያን የራሳቸውን ቋንቋ ከሐዋርያት ልሣን ሰምተው በመደነቅ ክርስትናን ተቀብለው አልተመለሱምን? እንዲሁም ፊልጶስ በእግዚአብሔር መልአክ ታዝዞ ባኮስን ወይንም ኢትዮጵያዊውን ጃንደረባ የሚያነበውን ተርጉሞለት አምኖና በዕደ ፊልጶስ ተጠምቆ እምነትን ከጥምቀት ጋር አዋሕዶ ሥርዓት ይዞ አልተመለሰምን? ይህ

ድርጊት ኢትዮጵያዊ ለሆነ ሁሉ ታላቅ ፀጋና ክብር ነው። ከዚህ ወዲያ ሃይማኖት ለመቅሠፍት ነው። በተጨማሪም ማቴዎስና ማርቆስ ኢትዮጵያ መጥተው አስተምረውና አጥምቀው ክርስትናም መሠበኩን አረጋግጠው አልተመለሱምን? ታዲያ ይችን የመሠለች አገርና ሃይማኖት ኢየሱስን አታውቅም እንዴት ይሏታል???

በአሥራ ስድስተኛው ምዕተ ዓመት የተጀመረ ያውም ተቃዋሚ ሃይማኖት ሆኖ የተፈጠረ ይችን ታላቅ አገር ኢትዮጵያን ብሉይንና ሐዲሱን ኪዳን እንደ ሐርና ወርቅ አስማምታ ይዛ የነበረችና ያለች ወደፊትም የምትኖር አገርንና ሃይማኖትን ትላንት አመሻሽ የተወለደ ያይደለ የተፈጠረና የተደባለበለ ሃይማኖት እንዴት አድርጎ ኢትዮጵያን ኢየሱስን አታውቁም ሌላ ይችላል? ምሳሌውን ልድገመው «ልጅ ለእናቷ ምጥ አስተማረች» ይሏል ይህንን ነው። እንዲያው ለጠብ መጣሪያነት ምን ምክንያት እንፍጠር? ሲባል የተገኘና ያለ ጉዳይ ሆኖ በመገኘቱ እንጂ! ክርስትና ከተሠበክ ከአንድ ሺህ ስድስት መቶ ዓመት በኋላ መጥቶ ማለት ለራት መቶ ዓመት እንኳን ያልሞላው «ሃይማኖት» የልጅ ልጅ ብኩርናችንን በጥፊና በርግማ ልውለድባችሁ ሲለን የታወሰኝ «በሞኝ ቤት ሌባ ተማታበት» የሚለው የአበው ምሳሌያዊ አነጋገር ነው።

በድጋሚም የነቀፋውና የዘለፋው መነሻ ምክንያት ሆኖ የቀረበው እንደ ውጫው ውል ታቦት ነው። ታቦት ደግሞ በዓድዋው ጦርነት ላይ ታይቶ ከፋኛ ጥርስ ተነክሶበታል። በእውነት ጽላቱ የእግዚአብሔር ስም የተጻፈበት ከእግዚአብሔር የተሠጠን ከብሉይ ኪዳን ጀምረን እክብረን የያዘነው ብቸኛ መታወቂያችንና መለያችን ሆኖ የኖረውንና ያለውን ክብራችንን እንዴት ሊነቅፋት ተገደዱ? እነሱ የያዙት መጽሐፍ ቅዱስ በአፍሪቃ ሕዝብ ካደረሰው የቅኝ ግዛትና የባርነት ጥፋት፣ ታቦቱ የኢትዮጵያን ሕዝብ ከተመሳሳይ ወራሪዎች ዕጅ እንዳይወድቅ ተከላክሎለታል ተራድቶለታል። የእነሱ መጽሐፍ ቅዱስ አሁንም በጽኑ እንዲታወቅ የአፍሪቃን ሕዝብ ለቁንጣና ለትጓን ሠጥቶታል ከፋፍሎታል። ማንነቱን አጥቶበታል። ለባርነት ዳርጎታል። የሚናገርበትን ቋንቋ አጥፍቶበታል። የሚጽፍበትን ፊደል ደምስሶበታል። ታሪኩንና ማንነቱን አቃጥሎበታል። በጎማ፣ በጎጥ ለያይቶታል። ከልማት ይልቅ እርስ በራሱ እንዲወጋጋ አድርጎታል። እውነቱ ይህ ነው። «ኢትዮጵያዊ ጠይምነቱን ነብር ዝንጉርጉነቱን አይለውጥም» ኤር.13:23። ሲል ኤርምያስ ለሌ ኢትዮጵያዊው የተናገረው ስለ መልኩ ብቻ ነውን? ስለማንነቱስ አያጠቃልልምን?

እኒያ ፓስተሮች ወይም አረኞች የሚሏቸው ኢትዮጵያውያን ከንፈሮቻቸውን ሲያሸጡ ነጭ ነገር ይታይባቸዋል። ያ ነጭ ነገር ደግሞ አንገት ሲቆረጥ ይበቃል የሚባለው ነው። በቀላል አገላለጽ ጥርሰ-ነጭ ናቸው። አባባሉ ለካስ እውነት ነው። የኢትዮጵያ አንገት ሲቆረጥ የሚሰቀውን ክፉኛ ተመለከትንባቸው። ከዚህ ላይ አንድ ምሳሌ ላቅርብ እሱም አንድ መንፈሳዊ አባት ሲያስተምሩን ከሦስት ነጭ ከሆኑ ነገሮች ተጠንቀቁ አሉን። እኛ የምናውቀው አንድ ነጭ ነበር ለካስ ሦስት ደርሰዋልና ብለን ስለማንነታቸው በጉጉት ስንጠባበቅ፣ እነሱም አሉና አንደኛ ቅቤ፣ ሁለተኛ ሮማና ሦስተኛ ስኳር ናቸው ሲሉን ቀለል አለን። ይህን እንኳን አባባል የፓስተሮቹን አንኳ ነጮች አይመለከትም ይሆናል። ይሁንና ሮማ እንኳን ሳይቀር በየመኳንንቱ ቤት ጎን ከዳቢት፣ ሽንጥ ከወርቅ፣ እየተባለ ሲሞናሞን ኖሮ ሳይታወቅ የክብር መግለጫ ሆኖ ሲሞካሹበት ሲጭክሩበት ፅልፍ አዕላፍ የኢትዮጵያን መኳንንት ከወረሰ በኋላ ዛሬ የነጭ ሸረኛ መሆኑ ተጋለጠ። ይሁንና ነጭ ከሚባልና ከሆነ ነገር ሁሉ መጠበቁ ታላቅ ምክር ነው። እነ ነጭ ከራስ እስከ እግር ይነጩ።

ፓስተሮቹ አይደለም ተለወጡብን። በማንነታቸው ላይ ይቀልዳሉ ያስቀልዳሉ። ጦር ያማዝዛሉ። በአሁኗ ሰዓት ይች ጊዜ ላታልፍ ተመርጣ ይች ሥራ ለምን ተሠጠቻቸው??? የኢትዮጵያን ኦርቶዶክስ ተዋሕዶን ቤተ ክርስቲያን ቅጽር ድንጋዮች መፈነቃቀላቸው ታይቶ አይደል? «አካሄዱን ዓይተህ ስንቁን ቀማው» የፈለግችሁ ክፍል ሆነና! ለተንኮሉ ጥንሰሳ በውስጥ አርበኞች «ገድል ወይንስ ገደል» ተብሎ ፊታውራሪው፣ መንገድ ጠራጊው፣ ፍሰም ኦርቶዶክሳዊ፣ በግብር ፕሮቴስታንታዊ የእፋኝነት ስብከቱን አስቀደመ። መምህር ጌታቸው ወለመ ጥምቀቱ ገብረ ኢየሱስ በተባሉ ሰው ተደረሰ የተባለው የፓስተሮቹ ዋቢ መጽሐፍ ገና ሽፋኑን ሲመለከቱት ማንነቱን ይረዱታል። መጽሐፉ ለመሸፈኛ የሚያሳየው የኢትዮጵያን ሰንደቅ ዓላማ ነው። ገባ ይልና አንድ ኢትዮጵያዊ አባት እንደ ሥዕሉ አቀራረጽ በሕይወት ያሉ የማውቃቸውን ይመሥላሉ። እሳቸው በዘንዶው ጅራት ወደ ገደሉ አፋፍ ላይ ሲወጡ የደብረ ዳሞ ተራራ ወይም ገደል መሆኑ ይታወቃል። ከጎናቸው ግን የፈረንጅ መልአክ ቆሞ ይመለከታቸዋል የሚጠብቃቸውም ይመሰላል። ከዚያ ወረድ ይልና በመምህር ጌታቸው ወለመ ጥምቀቱ ገብረ ኢየሱስ ይላል። መምህር ጌታቸው የሕባታቸውን ስም እንኳን አልተጠሩበትም። የላቸውም ማለት ነው? ያው በስምና በግብሩ የታወቀው የማይባዛው አንድ ጊዜ ተፈጥሮ ፍጥረታትን ሲያሰት የሚኖረውን ዲያብሎስን እንደ አባት ወስደውት

ነው ማለት ነው የሰው አባት ስም ያልጨመሩበት። በቅሉ አባትህ ማነው ቢሉት ፈረስ አጎቲ ነው እንዳለው ማለት ነው።

ሌላው የቀልዳቸው ብዛት የአባታቸውን ስም ለመንገር ያፈሩትና የደበቁት መምህር ጌታቸው ስመ ጥምቀታቸውን ሲነግሩን ተነሡ። ገብረ ኢየሱስ ሊሆኑ አይችሉም። በምንም መለኪያ ገብረ ሠይጣን ቢባል የሥራዎ አባት ነውና ይስማማል ባይ ነኝ። መምህር ጌታቸው ማንነትዎን እንኳን ለመግለጽ የፈሩ እርስዎ ማን ነዎት? ግዕዝ እየጠቀሱ የቤተ ክርስቲያን ሰው ለመምሠል ያደናግራሉ። እርስዎ እንደ ማስረጃ የሚጠቅሱትን ቋንቋ መልሰው ሕዝብ በማያውቀው ቋንቋ አያነበነቡ ሲሉ በመጽሐፍዎ በገጽ ፶፩ ላይ ተናግረዋል። ግዕዝ የኢትዮጵያ ቋንቋ ሆኖ ሳለ ታሪካችን፣ ሃይማኖታችን፣ ዕውቀታችን፣ ጥበባችን፣ ፍልስፍናችን፣ ሕክምናችን፣ ምሕንድስናችንና የሰው ልጅ ሥልጣኔ ሁሉ ሠፍሮ የሚገኝበትን ቋንቋ ማጣጣልና ማዋረድ ራሱ እንደ ይሁዳ ራስዎን በብር የሸጡ፣ የለውጡ መሆንዎን ያሳያል። በዚህ እንጠራጠርም። ስለ ግዕዝ ያለዎት ጥላቻ በጻፋቸው ቃላት ይገልጡታል። ግዕዝ መጠናትና መታወቅ ያለበትን ቋንቋ ማንቋሸሽና ማጣጣል ራሱ የኢትዮጵያን ማንነት መካድ ብቻ ሳይሆን ጦር ወርውሮ መውጋት ነው። የኛን ቋንቋ ጥለን የአውሮጳውያንን ቋንቋዎች እያስጠኑን ባለንበት ወቅት ተቆጭተው እንኳን ግዕዝ ተማሩ የኢትዮጵያን ውስጠ ምሥጢሯን እንድትመረምሩ ምነው ቢሉ ምናለበት? ይህ ራሱ ስለማንነትዎ ቁልፍ አድርጎ ያስረዳል። ይሁን እንጂ ተከናንበው ቢተኙ ገልጦ የሚያይ አምላክ አለና! የሚገርመው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያንን የኛ እያሉ ለማደናገሪያነት መጽሐፍዎ ላይ ሲናገሩ በእርስዎ ቤት ሠይጣናዊው ሥራዎ እንዳይገለጽ ለማድረግና ማንነትዎን ለመደበቅ ነበር። ነገር ግን የራስዎ ለው ፓስተሩ ስለ ማንነትዎ እንዲህ ሲሉ ገለጹብዎት።

ጌታ ኢየሱስ የክፈለው ዋጋ ያፈሰሰው ደም ለደገንነቱ አይበቃኝም ብሎ መላእክትን ሰማዕታትን የሚጠራ ድንግል ማርያምን የሚጠራ ሰው የቀወሰ ሰው ብቻ ነው። ታውቃላችሁ ኢየሱስን ትተው ሌላ እማላጅ መፈለግ የሚሄዱ ሰዎች ኢየሱስ ክርስቶስን መናቃቸው እንደሆነ? በምድራችን ገድለ ተክለ ሃይማኖት ገድለ መንፈስ ቅዱስ ተአምረ ማርያም ጽላተ መሴ ድርሳን ሚካኤል ወዘተ... የሚባሉ ብዙ ስፍር ቁጥር የሌላቸው አሉ። እነዚህ ምን እንደሆኑ ልንገራችሁ እነዚህ በፀረ ክርስቶስ መንፈስ የተጻፉ በክርስትና ስም ቤተ ክህነት ውስጥ ተቀባይነትን ያገኙ

ጽሑፎች ናቸው። በቅርብ ጊዜ የገድሎችን አጸያፊና ሴጣናዊ መልእክቶች ያጋለጠ መጽሐፍ በምድራችን ታትሟል። ፀሐፊው በዚያ ጭለማ ውስጥ ለዘመናት የተሰቃዩ ዛሬ ግን ወንጌል ነጻ ያወጣቸው ሰው ናቸው።

[ዘኢትዮጵያ ጋዜጣ መስከረም 1997 ገጽ 5]

መምህር ጌታቸው በጨለማ ውስጥ የነበሩ ሲሉዎት እንዴት ተሰማዎት? ከዚህ የበለጠ ስድብ፣ ከዚህ የበለጠ እርግማንስ ምን አለ? በምድር ላይ ሃይማኖትን ከመለወጥ የበለጠስ ምን ውርደት አለ? ያውም እንደርስዎ ያለ ነገሮችን በጥልቅ የሚያውቅ ምሁር ስለ ገድላትና ድርሳናት ለምን እንደተጻፉ የሚያውቅና የሚረዳ አደናጋሪ ምሁር እንዴት አድርገው ነገሮችን አጣመው ስለ ተቀጠሩበትና ስለ ተገዙበት ሰይጣናዊ ድርጅትን ለማገልገል ሲሉ ብቻ በዚህ ዕድሜዎ ያውም በእግዚአብሔር ላይ ውሸት ሲናገሩ ሥጋዎስ ተገዛ እንበል ነፍሱም እንዴት ተቀበለችው? የሚገርምዎት ነገር ቢኖር በጻፉት የሐሰት ድርሰት ውስጥ ቅድስት ድንግል ማርያምን፣ ሰማዕታትን፣ ጽድቃንና መላእክትን እንደዚያ አድርገው ሲያዋርዱ የእግዚአብሔርን መንግሥት እየናዱ የሠይጣንን ቤተ መንግሥት እየገነቡ መሆንዎ አይታይዎትም?

እንድ ታላቅ ተአምር በመጽሐፍዎ ውስጥ አስፍረዋል። እርስዎ አላወቁትም አላስተዋሉትም ይሆናል። የጻፉትን ሐተታ ሁሉ ምንነት ቁልፍ አድርጎ የሚያሳይ ነው። ግሩም ድንቅ ነው። እሱም ታላቅ ምሥጢርና ተአምር ነው። ተአምር የሆነውም ከዚያ ላይ ነው። ምን ብለው እንደ ጻፉ ልንገርዎት። በደንብ ያስተውሉ አንባቢዎችም ተገንዝቡልኝ። ስምዎን ነጠላ አባት የሌለው አድርገው ሲያቀርቡ የክርስትና ስምዎን ግን ወስመ ጥምቀቱ ገብረ ኢየሱስ ሲሉ አሠፈሩ። እኒህ ጌታቸው የተባሉ ቅንጦ ገብረ ኢየሱስ ሊሆኑ ቀርቶ መምሰል እንኳን አይችሉም። ገብረ ዲያብሎስ፣ ገብረ ሰይጣን ናቸው ብዬ አቅዋም ወስጄ ከጸፍሁ በኋላ እርስዎ ራስዎ፣ በገዛ ብዕርዎ ያዋረዱትና ዝቅ ዝቅ ያደረጉት መልእክ ፊትዎን ጠፍቶ፣ አፍዎን ከፍቶ፣ ዕጅዎን ዘርግቶ፣ እንዲህ ሲል አጸፍዎት። ገብረ ኢየሱስ ማለት ገብረ ዲያብሎስ ማለት ነው። [ገድል ወይስ ገድል ገጽ 105] አዩት ይህን ተአምር? ከዚህ ወዲያ ለሚያደርጉት ወንጀልና ለተዘፈቁበት ኃጢአት ከዚህ የበለጠ ምን ማስረጃ ይገኛል?

ከእንግዲህ ወዲያ በአባትዎ ስም ለመጥራት ራስዎ የመሰክሩበት ስም ሰጥተውናልና በእሱ እንጠራዎታለን። እሱም ገብረ ዲያብሎስ እያልን ነው። አንባቢዎች ሆይ! የአኒህን ሰው ዲያብሎሳዊ

ጽሑፍ ያነበባችሁና የሰማችሁ ሁሉ ተጠንቀቁ። ፀሓፊው በራሳቸው መጽሐፍ የክርስቲና ሰማቸውን ሲተረጉሙ ገብረ ዲያብሎስ ነው ያሉት። ሁልጊዜም እንደምናውቀው ከዲያብሎስ ምን እውነት ተነግሮ ያውቃል? ስለዚህ እኒህ «ገድል ወይስ ገደል» ብለው የጻፉት የዲያብሎስ አሸከር በመብሉ ውሸትና ሐሰት ነው። ለዚህም ያዋረዱቸው ቅድስት ድንግል ማዳያም፣ ቅዱሳን መላእክት ጻድቃንና ሰማዕታት፣ በገሀድ በራሳቸው የፅጅ ጽሑፍና ቃል አጋለጧቸው። እንባቢዎች ሆይ! እሳባችሁ በሃይማኖት ዓይን ተመልከቱት። ይህ ራሱ በከፍተኛ ደረጃ የሚታይ ተአምር ነው። እኔ ስሜ ገብረ ዲያብሎስ ነው ከማለት ወዲያ ምን ይምጣ? ይህ ቃል ብቻ ማንነታቸውን ቀልጭ አድርጎ ያሳያል። ሆን ብለው እንደማይሉ ደግሞ እወቁ። ታምሩ ከዚህ ላይ ነው። ለኔ ከንዴትና ከኃዘን አባባሉ አጽናንቶኛል። በራሱ አገልጋዮች ላይ፣ በቅድስት እናቱ ላይ፣ የቀረበው የውርደት ቃል ከማን እንደሆነ ከዚያው ከዲያብሎስ አሸከር መሆኑ ሲነገር፣ ምንኛ እፁብ ድንቅ ተአምር ነው? እግዚአብሔር የተመሠገነ ነው። ሃሌ ሉያ ከዚህ ላይ ነው።

አንኳን የመምህር ጌታቸውን ማንነት በራሳቸው ብዕር አስመስክረልን። ታዲያ ፓለተሩ ይህን ጉድ አሳነበቡ ይሆን? ወይንስ ቢያነቡትስ ማን ሆነና ነው። «በወለማው ውስጥ የኖሩ አሁን ግን የወንጌል ብርሃን ነፃ ያወጣቸው» ሲሉ የመሠከሩላቸው ፀሓፊ ገብረ ዲያብሎስ መሆናቸውን ራሳቸው በማያውቁትና ባልተረዱት መንገድ ኢየሱስ አናገራቸው። በእርሱ ስም ሲቀልዱ ያውም ለኢትዮጵያውያን በግልጽ አናገረልና! ያ ሁሉ ስድብ ከገብረ ዲያብሎስ መሆኑን ወዲያውቅ ጽፈው ሳይዘልቁ አናገራቸው። መጽሐፉን ያነበባችሁ ሁሉ ይህን የእግዚአብሔር ተአምር አብራችሁ ተመልከቱት በጣም የሚያስደንቅ ተአምር ነውና ነው።

ምነው በእግዚአብሔር ስም እንኳን ባትዋቸው? የጠቀሷቸው ማስረጃዎች ደግሞ ዚቅ። ገድል ናቸው። እነሱኮ ራሳቸውን የቻሉ ምክንያቶች አሏቸው። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ራሳቸውን ለስላትና ለእሳት አሳልፈው የሠጡትን የኢየሱስ አገልጋዮችንና ጀግኖችን ማሞካሸቷ ነውሩ ከምኑ ላይ ነው? በስም ተሰብደው እንደ ችቦ በእሳት እየነደዱ የአሕዛብ ራት መብያና መፈንጠገያ የሆኑትን ክርስቲያኖች መዘከር ጉዳቱ ከምኑ ላይ ነው? እንደ ማስረጃ ከጠቀሱት ቂቅ የተጻፈው ለመግሳና ለአድናቆት እንጂ የዕምነት ማስረጃ ተብሎ አይደለም። እርስዎ የቆመላቸው ፕሮቴስታንታዊ ድርጅቶች ከካቶሊኮ የነበራቸውን ተውፊት የትም በትነውት ባዶ ዕጃቸውን መሆናቸውና ያለ ማስረጃ መቅረታቸው

ሲያናድዳቸው የቂጣ ማብረጃና የአፍ መክፈቻ ያጣ ወሬው መሆኑን ይረዱት።

ገዕዝ ለሚጠቅስ ሰው፣ ቅኔ ለሚያውቅ ካህን፣ የዚቁ መጽሐፍ፣ የስንክሳሩ ታሪክና እርኪ ሁሉ ስለ ሰማዕታትና ስለ ጻድቃን ተጋድሎ ውድስና የተደረሰ እንጂ ሌላ ያለመሆኑን እያወቁ በመጽሐፍም ሰው ሊያሳስቱበት አቀረቡት። ምን ያህል ጥላቻ በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ላይ ሲያድርብዎት ነው? ጠለቅ ብለው ነገሮችን የሚገነዘቡ ቢሆኑ ኖሮ ብዙ ባዩና በተመለከቱ በነበር። ነገር ግን ለስድብና ለዘለቀ ብሎም ለማሳሳት የቀረቡ ሰው ስመሆንም ራሱ አጻጻፍዎት በሚገባ ያስረዳል።

አሱን ተክለ ሃይማኖትን ያህል ኢትዮጵያዊ ጻድቅ አባት በርስዎ ዓይነት ተቃዋሚ ሰው ሊነቀፉ አይችልም። ገዳሙን ለማጠናከር፣ ገዳማውያኑን ለማበረታታት፣ የተሠጠውን ምክር እንደ እምነት ቃል ወስደው ለስድብም ማቀናበሪያ ማድረግዎት እጅግ ያሳዝናል። ምንም በጉዳዩ የሌላዎትና ቢያውቁም ለማሳሳት የተጠበቡ መሆንዎን ብቻ ነው በግልጽ የሚያስረዳው። እንዲያው ለመሆኑ በዚያ ገዳም ስንት አባቶች ተቃረውና ሠልጥነው እንደ ወጡበት ያውቃሉን? የኛ አባቶች ጥበብና ማስተዋል የተመሉ በመሆናቸው ገዳማቸውን ለማስተዳደር ሌላ ብዙ ጥበብ የተመላበትን ዘዴ በምክር መልክ አቅርበዋል። ያልተረዱትና ያልገባዎት እርስዎ ራስዎት ብቻ ነዎት እንዳንል እንደሚያውቁ ይታያል ግን እውነቱን ለማጣመም ሆን ተብሎ የተመለመሉ የዲያብሎስ አገልጋይ ስለሆኑ እንጂ ነው።

መምህር ጌታቸው ወስመ ጥምቀቱ ገብረ ዲያብሎስ ይህን ማደናገሪያዎን እኛ በሚገባ አውቀንብዎታል። ለማያውቅዎት ለሠይጣናቱ፣ ለአጋንንቱ ይታጠኑ። ደግሞኮ የሚገርመው የናንተው ኦርቶዶክሳዊው ውስጠ አዋቂ ተብለው እንደ አሥረጂ ተሠይመው መቅረብዎ ነው። ይች ይችማ ኮስማና ምክንያት ናት። ይሁዳ ላይ ታይታሰች ታውቃላች። መምህሩን አሳልፎ እንዲሠጣቸው የተቀበለው የሠላሳ ብር ንክኪ ነው። ዛሬስ የዚያች ብር ዘር ከናንተ የምሥጢር ጓዳ ወይንም የአራጣ ቤት ወይንም ቤተ ርዴ [ባንክ] የላችምን? ዛሬማ ከንዴ ፈርጥሞ፣ በዲሞክራሲ መነሻጸፊያ ተሸፍና፣ በኢየሱሱ ስም ተሞናመና፣ «ገድል ወይስ ገደል?» የሥራ ዕቅድ አስጠንታ ዛሬም የኢትዮጵያን ማንነት አሳልፋ ለማስጠት ብሯ ሕያው ናት። በዚህ አንክዳዳም። ሥራዋን እየወሬች ነው። ነገር ግን ግንዛቤ እንዲደረግበት የምንፈልገው «ግበ ክረዩ ወይወድቁ ውስቴቱ» ማለት

በቆፈሩት ጉድጓድ መልሶ መግባቱ አይረሳ። እንዲያው መምህር ጌታቸው በገንዘብ ማንነትዎን ራስዎን ብቻ ቢሆን ሥራ አጥተው መጠጊያ ጠፍቶባቸው እንል ነበር። ነገር ግን አገርዎን ታሪክዎን እምነትዎን ባሕልዎን እንዲያው ሁሉምተናዎን እንዴት ነገ ለምትጠፋ ሕይወትዎ እንዲህ አድርገው ይለውጣሉ? ጤዛ ልሰው ድንጋይ ተንተርሰው ያቆዩንን ቤቱ እምነት ቤተ ክርስቲያን በጥቂት ላንቲሞች ይሸጣሉን? አሁንኑ ይፀፁና ይመለሱ። የጻፉትን መልሰው ያንብቡት። ንስሐም ይግቡቡት። ሥራዎን እግዚአብሔር አልወደደልዎትም። በራሱም ብዕር «ገብረ ዲያብሎስ» ብሎ ከማጻፍ ወዲያ ሌላ ተአምር የለም።

ከዚህ ላይ ሊወላ የሚገባው ኃላብ ቢኖር ከመምህር ጌታቸው በፊት ግርማ ዘውዴ የተሠኙ ሽው «ኢትዮጵስ» በተሠኘው መጽሐፋቸው መምህር ጌታቸው ወይም ገብረ ዲያብሎስ ጎልጉለው የዘሩትን በጽሑፋቸው ስለ ጻድቃን፣ ስለ ሰማዕታትና ስለ መላእክት ጎጭፊውታል። እንደዚሁም ስለ ድርሳናትና ስለ ጸሎት መጻሕፍትም የሐሰት ምሥክርነታቸውን አቅርበዋል። የቤተ ክርስቲያኗን ሕልውናና ታሪክ ለማጉደፍና የተሳሳተ መረጃ ለመሥጠት ከፍተኛ ጥረት አድርገዋል። ለዚህም እንደ ታላቅ ማስረጃ የሚጠቀሰው ክርስትና ወደ ኢትዮጵያ እንዴት እንደ ገባ የሚመሠከረውን መጽሐፍ ቅዱሳዊ ማስረጃ እንዴት አድርገው እንዳንሰሰሱት ከራሳቸው መጽሐፍ እንደሚከተለው እጠቅሳለሁ። የጽሑፋቸው ንዑሥ ርዕስ «ክርስትና ወደ ኢትዮጵያ ምድር የገባው መቼ ነው?» ይላል።

«በመጽሐፍ ቅዱስ ኢትዮጵያ የሚል ስም ከዓርባ ጊዜ በላይ ተጠቅሶ እንደሚገኝ ከዚህ በፊት ተገልጿል። ይህም በብዛት የሚገኘው በብሉይ ኪዳን መጻሕፍት ነው። በአዲስ ኪዳንም በሐዋርያት ሥራ 8:26-39 ባለው ክፍል እንደምንመለከተው ሐዋርያው ፊልጶስ ከኢየሩሳሌም ወደ ጋዛ ወደሚያደርሰው ምድረ በዳ እንዲሄድ የእግዚአብሔር መልአክ ገለጸለት። በዚህ መሠረት የኢትዮጵያ ንግሥት የነበረችው የንግሥተ ሕንደኬ ጃንደረባ የሆነ ኢትዮጵያዊ በመንገድ ላይ ተገናኘው። ጃንደረባው ከኢትዮጵያ ወደ ኢየሩሳሌም ሲሰግድ ሄዶ ሲመለስ በመንገድ ላይ የኢሳይያስን ትንቢት ያነብ ነበር።

ክፍሉ በኢሳይያስ ምዕ. 53 የሚገኝ ሲሆን የተነገረውም ስለ ጌታ መድኃኒታችን ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። ጃንደረባው ያነበው የነበረው የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል «እንደ በግ ወደ መታረድ ተነሳ፤

የበግ ጠቦትም በሸላቹ ፊት ዝም እንደሚል እንዲሁ አፋን አልከፈተም። በውርደቱ ፍርዱ ተወገደ ሕይወቱ ከምድር ተወግዳለችና ትውልዱን ማን ይናገራል?» የሚል ነበር። ፊልጶስንም የእግዚአብሔር መልአክ ወደ ጃንደረባው ሠረገላ ቀርቦ እንዲያነጋግረው አዘዘው። እርሱም ሮጦ ጃንደረባው ሲያነብ ሰማና በእውኑ የምታነበውን ታስተውላለህ? አለው። እርሱም የሚመራኝ ሳይኖር ይህ እንዴት ይቻላል? አለው። ፊልጶስም ከእርሱ ጋር በሠረገላው ላይ ወጥቶ እንዲያስረዳው ጠየቀው። ፊልጶስም ነቢዩ ስለማን እንደተናገረ በማብራራት ከዚህ መጽሐፍ ጀምሮ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ወንጌል ለበከለት። በመንገድም ሲሄዱ ወደ ውህ ደረሱ። ጃንደረባውም «እነሆ በውሃ እንዳልጠመቅ የሚከለክለኝ ምንድን ነው?» አለው። ፊልጶስም በፍፁም ልብህ ብታምን ተፈቅዶአል አለው። መልሱም ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ እምናለሁ አለ። ሠረገላው ይቆም ዘንድ አዘዘ። ፊልጶስና ኢትዮጵያዊው ጃንደረባ ወደ ውሃ ወረዱ አጠመቀውም። ከውሃውም ከወጡ በኋላ የጌታ መንፈስ ፊልጶስን ከጋዛ ወደ አዛጦን ነጠቀው። ጃንደረባውም ደስ ብሎት መንገዱን ሄደ፤ ይላል እንጂ ወደ ኢትዮጵያ ተመልሶ ቤተ ክርስቲያን መመሥረቱ ወይም የክርስትና ሃይማኖት ትምህርት እንዲሠጥ ማድረግ አለማድረጉ አልተጠቀሰም።»

[ኢትዮጵያ 1988 ገጽ 23-24]

ይህን ንባብ እንዳለ የወሰድሁት ግርማ ዘውዴ እንዴት አድርገው ታሪኩን ወደ ሐሰት እንደለወጡት ለማሳየት ነው። ሐሰቱም ጃንደረባው በመጠመቁ ደስ ብሎት ሄዶ ብሎ መጽሐፍ ቅዱሱ የመሠከረለትን ሰው ኢትዮጵያ ገብቶ ግን ቤተ ክርስቲያን መሥራቱን አይተርክም ሲሉ ክርስትና በዚህ ጻድቅ ሰው አማካይነት ኢትዮጵያ አልገባም ብለው ካዱት። መጽሐፍ ቅዱሱ የሚገባውን ድርሻ ታምራዊ ሥራ መሆኑን በሚገባ አሥፍሮታል። እንደገና ኢትዮጵያ ውስጥ መጥቶ ይህ ታላቅ ሰው ኢትዮጵያዊ ክርስትናን አስፋፋ አላሰፋፋም የሚለውን ታሪክ ተከታትሎ መጻፍ ነበረበትን? ከዚያ በኋላ የተሠረዘውንም የቤተ ክርስቲያን ታሪክ ረሐፊዎች ሥራ ነው እነሱም አላምረው መስክረዋል። የቤተ ክርስቲያን ታሪክ አባት አውላብዮስ እንዲህ ሲል መስክሮለታል። ብፁዕ ጻድቅ የራሱ ሕዝብ ሐዋርያ የሆነ ሲል አዋካሽቶት እናገኘዋለን። ይህን ክፍል ነው ያልተገነዘቡት ማለት እንኳን ይከብዳል። ነገር ግን አጣመው ለመጻፍ የተነሡ በመሆንም የማይባለውን አሉ። ትክክለኛውን ግን ገሊናዎ ያውቀዋል። የተቀጠሩበትን የድርጅት ሥራ አላምር ሲሉ ከእግዚአብሔርም ከራስዎ ከአገርዎ ታሪክና እውነታም ጋር ተጣሉ።

ይህ እጅግ በጣም ያሳዝናል። እጅግም ያስቅቃል። እናንተን የመሰሉ ምሁራን እንዲህ ለደረቅ ዳቦ ታሪካችሁንና ማንነታችሁን በጠራራ ፀሐይ ስትሸጡ መታየቱ እጅግ ያጸይፋል ያሳዝናል ያስቆረማል።

ከዚህ ላይ ለግርማ ዘውዴ የማቀርበው ጥያቄ የእግዚአብሔር መልአክ ፊልጶስና ኢትዮጵያዊው የፈፀሙት ታላቅ ተአምር እንዲህ በገሀድ እየተነበበ ነገር ግን ጂንጆረባው ኢትዮጵያ ገብቶ ማለተማሩ አይታወቅም ሲሉ ክርስትና ወደ ኢትዮጵያ የመጣበትን ታላቅ ምስጢር ካዱት። ለመሆኑ ግርማ ዘውዴ ኢየሱስ ከአሥራ ሁለት ዓመቱ በኋላ የት ነበር? ወደ ሰማይ ሄደ ነበር? ወይንስ የት ቆየ? እነ ማቴዎስ የትወልድ ኃረጉን ሲጽፉ ምነው ከአሥራ ሁለት ዓመቱ በኋላ በላለው ሥራው አልገለጹትም? ይህ ማለት በእርስዎ ዘንድ ኢየሱስ በዓለም ላይ አልነበረም ማለት ነውን? ይህን ጥያቄ ያቀረብሁት ሁሉም ነገር በዝርዝር ያልተጻፈ መሆኑን ለማጠየቅ ነው። ነገሩ ጠፍቶታል ሳይሆን ለማሳሳትና ለማጥላላት የቆሙ በመሆንም የማይመስል ነገር አስገብተው ጻፉ።

በእውነት ዝርዝሩን ለማወቅ ቢፈልጉ ኖሮ የእነ አውሳብዮስን መጽሐፍ ባነበቡ በነበር። አንበውታል ያውቁታል ነገር ግን ለመጥቀስ አልፈለጉም። አውሳብዮስ በሌ ኢትዮጵያዊው ባኮስ ወይንም በቅጽል በሙ ጃንደረባ የመጀመሪያው ኢትዮጵያዊው ሐዋርያ የራሱን ሕዝብ ያስተማረ የሃይማኖት ፍሬ ብሎ ያሞካሸውን እንደማይታወቅ አድርገው አልከሰከሰው አለፉት። በእውነቱ የራሱ ሕዝብ ሐዋርያ የሚለውን የሥራ ስም ባያስተምር ኖሮ እንዴት ያገኘውና ይባልበት ይጠራበት ነበር? ሌሎች ሲመሠክሩለት ራስዎ በወገንዎት ላይ በሐሰት መሠከሩበት። በራሱ ላይ የጋዛ ውህ ፈሰሰበት እንጂ ምን ሠራ ነውቱ ያሉት። ለመሥራቱም ይኸው መሠከሩለት። ስለርስዎ ግን አወቅን ተረዳን ተገነዘብን። ከዚህ ወዲያ ትዝብት ከዚህ ወዲያ መካድ ከየት ይምጣ? መቼም ተከናንበው ቢተኙ ገልጦ የሚያይ አምላክ አለና በሠፈሩት ቁና ይሠፈርብዎታል አይቀርም። ይህ አባባልዎት በእግዚአብሔርና በታሪክዎ ሐሰት ተናግረዋልና የሐናንያና የሰጴራን ታሪክ እየደገሙት ነው። ታሪኩም በርስዎ ላይ ይደርሳል። ይህ የማይቀር መለኮታዊ ምስጢር ነው። [የሐ ሥራ. 5:1-11]

እንዲሁም በተጨማሪ ለማብራራት ያህል እንደርስዎ አመለካከትና ግንዛቤ ክርስትና በዚህ ሁኔታ ገባ ካለ በሌ መስፋፋቱ ደግሞ የቤተ ክርስቲያን ታሪክ ፀሐፊዎች ያሠፈሩትን ማንበብ እንጂ ምንም ያደረገው ነገር የለም ይላሉን? ነገር ግን ከዚህ ላይ

እንድናየው የፈለግሁት የመጽሐፍ ቅዱሱን ማስረጃ እንኳን ኢትዮጵያ ላይ ሲደርስ እንዴት እንደምታጣምሙት ለመግለጽ ነው። በእውነት ከእናንተ ምን ይጠበቃል? እንደ እናንተ አለቆች አባባል ጃንደረባውም ሆነ ንግሥቲቷ ኢትዮጵያውያን አይደሉም ያለማለትም ጨርሰው ያልካዱ ያሰኝዎት ይሆን? ከዚህ አቅም እንኳን እንዴት እውነት እንደምትከዱ ታላቅ ማስረጃ ነው። ለመሆኑ የቱ መልአክ ነው የፕሮቴስታንት ሃይማኖት ትክክለኛ ነው ያላችሁ? አይደለም ኢትዮጵያውያን አርቶዶክሳውያን ተዋሕዶ የሆነ ሁሉ መላእክትን ለምን እንደምናከብር? የአገልግሎታቸው ተጠቃሚዎች ነንና ነው። ኢትዮጵያንና ሃይማኖትን በሚመለከት ያለ እግዚአብሔር ፈቃድ ምንም ነገር የተሠራ ያለመኖሩን በሚገባ ይረዱት ይወቁት ይገንዘቡት። እንደርስዎ ዓይነት እንዲሁ በተቀዋሚነት የተመሠረተ በሃይማኖት ስም የፖለቲካ የንግድ የዲፕሎማሲ ሁሉ-ገብ ድርጅት አይደለም። ታዲያ ርስዎም ከሳሽና ወቃሽ የለብኝም ብለው እንደ ሌባው አባባል «ባያየኝ እስርቅ፣ ቢአየኝ እስቅ» አያድርጉት። እርስዎ በጽሑፍ ወንድምዎ ባልንጀራዎ ፓስተር ላይ ያሉትን ላባነብብዎት ያዳምጡት።

የፕሮቴስታንቱ ሹም ለማቸውን አልጠራም በሥራቸው ያውቋቸዋል። እሳቸው ደግሞ በቃል በንግግር ከሰጡትና ካስተማሩት ቃል ወንጌል የሚጠቀሰው እንዲህ ያሉት ነው። ከየትኛው ወንጌል ወይንም መልእክት እንዳገኙት ባይናገሩም ቅሉ ከመጽሐፈ ጽርፈት ወዘለፋ ሳይሆን አይቀርም ብለን እንውሰድላቸው። «አሮሞዎች ዛፋን ቅቤ ይቀባሉ። አማራና ትግሬ ግን ቆርጠውና ጠርበው በልብስ ጠቅልለው ጃንጥላ ይዘው ዕልል ይላሉ» ሲሉ ጽላቱ ስመ እግዚአብሔር እንደተጻፈበት ሳያውቁ ቀርተው አይደለም። ነገር ግን አውቆ የተደበቀን ቢጠሩት አቤት አይልም ነውና! ራሳቸው በጎናቸው አንግበው የያዙት የመጽሐፍ ቅዱስ ጠብመንጃ ከእንጨት ፍቅፋቂ ዱቄት ከተሠራ ወረቀት ላይ የተጻፈ አይደለምን? ታዲያ በራሳቸው አነጋገር በራሳቸው ላይ አልፈረዱምን? ከዚህ ላይ ነው «አንጉሥ ፈታሕክ በርእሰክ» ንጉሥ ሆይ! በራስህ ፈረድህ የሚያሰኘው። አነጋገር የተፈፀመው። ታዲያ ራሳቸውን መቼ ከዕንጨቱ ወጡና! ያላገናዘበ የችኮላ የተንኮል አነጋገር ሁልጊዜ አዘቅት ላይ ይጥላል። ለዚህም ነው አበው በምሳሌያቸው «የጅብ ችኩል ቀንድ ይነክሰ» ያሉት። ታዲያ ይህ ሁኔታ በሳቸው ላይ አልደረሰምን? እስከዚህ ድረስ እንኳን ቢያንስ ቢያንስ ረጋ ቢሉ አይሳሳቱ ይሆን? ምናልባት እንዳያስቡ ያደረጋቸው የአለቆቻቸው ትዕዛዝ ፋታ ነስቷቸው ካልሆነ በስተቀር ኢትዮጵያዊው ባሕሪያቸው እንዳልሆነ እንገምታለን።

ሰጋስተሩ ተናጋሪ ጥቂት የምለው ታቦት ለኢትዮጵያ ሕዝብ የሃይማኖቱ መገልገያ ብቻ ሳይሆን የማንነቱና የባሕሉ መግለጫም ነው። እንደ ዋና ማሰረጃ የሚሆነን የጥምቀት በዓል ነው። በጥምቀት በዓል ምን እንደሚደረግ ለርስዎ ምኑ ይነገራል? የኢየሱስን ባሕረ ዮርዳኖስ መጠመቅን መሠረት ያደረገ በዓል ነው። የሚዘመረውም «ሐረ ኢየሱስ ነበ ዮሐንስ ተጠምቀ በዮርዳኖስ።» ማለት ኢየሱስ ወደ ዮሐንስ ሄደ በዮርዳኖስም ተጠመቀ ነው። ከዚያ ባሻገር ግን በዓሉ የእርቶዶክሶች ብቻ ሳይሆን የመላው የኢትዮጵያ ሕዝብ መሆኑን የምንረዳው አባባሉን «የጥምቀት ያልሆነ ቀሚስ ይቁረጥ ይበጣጠስ» ነው። የኢትዮጵያ ሕዝብ በየዓመቱ ካንድ ላይ ተሰብስቦ ደስታውን የሚገልጽበት ቀኑ ይኸው የጥምቀት በዓል ነው። ይህ እንኳን አያስደንቅዎትም? ይህን የመሠሉ ትውፊት ይችሉ እርቶዶክሳዊት ቤተ ክርስቲያን ይዛና ጠብቃ መኖሯ?

በድጋሚ ለማጠናከር የዚህ በዓል ተካፋይ ደግሞ እርቶዶክሱ ብቻ ሳይሆን ማንኛውም ኢትዮጵያዊ ሁሉ እንጂ! ይህም ማለት በአንድነት ክርስቲያኑም እስላሙም ነው። እንግዲህ ያስቡበት የርስዎ ጦር ወደ ማን እንደሚወረወር፣ ከማን ላይ እንዲያርፍ እንደተፈለገ፣ መልሱ በመላ ኢትዮጵያውያን ላይ ነው። ስዚህምኮ ነው አበው ሲናገሩ «እናንጃ ሲመታ ዓይን ያለቅላል» የሚሉት። እንግዲህ አይርሱ። የርስዎ ዋና ተልዕኮና ሹመት ይችን ጥንታዊት ቤተ ክርስቲያን ለማውደም ነው። የሁሉንም ዓይን ማስለቀሱን ግን አይርሱት።

እንድ ነገር ከዚህ ላይ አይርሱ። ከእግዚአብሔር የሆነን እናጠፋለን ማለት ለመጥፋት ነው። ለርስዎም ከፈተኛዎ የኋለኛዎ እንዳትብስብዎት ያስቡበት። አሁን ግን የሚታየው ያ በሩቂ ከባሕር ማዶ ይታይ የነበረው ታቦት ከምዕራባውያን መሀል ከተሞች መጥቶ በዋና ዋና መንገዶች ላይ ተከብሮ በሆታና በዕልልታ ይጓዝበት ጀመር። ይህን እንኳን ሲመለከቱት ምን ይስማዎታል? ምንስ ይመስልዎታል? የእግዚአብሔር ፈቃድና ተአምር አይደለምን? እንግዲህ ለእናንተ ተስማሚ የሚሆነው የአበው አባባል «የፈሩት ይደርሳል የጠሉት ይወርሳል» ነው።

ከቡራን ኢትዮጵያን የፕሮቴስታንት ፓስተሮች ታቦት ላይ ያረፉትን ዓይኖቻችሁን ለተንኮል የሚያውጠነጥነውን አእምሯችሁን ለአንድ አፍታ ያህል ብድግ አድርጉትና እስቲ ሌላ ሌላ ጉዳጉድ ነገር ላሳያችሁ። ይህን ጉዳይ በሚገባ በማስተዋል እንድትመለከቱት ከአደራ ጋር ልጋብዛችሁ። ልብ በሉና ተመልከቱት።

እንደኛ የልደትን በዓል ለማክበር በፕሮቴስታንቱ ዓለም ስንት ዛፍ ይወድማል? ዛፉን በተለያዩ የመብራት ጌጦች ለማስዋብ ስንት ገንዘብ ይፈሳል? ይህን ኢክርስቲያናዊ አሠራር ተቃውማችሁታል? ከኛ ቤት ብትመጣ መኖሪያ ክፍላችንን አጣቦት ጉድ ታይ ነበር እንደምትሉኝ አልጠራጠርም። ነገሩ እውነት ያለ ነውና! ታዲያ ከሌላው ዓይን ላይ ያስውን ጉድፍ ከማውጣትህ በፊት በራስህ ዓይን ላይ ያለውን ምስሶ አስቀድመህ አውጣ። [ማቴ. 7:2-3] ታዲያ ይህ ሰናንተ ምኑ ይነግሯል?

ሁለተኛ፡ ዛሬ በየጊዜው በፕሮቴስታንቱ ቤተ ክርስቲያን እየታተመ የሚታደለው መጽሐፍ ቅዱስ የኢትዮጵያን ስም በመሠረዝና በመደለዝ እንድ ጊዜ ኩሽ፣ ሌላ ጊዜ አቢሲኒያ፣ እንዲሁም ደቡብ ግብፅና ሱዳን እያለ እያተመ የሚበትነውን ወንጀል ተቃውማችሁታል ወይ? ኢትዮጵያን ለማጥፋት ከሚያድሙት ቡድኖች ጋር ባትሆኑ ኖሮ ይህን ተመልክታችሁ ዝም አትሉም ነበር። ነገር ግን የእነዚህ ቡድኖች ጦር ሠራዊት አዛዦች [ኮማንደርስ ኢንፍሬ] ለለሆናችሁ እሱማ መደበኛ የፓስተርነቱ ሠይፍ ነው ትሉ ይሆናል።

ሦስተኛ፡ የሳቲን ፊደል ከግዕዝ መቀዳቱን እያወቃችሁ፣ የግዕዝን ፊደል በሳቲን ተክተው የሚወላከፉትን ወገኖቻችንን ገሥዓችኋቸዋልን? አያችሁት ዕንቁላሉ ሲሰበር ምን እንደወጣ? እባብ የሠይጣን ማደሪያ የኃጢአት አባት፣ ተግባሩ ማሳሳት ሆነና አረፈው። እንግዲህ ይህን ሁሉ ጉዳጉድ ከጸሎት ቤታችሁ አስቀምጣችሁ ነው የኢትዮጵያን መግለጫና መታወቂያ ለማጥፋት ነው የምትረገጡት። እናንተ አዲሶቹ ክርስቲያኖች የቀድሞዎቹ አሕዛብ ለምን ቤተ መቅደሳችንን ታረክላላችሁ?

ከቡራን ፓስተሮች ሆይ! የተለወጣችሁ ኢትዮጵያዊያን ባትሆኑ ኖሮ ጠይምነታችሁን ባልተዋችሁ በነበር። እናንተ በጦር መሪነት በማን አለብኝነት ተናገሩ እንጂ የናንተ የሥራ ባልደረቦቻችሁም በሙሉ የሚጮሁት የእናንተን መመሪያ ተክተሰው ነው። ይህ ዘመቻ በኢትዮጵያ እርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ላይ ብቻ ሳይሆን በኢትዮጵያዊነትም ላይ ዕምቢልታው ይነፋል። እርጋታ ይመታል። የድምፅ ማጉያው ያናፋል። ራዲዮኑና ቴሌቪዥኑም ያስካካል። የጥናቱ ውጤት ተሞክሮ የታየው «ያገሩን ሠርዶ ባገሩ በሬ» ማስነቀሉ ነው። ዛሬኮ ያካባቢያችን የኢትዮጵያ አካል የነበሩት አገሮች ብተናና ክፍፍል ከተረጋገጠ በኋላ የወል ስም

ወጥቶላቸው የአፍሪቃ ቀንድ ተብለዋል። ኢትዮጵያ የሚለው ስም ለጠይሙ ዓለም ሕዝብ የመመኪያና የመታወቂያ ስም ሆነና አልተወደደም። እናንተን ምን እንደዋጣችሁ ባላውቅም ቅሉ! ስለዚህም አንዱ የናንተ የሥራ ዘርፍ ሆኖ የተሠጣችሁ በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ላይ የምታካሂዱት ዘመቻ አካልና ዘርፍ ነው።

ና

አንድ በመጨረሻ ላይ ላወሳው የምሻው ነገር ቢኖር የዋነውን የበላይ አዛዦችን የፓስተሩን ጋሻ እንግበው። ጦር ነቅንቀው የሚዋጉት መጽሐፍን ሲጠራፋ እረኛ ዕገሌ እየተባባሉ ነው። የቅጽሉን ቃል ስለማው «ስምን መልአክ ያወጣዋል» አልሁ። እውነትም እረኛ! ከእረኞች የቃላት ውርወራና ዘለፋ ቀርቶ ኢትዮጵያ ከጠላት አንድ ዕጅ ከተረጨው ከመርዙ ጢስ ብተና። ከአውሮፕላኑና ከታንኩ ወረራ ሁሉ ድናለች። ዓፄ ምኒልክ በዚያ የአፍሪቃ ቅርጫ በሚካሄድበት ዘመን ለአውሮጳውያን እንዳሉት ኢትዮጵያ ከእግዚአብሔር በቀር ማንም የላትም። ዕጆቿንም ወደሉ ብቻ ትዘረጋለች። አሁንም ነው። ቃሉም ጽድቅ ነው።

ኢትዮጵያዊቷ የሁላችንም እንዲቷ ሕያዊቷና ዘለዓለማዊቷ ኦርቶዶክሳዊቷ ተዋሕዶዋ ቤተ ክርስቲያን ለዘለዓለም ትኖራለች። «አግርር ፀራ ወዕቀብ ሃይማኖታ» [ጠላቶቿን በትን ሃይማኖቷን ጠብቅ] ብላ ትጸልያለችና ነው። ሌሎቹ ተቃዋሚዎቿ የባዕዳን ሃይማኖት ተሸካሚዎች ግን እንደ አባቶቻቸው ፈሪሳውያን፣ ሰዱቃውያን እነሣሣቸውና አበቃቀላቸው ለጥፋት ያው «ስቅሎ! ስቅሎ» ባዮች ናቸውና ትናንት መጥተው፣ ዛሬን ብቻ ታይተው፣ በነጋታው እንደ ጤዛ ይረግፋሉ። እንደ ቅንቅን ይበናሉ። አፈጣጠራቸውም ለጊዚያዊ ፍሬቢስ ተግባርና ጉዳይ እንጂ! ዘለዓለማዊነት የለውምና ነው። ስለዚህም «አጽራረ ማርያምን ዓውዱ እንደ ተደፋ ይድፋቸው። መብራቱ እንደ ጠፋ ያጥፋቸው።» የመጨረሻው ምክር፣ በኢትዮጵያ ላይ የምታሰሙት ማንኛውንም ፍጻሜው ሞት ከዚያም መቃብር ነው።

፪ . አጽምኡ ሕዝብየ [ወገኖቼ አድምጡ]

ኢትዮጵያውያን ኦርቶዶክሳውያን የተዋሕዶዋ ቤተ ክርስቲያን ልጆች በሙሉ ይችን ምክር ስሙች። ይችን የኢትዮጵያ

ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን እውነተኛዋንና በአጠራርም ቀጥተኛዋን ርትዕት ወይም ኦርቶዶክስ ሃይማኖት ለመጠበቅ ኢትዮጵያዊ ለሆነ ሁሉ የአደራ ቃል ኪዳን አለበት። ስትመሠረትም በልዩ ምሥጢርና ታምር ነው። የእግዚአብሔር መልአክ ለፊልጶስ ሂድና ኢትዮጵያዊውን ባከስን አነጋግረው የሚያነበውን ተርጉምለትና አጥምቀው ተብሎ ተልኮ አጥምቆት ባከስም በእግዚአብሔር ፈቃድ የተቀበለውን ክርስትናን ወደ ኢትዮጵያ መጥቶ በሰበከባት አገር የአውሮፕላን ቲኬት ተቆርጦ ተመጥቶ ክርስትና ላይ ሌላ ክርስትና ሳይሆን እንክርዳድ ለመዝራት የመጡ ናቸው። በምንም መልኩ የእነሱ ክርስትና ለኢትዮጵያውያን ክርስትና ሊሆን አይችልም። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ከእግር ጥፍሯ፣ እስከ ራስ ፀጉሯ፣ ድረስ ቀዳማዊት ብሔራዊት፣ ኢትዮጵያዊት ናት። ቤተክርስቲያኗን መቃወም ማለት በማንነቷ ላይ ጦርነት ማወጅ ነው። የተያዘውና የሚደረገውም ይኸው ነው። በመዋዕለ ሕይወት፣ ባለንበት ዘመን፣ ካህናት፣ ምዕመናንና ወጣቶች ይህችን ቤተ ክርስቲያን እንጠብቅ። ለቤተ ክርስቲያኒቱ መሪዎችና ለተወሰኑ ሰዎቻችን ብቻ የሚተው ኃላፊነት አይደለም። እያንዳንዳችንም በየበኩላችን ሃይማኖታዊና ኢትዮጵያዊ አደራና ግዴታ አለብን።

ስለዚህ ቅዱሳንና ብፁዓን አባቶች፣ ካህናት፣ እንዲሁም ወጣቶችና ምዕመናን በተለመደውና ዘወትር በምንጸልየው ጸሎት እንደምናወላው «ለዘጎለፈ ሥርየት ወለዘይመጽእ ዕቅበት» [ላለፈው ይቅርታ ለሚመጣው ደግሞ ጥበቃ] ብለን ተባብለን የቤተክርስቲያናችንን ገልውና በእንድነት እንጠብቅ። ዛሬ አክብረን በሆታና በዕልልታ አጅበን በምናወድሰው ታቦት ላይ በጆሮ ሲሰሙት በሚቀፍና በሚዘገንን የጽርፈት ቃል የተናገሩ ነገ ከነገ ወዲያ ድንጋይ ለመወርወር አሁን ድንጋይና ጉሊት ለቀማ ላይ መሆናቸውን እንገንዘብ። ነቅተን እንጠብቃቸው። ጊዚያችንን ቆብ ቀዶ ቆብ በመስፋት አናባክነው። የለቀሙትንም ድንጋይ መልሰው አልጣሉትም በታቦቶቻችን ላይ ወረወሩት እንጂ! በታቦት ላይ ማን ድንጋይ ይወረወራል ብለን ሌላውን ያለ አበሳው እንማው? የፎክራችሁት እናንተ የተሳደደዋችሁት እናንተ ከቶ ሌላ ማን ሊሆን? መቼም የፍየል ባሕሪ አፍን በበግ ማበስ ነውና ሌሎች ናቸው ለማለትና ለመምሰል የተደረገውን ተመልከተናል። አንድ ኢትዮጵያዊ ያውም ኦርቶዶክሳዊ የሆነ ሰው በታቦት ላይ ምንም ይሁን ምን የፈለገውን የፖለቲካ ድርጅት ይደግፍ ከታቦታችን ላይ ድንጋይ አይወረወርም። ማን ከእናንተ ሌላ ይህን የሚያደርግ ከቶ ይኖራል? ወደ እናንተ ያመለከትነውም አሁን አሁን ከመቼውም በላይ ሠይፋችሁን

መዝገባችሁ በቤተ ክርስቲያና ላይ እየሠነዘራችሁ ነው። ያለመቁበሷንና ወደ ሐኪም ቤት ያስመራችሁ አትመልከቱ ሁሉም ሆኗል ተፈጽሟል። ዝምታው ቸልታው ከኛ ዘንድ በለሆነ ብቻ ነው። ሰምዕመናን ያለኝ አቤቱታ ይህ ነው። ቀጥሎ በአባትነት በካህንነት በዲያቆንነት በምዕመንነት የዚች ቤተክርስቲያን ወገኖች የሆናችሁ ሁሉ ለቤተ ክርስቲያና ደኅና ውሎ ማደር አስቡ። ጠይቋት ንብረት በሃኪ [እንደምን አለሽ] ቅድስት ቤተ ክርስቲያን በሏት።

ይችን አጭር ጊዜ፤ ይችን አጭር ሰዓት እንደ ዓይን ብሌን ታይታ ያስበለዚያም ብልጭ ብላ እንደምትጠፋዋ ጮራ ተቀምጠን እንመልከታት። የቤተ ክርስቲያናችን አዝመራ እጅግ ብዙ ነው። ሰብሳቢ ግን እንደሌለው የምናረጋግጠው እውነታ ነው። የቤተ ክርስቲያኒቱ ሊቃውንት መለከቱ ይነፋላቸው። የክተቱ ጥሪ ይታወጃላቸው። በሕይወታቸው እንደ ማር የሚጣፍጠውን እውቀታቸውን በአንድነት ሆነው እንዲያዘጋጁልን ይሰብሰቡልን። «አማካሪ የሌለው ንጉሥ ያላንድ ቀን አይነግሥ» ነውና ቤተ ክርስቲያኒቱ ያሰ ሊቃውንቷ ልትኖርና ማንነቷ ሊታወቅና ሊገለጽ አይችልም። አሁንም ከአበው ምሳሌ «ፀሐይ ሳለች ሩጥ እናት ሳለች አገጥ።» ነውና ያሉንን ምሁራን ከአንድ ክብ ጠረጴዛ ዙሪያ ተቀምጠው የሚወያዩበት አፋጣኝ ሁኔታ ይዘጋጃላቸው። ከእውሮጳውያን ዝርፊያና ከአይጦች ቁርጥሚያ የተረፉትን የብራና መጻሕፍት በፕሮቴስታንቶች ተከበው በአሳት ሊያቃወሟቸው በይፋ አውጀዋልና ትላንት ክትላንት በስቲያ የተነጣጣረዋት የደብረ ዳሞ ገዳም የመጻሕፍት ዕቃ ቤት በአሳት እንደጋዩ ሁሉ ነገ ከነገ ወዲያ ደግሞ ከዘረፋ የተረፈው የአዲስ ዓለምሲ ቤተ ክርስቲያን ባለ ጽዋ ላለመሆኑ ምን ዋስትናና መከላከያ አለው?

«ገድል ወይስ ገደል?» የተሠኘው መጽሐፍ ለመጽሐፉ ሽፋን አድርጎ የሣለው የደብረ ዳሞን ተራራ ነው። ጥላቻው የነደደበቱ መጽሐፍ በደብረ ዳሞ ገዳም ላይ ሠይጣናዊው ጥፋት አርፎበትስ እንደሆነሳ? ምሥክር ከሌለን ብለን ከመናገር አቅጣጫ ከማሳየት ችላ እንልም። አባካችሁ መላ ዘዴ ብልሃት ይፈጠርለት። ሌላውን ከሠይጣን የመጣውን በመስቀላችሁ አባሩት ይሸሻል። ከዚህ ወዲያ ታላቅ ሥራ የለም። በተረፈ እንዲሁ የጠላት መጠቋቋሚያ የሆናችሁበትን ከንቱ ነገር አርግፍ አድርጋችሁ ተዉት። አባቶቻችን ለአንድ ሺህ ስድስት መቶ ዓመት ሥልጣን ከህነትን ለግብዖች ብቻ በመተው ከትውልድ ወደ ትውልድ በዝምታ በትዕግሥት ያሳለፉት ፈሪዎች ሞቾች ግድየለሾች ሆነው አይደሉም። ነገር ግን ፍፁም መንፈሳውያን በመሆናቸው ነበር። በትግልና በንጥቂያ ለመውሰድ

በፈልጉ ኖሮ ብዙ ዕድል ነበራቸው። ለሰማንያ አራት ዓመት ኢትዮጵያ ከግብፅ ጳጳስ ሳታስመጣ ቆይታለች። በዚያን ወቅት ራሳቸው ኢትዮጵያውያን ዲያቆናትንና ቀላውስትን በመሾም ያን ጊዜ እንዳሳለፈችው የቤተ ክርስቲያናችን ታሪክ ያስተምረናል። ታዲያ እንዲያ ዓይነት ትዕግሥት የነበሩንን ያህል ምነው አሁን?

በለዚህ በሥልጣን ከህነት ይገባኛልነት ያውም በገዛ ፈቃድ አስረክቦ መጥቶ ሹመቱን ብሎ መጮህ የማይጠቅም ውትወታ መሳቂያነት የራስንም ሆነ የቤተ ክርስቲያንን ክብር እጅግ ዝቅ ማስደረግ ነው። ከእናንተ ደግሞ በእውነት እንጂ ከእውነት ውጭ በሆነ ሥራ ላይ ተጠምዳችሁ መታየት የናንተን ሰዎች ናቸውን የሰው ሥራ እየፈፀሙ ነው እንበል። ነገር ግን ቤተ ክርስቲያናን ልብስ በአደባባይ መግፈፍ ነው። እጅግ ሁላችንም የምናፍርበት የምንሸማቅቅበት ሥራ አያደረጋችሁ መሆናችሁን ዘወር ብላችሁ ተመልከቱት። የጡረታን መብት አስጠብቆ መላው የቅዱስ ሲኖዶሱ አባላት በጉባዔ ያፀደቁትን ውሳኔ እንደገና ከኢትዮጵያ ውጭ ሆኖ ያልሆነ ተግባር ሲፈጽሙ መታየት እጅግ ሥጋን ብቻ ሳይሆን ነፍስን የሚያስቆርር ነው። ይህን ማየት እንዴት ተቸገራችሁ? በተተወና በበቃኝ የተውትን ፕትርክና ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆሬዎስ በለመድጋኔ ዓለም ብለው ይማለዱን። በገዛ ፈቃድም ከተውት ሥልጣን ላይ የሚደርጉት መረፋረፍ ያለውንና የቆየውን፤ ብርቅና ድንቅ ሃይማኖታዊ ንብረታችንን እያዘረፍን ነው። የሚያልፍ ቀን የማያልፍ ስምም እያሰጠን ነው። እጅግ በጣም አድርገን ልናሰብና ልንጠነቀቅ ይገባል። ሃይማኖታችንን በአንድነት እንጠብቅ።

አሁን በእርቅና በሰላም ፋንታ ጥሱና ክርክሩ እንደ ቋያ አሳት በጣም ነደደ። አነሱን ሰጊዜው ገና አይፍጃቸው እንጂ ሕዝብ ክርስቲያኑን ግን ሰብልቦታል። ስለሆነም በአክብሮት የጠየቅነው ምለላ ችላ ተብሎ በሰሜን አሜሪካ ያለውን ሕዝብ ክርስቲያን በሰደተኛው ስም የፖለቲካ ካባ ለብሶ እንደ ፖለቲካ ድርጅቶች የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያንን ነፃ የሚያወጣ ሳይሆን ራሱን በራሱ ነፃ አውጥቶ መንበር ሠርቶ ይፈታል ይናዝዛል ሲልም የሾመውንና ያከበረውን ሲኖዶስ ያወግዛል። አርዳያነቱ ለፖለቲካ ድርጅቶች የሚጠቅም ቢሆን እስካሁን ወደ ሰማንያ መንግሥታት በኢትዮጵያ ስም ተመሥርቶ በነበር። ሁሉም ሚኒስቴርና አምባሳደር ሆኖ ተሾሞ አልፎለት ነበር። ይሁን እንጂ ገና ሥራው አልተቀዳም። ሆኖም የተፈፀመው ተግባር በአንዳንዶቹ ዘንድ ተደንቋል። የኢትዮጵያን ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የሚያፈራርበ ቀርቶ የሚጎንጥ እንኳ ሽልማት አለው። አነሱ ተዝካር ይቅር። ለንበቲ ይቅር ታቦት አያስፈልግም ጳጳስ እንሻም እያሉ

በመሰበክ ላይ ላሉት የሰደተኛው ሲኖዶስ እነ ስም አይጠሬን ከበሮ አባዛሏቸዋል። መዝሙሩም እንደ ተመኘኋት አገኘኋት ሆኗል።

እሥራት ያልደረሰበት ሥጋዊ ሞት ያላጠላበት በአጠራሩ «ሕጋዊው ሲኖዶስ» ቀኖና ቤተ ክርስቲያንን በመጣስ ስደት ለወሬ ያመቻል ሆነና ማስረጃ የማይጠየቅበትን ድርሰት እያነበቡ ለዚህ መከረኛ ሕዝብ የሁለት ዓለም ስደተኛነቱን ለማረጋገጥ ከእናት ቤተ ክርስቲያኑም አሳደዱት። ቤተ ክርስቲያኒቱ በቀኖና ቤተ ክርስቲያን መሠረት ሲኖዶሱ ያልፈቀደውንና ያልወሰነውን የሲኖዶስ ግንጠላ አዘጋጅተው አሜሪካ መጥተው እኛ ነን በሚሉ አባቶች የተፈፀመው በደል ታሪክ የማይረሳው ታላቅ የበደል በደል ነው። ለእያንዳንዳቸውም ገሊና የእግር እሳት እንደሚሆንባቸው ርግጠኞች ነን። ይህን የመሰለ መንፈሳዊውን ህብትና ፀጋ በአመጽ ያውም በስደት አገር እየኖሩ በአገሩና በቤተ ክርስቲያኑ ናፍቆትና ፍቅር ልቡ የነደደውን ኢትዮጵያዊ ሁሉ በመንፈሳዊ ሕይወቱ ላይ አመድ ትቢያ በተኩበት ነሰነሱበት። ባያስተውሉ ነው እንጂ እኛ በታሪክም ሆነ በዕድሜያችን ያየነው መንፈሳዊውን ነገር በጉልበትና በኃይል ታግለው ወይንም በጉልበት ቀምተው አባቶች ሥልጣን ከህነት ሲወስዱ ዓይተንም ሰምተንም አናውቅም። አሁንም ተቀማን ከመንበራቸው ተገለበጡብን የሚሏቸው አባቶችም የፖለቲካ ድርጅቶችም ሌሎችም ወዘተ... ሁሉ የጅራፍ ጩኸት ነው። ራሳቸው ለቀው መጥተው ከዚህ ሲደርሱ ተቀማሁ የማይሆን የማይደፈር የማይገባ እንኳን ከአባቶች አንደበት ሊነገር ይቅርና እብሮ ከሚወጣና ከሚገባ ፈርፋሪው ይቀርብኛል ከሚለው እንኳ አድር ባይና እኖር ባይ የማይጠበቅና የማይነገር ነው። እኛም እናውቃለን የአባቶችም ገሊና በሚገባ ያውቀዋል። ታዲያ ይህ ለኛም ሆነ ለእነሱ ይገባልን?

ለአንድ ሺህ በድስት መቶ ዓመታት ኢትዮጵያ በአሌክሳንድሪያ ቤተ ክርስቲያን ሥር ስትማቅቅ በትኖር ለምን በንጥቂያና በዝርፊያ ሥልጣንን በዕጃቸው አላደረጉትም? የሰደተኛው ሲኖዶስ ተጠሪዎችን ያህል እውቀት ጉብዝና ድፍረትና ብልህነት ሳይኖራቸው ቀርቶ ነውን? ወይንስ በተቃራኒው እንደነሱ የሥልጣን አሳሾች አልሆን ብለው? ቤተ ክርስቲያናችንን አዋረዱብን። ዝቅ ዝቅ አደረጉብን። በኛ ዕድሜ የምናውቃቸው አባቶች እንኳን ለሥልጣን ከህነት ሽሚያ ይሰደዱና በአገራቸው በክብር ተሾሙ ሲባሉ እምቢ ብቁ አይደለንም ብለው ሳይሾሙ የቀሩ የሉምን? ምን ያህል ሞኞች ወይንስ በእውነት ብፁዓን ስለሆኑ ነው? በገንዘብ የማይገዛውን በወገን በአድማ የማይወሰደውን ሥልጣን ከህነት እንዲሁ ቀባሪ ያጣ ሬሳ

ሆኖ በየመንደሩ ሲጣል ማየት ለኛ ለአባላቱ ምንኛ አስቃቂ ነገር ነው።

እናንተም አባቶች ይህን በማድረጋችሁ ወገን አላበዛችሁም። ይልቁንም እናንተ የሚያጠፋ የአካል ቁስል አወጣችሁ። ይህ ደግሞ ሕክምናም አይኖረውም። ከራስ የሚገኝ የገላ ትል ራስን መልሶ የሚበላና የሚያበላሽ ጠረንን የሚለውጥ ለዓይንም ለአፍንጫም የማይበጅ ቁስለ ሥጋ ነው የፈጠራችሁት። እንዴት አድርገን እንቅረብ? ከዚህ በኋላ ምኞታችንና ጸሎታችን እባክህ ለእድሜያቸው ወሠን ዳር ድንበር አድርግበት። ይበቃቸዋል ነው። ተጸልዮ ተለምኖ የማይታወቅ ቅሠፋቸው አጥፋቸው ያልነው ለአጽራረ ማርያም ነበር እንጂ ለአባት ያውም ለመንፈሳዊ አባት? አይደለም አልነበረም። «እ እግዚአ ልብ ለነ ከመ ብንተ ዓይን» [ጌታ ሆይ እንደ ዓይን ብሌን ጠብቀው] እያልን የምንጸልይላችሁን ልጆቻችሁን መልሰን ቅሠፍልን አውዱ እንደተደፉ እንበላችሁ? በአንድ አፍ ሁለት ምላስ አላደረጋችሁንም? ልጅ ከአባቱ የሚማረው ጥሩ ነው አይደለም ብሎ አይመርጥም አባት እናት የሚያደርጉትን ልጆች ዓይተውና ተመልከተው መቅዳት ብቻ ነው። በኛ አትፍረዱብን የእናንተ ልጆች በለሆን ነው።

የአሁኑ የቅዱስ ሲኖዶስ አባላትና መሪው ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ አሜሪካ ነበሩ። ጊዜያቸውን ያሳለፉት በዩኒቨርሲቲ ውስጥ በትምህርትና ባላቸው ትርፍ ጊዜም ኢትዮጵያውያኑን ስደተኛ ሕዝብ ክርስቲያን የቤተ ክርስቲያናቸውን ቀኖና ጠብቀው በማስተማር እንጂ አንድ ቀንም ቅዱስ ሲኖዶሱን ሲቃወሙ አልተሰሙም። አላደረጉም ይህንም ሁላችንም በሕይወት ያለንና የነበርን የምንመሰክረው እውነት ነው። ምነው እናንተ ላይ ሲደረስ ይህን የመገንጠል መንፈስ አሳደረባችሁ? ለጽድቅ ወይንስ ለኃጢአት? መልስም ተሰጥቶበታል። የጽድቅ ያለመሆኑን ተረድተነዋል ለማለት ነው። ከውግዘት ሌላ መሣሪያ የላቸውም። የሰላም የእርቅ መልእክተኞችንም ልኮ ለሰላም ለምሕረት ዕጅ አልሠጣችሁም በአመጸችሁ ቀጠላችሁ። ታዲያ ቅዱስ ሲኖዶሱ ከአካልነት ከአባልነት ከእንድነቱ ማዕድ አነሣችሁ። ይህ ውግዘት ነፍስና ሥጋን አይለይ እንጂ መንፈሳዊ ተግባር የምታከናውኑበትን ሥልጣን ከህነት መልሶ ወስደባችኋል። በሥልጣን ከህነታችሁ ስምም አይጠራችሁም። ከዚህ ወዲያ መሻር ከዚህ ወዲያ በመንፈሳዊ ሕይወት መዋረድ ምን ይምጣ?

በመንፈሳዊ ታሪካችን ውስጥ መንበሩን ትቶ ሄዶ ራሱን እንዳንዱ ስደተኛ አድርጎ የሚኖር አባት በሰው አገር ከተማ ሕጋዊ

ነኝ ብሎ ተነሥቶ ሹመት ሲሰጥ በታሪክ የመጀመሪያ ነው። እንደ አንደኛ የመጀመሪያ ተብሎ ለመመዝገብ ካልሆነ በስተቀር ትርፉ ለኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ታላቅ ውረደትና ሽንፈት ነው። ለአባላት ለምዕመናኑም ታላቅ ኃዘን ነው። እስካሁን ቤተ ክርስቲያኗ ጠንካራ የነበረች ገና ዛሬ ተዋረደች። ይህን ውርደት ባከናወነች እባቶች ምዕመናንን ምን እናድርግ? እኛም የመወሰን ግዴታ አለብን። የሰደተኛው ሲኖዶስን ማን ነው እውቅና የሚሰጠው? ተቀባይነቱን የት ላይ ነው? የልጆች ጩታ አልሆነም አልመሰለምን? ራስ ቤትወደድ ደጃዝማች እየሆኑ እንግዳውት ዓይነት ነገር ሆኗል።

ነገርን ነገር ያነሳዋል እንዲሉ አንዳንድ ሰደተኞች አሚሪካ በሰደት ተቀምጠው ድሮ አገራቸው ሆነው ይመኙት የነበረውን ፊታውራሪነት ደጃዝማችነትና ራስነት ሹመት ላያገኙት የቀሩትን በንጉሡ ስም አንዱ ማንተሙን አስቀርጾ የሹመት ደብዳቤ እየጻፈ ገንዘብ የሚቀበል ነበር። እኒያ ተሟላጸው ደግሞ በዚያ ስም ካልጠራችሁን እያሉ ሲጣሉና ሲላቅባቸው ነበሩ። ታይተዋልም። ከብርም ሆነ ጥቅም የማያመጣ ሹመት ለሚመለከተው የቀልድ ቀልድ ነው። ለእነሱ ግን ገንዘብ ስለከፈሉበት ሊጠሩበት ወደዱ። ሹመቱም ድሮ ከሚኖሩበት ኃጂቸው ታዛ እንደሆነ እላወጣቸውም። የቤተ ክርስቲያኑም ሹመት ተመላሳይ ነው። ይልቁንም ሹመቱ በትትክክል የሚሠጣቸውን አባቶች በከንቱ ዕድላቸውን እበላሽባቸው። አንገታቸውን አንቀው የበለሰ ፍሬን አጎረፀቸው። ይህም እግዚአብሔርንና ቤተ ክርስቲያናችንን እናገለግላለን ብለው የመረጡትን የምንከሰና ሕይወት የቀኖና ቤተ ክርስቲያን ማፍረሻ የጽድቅ መደምሰሻ አደረጉባቸው። ሁሉንም የሹመውና የሸለመው ቅዱስ ሲኖዶስ ያልደገፈውንና ያልሰጠውን ሹመት እንመግባለን ብለው ተኮነኑበት። ሕገ ቤተ ክርስቲያንን ጣሱበት። እነሱ ተሳስተው ሌሎችንም አሳሳቱበት። እነሱ ተወግዘው እንዳይቀሩ ወደፊት ቤተ ክርስቲያናቸውን ሊያገለግሉ የሚችሉትንም አሰናክሏቸው። ታሪክ ራሷን ትደግማለች እንዲሉ የኤዶም ታሪክ ተደገመ።

የሰደተኛውን ሲኖዶስ ማነው እውቅና የሰጠው። የካቶሊክ፣ የፕሮቴስታንት አብያተ ክርስቲያናት የዓለም አብያተ ክርስቲያናት ጠቅላላ ጉባዔ ወይንስ የኛዎች የተባሉት ምዕመናን ብቻ! አንዳንድ አብያተ ክርስቲያናት አትወቋቸው ከዋናዋ ቤተ ክርስቲያን የተለዩ ናቸው ሲሉ ለየአብያተ ክርስቲያኖቻቸው መግለጫ አውጥተዋል። ያገኙት በረከት ይሸው ነው። እኛም የቤተ ክርስቲያኒቱ አባላት ከሌሎቹ በበለጠ ለእኒህ ለሰደተኛው ሲኖዶስ አባላት እውቅናና

ክርስቲያን አባላት የሆን ምዕመናን በእውነት ስለ እውነት ስለ ቤተ ክርስቲያናችን ስንል እንድንቷና ክብሯ ተጠብቆ እንዲኖር ያልተቆጠበ ጥረታችንን እንቀጥል። ይህን ሳናደርግ ብንቀር ታሪክም ቤተ ክርስቲያናችንም ትውልድም ይፋረዳናል።

መቼም በኢትዮጵያ ታሪክ ውስጥ የመጀመሪያዎች አባቶች በተለይም ከፍተኛውን ሥልጣን ከህጎች የተሸከሙት አባት ፓትርያርክ መንበረ ፓትርያርኩን በገዛ ፈቃዱ የተወና ሕዝበ ክርስቲያኑን በትኖና ጥሎ የጠፋ ፈጽሞ ተነግሮም ተነቦም አያውቅ። ቢመንኑ እንኳን ወደ ገዳም ለጸሎት እንጂ ወደ አሚሪካ መጥቶ እንደገና ባለቤቱ ሕጋዊው እኔ ነኝ ብሎ ጳጳሳትን መሾም እጅግ በጣም የድፍረት ድፍረት የንቀት ንቀት ፈጽሞ ያለማወቅና የኃጢአት ኃጢአት ነው። ገና ሲሾሙም አይገባቸውም ብለው ምዕመናኑ ሲጮሁ ለከንቱ አልነበረም። መራጮቹ ግን በአፈመዝ ሽታ ስለነበር ከመሞት መሰንበት ብለው በታዘዙት መሠረት መርጠውም ባይሆን በለማቸው መርጠዋል ተብሎ ተነግሮባቸዋል። ያ ሁኔታ ትክክል ያልሆነውን ያህል ፈተና በመጣ ጊዜ በድቡሽት ላይ የተገነባ ቤት በመሆኑ ማዕበሉን ሊቋቋመው አልቻለም ተነቃቅሎ ሄደ። በዚያን ወቅት በዚያን ሰዓት ከሥልጣንም አይውረዱ እስከ ሞትም ድረስ ይጋፈጡ ብለው የመከራቸው አባቶች ዛሬውኑ በሕይወት አሉ። ነገር ግን ጽናቱ የለምና አይሆንም ብለው ሥልጣናቸውን ለመልቀቅ ወሰኑ። አስረክበው ተቀመጡ። ቢያዩት ቢጠብቁት ያ የፈሩት ሞት ጩር በሩንም አላንኳኳም። ሁለት ዓመት ተጠብቆ እሥራቱም ሆነ ሞቱ የውሀ ሽታ ሆኑ። ይህም ከሆነ ወደ ሥልጣኔ ልመለስ ሲሉ ማመልከቻ ለቅዱስ ሲኖዶሱ ሲጽፉ በግልባጭ በዚያን ጊዜ ለሽግግር መንግሥቱ ፕሬዚዳንት ለነበሩት ለአቶ መለስ ዜናዊና በወቅቱ ጠቅላይ ሚኒስቴር ለነበሩት ለአቶ ታምራት ላይኔ በደብዳቤ ጠየቁ። ሲኖዶሱ ጥያቄያቸውን አክብሮ እሱም እንደላቸው ኃሳቡን ለውጦ አዎንታ መልስ ላይሰጣቸው ቀርቷል። ይሁንና በወቅቱ ወደ ሥልጣኔ ልመለስ ብለው የጸፉትን ደብዳቤ ወደፊት ከትክክለኛው በታ ላይ ይቀርባል።

ይህ በእንዲህ እንዳለ ነው ቅዱስ ሲኖዶሱ ሥራውን ቀጥሎና ምርጫውን አካሂዶ በመንበሩ ላይ እቃቤ መንበር አባት አስቀምጦ ለአቡነ መርቆሬዎስም የጡረታ አበልና መኖሪያ ቤት መኪና እስከነሾፊሩ መድቦ ያኖራቸው። እኒህ አባት የሚወሰዱት ውሳኔ ሁሉ ቀና ያልሆነ የባሰውን ደግሞ ሁለተኛ ጥፋት ወደ ኬንያ አቋርጠው አልባሌ ሰው መሰለው ገቡ። ያንድ ሰው ነፍስ ይዘው አልነበረም ወደ ኬንያ የሄዱት። እንዲያው አላለውም እንጂ ከጠረፍ ቢያዙ ኖሮ!

ሁኔታቸው በፎቶ ግራፍ ቢቀረጽ ኖሮ ለእሳቸው ሳይሆን ለቤተ ክርስቲያኗ ምን ዓይነት ውርደት ነበር? ያ አፈፃፀም ራሱን የቻለ የቤተ ክርስቲያኗን ክብር እጅግ በጣም ዝቅ ማድረግ ነው። እንዴት ሄዱ እንዴትስ ኬንያ ደረሱ? ምን መሰለውና አክለው ነበር? ምንስ ገጠማቸው? ብለን ዝርዝሩን መጻፉ መከራውን ማብዛት ስለሆነ አልፈነዋል። ይህ ሁሉ መከራ ቢረሳቸው ላይ ያመጡት እንዲት ነገር ለመፈፀም ሳይችሉ ቀርተው ነው። እሷም ጽናት ናት። «ጽናዕ ጊዮርጊስ» በመባል የምትታወቀዋን ድምፅ የሚነግራቸውና የሚያሰማቸው ጠፍቶ ነው? ቢኖርም አይሰሙ ይሆን? ይህ በእሳቸው ላይ የደረሰው ውርደት እንግልት በቤተ ክርስቲያን አባትነታቸው በሁላችንም ዘንድ እንደደረሰ የሚቆጠር ነው። እጅግ በጣም ያሳዝናል። እጥፍ ድርብ ድርብርብ ስሕተትና ክብርን ዝቅ ማድረግ በላቸው ላይ ብቻ ሳይሆን በኛ በምዕመናን ሁሉ ላይ ነው።

እንደኛ ጥፋት ወደ ሁለተኛዋ ከዚያም ወደ ሦስተኛዋና ወደ አራተኛዋ ላይ አደረሰቻቸው። ጥፋት አንድ ሥልጣንን በገዛ ዕጅ መልቀቅ፤ ስሕተት ሁለት በጡረታ ከሁለት ዓመት በላይ ከቆዩ በኋላ በሥውር ወደ ኬንያ ድንበር ጥሶ መሰደድ፤ ስሕተት ሦስት ከኬንያ አሜሪካ ከገቡ በኋላ ሕጋዊው ፓትርያርክ እኔ ነኝ ብለው የሰደት ሲኖዶስ ማቋቋም፤ ስሕተት አራት በሌለና በተዉት ሥልጣን ከህነት አማካይነት በአንድ ጊዜ አሥራ ሦስት ኤጲስ ቆጶሳትን መሾም። አምስተኛው ስሕተት ሳይሆን በራሳቸው ላይ የደረሰው በውግዘት ሥልጣን ከህነታቸውን የሠጣቸው ቅዱስ ሲኖዶስ የሾማቸው መልሶ ቀማቸው። ወደ ኋላ ጥሰውትና አልፈውት ወደ መጡትም ወደ ምንኩስና ሰማቸው መለሳቸው።

ይህ ሁሉ የጥፋት ጉዞ ሕማሙ ቁስሉ በላቸው ላይ ብቻ የደረሰ ሳይሆን በሁላችንም በምዕመናኗና በቤተ ክርስቲያኗም ታሪክ ላይ ነው። እጅግ ያሳዝናል። እነሱን የሾመና የሸለመ ቅዱስ ሲኖዶስ ሥልጣናቸውን ሲይዝ እነሱ ደግሞ ዓይን ለዓይን የመሰለ ውሳኔ ይህ የአሜሪካው ሲኖዶስ የሾማቸውን ሲኖዶስ ሥልጣን ለመያዝ ምን እቅም ምንስ ብቃት አለው? «አባቴ ልጅ አለዎት ወይ? ጃረ የለኝም ልጄ! የልጅ ልጅሳ? በየት አልፎ።» የሚለው ምሳሌያዊ አነጋገር ለዚህ ዋና ተጠቃሽ ማሰረጃ ነው። የሁላችንም ጥያቄ የሾመና የሸለመን ሲኖዶስ እሱም ጥለውት የመጡት ምን ዓይነት ብቃት አለው እንዲህ ብለንዋል የሚባለው? አንድ ምሳሌ ላቅርብ። ተክለ ሃይማኖት በረንዳ ላይ ተኝተው ከሚያድሩት ቤተ አልባዎች መካከል አንዱ ለጓደኞቹ ስሙ ጤንነቱ ዝቅ ብሏልና ኑዛዜ ላድርግ ኑ ምሥክር ሁኑኝ ብሎ ይሰበሰባቸውና ኑዛዜውን ይናገራል። እንግዲህ

ልጅነታችንን መንሳት ብቻ ሳይሆን መልካም አይደለም እንበላቸው። ይህን በማድረግ ሕገ ቤተ ክርስቲያናችንን አጠናክርን ታሪካችንን ጠበቅን የቤተ ክርስቲያኗን አንድነት አጽናን ማለት ነው። ይህን ባናደርግ ግን ቤተ ክርስቲያናችንን ለተወሰኑ ለምናውቃቸውና ለምናፈቅራቸው ብለንም ለምናከብራቸው አባቶች ስንል ቤተ ክርስቲያናችንን አጎሳቆልን ማለት ነው። እነሱ ነገ ከነገ ወዲያ ኃላፊና ጠፊ ናቸው። ነገና ከነገ ወዲያ ለምትኖረው ቤተ ክርስቲያናችን ህልውና ስንል ግን ይህን ከሕገ ቤተ ክርስቲያን ውጭ ለተፈፀመ ሥራ እኒህን ፈፃሚ አባቶች ከመደገፍና እውቅና ከመስጠት እንቆጠብ። ይህንም ለናደርግ ብፁዓን አባቶችን በመጥላት ሳይሆን ከእነሱ ፍቅር የቤተ ክርስቲያናችን አንድነትና ኅልውና ይበልጥብናል በማለት ነው።

ከእነሱም ዘንድ ክርስትና ማሰነሳት ተክለል መፈፀም ጸሎተ ፍትሐት ማሰደረግ ተገቢ አይደለም። ቤተ ክርስቲያናችንን እንወዳለን እንንከባከባለን የምንል የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን አባላት ይህን መፈፀም ሃይማኖታዊ ግዴታችን ነው። ይህንም ለናደርግ አባ ዕገሌ ዘመዴ ናቸው። አባ ዕገሌን በጣም እወዳቸዋለሁ አባ ዕገሌ የመንደሪ ሰው ናቸው አንበል። በኢትዮጵያዊነት የኛው ወገኖችና አባቶች ናቸው። የጠላነው ሥራቸውን እንጂ እነሱም የሁላችንም ወገኖች ናቸው። ከጣት ጣት ይበልጣል እንዲሉ ቅድሚያ ለቤተ ክርስቲያናችን በመስጠት እንጂ! ታዲያ ምንጊዜም ምንም ብንወዳቸውና ብናከብራቸው ከቤተ ክርስቲያናችን በላይ ማድረግ ክርስቲያናዊው ግዴታም ብቻ ሳይሆን ኢትዮጵያዊነቱም ያስገድደናል። እንዲህ ከሕግ ውጭ የሆነ ተግባር ሲፈፀም የቤተ ክርስቲያናችንን በር ካልጠበቅን በዚህ በተሠበረ በር ነገ ከነገ ወዲያ የሚገባውን ብናውቅ ዛሬውኑ ከቤተ ክርስቲያናችን በር ላይ በሞትን እንዳይመጣ አሁንኑ እንበርታ። የማንነታችን መግለጫና ሃይማኖታዊ መገልገያ የሆነችንን ቅድስት ቤተ ክርስቲያናችንን በሰው አንለውጣት። የታደሉት ራሳቸውን ለሞት አሳልፈው ሠጥተውላታል። የቀሩት ደግሞ ሞትን ፈርተው መንጋቸውን በትነው ጥለውና የትም በትነው መጥተዋል። እንዲህ ሲባል እውነት ስለሆነ እንኳን ሰጉረሮ ለጆሮም ሲሰሙት ይመራል። ይህን እናውቃለን። በእነሱም ዘንድ እንዲህ ማለት ፍቅርን ሳይሆን ጥላቻን እንደሚያነድ እናውቃለን። ነገር ግን እውነት የግድ መነገር ስላለበት ሃይማኖታዊ ግዴታ ነው።

ይህን በግልጽ መጻፉና ማቅረቡ ራሱ ሰማዕትነት ነው። መጠላትን መዘለፍን ያስከትላል እሺ በጎ እውነቱን ተናግሮ በመሸበት ማደር ሃይማኖታዊ ግዴታ ነው። ከእነሱ ፍቅር የቤተ

ክርስቲያን ፍቅር ይበልጣል ነው። አንድ ሎሌ ለሁለት ጌቶች ሊገዛ አይችልም። እኛና የመስሉን ሰዎች ከዚህ ላይ ያየነውን የምናውቀውን ካልመሰከርን ሐሰተኞችና ኃጢአተኞች አንሆንምን? መንፈሳዊ ድፍረት መንፈሳዊ ሕይወት ማለት ከ በላ እውነት መናገርና መሞትም ነው። ሌላው ቢቀር ስቀጣዩ ትውልድ ምስክርነትን መተው ሃይማኖታዊና ብሔራዊ ግዴታ ነው። ዛሬ ቢኖር ነገን አይደገምም። የሰው ልጅ ሕይወት እንደ ጥላ አላፈ ነው። እንደ አበባም ረጋፈ ነው። እንኳን መንፈሳዊ አባትን ያህል ታላቅ ንዑድ ከቡርና ብርቅ ድንቅ በእድሜ የሚበልጥን በመንገድ የሚያገኙትን አረጋዊ እንኳ ዕጅ ነሥተው ሰላምታ ሰጥተው መንገድ ስቅቀው አክብረው ያሳልፉታል መንፈሳዊ አባትንም እንደ ታቦት በራስ ላይ የሚያስቀምጡት ታላቅ ክብር የሚሠጡት ነው። አሁንም እነሱን ዝቅ ስማድረግ ፈጽሞ ዓላማ የለችም። እንዴት አድርጌ እንደማከብራቸው ልብን የሚመረምረው ራሱ እግዚአብሔር ያውቀዋል። ታዲያ የእነሱ የብፁዓን አባቶች ፍቅር ይብለጥ ብዬ የተፈፀመውን ስሕተት ከመመስከር አልሸሸም። ይህን እንዳላደርግ መንፈሳዊ ሕይወቴ አይፈቅድልኝም ይከለክለኛል። ሰነገሩማ ሌሎችን የሚታመኑትን በደል ሲደርስ ዝም አላችሁ እየተባሉ አይደል? እኛስ ዘንድ ይህ እርሮ የገና ገና አሰሚና ጫሂ የለም ተብሎ በደል ሲፈፀም ስሕተት ሲሠራ ዝም እንበልን? አይሆንም አይገባም። ከኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያናችን ጥላቻ የእነሱ ፍቅር ይቅር ለምንጊዜም ይጠንቀር። አባቶችም ሊያውቁት የሚገባው ነገር ቢኖር ይህንን ማለት ምንም ብንወዳቸውና ብናፈቅራቸውም ከቤተ ክርስቲያናችን በላይ በማድረግ አይደለም። እኛም ምዕመናን ይህን የማናደርግ ከሆነማ እንዲያው አያድርገውና ከእነሱ አንዱ ሌላ ሃይማኖት ቢከተሉ አብረናቸው እንጓዛለን? አይደለም አይሆንምም አናደርገውም። እንግዲያውስ እኛን መስለውና አክለው ለኛ ወዳጆች ሆነው አባ አባ ብላ ሾማና ሽልማ አባት ብላ ይዛቸው የነበረችዋን ቅድስት ቤተ ክርስቲያናችንን ጥለዋት ሲመጡ የሰድስት ወር ልጄን ከባዶ ቤት ጥላ የጠፋች እናት የእሷን ደግነትና እናትነት ልጄን መውደዱን ብትነግረን ገብረተስባችን እንዴት ያለች እናት ናት? ብሎ አይጠይቅምን? ሥልጣን ከህነቱክ የምዕመናን መጠበቂያ መሣሪያ እንጂ የሰው ማስፈራሪያ የግል ግርማ ሞገስ መታያም የእነሱ በም መስወጫና መከበሪያ ብቻም አይደለም። ሥራውን ከቦታው ላይ ሆነው በተሠጣቸው ሥልጣን ሲያገለግሉበት እንጂ! ያበዘያማ ሲመች ሲመች ሲደላ ብቻ የሚሠሩበት ችግር ሲመጣ ጥለውት የሚሸሹበት ከሆነ ሹመቱ ራሱ እሪ ይላል። ከእነሱ ጋር አልኖርም በቃች አበለቅቁኝም ይላል። በመከራ ጊዜ ጥሎ የሚሸሽ ጓደኛ ከጠላት የክፋ ነው። ስለዚህ አሁን የዚች ቤተ

ክርስቲያናችን ዝም ብላ መመልከት አይገባትም። እነሱ ዛሬ ብዙ የመጠበቂያና የመሳሪያ ስልት እንዳላቸው የታወቀ ነው። የእኛም ቤተ ክርስቲያን «እሾህ በእሾህ ይነቀላል» እንደሚባለው በተመሳሳይ ዘዴ ልጆቿን ከያሉበት መስብስብ ይገባታል። እነሱም ቃሏን ስምተው ነገ ዛሬ ሳይሉ ይመለሱ። የሰው ቤት የራስ አይሆንምና።»

[አባ ኅርጎርዮስ የቤተ ክርስቲያን ታሪክ በዓለም መድረክ ገጽ 9]

የእነዚህ የመጤ ሃይማኖት ተከታዮች ኢትዮጵያ ሲመጡ በእውነት ሃይማኖት ሊያስተምሩ ነው? በእውነት እንንጋገር እስቲ? ሃይማኖት የብሔዩ ኪዳን የክርስትና ወይንስ እስልምና? ወይንስ «በስመ አሐዱ ይስሃብ ካልኡ» [አንዱ ሲጠራ ሌላው ይገባል] በክርስትና ስም ገብተን ያሻንን ያፈነነንን እናድርግ ለማለት ነው? መልሱን ብናውቀውም «ነጋዴ ሲያፍር ጨው ይልሳል» ዓይነቱ ነገር መሆኑ ነው። የኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን አሚሪካ ገብታለች ነገር ግን ላሉት ኢትዮጵያን ብቻ ልጅ ሲወልዱ ጸበል መርጠት ማጥመቅ በተከለል መዳርና ሲሞቱ መፍታት ከዚያም እሁድ እሁድ ብቻ ቀድሶ ማቅረብ ናቸው ያሉት የሚከናወኑት ሥራዎች ከእነዚህ ውጭ ምንም የሚሠራ ነገር የለም። ከዚህ ውጭ ቢኖር ቤተ ክርስቲያን በሚታወቅበት የመልአክ የጻድቅ ወይንም የሰማዕት ስም በዓመት በሚከበርበት ቀን ብቻ ተጠራርቶ ሄዶ ማገሌት ተቁሞ ተዘምሮና ተወድሶ ይበታተናል እንጂ አዲስ አማኝ ወደ ቤተ ክርስቲያኒቱ ሲገባ አይታይም። እንዲያ ሰማድረግ እኮ ቂሱም ለውጭው አገር የተዘጋጀና የተደራጀ መሆን አለበት። ታዲያ ፈረንጆቹም ሆኑ የእነሱ ተከታዮች ኢትዮጵያውያን መረብ ይዘው የሚሄዱት ወደ ኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን አማኞችን ለማጥመድ ነው እንጂ ፈረንጂ ሲይዙ አይታዩም። ራሳቸውን ማበጠመድ ብቻ በበቂነት ተቆጥረዋቸው። ከዚህ ውጭ የሚሸጠውና የሚሰጠው ያው ኢትዮጵያዊው ያውም አርቶዶክሳዊው ብቻ ነው። ትርፍ የሌለው ንግድ ይሏል ይህን ነው። ከዚህ እንውጣ።

ይህ ያሰውና የሚሆነው አልበኝ ብሎ «በእንቅርት ላይ ጆሮ ደግፍ» እንዲሉ በውጭ እኖራለሁ አለሁ ብሎ የተነሣው የሰደተኛው ሲኖዶስ መሪና አባላት ኤጲስ ጳጳሳትን መሾሙን ቀጠለ። የጳጳሳትን ክብርና ማዕርግ ጨርሶ ዝቅ ከማድረግ ሌላ ክብር እንደሁ ፈጽሞ አይጨምርም። ታዲያ ራሱን የሚሰድብ የሚያዋርድ ትሕትና ሊባል ነው? አይደለም አይሆንምም። ይህን የመሰለ ዓላማን ይዞ መሰደድ ቤተ ክርስቲያኒቱን መበደልና ማጎሳቆል መሆኑን አጥተውት

አይደለም። ለራሳቸው ቂም በቀል መመጣ ቤተ ክርስቲያኗን እንዴት በደረቁ በቀረባ ይላጩታል? በማድረግ ላይ ያሉትን ዘወር ብለው ሲመለከቱት ምን ይሰማቸዋል? እንዴትስ ቆመው ይሄዳሉ? የሥራቸው ውጤት የቤተ ክርስቲያኗን ሸኮና አይነድፈውም? ወይንስ እኔ ከሞትሁ ሰርዶ አይብቀል ዓይነት ግዝት ማስተላለፍ? ያለውንና የሚኖረውን ሕዝብ ክርስቲያንስ ቂም ስቅሉን መንሳት አይደለም? ለሀገሩ ለወገኑ ለቤተ ክርስቲያን የሚጸልየውን ሕዝብ ክርስቲያን ማደናቀፍ አይደለም? በእውነት የጳጳሳት እጥረት ቤተ ክርስቲያኗ አለባትን? እኒህ አባቶች ለዚች በሰሜን ለተሾሙና ለከበሩባት ቤተ ክርስቲያን ማሰብ ነው? ለራሳቸው ከብር ለራሳቸው ምችት ተከታይ አጋር አጃቢ ፍለጋ ከየበታው በአገልግሎት ላይ ያሉ መነኮሳትን መሾም ምን ይሆን ትሩፋቱ? ለማቸውን ለውጦ በአባልነት የምናዋጣትን መከሊት የግሪክ መስቀልና የግብፅ ቆብ መግዣ ማዋል በአንፃሩ ግን የአብነት ትምህርት ቤቶች በችግር ምክንያት በመዘጋት ላይ ባሉበት ወቅትና አንዳንድ በገጠሩ የሚገኙ አብያተ ክርስቲያናት የዕጣን መግዣ አጥተው የዕድ እንጨት ፍቅፋቂ ቤተ ክርስቲያናቸውን እያጠኑ ባሉበት ወቅት ይህ ከውጭ ያለው ክርስቲያን ወገናቸው ርዳታ እንዳያደርግላቸው ተለይቷል ተገንጥሏል ሕጋዊው ሲኖዶስ ከዚህ አሜሪካ ውስጥ ነው ማለቱ አሜሪካ ከመቼ ወዲህ ነው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን መቀመጣ የሆነው?

በእውነቱ ሁሉን ንቀን ትተን ያለን ነን ከሚሉ አባቶች ያውም ኢትዮጵያውያን እንዲህ ዓይነት ታላቅ በደል ከቤተ ክርስቲያኗ ላይ ስታደርሱ የደብረ ሊባኖስን ገዳምና መነኮሳት ከፈጀው ከሞሉሉኒ ሠራዊት ተግባር የእናንተን የሚለየው ምንድን ነው? ያውም በገዛ ፈቃዳችሁ ጥላችሁት ለመጣችሁት ሥልጣን የእልክ መመጣ ስትሉ እንዴት ቤተ ክርስቲያናችንን ታጎላቁላችሁ? ምዕመናንን ከእናት ቤተክርስቲያናቸው ትለያላችሁ? የእናንተ እረኛነት ጠባቂነት በጎቹን ጠብቁ ሥልጣን ከህጋችሁ የምታውማሩን ወደ ለመለመው መስክ ወደ የምንጠጣው ወደ ጠራው ምንጭ ወይንስ ወደ እናንተ ሥልጣን ማጣት ፀፀትና ጥርስ ማጥፋት ወደ ጥላቻና መከፋፈል ነው? የምትመግቡን ፍሬ ይህ ነው? ለሕይወታችን ለማግበራዊ ኑሯችን እንዲያው የነፍሳችንን ነገር አንድ ጊዜ ሞቶ ቀርቷል። በደርግ ተሹመዋል መባልዎስ ሲያንስ ነው። እግዚአብሔር የለም የሚል መንግሥት ጋር አብሮ ከዋለና ካደረ ጋር ምን ይጠበቃል። ለሹመታችሁ ስትሉ ይችን ጥንታዊትና ብቸኛ ቤተ ክርስቲያን እንዴት እንዲህ በአደባባይ ራቁቷን ታስቀሯታላችሁ? ቤተ ክርስቲያንንም የድርጅት መሥሪያ መጋገሪያና ማብኪያ ወጥ

ለሞት ፍታቱ ኒው ዮርክ እንዲደረግ። መቃብሬ ደግሞ ቅድስት አገር ኢየሩሳሌም ይሁን ብሎ ኑዛዜውን ካጠቃለለ በኋላ ራሱ ተናዛዢ ይመልስና ኑዛዜዬ በተግባር ይተረጎማል ብዬ አይደለም። ነገር ግን ምን ተናዞ ሞት ቢባል ይህን ብሎ ነበር እንዲባል ብዬ ነው ሲል ኑዛዜውን ደመደመ እየተባለ ይነገራል። ያ ምሳሌ እነሆ አሁን ተደግሞና በሥራ ተተርጉሞ አየነው።